

STORTINGET

Dokument 15:8

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1051-1200
19. februar–12. mars 2019

Innhold

1051. Fra vararepresentant Geir Inge Lien, vedr. våpenforvaltningen, besvart av justis- og innvandringsminister.....	11
1052. Fra vararepresentant Geir Inge Lien, vedr. å legge ned halvparten av passkontorene i landet, besvart av justis- og innvandringsminister	12
1053. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. bemanningsnorm i barnehagene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	13
1054. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Bangladesh, besvart av utenriksminister	14
1055. Fra stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud, vedr. vold i nære relasjoner, besvart av justis- og innvandringsminister	15
1056. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. antall statsansatte, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	16
1057. Fra vararepresentant Hans Kristian Voldstad, vedr. utbytte fra Equinor, besvart av olje- og energiminister	17
1058. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. sikkerhet for dykkere, besvart av arbeids- og sosialminister	18
1059. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. motorferdsel i utmark, besvart av klima- og miljøminister	19
1060. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. voldtekt i forsvaret, besvart av forsvarsminister	20
1061. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. treplanting, besvart av klima- og miljøminister	21
1062. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. kraftoverskuddet, besvart av olje- og energiminister... ..	22
1063. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. husholdninger med vedvarende lavinntekt, besvart av finansminister	23
1064. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. målingen av inntektsulikhet, besvart av finansminister ...	24
1065. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. ALS, besvart av helseminister	25
1066. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. stedlig ledelse ved sykehusene, besvart av helseminister	26
1067. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. identitetsprogrammet for irakere, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	26
1068. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Nav, besvart av arbeids- og sosialminister.....	27
1069. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. manglende dokumentasjon, besvart av justis- og innvandringsminister	28
1070. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. gebyr på tips, besvart av finansminister	28
1071. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. egenkapitalbevis, besvart av finansminister.....	29
1072. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. antall ansatte i politiet, besvart av justis- og innvandringsminister	30
1073. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. midlertidige kontrakter i politiet, besvart av justis- og innvandringsminister	31
1074. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Sotrasambandet, besvart av samferdselsminister	31
1075. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Sotrasambandet, besvart av samferdselsminister	32
1076. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. rehabiliteringstilbudet i Aure og på Mork i Volda, besvart av helseminister	32
1077. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. passutstedelse ved lensmannskontor, besvart av justis- og innvandringsminister	33
1078. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. stillingsprosenten, besvart av arbeids- og sosialminister	34
1079. Fra vararepresentant Sheida Sangtarash, vedr. å skille psykiatriske diagnoser fra somatiske diagnoser når det gjelder retten til uføretrygd, besvart av arbeids- og sosialminister	35
1080. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. aske fra forbrenning av biomasse, besvart av klima- og miljøminister.....	36
1081. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. ungdomsutvekslingsprogrammet Europeisk Voluntørtjeneste, besvart av barne- og familieminister.....	37
1082. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. postleveringer, besvart av samferdselsminister.....	38
1083. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. mangel på nye togsett, besvart av samferdselsminister	39
1084. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. Svartisen, besvart av klima- og miljøminister	40
1085. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. tredje rullebane, besvart av samferdselsminister	40
1086. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. bompengesatsene på strekningen E18 Tvedestrand – Arendal, besvart av samferdselsminister	41

1087. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. statlige arbeidsplasser til Arendal og dagens Aust-Agder i forbindelse med fylkessammenslåingen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	41
1088. Fra stortingsrepresentant Espen Barth Eide, vedr. endringer i energiloven slik at staten ved Statnett vil bli eier og drifter av utenlandskabler, besvart av olje- og energiminister.....	42
1089. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. Underdalsutvalgets forslag, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	43
1090. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. utdanningskvalitet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	44
1091. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. norske pass, besvart av justis- og innvandringsminister....	45
1092. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Follobanen, besvart av samferdselsminister.....	46
1093. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. tilbud til mennesker med alvorlige psykiske lidelser og stor selvmordsfare, besvart av helseminister	47
1094. Fra stortingsrepresentant Espen Barth Eide, vedr. CCS prosjekt, besvart av olje- og energiminister.....	48
1095. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. privat ambulansetjeneste i Bamble, besvart av helseminister	48
1096. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. fritt behandlingsvalg, besvart av helseminister	50
1097. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. det nasjonale vernet for isbreer, besvart av klima- og miljøminister.....	51
1098. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. den økonomiske situasjonen for referansepersonen til de som søker om familiegjenforening, besvart av justis- og innvandringsminister	52
1099. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. rehabiliteringssenteret på Aure, besvart av helseminister	53
1100. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. integrering, besvart av justis- og innvandringsminister	53
1101. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. bestillinger og oppdrag regjeringen har gitt statlige direktorater og enheter, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	54
1102. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Svartisen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	55
1103. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. ledere og administrativt ansatte i Helse Møre og Romsdal, Helse Midt-Norge, besvart av helseminister	56
1104. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. kostnadene ved å stenge norsk sokkel, besvart av finansminister	56
1105. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. opplæringstiltak, besvart av arbeids- og sosialminister	57
1106. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. Bypakke Nedre Glomma, besvart av samferdselsminister	59
1107. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Nussir ASA, besvart av klima- og miljøminister.....	59
1108. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. ABE-kutt, besvart av helseminister	60
1109. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. matavfall og biogass, besvart av klima- og miljøminister.....	60
1110. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. retur og gjenvinning av EE-avfall, besvart av klima- og miljøminister.....	61
1111. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. omorganisering, flytting og eventuelle nye bygg med samanslåing av fylker, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	62
1112. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. bistand, besvart av statsminister	63
1113. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. om ministeren vil besøke reindrifta i Nordland før årets kalving er slutt, besvart av klima- og miljøminister	64
1114. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. total innbetalt skatt i perioden 2000 til 2019, besvart av finansminister	64
1115. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. fordeling av skatteinntekter, besvart av finansminister.....	65
1116. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. innvandrergupper, besvart av finansminister	67
1117. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. å sikre at ungdommer har mulighet til å fullføre det utdanningsløpet, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	69
1118. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. kåfjord ras, besvart av olje- og energiminister.....	70
1119. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. Israels respons på demonstrasjoner på Gazastripen, besvart av utenriksminister.....	71

1120. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. gode og nære tjenester fra Nav, besvart av arbeids- og sosialminister	72
1121. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. ungdommer med kroniske lidelser, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	73
1122. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. Teknologirådet, besvart av næringsminister	74
1123. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. studiesentrene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister ...	75
1124. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. beredskapssykehus, besvart av helseminister	76
1125. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. friskoleloven, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	77
1126. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. fosterhjem, besvart av barne- og familieminister	77
1127. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. kompetansekrav, besvart av barne- og familieminister	78
1128. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. rovdyr, besvart av klima- og miljøminister	79
1129. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. insekter, besvart av landbruks- og matminister	80
1130. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. biologisk materiale med ukjent smittestatus med Posten, besvart av landbruks- og matminister	81
1131. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. bemanninga ved Kvinneklubben ved Haukeland, besvart av helseminister	82
1132. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. ferjesikkerhet, besvart av næringsminister	83
1133. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. skjønn i spesielle situasjoner ved tildeling av ny fastlege , besvart av helseminister	85
1134. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. opprykk, besvart av justis- og innvandringsminister	86
1135. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. vurderinger knyttet til klimarisiko i anbefalingen om energiaksjer i Statens pensjonsfond utland, besvart av finansminister	87
1136. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. kommunikasjonsrådgivere ansatt i direktorater og forvaltningsorganer underlagt Helse- og omsorgsdepartementet, besvart av helseminister	88
1137. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. CP ambulanse, besvart av helseminister	88
1138. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. Samisk Nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helse og rus, besvart av helseminister	89
1139. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. bestått fag- og svenneprøve, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	90
1140. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tilbakeholdt informasjon fra Riksadvokaten, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	92
1141. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. varig tilrettelagt arbeid, besvart av arbeids- og sosialminister	92
1142. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. plast, besvart av klima- og miljøminister	93
1143. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. plast, besvart av klima- og miljøminister	94
1144. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. landbruksplast, besvart av klima- og miljøminister	95
1145. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. domstolene, besvart av justis- og innvandringsminister	96
1146. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. hva Granavolden-erklæringen vil innebære for Sceneweb.no, besvart av kultur- og likestillingsminister	97
1147. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. at innvandring til Noreg er hovudårsaken til at dei økonomiske forskjellane aukar, besvart av finansminister	98
1148. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. økonomisk ulikhet og innvandring, besvart av finansminister	99
1149. Fra stortingsrepresentant Jonny Finstad, vedr. adgang for norske hvalprodukter, besvart av fiskeriminister	100
1150. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. nedsettende språkbruk og verbal trakassering fra elever i grunnskole og videregående opplæring, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	101
1151. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. forbudet mot å flytte utenlands for barn under barnevernets omsorg, besvart av barne- og familieminister	102
1152. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. bymiljøpakken for Nord-Jæren, besvart av samferdselsminister	103
1153. Fra vararepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. InterCity-traseen mellom Follo og Halden, besvart av samferdselsminister	104

1154. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. utenlandsopphold for barn under omsorg av Barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	105
1155. Fra vararepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. «Prosjekt Grande», et nasjonalt senter for personer med demens og deres pårørende, besvart av eldre- og folkehelseminister	106
1156. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. besøksforbud, besvart av justis- og innvandringsminister.....	107
1157. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. ventetiden på passkontorene, besvart av justis- og innvandringsminister	108
1158. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. godsterminal i Trøndelag, besvart av samferdselsminister.....	108
1159. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. langvarig isolasjon, besvart av justis- og innvandringsminister	109
1160. Fra vararepresentant Tom Kalsås, vedr. Jærbanen, besvart av samferdselsminister	110
1161. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. bompenger i Ringsaker, besvart av samferdselsminister	111
1162. Fra vararepresentant Leif Audun Sande, vedr. EØS-avtalen, besvart av utenriksminister	112
1163. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. framtidige strukturen til trafikkstasjonane , besvart av samferdselsminister	112
1164. Fra stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen, vedr. meldeplikt i tjenestereguleringene, besvart av næringsminister	113
1165. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. hørselshemmede, besvart av helseminister.....	114
1166. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. de videregående skolene i Norge som har et fullverdig studiespesialiserende tilbud innen realfag og fremmedspråk, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	115
1167. Fra vararepresentant Per Martin Sandtrøen, vedr. nedleggelse av Nord-Østerdal tingrett eller jordskifterett, besvart av justis- og innvandringsminister.....	116
1168. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. tvangsmedisinering, besvart av helseminister	116
1169. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. internasjonal domstol for nordmenn, mistenkt for krigsforbrytelser i forbindelse med IS' kamphandlinger, besvart av justis- og innvandringsminister.....	117
1170. Fra vararepresentant Geir Inge Lien, vedr. det totale kostnadsbildet for kommunenes bruk av nødnett, besvart av samfunnssikkerhetsminister	118
1171. Fra vararepresentant Geir Inge Lien, vedr. gjennomsnittlig kostnad for å ansette en nyutdannet fra politihøgskolen (årsvirkning), besvart av justis- og innvandringsminister	119
1172. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. barn som trenger rehabilitering i kjeve og tenner på grunn av leppe-kjeve-ganespalte, besvart av helseminister.....	119
1173. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. personellstatus (piloter og teknikere) for de nye F-35-kampflyene, besvart av forsvarsminister	120
1174. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. grøn sektor, besvart av landbruks- og matminister.....	121
1175. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. utstedelse av pass, besvart av justis- og innvandringsminister	122
1176. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. jernbaner uten trafikk, besvart av samferdselsminister	123
1177. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Sekkelsten i Askim, besvart av landbruks- og matminister.....	123
1178. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. finansiert eldreomsorg, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	124
1179. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. PTØ Norge, besvart av helseminister.....	125
1180. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. strategi og plan for hvordan styrke de praktisk-estetiske fagene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	127
1181. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. penger til Hellas gjennom EØS, besvart av utenriksminister...	128
1182. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. farlig avfall, besvart av klima- og miljøminister	129
1183. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. folk som bor i borettslag og sameier får rett til å lade elbil, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	130
1184. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. elektrisitetsforsyning , besvart av olje- og energiminister	130
1185. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. gjødselregelverk, besvart av landbruks- og matminister.....	131

1186. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. innhold og kapasitet lensmannskontor, besvart av justis- og innvandringsminister	132
1187. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. handelsavtalen med EU fra 1973, besvart av utenriksminister.....	133
1188. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Gjeldsofferalliansen og den nye inkassoloven, besvart av justis- og innvandringsminister.....	133
1189. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. afghanere som har jobbet som tolker og hjelpere for norske styrker i Afghanistan, besvart av forsvarsminister.....	134
1190. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. andel av omsetningen utgjør fornybar energi for selskaper der SPU har investert, besvart av finansminister.....	135
1191. Fra vararepresentant Camilla Strandskog, vedr. fylkenes og kommunenes inntektssystem, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	137
1192. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. obligatorisk tilleggsmerking av rein, besvart av landbruks- og matminister.....	138
1193. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. pasientskadeerstatning, besvart av helseminister....	138
1194. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. Fv. 7 langs Hardangerfjorden som avlastningsvei, besvart av samferdselsminister	139
1195. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. kontaktlege, besvart av helseminister.....	140
1196. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. menneskerettighetsspørsmål med iranske myndigheter, besvart av utenriksminister.....	141
1197. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. mobilkapring, besvart av digitaliseringsminister.....	142
1198. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Saerco, besvart av samferdselsminister.....	143
1199. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. oppfølging av selskapet Saerco, besvart av samferdselsminister	143
1200. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. personell og nye systemer, besvart av forsvarsminister.....	145

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1051 - 1200) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Andersen, Karin (SV)	1067, 1068, 1140, 1181
Arnstad, Marit (Sp)	1198, 1199
Aukrust, Åsmund (A)	1084, 1100
Bastholm, Une (MDG)	1097, 1107, 1190
Bjørdal, Fredric Holen (A)	1076, 1108, 1147, 1163
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	1156, 1157, 1193
Borch, Sandra (Sp)	1118, 1123
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	1136, 1166
Christoffersen, Lise (A)	1105
Eide, Espen Barth (A)	1088, 1094
Eide, Petter (SV)	1119, 1159, 1169
Fagerås, Mona (SV)	1115, 1117, 1180
Fasteraune, Bengt (Sp)	1106
Finstad, Jonny (H)	1149
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1082
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1070, 1071, 1077, 1132, 1187, 1188, 1197
Grimstad, Carl-Erik (V)	1137, 1138
Grung, Ruth (A)	1074, 1075
Halleland, Terje (FrP)	1104
Haltbrekken, Lars (SV)	1080, 1102, 1143, 1144, 1182, 1183
Hansen, Øystein Langholm (A)	1152
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	1153
Heggø, Ingrid (A)	1134
Hjemdal, Silje (FrP)	1154
Hoksrud, Bård (FrP)	1095
Huitfeldt, Anniken (A)	1173
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1192
Kalsås, Tom (A)	1160
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1060, 1099, 1116, 1135, 1148
Kjerkol, Ingvild (A)	1093
Kjos, Kari Kjønås (FrP)	1133
Knutsen, Eigil (A)	1141, 1151, 1194
Kristensen, Turid (H)	1139
Leirstein, Ulf (FrP)	1145
Leirtrø, Kirsti (A)	1158
Lerbrekk, Solfrid (SV)	1120
Lien, Geir Inge (Sp)	1051, 1052, 1170, 1171
Listhaug, Sylvi (FrP)	1103
Lunde, Heidi Nordby (H)	1063, 1064
Lysbakken, Audun (SV)	1112, 1114
Lønseth, Mari Holm (H)	1056
Mehl, Emilie Enger (Sp)	1072, 1073
Moflag, Tuva (A)	1065, 1165, 1195

Mossleth, Siv (Sp)	1069, 1113, 1128
Moxnes, Bjørnar (R)	1124, 1125, 1184, 1189
Myhrvold, Ole André (Sp)	1061, 1091, 1092, 1177, 1178
Mørland, Tellef Inge (A)	1086, 1087
Nilsen, Tom-Christer (H)	1164
Nordlund, Willfred (Sp)	1101, 1186
Nævra, Arne (SV)	1059, 1083, 1085, 1142
Pollestad, Geir (Sp)	1129, 1130, 1174, 1185
Sandberg, Nina (A)	1089, 1090, 1150, 1175
Sande, Leif Audun (A)	1162
Sandtrøen, Per Martin (Sp)	1155, 1167
Sangtarash, Sheida (SV)	1079
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1126, 1127
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1058, 1121, 1122
Stensland, Sveinung (H)	1096, 1179
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1053, 1110, 1111, 1168, 1176, 1200
Strandskog, Camilla (H)	1191
Tajik, Hadia (A)	1078
Toppe, Kjersti (Sp)	1066, 1131
Trellevik, Ove (H)	1098
Trettebergstuen, Anette (A)	1146, 1196
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1062, 1161
Voldstad, Hans Kristian (V)	1057
Øvstegård, Freddy André (SV)	1054, 1081, 1109, 1172
Aasen-Svensrud, Maria (A)	1055

STORTINGET

Dokument 15:8

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1051

Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 27. februar 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Politidirektoratet har gjennomført en konseptutredning om fremtidig modell for våpenforvaltningen.

Hvor langt har statsråden kommet i prosessen med å utrede og vurdere eventuell ny modell for våpenforvaltning og våpensøknadsprosessen, og har han planer om å involvere Stortinget og justiskomiteen i beslutningen om valg av modell og eventuell lokalisering av enheter/funksjoner?

Svar:

Konseptutredningen representanten viser til er initiert og laget av Politidirektoratet (POD). Den hadde som formål å utrede hvordan politiet kan etablere en mer effektiv og kvalitativ god våpenforvaltning som ivaretar publikums behov.

POD har meddelt at konseptutredningen er et godt utgangspunkt for det videre arbeidet, men at de har behov for å utrede ulike spørsmål rundt digitalisering og organisering nærmere.

Det har så langt ikke kommet noen råd eller anbefalinger til departementet. Når POD er ferdig med sitt arbeide, vil jeg vurdere involvering av Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1052**Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 1. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Regjeringen har vedtatt å legge ned halvparten av passkontorene i landet. Nå melder media stadig vekk om lange passkøer i politidistriktene.

Akter statsråden å gjenåpne passkontorene som er nedlagt, og hva vil kostnaden være ved å gjenåpne passutstedelse de stedene hvor dette er lagt ned siste året?

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1041 fra stortingsrepresentant Myhrvold om ventetiden for nye pass på Østlandet, hvor det blant annet fremgår at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontor:

«Jeg har denne uken hatt møte med politidirektøren, som har orientert nærmere om situasjonen og hvilke tiltak som iverksettes. Politidirektøren orienterte om at utfordringene gjelder de tre politidistriktene Oslo, Øst og Sør-Øst.

Felles for alle kontorene på Østlandet er at de opplever stor pågang fordi mange har søkt om pass på de normalt roligste tidene av året, som er vinter og høst. Flere utnytter også vinterferien til å besøke passkontoret. Oppmerksomheten i media på etterspørselen etter passtimer på Østlandet, kan også ha økt presset på passkontorene. Ved enkelte kontorer kan ombygging og opplæring i forbindelse med nye kvalitetskrav ha en viss innvirkning. Jeg vil understreke at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontorer i landet forøvrig.

Det samarbeides mellom de tre politidistriktene på Østlandet, og det iverksettes flere tiltak for å avhjelpe situasjonen på kortere og lengre sikt. De viktigste tiltakene er:

Utvide bookingen fram i tid: Bookingtiden utvides til 90 dager i Oslo, Øst og Sør-Øst politidistrikter. Dette vil gjøre det enklere for befolkningen å planlegge passfornyelsen lenger frem.

Utvide åpningstidene: Oslo politidistrikt vil utvide åpningstidene på ettermiddagene (mandag til torsdag) og holde lørdagsåpent. Tilsvarende løsninger vil bli etablert ved Øst og Sør-Øst politidistrikt.

Tilføre flere medarbeidere: Nye medarbeidere vil om kort tid være tilstrekkelig opplært og være med på å styrke kapasiteten. Tilsvarende tiltak settes også inn ved flere andre passkontorer på Østlandet. Politidistriktene bemanner også opp, blant annet ved å forskuttere med sommervikarer.

Tiltak på lengre sikt: I løpet av våren vil alle nye passkontor ha mulighet for forhåndsbestilling av passtimer. Når nytt saksbehandlingssystem innføres sammen med nye pass og ID-kort i 2020, vil det tilbys SMS-varsling om utløpsdato sammen med

forslag til booking-time. Dette vil være en stor forbedring for oss alle. I tillegg antas SMS-varsling å ville bidra til å forebygge frafall i oppmøte, som i dag er om lag 10 prosent, og også å gi større spredning i bookingen. De nye og større passkontorene skal bli mer effektive og klare å behandle flere passutstedelser enn det man gjør i dag.»

Gjenåpning av avviklede passkontor er ikke et relevant tiltak for å håndtere etterspørselen, og er heller ikke aktuelt. Vedrørende spørsmålet om hva dette eventuelt ville kostet, viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 124 fra stortingsrepresentant Klinge, datert 17. oktober 2018:

«Jeg minner om at Riksrevisjonen i Dokument 1 (2015-2016) påviste store avvik fra de internasjonale standardene for kvalitet og sikkerhet fastsatt av Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO). Behovet for å begrense antallet pass- og ID-kontor, som utsteder få pass årlig, er derfor ikke begrunnet av økonomiske hensyn.

Politidirektoratet arbeider med å modernisere utstedelsen av norske pass og lansere nasjonale ID-kort med eID. For å ivareta internasjonale krav skal de nye dokumentene utstedes i fysisk sikrede lokaler og av personell med ID-faglig kompetanse. For å ivareta behovet for tilstrekkelig kompetanse, kvalitet og sikkerhet i utstedelsesprosessen er det avgjørende at hvert pass- og ID-kontor har et visst saksvolum. [...] En eventuell videreføring av dagens struktur for passutstedelse, alternativt en utvidelse til alle politiets 225 tjenestesteder, har ikke vært vurdert siden dette ikke tilfredsstiller kravene til kvalitet og sikkerhet. Det er imidlertid klart at en økning i antall pass- og ID-kontor isolert sett vil gi økte kostnader. Dette skyldes bl.a. lavere produktivitet i førstelinjen, og følgelig økt bemanningsbehov. Videre vil det påløpe høyere kostnader knyttet til utstyrsleie og til opplæring mv, samt kostnader til fysisk sikring av pass- og ID-kontorene. Sistnevnte avhenger blant annet av behovet ved hvert kontor og om det ved hvert enkelt sted er plass til å gjennomføre nødvendige tilpasninger. Etablering av pass- og ID-kontor på alle dagens passkontor, alternativt ved alle politiets 225 tjenestesteder, ville gått på bekostning av norske ID-dokumenters sikkerhet. Vi ville ikke kunne opprettholde tilstrekkelig kvalitet og sikkerhet i utstedelsen av pass og ID-kort, og heller ikke tilfredsstille de internasjonale kravene. [...]»

SPØRSMÅL NR. 1053**Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 1. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre en rettferdig fordeling av de 262 millioner kronene på statsbudsjettet for 2019 som er øremerket innføring av bemanningsnorm i barnehagene, og hvordan vil statsråden sikre at alle barnehager er i stand til å innfri bemanningsnormen per 1.august 2019?

BEGRUNNELSE:

Over revidert nasjonalbudsjett for 2018 ble det satt av 100 millioner kroner som var øremerket til å innfri bemanningsnormen. Midlene ble fordelt med 60 prosent til private barnehager og 40 prosent av potten til kommunale barnehager. 139 private barnehager mottok 431.654 kroner, og 86 kommunale barnehager mottok 465.116 kroner. Barnehagene som fikk midler fikk like mye uavhengig av om de hadde 6,06 i bemanning eller 7,5, og barnehager som har kuttet for eksempel i kurs og kompetanseheving for de ansatte, vedlikehold eller leker og utstyr til barna for å innfri normen, opplevde at de ble straffet for å ha kommet i mål.

Over statsbudsjettet for 2019 ble det satt av ytterligere 262 millioner kroner i øremerkede midler til bemanningsnorm i barnehagene, men halvannen måned inn i nytt regnskapsår er fortsatt ikke fordelingen av disse midlene kjent.

Status per 15.12.2018 er at det fortsatt går 86.100 barn i barnehager som ikke innfrir bemanningsnormen Stortinget har vedtatt. Ifølge både KS og PBL er ikke bemanningsnormen finansiert.

Viser også til vedtak 802, 31. mai 2018 der

«Stortinget ber regjeringen i sitt videre arbeid med reguleringen av barnehagesektoren se på modeller i finansieringssystemet som så langt som mulig ivaretar et mangfold av barnehager og barnehageeiere, samt reduserer etterslepet i tilskuddsgrunnlaget overfor private barnehager».

Særlig utfordrende er situasjonen for de enkeltstående private barnehagene. Ifølge Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager får private barnehager tilskudd basert på gjennomsnittlige kostnader til kommunale barnehager to år tilbake i tid. Det betyr at kommuner med loven i hånd kan bemanne opp i de kommunale barnehagene slik at de innfrir normen innen fristen 1. august 2019, mens de private barnehagene må vente til 2021 for å få finansiering til å gjøre det samme.

Gjennom vinteren har det vært en rekke mediasaker om problemene dette skaper. I flere kommuner fører manglende finansiering til at de utsetter bemanningsnor-

men i alle barnehager, andre kommuner tar av vikarbudsjetten for å finansiere normen. Flere private barnehager har meldt om stort utfordringer. Mange private barnehager budsjetterer med underskudd og frykter for sin videre eksistens dersom de ikke får midler til å innfri normen.

Svar:

Nok trygge og kompetente ansatte er det aller viktigste for å sikre gode barnehager der barna får utvikle, utforske og utfolde seg. Forskingen på barnehagekvalitet viser at gode barnehager kan bidra til utviklingen og løfte alle barn, uavhengig av bakgrunn. Det er bakgrunnen for at regjeringen har skjerpet inn kravet til antall barnehagelærere og innført et minimumskrav til bemanning. Det vil også sikre at offentlige midler i større grad kommer barna til gode, gjennom flere ansatte i barnehager med lav bemanning. Debatten etter at regjeringen fremmet lovforslaget viste at barnehagene trengte noe tid på å omstille seg.

Representanten viser til at tilskuddet til private barnehager bygger på kommunens kostnader til barnehager tilbake i tid. Dette skyldes at de private barnehagenes tilskudd skal bygge på korrekte tall og derfor hentes fra siste godkjente regnskap, og har ikke i seg selv hatt et mål om å være forsinkende i endringer. Alternativet er at kommunene estimerer tilskuddet, og da må trekke tilbake midler dersom det viser seg at kommunens reelle forbruk var lavere, noe som også skaper usikkerhet og uforutsigbarhet for de private barnehagene. Jeg er imidlertid enig i at ved større endringer i sektoren er "etterslepet" de private barnehagene har i tilskuddsberegningen en utfordring.

Nye tall for 2018 viser at det er i gjennomsnitt 5,8 barn per ansatt i barnehagene. Det er en klar forbedring fra 2017 da det var 6,0 barn per ansatt. 75 prosent av barnehagene oppfylte bemanningsnormen i 2018, det er en økning fra 56 prosent i 2017. Små barnehager har gjennomgående bedre bemanning enn store barnehager. Det er imidlertid betydelige variasjoner i bemanningstetthet mellom de private barnehagene.

Gjennom budsjettforliket om revidert nasjonalbudsjett for 2018 ble det opprettet et øremerket tilskudd for å finansiere bemanningsnormen. Tilskuddet retter seg mot små barnehager, både kommunale og private, i kommuner som ikke oppfyller bemanningsnormen. Dette tilskuddet ble gjennom budsjettforliket for 2019 styrket med 160

mill. kroner, og vil med det være på totalt om lag 263 mill. kroner i 2019.

Den økte bevilgningen skal inkluderes i samme tilskuddsordning som den eksisterende bevilgningen. Likevel legger føringene i budsjettforliket opp til en noe revidert tilskuddsordning i 2019 sammenliknet med 2018, og et større totalbeløp gjør det også rimelig å vurdere fordelingen av midlene nærmere. I tillegg har det vært ønskelig å avvente barnehagestatistikken for 2018. Departementet arbeider nå med å justere retningslinjer basert på de føringene som er gitt.

Bemanningsnormen stiller krav om at barnehagene har en grunnbemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Normen ble innført 1. august 2018. Kunnskapsdepartementet har fastsatt en overgangsordning i forskrift som innebærer at barnehagene kan bruke tiden fram til 1. august 2019 til å oppfylle bemanningsnormen. Barnehagene har dermed hatt ett år på å tilpasse seg bemanningsnormen. Dersom barnehagene ikke oppfyller bemanningsnormen 1. august 2019, må barnehagene søke om dispensasjon etter reglene i barnehageloven § 18 tredje ledd. Det framgår av denne bestemmelsen at kommunen kan gi dispensasjon fra bemanningsnormen

for inntil ett år av gangen når særlige hensyn tilsier det. Dispensasjonsadgangen skal kun brukes unntaksvis. Når kommunene vurderer om en barnehage skal få dispensasjon, må kommunen vurdere forholdene i den konkrete barnehagen. En uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg skal også legges ved barnehagens søknad om dispensasjon.

Regjeringen har satt i gang et større arbeid for å se nærmere på regelverket for etablering og finansiering av private barnehager, bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling og tilsynssystemet. Dette skjer i tett dialog med sektoren. Med dette arbeidet følger vi også opp en rekke anmodningsvedtak fra Stortinget som gjelder utvikling av regelverket for private barnehager, blant annet hvordan finansieringssystemet skal ivareta de små og ideelle barnehagene og bidra til en mangfoldig barnehagesektor. Jeg er opptatt av at vi skal se eventuelle endringer i sammenheng, og lage et regelverk som fungerer godt som helhet. Det tas sikte på at gjennomgangen av regelverket og utredningen av eventuelle endringer vil være ferdig i løpet av våren 2019. Vi vil da sende forslag til lovendringer på offentlig høring. Regjeringen tar videre sikte på å komme tilbake til Stortinget i løpet av 2019.

SPØRSMÅL NR. 1054

Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 4. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hva har norske myndigheter gjort i etterkant av parlamentsvalget i Bangladesh den 30. desember 2018 for å sikre mandatet til sikkerhetsavtalen «The Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh»?

BEGRUNNELSE:

Sikkerhetsavtalen «The Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh» er truet. Den Bangladeshiske regjeringen har gitt et klart signal om at avtalen ikke bør tillates uten at den underlegges krav som innebærer at avtalen mister sin uavhengige rolle, begrenser uavhengige inspeksjoner og mandat til å kunne agere overfor arbeidere som blir truet som følge av at de påpeker farlige forhold og mangler. Høyesterett skal nå avgjøre saken.

Sikkerhetsavtalen kom på plass etter kollapsen av fabrikk- og kontorbygningen Rana Plaza i 2013 som førte

til at 1 134 mennesker mistet livet. Avtalen omfatter mer enn 1 600 tekstilfabrikker i Bangladesh, og skal sikre brannvern og trygge bygninger for arbeiderne. I løpet av fem år har avtalen sørget for at over to millioner tekstilarbeidere i Bangladesh går til langt sikrere arbeidsplasser. Sikkerhetsavtalen er en bindende avtale, som flere av de store selskapene på det norske kles- og tekstilmarkedet har signert. Det betyr at selskapene forplikter seg til å bare kjøpe klær og tekstiler fra fabrikker som dekkes av avtalen.

I midten av november 2018 gikk EU-parlamentet ut med en åpen støtteerklæring til avtalen. Den 30. desember 2018 var det parlamentsvalg i Bangladesh, og dette gir en fornyet mulighet til å påvirke bangladeshiske myndigheter.

Svar:

Regjeringen ønsker å bidra til at tekstilfabrikkene i Bangladesh blir tryggere. Norge arbeider derfor sammen med andre land for å skape forståelse hos myndighetene for at tiden ikke er moden for å avvikle Accords kontor og virke i Bangladesh.

I oktober 2018 sendte Canada, EU og USA et felles brev til relevante departementer i Bangladesh med oppfordring om at Accords kontor i Dhaka får fortsette sitt arbeid. Norge og flere andre land sluttet seg til dette brevet.

Norges, Danmarks og Sveriges ambassadører understreket i et felles møte med den bangladeshiske han-

delsministeren 14. februar i år at Accord-avtalen må videreføres inntil en nasjonal kontrollinstans har ressurser og kompetanse til å overta. Dette er ikke tilfellet i dag. Norge vil fortsette dialogen med regjeringen om denne saken. Vi benytter også anledningen til å ta opp spørsmålet i møter med representanter for klesbransjen og lokale fabrikkereiere.

Den bangladeshiske ankeinstansen har nylig gitt myndighetene, representanter for fabrikkereiere og Accords styringskomité en foreløpig frist til 7. april for å komme til enighet. I mellomtiden fortsetter Accords kontor i Dhaka sitt arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1055

Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Maria Aasen-Svensrud

Besvart 27. februar 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Hvorfor har ikke statsråden tatt lederskap angående denne viktige problematikken for å sikre at personer som står i fare for eller har begått seksuelle overgrep mot barn får tilstrekkelig behandling?

BEGRUNNELSE:

Vi opplever nå at rekordmange saker vedrørende vold i nære relasjoner og saker som omhandler vold mot barn anmeldes. Dersom dette skyldes at terskelen for å anmelde denne type saker har blitt lavere, så er det bra.

Men, når vi nå ser denne økningen av saker som omhandler vold i nære relasjoner så må også disse sakene prioriteres. Politiet må ha tilstrekkelige rammer til å følge opp anmeldelser, etterforskning og påtale. Domstolene må få unna sakene, slik at offer for denne typen svært alvorlig kriminalitet ikke blir satt i uverdige køer der livet blir satt på vent frem til saken er avgjort. Så må arbeidet med rehabilitering i fengsel og oppfølging i etterkant styrkes. I tillegg er det forebyggende arbeidet viktig, folk som står i fare for å begå overgrep skal fanges opp og følges opp slik at overgrep ikke skjer. Når vi nå får tilbakemeldinger gjennom blant annet media at hverken kriminalomsorgen eller spesialist helsetjenesten har tilstrekkelige rammer for å følge opp dette kritiske arbeidet, så er det alarmerende. At sedelighetsdømte ikke får et godt nok rehabiliterende tilbud er ikke akseptabelt og det er heller

ikke akseptabelt at det forebyggende arbeidet ikke er godt nok. De som i størst grad vil lide under dette er ofre for kriminalitet. Eksempelvis er det på høy tid å få på plass en lavterskeltelefon for å forhindre nye overgrep, våre naboland har dette på plass men i Norge drar dette ut i tid.

I statsbudsjettet for 2019 ble det satt av midler til å etablere et landsdekkende tilbud for å hindre at personer som er dømt for seksuallovbrudd begår nye overgrep, men tilbudet lar vente på seg. Å sørge for at personer som er dømt for seksuelle overgrep får behandling slik at de ikke gjennomfører nye overgrep når de vender tilbake til samfunnet er kritisk viktig.

Staten ved regjeringen har ansvar for å gi overgrepssdømte tilstrekkelig behandling. Det må være en forventning at justisministeren tar ledelse i dette arbeidet og sikrer at de som har behov for og vil ha nytte av både rehabiliterende og forebyggende behandling får dette.

Svar:

Kriminalomsorgen gjennomfører straff både i fengsel og i samfunnet. Domfelte som gjennomfører straff, har på lik linje med andre rett til helse- og omsorgstjenester, sosiale tjenester, opplæring, arbeidsrettet bistand, kulturtilbud osv. De sektorene som har ansvar for disse tjenestene ellers i samfunnet, har også ansvaret under straffegjennomføring. Det sikrer lik rett til tjenester.

Kriminalomsorgen samarbeider med ulike forvaltningsorganer om å legge til rette for tiltak under straffegjennomføring. Behandling av personer som står i fare for eller har begått seksuelle overgrep mot barn er et ansvar som tilfaller helse- og omsorgstjenesten. I tillegg arbeider Kriminalomsorgsdirektoratet med en egen tiltaksplan for personer som har begått seksuelle overgrep, uten at dette endrer på helse- og omsorgstjenestens sektoransvar for behandling.

Helse- og omsorgsministeren og jeg samarbeider godt om disse problemstillingene, og mitt ansvar er å legge

til rette for at innsatte kan motta slik behandling under straffegjennomføring..

Det følger av Helse- og omsorgsdepartementets budsjettproposisjon for 2019 at Helsedirektoratet, i samarbeid med de regionale helseforetakene og Kriminalomsorgen, skal etablere et landsdekkende behandlingstilbud for personer som er dømt for å ha utført seksuelle overgrep, etter modell av det pågående prosjektet utviklet av Helsedirektoratet, Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, Fengselspsykiatrisk poliklinikk ved Oslo universitetssykehus, Kriminalomsorgen og Helse Sør-Øst RHF. Det er bevilget 19 millioner kroner til dette i 2019.

SPØRSMÅL NR. 1056

Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 28. februar 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva viser den sist tilgjengelige oversikten over utviklingen i antall ansatte i departementer og direktorater, både justert og ikke justert for omorganiseringer, og hvordan har utviklingen i organisasjonsformer innenfor statsforvaltningen vært fra 2013 og frem til i dag?

BEGRUNNELSE:

De siste ukers debatt har vist at det er usikkerhet knyttet til antall ansatte i staten og utviklingen i virksomhetene.

Svar:

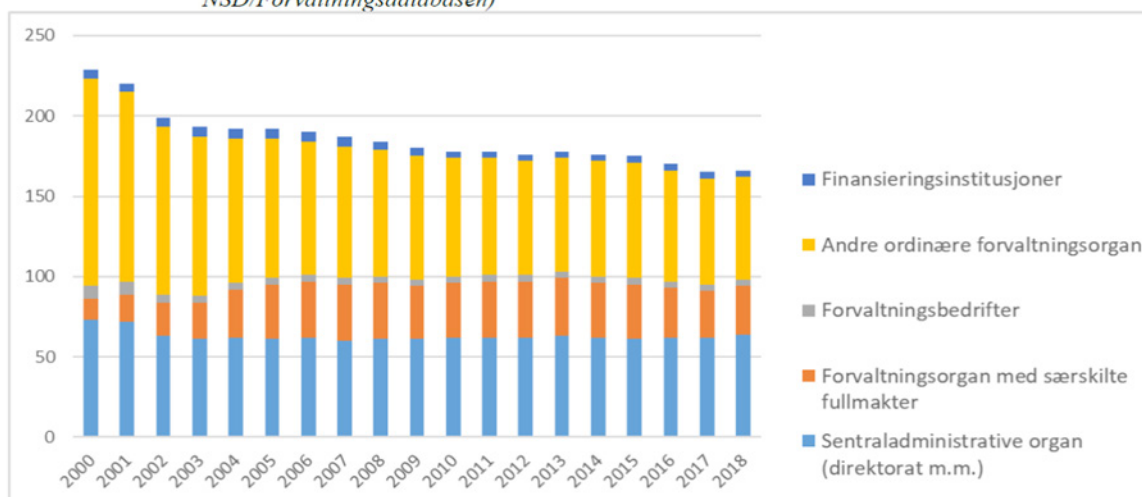
På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) gjennomført en analyse av utviklingen i antall ansatte i stats- og sentralforvaltningen 2016-2017 (Difi-notat 2019:1). Notatet viser at det ikke-justerte tallet på antall ansatte i sentralforvaltningen (departementer og direktorater) falt fra 22 627 i 2016 til 22 181 i 2017, en reduksjon på 446 (-2,0 pst.). Antall ansatte i departementene gikk ned fra 4 619 til 4 538, en reduksjon på 81 (-1,8 pst.). Antall ansatte i direktoratene gikk ned fra 18 008 til 17 643, en reduksjon på 365 (-2,0 pst.).

Av reduksjonen i sentralforvaltningen på 446 ansatte, skyldtes 192 omorganiseringer, f.eks. at Folkehelseinstituttet førte oppgaver og ansatte over til både Norsk helsenett og Oslo Universitetssykehus, og at Statens strålevern på nytt ble etablert som direktorat etter å ha

vært en etat under Helsedirektoratet. Difi har derfor regnet ut tall justert for omorganiseringer i denne perioden, for å gi en mest mulig korrekt analyse av utviklingen. Også de justerte tallene viser en nedgang i antall ansatte i sentralforvaltningen, som ble redusert med 254 (-1,1 pst.). Departementene hadde en reduksjon i antall ansatte på 98 (-2,2 pst.) mens direktoratene ble redusert med 156 (-0,9 pst.).

Når det gjelder utviklingen i organisasjonsformer, har Difi i rapport 2018:8 om organisasjonsformer i offentlig sektor, laget følgende figur basert på tall fra forvaltningsdatabasen. Figuren viser utviklingen av antall statlige virksomheter i perioden fra 2000 til 2018, samt endringer i bruken av ulike organisasjonsformer.

Figur 5 Utvikling i organisasjonsformer innenfor statsforvaltningen (Kilde: NSD/Forvaltningsdatabasen)

SPØRSMÅL NR. 1057

Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Hans Kristian Voldstad

Besvart 4. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Vil statsråden kreve eller forvente betydelig økt utbytte fra Equinor nå som selskapet forventes å få en rekordhøy inntjening frem til 2025, samtidig som staten strever med inndekning av økte utgifter på statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

Høy oljepris, lavere kostnader og stabil høy produksjon vil gi Equinor rekordhøy fri kontantstrøm og resultat i flere år fremover. Samtidig er statsbudsjettet presset på grunn av store behov for inndekning av nye kostnader. Økt forsvarsbudsjett, nødvendige skatteutt og ekstraordinære kostnader som nytt regjeringkvartal er noen eksempler på dette.

Equinor er 70,5 % statlig eid, og staten kan dermed stille krav til styret om spørsmålet om utbytte.

Svar:

Staten ved Olje- og energidepartementet eier 67 % av Equinor ASA (Equinor). Det følger av Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (eierskapsmeldingen) at det sentrale hensynet for statens ei-

erskap i Equinor er høyest mulig avkastning over tid på investert kapital. Staten som eier forventer at Equinor leverer en markedsmessig avkastning, herunder årlige tilbakeføringer av kapital i form av utbytte. Samtidig er staten opptatt av en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt overskudd for å sikre høy verdiskaping over tid.

Equinors utbyttepolitikk er å øke utbyttet i takt med underliggende inntjening. Staten har stilt seg bak utbyttepolitikken og jeg forventer at selskapet handler i tråd med denne.

Det er styret i Equinor som vedtar utbyttet for årets tre første kvartaler basert på en fullmakt fra generalforsamlingen. Generalforsamlingen vedtar utbyttet for fjerde kvartal og dermed for året som helhet, basert på forslag fra styret. Styret gjør en helhetsvurdering av selskapets finansielle situasjon og framtidsutsikter, herunder forhold som forventet kontantstrøm, investeringsplaner, finansieringsbehov og finansiell fleksibilitet. Generalforsamlingen kan beslutte å godta styrets forslag til utbytte, eventuelt redusere det. Generalforsamlingen kan ikke, i henhold til allmennaksjeloven, beslutte å utdele høyere utbytte enn styret har foreslått.

Styret i Equinor har foreslått å øke utbytte per aksje fra 0,23 dollar i tredje kvartal 2018 til 0,26 dollar i fjerde

kvartal 2018, en økning på 13 prosent. Departementet vil ta stilling til forslaget på Equinors generalforsamling 15. mai 2019.

I henhold til loven om Statens petroleumsfond inngår utbyttet fra Equinor i overføringene til fondet på lik linje med skatter og avgifter fra petroleumssektoren og

netto kontantstrøm fra statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Statens bruk av petroleumsinntekter, herunder utbytte fra Equinor, skilles dermed fra opptjeningen. Rammen for regjeringens innfasing av petroleumsinntekter fra fondet settes av handlingsregelen.

SPØRSMÅL NR. 1058

Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 1. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvilke grep tar statsråden for å sikre at alle dykkere, om de dykker fra båt eller land, skal være omfattet av samme sikre og trygge lovverk, forskriftsverk og tilsyn?

BEGRUNNELSE:

I en sak på NRK 29. september 2018 kommer det frem at 6 av 10 dykkere har fryktet for liv og helse på jobb. Da uttalte statsråd Haugli til NRK at regjeringen arbeider med å utvide regelverket, slik at alle dykkere skal være omfattet av et sikkert og trygt regel- og forskriftsverk. I gjennomsnitt har det omkommet en dykker i året siden 2007 innskjærs. I Nordsjøen var sist dødsfall i 1987.

Arbeidstilsynet ved statsadvokaten gikk til sak mot et selskap for brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser. Etter dom i tingretten ble all dykking fra båt flyttet fra arbeidsmiljøloven med sine bestemmelser til skipsarbeidsloven. Statsadvokaten anker ikke avgjørelsen. Alle innskjærs dykkere har dermed blitt flyttet fra ett lovverk til et annet på tvers av gjeldende rettsoppfatning og uten politisk behandling.

All dykking i Norge har vært underlagt AML etter at nordsjødykking kom inn under loven i 1993. Situasjonen med delt regelverk er derfor ny for dykkemiljøet. Dette betyr at dykkere i Norge må forholde seg til arbeidsmiljøloven og arbeidstilsynet når de utfører noen typer dykk, og skipsarbeidsloven og sjøfartsdirektoratet når de utfører andre dykk. Eksempelvis fra land eller lekter, kontra en dykkerbåt med kun dykkelaget ombord. Dette er en uheldig utvikling, som fører til at dykkere vandrer inn og ut av ulike vernelover alt etter om de dykker fra båt eller fra land. Dette flytter også tilsynsansvaret fra arbeidstilsynet, som har bred og lang faglig kompetanse på området, over til sjøfartsdirektoratet, som ikke har kompetanse på dette fagfeltet. Dykking er svært komplisert, og stiller

store kompetansekrav til det tilsyn som skal etterse at regelverket følges. Det vil være nyttig å vite hvordan statsråden forholder seg til den nye rettstilstanden som nå har oppstått. Samt om statsråden står ved sine uttalelser til NRK om at regjeringen fortsatt ønsker et samlet og utvidet regelverk for all dykking i Norge.

Svar:

Det er høy risiko forbundet med yrkesdykking, og ulykesraten blant dykkerne er høy. I januar 2017 ba jeg derfor Arbeidstilsynet om å iverksette en egen satsing for økt sikkerhet i næringen. Som del av Arbeidstilsynets satsing er arbeidsmiljølovens dykkeregelverk styrket fra nyttår.

Arbeidsmiljølovens virkeområde er avgrenset mot "sjøfart, fangst og fiske". Dette området hører i stedet under Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområde og Sjøfartsdirektoratet er tilsynsmyndighet.

Høyesterett har i en dom fra 2007 slått fast at innskjærs yrkesdykking i utgangspunktet er underlagt arbeidsmiljøloven, og at dette gjelder uavhengig av om dykkingen foregår fra båt eller land. I denne dommen uttalte Høyesterett også at dersom virksomheten skal "...komme inn under sjøfartsbegrepet, må personer som utfører dykkerarbeidet, ha en særskilt tilknytning til skipet, for eksempel tilhøre skipets mannskap." I den senere tid er det kommet flere rettsavgjørelser hvor spørsmålet om hvilket lovregime som gjelder for innskjærs yrkesdykking er kommet på spissen. Situasjonen i dag er dermed at det hersker en viss usikkerhet når det gjelder hvilken lovgivning som gjelder for visse dykkeoperasjoner. Når det gjelder kamskjelldykking særskilt, kom Høyesterett i en straffesak fra høsten 2018 til at slik dykking fra båt kom inn under fangstunntaket i arbeidsmiljøloven.

For regjeringen er det viktig at all dykking i norske farvann skjer under et godt regelverk og tilsyn, uavhengig av

om det er arbeidsmiljøregimet eller sjøfartsregimet som kommer til anvendelse. Arbeids- og sosialdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har derfor bedt Arbeidstilsynet og Sjøfartsdirektoratet om å gjennomføre et regelverksarbeid med utgangspunkt i at sjøfartsregelver-

ket harmoniseres med arbeidsmiljøregelverket for dykking og at skillet mellom regelverksregimene klargjøres i lov. Nødvendige regelverksendringer vil sendes på høring så fort som mulig, med sikte på å få regelverksendringer på plass.

SPØRSMÅL NR. 1059

Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 1. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Langsua nasjonalparkstyre har utviklet en mobilapp som forenkler melding, kontroll og rapportering av motorferdsel i utmark. Tanken er å videreutvikle dette til en heldigital tjeneste for både bruker, vernemyndighet, kommunene og SNO, og som omfatter hele prosessen fra innsending av søknad til endelig rapportering. Slik kan ferdse i sårbar natur håndteres på en enklere og faglig bedre måte enn dagens manuelle behandling.

Kan statsråden bidra til at denne digitale tjenesten kan tas i bruk over hele landet?

BEGRUNNELSE:

Saksbehandling, kontroll og rapportering av historikk (statistikk) er omfattende og tidkrevende i mange kommuner og ikke minst i nasjonalparkforvaltningene. Søknadspiktig motorferdsel i utmark utgjør eller inngår i om lag 80 % av alle dispensasjonssøknader til nasjonalparker som Langsua og Dovrefjell. Motorferdsel utgjør dermed en stor andel av det løpende arbeidet i verneområdene.

I dag er søknads- og rapporteringsprosessen byråkratisk, med søknader og rapporter til kommune, verneområdestyre/fylkesmannen + evt. grunneiere. I lik grad også til de ulike myndighetene, avhengig av type motorferdsel eller formål. I tillegg krever SNO i noen områder rapport om start og stopp på hver kjøretur, og kjørebøker/-skjema skal utfylles før starten av hver tur. Rapporter over kjøringen kommer i mange ulike former, som papirskjema, brev, notisbøker, tilfeldige papirlapper, word-filer, gps-logger. Pga. arbeidet som kreves i bearbeidingen, blir den i praksis lite brukt i forvaltningen i etterkant, dvs. til statistikk, rapportgrunnlag osv.

Kommunene håndterer motorferdselsaker på likt ulikt vis. For større verneområder hvor mange kommuner, og kanskje flere fylker, inngår, må verneområdeforvalt-

ningen og brukerne forholde seg til ulik forvaltningspraksis i de ulike kommunene.

Forvaltningsansvarlige i Langsua nasjonalpark var på leting etter måter å digitalisere og strømlinjeforme håndteringen av motorferdselsaker på, både av hensyn til administrasjonen sjøl og for brukerne. Den eksisterende mobilappen BeiteSnap viste seg å ha en rekke funksjonaliteter som også kunne brukes for rapportering av motorferdsel.

Høsten 2017 ble det etablert et samarbeid mellom Langsua nasjonalparkstyre, Dovrefjell nasjonal-parkstyre, Ivar Sylte (Fant AS) og hans datatekniske samarbeidspartner Abaris Consulting AS. Det ble laget en prosjektbeskrivelse og gjort en presentasjon for Miljødirektoratet – verneområdeseksjonen og SNO. Direktoratet har senere gitt økonomisk støtte til prosjektet. Det ble satt som mål å utvikle en digital søknads-, kontroll og rapporteringssløsning for forvaltning av søknadspiktig (motor)ferdsel i utmark. Denne skulle være brukervennlig, tidsbesparende og nøyaktig, og i ettertid kunne benyttes som et pålitelig kunnskapsgrunnlag i forvaltningen av slik ferdse i og utenfor verneområder. Det ble i 2018 utviklet en mobilapp ParkTrack for feltutprøving i nasjonalparkene Langsua og Dovrefjell med tilhørende verneområder. 5 sjåfører i hvert område, totalt 10 – fjelloppsyn, SNO-oppsyn, løype-kjørere og leiekjørere – prøvde ut dekning, batterilevetid og sporing med flere typer mobiltelefoner. Feltutprøvingen var vellykket og ga grunnlag for utvikling av en første versjon av mobilappen. Denne ble presentert for Miljødirektoratet høsten 2018, videreutviklet og "Ferdast" kan nå lastes ned fra Google Play og Appstore. Prosjektgruppa har også hatt et positivt møte med Altinn med tanke på en mulig integrering av søknads- og rapporteringsprosessen med denne tjenesten. Prosjektgruppa etterlyser nå en nasjonal interesse og støtte til å ta prosjektet videre mot å utvikle appen til et virkelig nasjonalt pilotprosjekt gjennom utprøving i større skala, både i

felt og i forhold til øvrige offentlige digitale saksbehandlingsverktøy.

Svar:

Mobilappen Ferdast (tidligere ParkTrack) er et interessant prosjekt som kan bli et heldigitalt system for søknad, kontroll og rapportering av motorferdsel i utmark både innenfor og utenfor verneområder. Miljødirektoratet har

både i 2018 og 2019 gitt noe økonomisk støtte til Langsua nasjonalparkstyre for utviklingen og testing av appen.

Nå foregår videre uttesting av mobilappen. Før det kan bli aktuelt med ytterligere økonomisk støtte må det avklares en rekke viktige spørsmål om blant annet ivaretagelse av personvern hensyn, eier- og rettighetsforhold, dataflyt til øvrige datasystemer i miljøforvaltningen mv.

Noe av dette vil trolig bli besvart etter videre uttesting i 2019. Jeg ønsker initiativet til Langsua Nasjonalpark velkommen, og ser frem til resultatene fra uttestingen.

SPØRSMÅL NR. 1060

Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 4. mars 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Denne uken har rystende tall og historier fra Forsvaret kommet fram. Undersøkelse om mobbing og seksuell trakassering i Forsvaret gjennomført høsten 2018 viser at over 160 sier de har blitt voldtatt eller forsøkt voldtatt bare det siste året. Undersøkelsen forteller også om seksualisert språk og annen krenkende adferd.

Hvordan vil forsvarsministeren følge opp denne rapporten, og hvilke tiltak vil iverksettes for å endre kulturen i hele Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

Undersøkelsen viser at det blant tjenestegjørende i Forsvaret skjer enten en voldtekt eller et voldtektsforsøk nesten annenhver dag. I historiene som kommer fram fortelles det også om at et seksualisert språk og uttrykk er vanlig, også fra befalet.

Forsker ved Forsvarets forskningsinstitutt, Frank Steder, uttaler i media i forbindelse med undersøkelsen at kulturen i det norske forsvaret har blitt verre de siste årene. Ombudsmann for Forsvaret Roald Linaker sier til NRK at det over tid har skjedd en underrapportering av seksuelt krenkende hendelser eller adferd i Forsvaret.

Ifølge forsvarssjefen har bare to voldtektsaker blitt meldt til politiet i samme tidsperiode som over 40 personer i Forsvaret sier at de har blitt voldtatt. Videre uttaler forsvarssjefen at det må foreligge et klart varsel for at saker om vold og overgrep skal tas tak i. "Uten et klart varsel, skjer det ingenting". Det er interessant å vite om statsråden deler forsvarssjefens vurdering her, om at et varsel fra offeret er avgjørende for at dette skal bli tatt tak

i. Særlig er dette interessant i lys av en anonym kronikk hos NRK Ytring denne uken skrevet av en som ble voldtatt av en annen soldat i førstegangstjenesten. Vedkommende forteller om hvordan Forsvaret sviktet i oppfølgingen og håndteringen av denne saken. Dette til tross for at det forelå en konkret anmeldelse.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 22. februar 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski om oppfølging av undersøkelse om mobbing og seksuell trakassering i Forsvaret.

Jeg ser meget alvorlig på resultatene som har kommet frem i forbindelse med undersøkelsen om mobbing og seksuell trakassering i Forsvaret. Undersøkelsen avdekker forhold jeg som forsvarsminister verken kan eller vil akseptere. Jeg ser med særlig bekymring på de funnene i undersøkelsen som omhandler grove tilfeller av mobbing og seksuell trakassering. Det gjør i tillegg sterkt inntrykk på meg å lese og høre de personlige historiene som har fremkommet den siste tiden. Ingen skal utsettes for slik oppførsel, verken i Forsvaret eller i samfunnet forøvrig. Ingen skal heller oppleve at det ikke er trygt å melde ifra. Dessverre er dette noe som likevel skjer. Både regjeringen og jeg tar dette på største alvor.

Undersøkelsen har gjort oss oppmerksomme på alvorlige forhold innenfor vår virksomhet. Dette gjelder ikke bare de groveste formene for mobbing og seksuell trakassering, men også tilfeller av holdninger, kulturer og språk som ingen i Forsvaret skal tolerere. Undersøkelsen viser at vi ikke har hatt nok kunnskap om omfanget av ad-

ferd som ikke bare er kritikkverdig, men også ulovlig. Det viser også at vi har en viktig jobb å gjøre for at uakseptable forhold blir gjort kjent og at de blir tatt tak i.

Undersøkelsen Forsvaret har gjennomført bidrar til viktig kunnskap. Forsvaret fortjener anerkjennelse for å ha tatt initiativ til undersøkelsen. Kunnskapen undersøkelsen har gitt oss forplikter oss til å jobbe raskt og sette inn målrettede tiltak der det er nødvendig.

Forsvaret forsikrer meg om at de vil ta tak i alle forhold de blir gjort kjent med, og sørge for at de som har opplevd å bli mobbet eller seksuelt trakassert blir ivarettatt. Forsvaret har godt utviklede varslingskanaler, og det stilles tydelige krav til lederne om å iverksette reaksjoner dersom det avdekkes negative forhold. Foruten å varsle i formelle varslingskanaler, har vernepliktige og tilsatte i Forsvaret mulighet til å melde om hendelser til sine ledere, tillitsvalgte, verneombud eller militært helsepersonell. Forhold kan også meldes til Forsvarets krisetelefon eller til sivil helsevesen.

Det er viktig at de som utsettes for mobbing eller seksuell trakassering opplever det som trygt å melde ifra, uavhengig av om forholdet varsles, anmeldes til politiet eller meldes om på andre måter. Historiene som har blitt fortalt av enkeltpersoner tyder klart på at vi har en jobb å gjøre. Håndtering og forebygging av mobbing og seksuell trakassering må og skal være et tydelig lederansvar på alle nivåer. Dette gjelder også etter at et forhold er meldt til politiet. Klare retningslinjer og riktig kompetanse som sikrer god ivaretagelse av personell som er involvert i slike saker er en forutsetning for at vi skal lykkes i dette arbeidet.

det. Alle saker skal bidra til bevisstgjøring og forebygging av nye negative hendelser.

Forsvaret har utviklet undersøkelsen med støtte fra Forsvarets forskningsinstitutt. Departementet har bidratt med betydelige midler i dette arbeidet. Jeg er tilfreds med at Forsvaret vil fortsette å gjennomføre undersøkelsen også i fremtiden. Mer åpenhet og økt kunnskap er en forutsetning for kontinuerlig forbedring av tiltak og måten vi jobber med problemet.

På bakgrunn av resultatene fra undersøkelsen har Forsvaret besluttet og iverksatt flere tiltak for å forbygge og følge opp mobbing og seksuell trakassering på en bedre måte enn i dag. Tiltakene forsterker det arbeidet som har vært gjort over lang tid i Forsvaret på dette området. Forsvarsdepartementet følger arbeidet i Forsvaret tett. Arbeidet med å motvirke mobbing og seksuell trakassering følges også opp gjennom egne oppdrag til etatene i departementets etatsstyring innenfor rammen av holdninger, etikk og ledelse.

Undersøkelsen som Forsvaret har gjennomført har ført til betydelig oppmerksomhet både internt i Forsvaret og ellers i samfunnet. Jeg håper dette kan bidra til økt bevissthet og forsterket innsats i det viktige arbeidet med å forhindre mobbing og seksuell trakassering, både i Forsvaret og i samfunnet forøvrig.

Forsvarssjefen har vært tydelig på at Forsvaret har nulltoleranse for mobbing og seksuell trakassering. Jeg har tillit til at Forsvaret, med de tiltakene som nå iverksettes, tar dette arbeidet på største alvor. Jeg forventer at arbeidet gis høy prioritet.

SPØRSMÅL NR. 1061

Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 1. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til å stimulere til økt treplanting og skjøtsel av skog som et klimatiltak?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med statsbudsjettet ble forsøksprosjektet for treplanting avsluttet. Nylig fikk vi en studie av Thomas Crowther som arbeider ved The Crowther Lab ved Den tekniske høyskolen i Zürich som viste at ved å plante tusen milliarder trær de neste årene, kan man nøytralisere alle menneskeskapte CO₂-utslipp for de neste ti årene.

Svar:

Som representanten påpeker er skogplanting viktig for å fange CO₂ og nøytralisere menneskeskapte klimautslipp. FNs klimapanel er også tydelige på at skog og arealbruk er viktig i klimasammenheng. Både økt bruk av biomasse og økt skogareal er nødvendig for å nå klimamålene.

Planting av skog på nye arealer som klimatiltak, og utvikling av miljøkriterier for dette, er ett av oppfølgingsspunktene fra klimaforliket som ble vedtatt av Stortinget i 2012. Skogplanting på nye arealer vil øke opptaket i skog og gi økt tilgang på miljøvennlig råstoff i framtiden.

Skogplanting må være tuftet på faglige avveininger mellom klima-, miljø- og næringshensyn. Regjeringen startet i 2015 en treårig pilotfase om treplanting. Målet er å høste erfaringer med blant annet klimaeffekt, miljøkriterier og gjennomføring. Pilotfasen har vært ledet av Miljødirektoratet, i tett samråd med Landbruksdirektoratet. Den treårige pilotfasen er nå avsluttet, og rapporten vil bli offentliggjort i løpet av kort tid. Regjeringen vil avgjøre det videre arbeidet med planting av skog på nye arealer som klimatiltak på bakgrunn av evalueringen av ordningen.

I 2016 startet regjeringen også en ordning med tilskudd til gjødsling av skog som klimatiltak, og en ordning for tilskudd til tettere planting etter hogst på eksisterende skogarealer. Skogplanteforedlingen ble også styrket. Dette er en direkte oppfølging av punkt i klimaforliket. Etter skogbruksloven har skogeier plikt til å sørge for tilfredsstillende foryngelse av skogen etter hogst. Regjerin-

gen arbeider med å forbedre oppfølging og kontroll av at dette gjennomføres. Disse tiltakene vil bidra til å sikre et fortsatt høyt CO₂-opptak i norsk skog, og til økt resurstilgang i framtiden. I Granavolden-plattformen sier regjeringspartiene at vi vil videreføre kostnadseffektive klimatiltak som gjødsling og planting av stedegen skog, økt plantetetthet, styrket skogplanteforedling og styrket oppfølging av foryngelsesplikten etter hogst.

Samtidig som skogplanting er nødvendig for å nå klimamålene er det ikke tilstrekkelig alene. Ifølge FNs klimapanel behøver vi omfattende klimatiltak i alle sektorer for å kunne nå målene i Parisavtalen. Regjeringen har derfor satt i gang et omfattende arbeid med å kutte klimagasutslipp fra transportsektoren og industrien, vi satser på fornybar energi og CCS, samtidig som vi ivaretar naturlige karbonlagre som urskog og myr.

SPØRSMÅL NR. 1062

Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 1. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

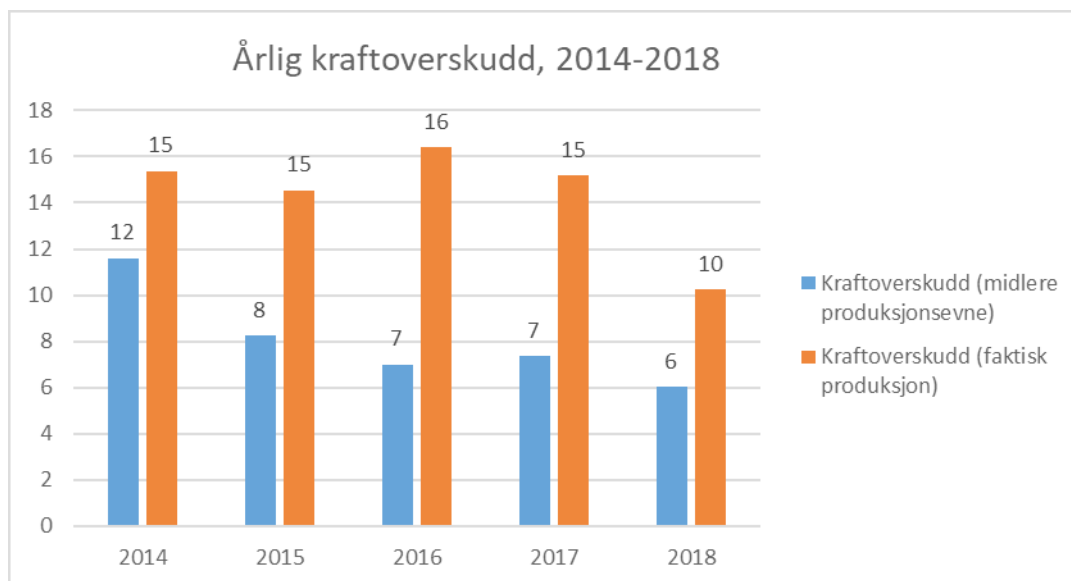
Hvor stort var det totale norske kraftoverskuddet hvert år de siste fem årene, og hvor stor andel av EUs kraftforbruk utgjorde det norske kraftoverskuddet disse årene?

Svar:

Kraftbalansen uttrykker forholdet mellom produksjon og forbruk, og hvorvidt det i et enkelt år er eksport eller import fra det norske kraftsystemet. I løpet av de siste fem årene har overskuddet på den norske kraftbalansen variert mellom 10 og 16 TWh/år, jf. vedlagte figur.

Det er store variasjoner i kraftbalansen fra år til år. Norsk kraftproduksjon avhenger av tilsiget av vann til kraftverkene og dermed av nedbørsituasjonen. Nedbørs- og tilsigsforholdene varierer, noe som medfører betydelig endring i produksjonen fra et år til annet. Den underliggende ressursituasjonen i den norske kraftforsyningen kan illustreres ved å ta utgangspunkt i den norske produksjonsevnen i et normalt år (midlere produksjonsevne), sammenstilt med kraftforbruket. Differansen mellom midlere produksjonsevne og forbruk har variert mellom 6 og 12 TWh/år de siste fem årene.

Andelen dette utgjør av europeisk kraftforbruk avhenger av hvordan kraftbalansen beregnes. Siste tilgjengelige statistikk for kraftforbruket i EU er fra 2017. Legges det til grunn samme forbruk i 2018 som i 2017, utgjør det faktiske kraftoverskuddet i gjennomsnitt 0,5 prosent av europeisk forbruk for disse fem årene. Med utgangspunkt i midlere produksjonsevne utgjør kraftoverskuddet i gjennomsnitt 0,3 prosent av europeisk kraftforbruk over perioden. I dette regnestykket er det lagt til grunn et gjennomsnittlig kraftforbruk i EU de siste 5 årene tilsvarende 2768 TWh, hentet fra Eurostat.

SPØRSMÅL NR. 1063

Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 1. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvordan påvirkes tallene for husholdninger med vedvarende lavinntekt, dersom man inkluderer verdien av offentlige ytelser som innbyggerne mottar eller legger til grunn et forbruksbasert fattigdomsmål?

BEGRUNNELSE:

Mandag 18. februar 2019, presenterte SSB en ny artikkel med oversikt over husholdninger med vedvarende lavinntekt. SSB bruker et relativt lavinntektsmål hvor lavinntektsfamilier defineres som husholdninger hvor samlet inntekt er mindre enn 60 prosent av medianinntekten i Norge. I den politiske debatten om fattigdom og ulikhet brukes disse tallene ofte som et mål på antall fattige i Norge.

Svar:

Norge har ikke en fastsatt lavinntektsgrense. Vanligvis benyttes EUs mål, hvor lavinntekt defineres som inntekt under 60 pst. av medianinntekten. For å ha vedvarende lavinntekt må en person ha en gjennomsnittlig husholdningsinntekt etter skatt (per forbruksenhet) som i en

periode på tre år har vært lavere enn 60 pst. av medianinntekten.

Om verdien av offentlige tjenester

SSBs inntektsmål tar ikke med verdien av offentlige tjenester som befolkningen mottar. Slike tjenester virker utjevne og betyr relativt sett mer for personer med lave inntekter enn for personer med høye inntekter.

Forskere i SSB har tidligere publisert analyser av hva verdien av (kommunale) offentlige tjenester betyr for ulikhet og lavinntekt. De publiserte tallene gjelder 2006 og 2009, og viser at omfanget av lavinntekt reduseres med om lag 40 pst. dersom en tar med verdien av slike tjenester ved beregningen av såkalt utvidet inntekt (se omtale i Perspektivmeldingen 2017).

Departementet har mottatt nye tall fra forskerne, som også dekker 2012 og 2015. Også for disse årene reduseres omfanget av lavinntekt med i størrelsesorden 40 pst. hvis verdien av velferdstjenestene inkluderes.

Forbruksbasert lavinntekt/fattigdom

Et alternativ til å definere lavinntekt som et bestemt punkt på inntektsfordelingen kan være å bruke et anslag på hva som er nødvendig for å dekke grunnleggende forbruksbehov som en grense for lavinntekt/fattigdom. Senter for velferds- og arbeidslivsforskning (SIFO) har utviklet et slikt minimumsbudsjett for forbruksutgifter.

I 2017 kartla SIFO andelen som i 2015 hadde for lav inntekt til å dekke et minimumsbudsjett for forbruksutgifter. Med SIFOs tilnærming var andelen personer med lavinntekt 5,1 pst. i 2015. Andelen barn som levde i familier med lavinntekt var 4,0 pst.

Selvopplevd fattigdom

SSB kartlegger fattigdomsproblemer basert på levekårsundersøkelsen. Utvalget til levekårsundersøkelsen (EU-SILC) er trukket ut for å være representativt for den norske

befolkningen (16 år og over), og består av omtrent 11 500 personer hvert år. Ifølge SSB opplevde 5 pst. av befolkningen det som «svært vanskelig å få endene til å møtes». 17 pst. rapporterte at de i bor i en husholdning som «ikke har mulighet til å klare en uforutsett utgift». 20 pst. rapporterte at de bor i en husholdning med «høy boutgiftsbelastning».

Det vises også til svar på skriftlig spørsmål nr. 1064 fra representant Nordby Lunde.

SPØRSMÅL NR. 1064

Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 4. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva betyr det for målingen av inntektsulikhet dersom en ikke bare tar hensyn til skatt og overføringer, men også verdien av tjenester som offentlig forvaltning yter til husholdningene?

Svar:

Løpende tall fra SSB viser at ulikheten i Norge er mindre etter skatt og overføringer til husholdningene enn når vi ser på markedsinntektene (inntekter før skatt og overføringer). I 2017 var for eksempel Gini-indeksen for markedsinntekter 42,3, mens Gini-indeksen for disponibel inntekt var 25,2. Med andre ord bidro skatter og overføringer til å redusere Gini-indeksen med om lag 40 pst. i 2017. Det omfordelende bidraget fra skatter og overføringer har vært ganske stabilt over tid.

Skattene finansierer ikke bare overføringer, men også mange viktige offentlige tjenester. Mange av disse virker også utjevne. Forskere i SSB har tidligere publisert analyser av hva verdien av (kommunale) offentlige tjenester betyr for ulikhet og lavinntekt. De publiserte tallene gjelder 2006 og 2009, og viser at ulikheten i inntekt reduseres med (ytterligere) om lag 20 pst., når man regner verdien av barnehager, grunnutdanning, primærhelse og omsorg som inntekt for mottakerne (se Perspektivmeldingen 2017).

Departementet har mottatt nye tall fra forskerne, som også dekker 2012 og 2015. Også for disse årene reduseres inntektsulikheten målt ved Gini-indeksen med om lag 20 pst., hvis verdien av velferdstjenester inkluderes i beregningen av såkalt utvidet inntekt.

Det vises også til svar på skriftlig spørsmål nr. 1063 fra representant Nordby Lunde.

SPØRSMÅL NR. 1065**Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 1. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for å videreføre forskningen på ALS i Norge, og da særlig grunnforskning på sykdomsårsaker?

BEGRUNNELSE:

Amyotrofis Lateral Sklerose (ALS) dreper på få år. ALS rammer mennesker i gjennomsnittlig yngre alder (typisk 40–60 år) enn øvrige hjernesykdommer som Parkinson og demens. Samtidig har det vært relativt begrenset med forskning på ALS i Norge, og en stor andel av støtten til ALS-forskning har kommet fra donasjoner fra ALS Norge. Selv om det bevilges midler til klinisk forskning, har ALS Norge fremhevet behovet for forskningsprosjekter som identifiserer sykdomsmekanismer og som danner grunnlaget for fremtidige kliniske forsøk. Et eksempel på slik forskning er etableringen av iPS stamceller fra norske ALS pasienter, der stamcellene er blitt brukt av norske forskere til å lage en modell av ALS i laboratoriet. Dette prosjektet vet Helse Sør-Øst står i fare for å bli kuttet.

Svar:

Jeg er enig med representanten at forskning på ALS er viktig, både for å finne årsaker til sykdommen og for å gi de som rammes av ALS en god og trygg behandling og omsorg.

Helse- og omsorgsdepartementet finansierer forskning gjennom de regionale helseforetakene og Norges forskningsråd. Helseforetakene har med sin kompetanse og erfaring fra diagnostikk og pasientbehandling et hovedansvar for den pasientrettede kliniske forskningen. Dette er forskning som omfatter utvikling av nye diagnostikk- og behandlingstilbud, og vurdering av deres nytte og evt. skade. Det er viktig at denne forskningen er tett integrert med den kliniske virksomheten. De regionale helseforetakene finansierer flere forskningsprosjekter innen alvorlige sykdommer på sentralnervesystemet. Blant annet har Helse Sør-Øst RHF finansiert et prosjekt rettet mot forståelse og utredning av sykdomsmekanismer for Parkinson, MS og ALS. Prosjektmidlene til slik forskning er konkurranseutsatt og tildeles vanligvis for prosjektperioder med en ramme tilsvarende tre årsverk som doktorgrads- eller postdoktorstipend. Helse Sør-Øst RHF har slik jeg forstår ikke iverksatt kutt i noen av disse prosjektene i forhold til tilsagn gitt ved tildeling av prosjektmidler.

Helse- og omsorgsdepartementet finansierer fire forskningsprogram gjennom Norges forskningsråd. Ett av

disse er program for God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering (BEHANDLING). Fra 2018 fases det tidligere programmet for stamcelleforskning inn i dette programmet, herunder også øremerkede midler til Nasjonalt senter for stamcelleforskning ved Oslo universitetssykehus. Senteret har fått øremerkede midler i 15 år som gradvis er blitt nedskalert, slik at de kan søke om konkurranseutsatte midler på samme måte som andre forskningsmiljøer i Norge. Tidsbegrensningen på disse midlene har vært kjent for senteret fra etableringen. Fra 2017 finansierer departementet også Forskningscenter for klinisk behandling (FKB) hvor Forskningscenter for klinisk behandlingsforskning Neuro-SysMed ved Haukeland universitetssykehus/UiB etter nasjonal utlysning fikk tildeling i 2018. Senteret skal forske på behandling av alvorlige sykdommer på sentralnervesystemet, som MS, ALS, Parkinson og demens. Departementet har i tillegg bedt Norges forskningsråd om å prioritere forskning på blant annet ALS.

Jeg vil sørge for å videreføre midler til forskning, både gjennom programaktiviteten i Norges forskningsråd, herunder Forskningscenteret for klinisk behandlingsforskning på alvorlige sykdommer som ALS, og gjennom de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene og Norges forskningsråd gjør som nevnt en grundig vurdering, på bakgrunn av regional eller nasjonal konkurranse, av hvilke enkeltprosjekt som skal få midler og hvor lang prosjektperioden er. Av hensyn til forskningens frihet og den vitenskapelige kvaliteten går hverken jeg som helseminister eller mitt embetsverk inn i disse konkrete vurderingene.

SPØRSMÅL NR. 1066**Innlevert 21. februar 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 5. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan helseministeren gi en samlet og oppdatert oversikt, som viser hvorvidt de enkelte sykehusene har stedlig ledelse og hvorvidt den stedlige lederen har fag-, personal- og økonomiansvar, i alle landets helseforetak?

BEGRUNNELSE:

I Granavollen-plattformen uttaler regjeringen at den vil «sikre stedlig ledelse i sykehusene». På direkte spørsmål om dette betyr at alle sykehus skal ha en reell stedlig ledelse med fag-, økonomi- og personalansvar – eller om helseforetakene fortsatt vil få stor frihet til å tolke kravet om stedlig ledelse som de ønsker – unnlater helseministeren å gi et tydelig svar (Dokument nr. 15:873 (2018-2019)).

Derimot svarer statsråden følgende:

«I årlig melding for 2016 rapporterte de regionale helseforetakene om at alle helseforetakene følger opp Stortingets anmodningsvedtak. De regionale helseforetakene har oppdatert sin rapportering til departementet senest 5. februar i år. Rapporteringen viser at alle helseforetakene har etablert stedlig ledelse i sine sykehus.»

Imidlertid viser de regionale helseforetakenes rapportering for 2016 at mange sykehus har tverrgående klinikkledelse og mangler stedlig ledelse med ansvar for både fag, personale og økonomi. Det hadde derfor vært nyttig å

få en oppdatert oversikt over ledelsesmodellene ved alle landets sykehus – for å finne ut hvordan helseministeren egentlig definerer stedlig ledelse og for å avklare om situasjonen har endret seg siden 2016.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 873 i år hvor samme representant spør om jeg vil "sikre reell stedlig ledelse ved sykehusene - hvor lederen ved sykehuset har både fag-, økonomi- og personalansvar - eller om jeg fortsatt vil la helseforetakene selv definere hvordan kravet om stedlig ledelse skal tolkes". Her viste jeg til stortingsbehandlingen av Nasjonal helse- og sykehusplan 17. mars 2016, hvor vedtaket åpnet for at helseforetakene har en fleksibilitet til å utforme ledelsesmodeller tilpasset lokale behov, og at kravet om stedlig ledelse ikke er til hinder for bruk av tverrgående klinikker.

Videre viste jeg til de regionale helseforetakenes rapportering i årlig melding for 2016 og senere oppdatert rapportering om at alle helseforetakene følger opp Stortingets anmodningsvedtak.

Vedlagt følger en samlet og oppdatert oversikt om status for stedlig ledelse i sykehusene.

Lenke til vedlegget:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserie/2018-2019/dok15-201819-1066-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1067**Innlevert 19. februar 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 4. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Viser til den uavklart saken om identitetsprogrammet for irakere. I brev til statsråden av 18.02.19 fra Maria Collett Sælør vises det til et brev fra Riksadvokaten av 28.06.2018 som åpnet for å vurdere en instruks til politiet om at disse sakene ikke skal etterforskes. Statsråden har ikke informert Stortinget om brevet og har etter det som er kjent heller ikke bedt Riksadvokaten vurdere dette.

Medfører dette riktighet og hvorfor er i så fall rådet ikke fulgt og Stortingets pålegg for 3 år siden løst?

Svar:

Kunnskapsdepartementet har redegjort for oppfølgingen av vedtak 505 av 1. mars 2016 i Prop. 1 S (2018-2019). Blant annet fremgår følgende av redegjørelsen:

"Ei identitetsavklaring for gruppa det her er tale om, kan ikkje gjennomførast utan risiko for straff for deltakarane i identitetsprogrammet utan i mellombels føresegn i straffelova eller statsborgarlova om amnesti for straffefølgjing. Regjeringa anbefaler ikkje ei slik løysning, ettersom den kan gje ein uheldig presedens for andre, tilsvarende saker.

Riksadvokaten er gjord kjent med problemstillinga. Riksadvokaten kan etter ei sjølvstendig og uavhengig vurdering gi eit direktiv om at dei nemnde straffeføresegnene ikkje skal handhevast for gruppa det her er tale om, av omsyn til ei formålstenleg gjennomføring av Stortingets vedtak. Riksadvokaten må vurdere nærare om det finst andre omsyn som likevel kan tale mot at det blir gitt eit slikt direktiv. I ei nærare vurdering vil det kunne ha betydning i kva for grad Stortinget legg til grunn at unnlaten straffefølgjing er ein føresetnad for å gjennomføre programmet."

Jeg kan verken be eller instruere riksadvokaten om å vurdere å gi et direktiv om at de aktuelle straffebestemmelsene ikke skal håndheves for irakere som deltar i et identitetsavklaringsprogram. Som det framgår av straffeprosessloven § 56 andre ledd andre punktum, er det kun Kongen i statsråd som kan instruere riksadvokaten i en sak som dette. En slik instruksjon har aldri skjedd tidligere, og bør etter mitt syn heller ikke skje i denne saken.

Det er opp til riksadvokaten og påtalemyndigheten å vurdere om personer i denne gruppen som eventuelt har begåtte straffbare handlinger skal straffefølgjes.

Departementet tar sikte på å iverksette et identitetsavklaringsprogram for irakere som er omfattet av Stortingets vedtak denne våren.

SPØRSMÅL NR. 1068

Innlevert 19. februar 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 1. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

I svar på spørsmål nr. 962 står det at tiltaksarrangører skal bruke metoder og verktøy som er allment anerkjente i relevante fagmiljø og at det skal legges mer vekt på kvalitet i anbudene framover. Skal dette vurderes i alle fylker må kunnskap og kompetanse på metoder og verktøy til å foreta denne silingen være tilstede og endring kvalitetskravene konkretiseres.

Hvordan konkretiseres de økte kvalitetskravene, og hvem har ansvaret for at relevant kompetansen er til stede og blir brukt?

Svar:

Fylkesenhetene i NAV er avtaleeiere ved kjøp av arbeidsmarkedstiltak og har ansvar for å evaluere tilbudene fra leverandørene i forbindelse med anbudene. Fylkesenhetene er også ansvarlige for at medarbeiderne har rett kompetanse. Når fylkene evaluerer tilbudene benyttes medarbeidere både med anskaffelsesfaglig og tiltaksfaglig kompetanse. Ved behov benyttes også annen fagkompetanse, som eksempelvis spesialkompetanse i veiledningsmetodikk ved arbeidsrådgivningskontorene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet bistår fylkene gjennom faglig veiledning og utarbeidelse av maler og verktøy for evaluering av tilbudene fra tiltaksarrangørene. Direk-

toratet har utviklet evalueringsskjema hvor det presiseres at krav til metoder og verktøy må vurderes nøye.

Etaten er opptatt av å sikre høy kvalitet i tilbudene og vektlegger derfor kvalitet betydelig høyere enn pris ved kjøp av arbeidsmarkedstjenester.

SPØRSMÅL NR. 1069**Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 27. februar 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Side to i oversettelsen av dommen fra høyesterett i Paraguay mangler. Bare familierelasjonen og ikke det juridisk ansvar er begrunnet i avslagene fra UDI. I UNEs begrunnelse for avslag er begrepet patria potestad bragt inn, men med høyst skjønnsmessig vurdering av betydningen.

Kan statsråden sørge for at saken behandles på nytt med alle relevante dokumenter inkludert, og etter Det Norske Konsulat i Paraguay sin oppfatning av hvordan saken kan løses?

BEGRUNNELSE:

Viser til dokument nr. 15:889 (2018-2019) Skriftlig spørsmål fra Siv Mossleth (Sp) til justis- og innvandringsministeren, innlevert: 01.02.2019, besvart: 11.02.2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara.

Ved ny advokats gjennomgang av saksdokumentene hos UDI, fremgår det at side to i oversettelsen av dommen fra Supreme Court of Justice (høyesterett), Paraguay, mangler. Hvorvidt UDI har den manglende siden eller om denne ble utelatt i oversendelse fra politiet er ukjent. Men viktig dokumentasjon er utelatt og bare familierelasjonen og ikke det juridisk ansvar er begrunnet i avslagene fra UDI. I UNEs begrunnelse for avslag er begrepet patria potestad bragt inn, men med høyst skjønnsmessig vurdering av betydningen.

Ved en inkurie ble ordet IKKE borte fra følgende problemstilling i mitt første spørsmål. Her foreligger spørsmålet slik det skulle vært stilt: Nå får ikke denne jenta oppholdstillatelse i Norge fordi overdragelsen av foreldreansvaret ikke godkjennes i Norge, alle opplysninger

er IKKE tatt med i saken. Hva kan ministeren gjøre for at prosessen kan godkjennes og familien gjenforenes?

Denne inkurien i spørsmålet og alvoret i at en del av dokumentasjonen manglet når saken ble behandlet i UDI, gjør det nødvendig å fortsatt søke etter en løsning i saken som splitter en familie som vil bo sammen i Hamarøy kommune. Nå bor den ene ektefellen i Norge med et mindreårig barn og den andre ektefellen i Paraguay med et mindreårig barn.

Referansepersonen (bestemoren) har ved dom av 03.03.2017 fra Supreme Court of Justice (høyesterett), Paraguay fått den daglige omsorgen og full bestemmelsesrett for klageren (jenta), juridisk og faktisk. Det er dokumentert at biologisk mors ønsker er i samsvar med denne rettsavgjørelsen. Domstolen har også lagt til grunn at biologisk fars forhold ikke er til hinder for at referansepersonen får omsorg og bestemmelsesrett overfor klageren.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 889. Der understreker jeg at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør saker og klager etter utlendingsloven. Verken regjeringen eller jeg har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker som ikke gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Dette innebærer at alle henvendelser om saken representanten viser til, også dersom det foreligger nye relevante saksopplysninger, må rettes direkte til UDI eller UNE. Jeg viser for øvrig til adgangen til å anmode om omgjøring av et endelig vedtak, hvilket innebærer at UNE ser på saken på nytt.

SPØRSMÅL NR. 1070**Innlevert 22. februar 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 4. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Alle partiene på Stortinget og fagbevegelsen er enig om at arbeidstakernes rettigheter best ivaretas ved at tips skat-

tlegges. Men flere arbeidsgivere krever utover skatteutgiften også administrasjonsgebyr fra de ansatte i forbindelse med tips.

Mener statsråden at slike gebyrer er rimelige, og vil hun foreslå å forby arbeidsgivere å ta slike gebyrer?

BEGRUNNELSE:

Mange mener at ansatte i blant annet serveringsbransjen i stedet for tips burde få høyere lønn. Likevel velger de aller fleste serveringssteder i Norge fortsatt å ta imot tips i stedet for å kompensere de ansatte gjennom økt lønn. Når et serveringssted tar dette valget, synes det merkelig at det er de ansatte - og ikke serveringsstedet - som skal bære administrasjonskostnadene ved tipsordningen. Det generelle prinsippet er jo at de som har og tar et valg, selv må ta konsekvensen av dette.

Statsråden økte selv avgiftene for folk flest med 6,6 mrd. kroner i løpet av sine første fem år i regjering. Mener hun det er rimelig at vanlige arbeidsfolk også skal måtte betale store gebyrer og avgifter til sine egne arbeidsgivere, eller vil statsråden ta initiativ til å forby slike gebyrer som er omtalt over.

Svar:

Jeg er glad for at det er bred enighet om at tips skattemessig bør behandles som annen lønn. Dette bidrar til mer ordnede forhold i arbeidslivet.

Jeg skal ikke ha for sterke oppfatninger om hvordan arbeidsgivere og ansatte som mottar tips bør innrette seg. Dette er noe partene selv bør ha stor grad av frihet til å avtale, innenfor de rammer som følger av eksisterende lovgivning og tariff- og arbeidsavtaler mv. Jeg kan for øvrig ikke se at dette stiller seg vesentlig annerledes enn for andre former for avlønning. Som representanten er inne på, kan det være et godt alternativ å la de ansatte få en større andel av lønnen fast.

Jeg vil for øvrig minne om at arbeidsgiver – uavhengig av endringene i den skattemessige behandlingen av tips – siden 1. januar i år har hatt plikt til å holde oversikt over all innkomet tips og å føre dette i dagsoppgjøret. Dette følger av en endring i bokføringsforskriften og gjelder både for tips som er betalt elektronisk og tips som er betalt med kontanter. Når arbeidsgiver uansett skal holde oversikt over all innkomet tips, har jeg vanskelig for å se at skattereglene medfører særlig økte administrative kostnader, som eventuelt kunne begrunne et gebyr.

SPØRSMÅL NR. 1071

Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 1. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Egenkapitalbevis er svært viktig for finansieringen av norske sparebanker, som igjen er helt nødvendig for arbeidsplasser i små og mellomstore bedrifter i hele Norge.

Kan finansministeren garantere at egenkapitalbevisinstrumentet vil fortsette å eksistere og at det ikke vil bli forstyrrelser i handelen med dette på kort eller lang sikt ved et eventuelt salg av Oslo børs?

BEGRUNNELSE:

Egenkapitalbevis er et finansielt instrument som er skreddersydd norske sparebankers og dermed norsk næringslivs behov. Eierne av egenkapitalbevis eier en del av bankens egenkapital og har krav på en del av bankens overskudd (utbytte) omtrent på samme måte som aksjonærer i en vanlig aksjebank. Men egenkapitalbevisene har en del særordninger, bl.a. utjevningfond, kompensas-

jonsfond m.v. som skal bidra til å stabilisere egenkapital-eierens utbytte, og som samtidig svarer på sparebankenes behov, for eksempel inngår utjevningfondet om en del av sparebankens kjernekapital. Dersom egenkapitalbevismarkedet svekkes, kan mange sparebanker og deres evne til å låne ut penger til norske bedrifter bli skadelidende.

Svar:

Ved å utstede egenkapitalbevis kan sparebankene hente inn egenkapital fra eksterne investorer, slik at egenkapitalen kan økes utover det som er mulig gjennom kapitaloppbygging fra overskudd i driften. Instrumentet er derfor viktig for sparebankenes evne til å tilpasse seg vekstmuligheter og soliditetsmål. Om lag 40 av de største sparebankene har utstedt egenkapitalbevis. Egenkapitalbevisene representerer en eierandel i sparebankene på mellom 14 og 97 pst.

Rundt halvparten av sparebankene som har utstedt egenkapitalbevis, har notert dem på Oslo Børs. Den samlede markedsverdien utgjør om lag 40 mrd. kroner. Børsnotering er ikke nødvendig for å bruke egenkapitalbevis, men det kan ha betydelige fordeler, bl.a. ved at egenkapitalbeviset kan bli lettere omsettelig og oppfattes som et mer attraktivt investeringsobjekt. Egenkapitalbevis som kapitalinstrument for bankene er regulert i fi-

nansforetaksloven kapittel 10 avsnitt II, og reglene gjelder uavhengig av om egenkapitalbeviset er børsnotert eller ikke.

Det er i dag ingen indikasjoner på at handelen med egenkapitalbevis vil bli svekket ved et eventuelt oppkjøp av Oslo Børs, og det er all grunn til å tro at det fortsatt vil være attraktivt å drive en markedsplass for egenkapitalbevis.

SPØRSMÅL NR. 1072

Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 28. februar 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Flere politidistrikt har måttet holde stillinger ledige for å få budsjettene til å gå opp de siste årene.

Hvor mange stillinger er tildelt de ulike politidistriktene gjennom PODs disponeringsskriv totalt og per år de siste 6 år, hvor mange av disse stillingene var besatt per 30. mars, 30. juni, 30. sept. og 31. des. de samme årene, og hvor mange har totalt sett blitt ansatt i hvert politidistrikt i perioden?

BEGRUNNELSE:

Svaret bes fremstilt i en tabell, fordelt på stillingskategoriene politi, jurister, sivilt ansatt og summen av disse.

Svar:

Det er Politidirektoratet som tildeler midler og politiårsverk til politidistriktene, og det er politimesteren i det enkelte distrikt som har ansvar for å disponere ressursene effektivt og etter behov. Departementet styrer Politidirektoratet gjennom å sette mål og stille krav på et overordnet nivå.

Jeg viser til politiets nettside (www.politiet.no), området aktuelt, tall og fakta, hvor informasjon om tildeling av politiårsverk (disponeringsskrivene) og bemanningsutviklingen i politietaten ligger åpent og tilgjengelig for offentligheten. Informasjonen her viser at politidistriktene har blitt tildelt nesten 1 900 politiårsverk siden 2013, og at bemanningen i politiet har økt med nesten 2 800 årsverk hvorav om lag 1 650 er politiårsverk i perioden 31.12.2013 – 31.12.2018. Samtlige politidistrikt har blitt styrket i perioden.

For å sikre at man innfrir regjeringens mål om to polititjenestepersoner per 1 000 innbyggere på nasjonalt plan i løpet av 2020, er politidekning tatt inn som styringsparameter i tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2019. Utviklingen i politibemanningen er altså noe departementet følger særskilt opp i styringsdialogen med Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1073**Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 28. februar 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Hvor mange i politi- og lensmannsetaten har vært ansatt på kontrakter på under 5 måneder ved de tre siste årsskiftene, og hvor mange har totalt vært ansatt på kontrakter under 5 måneder de tre siste årene?

BEGRUNNELSE:

Svaret bes fremstilt slik at det gir separat oversikt per politidistrikt, POD og andre deler av etaten.

Svar:

Det er Politidirektoratet som tildeler midler og politiårsverk til politidistriktene, og det er politimesteren i det enkelte distrikt som har ansvar for å disponere ressursene effektivt og etter behov. Departementet styrer Politidirektoratet gjennom å sette mål og stille krav på et overordnet nivå. Derfor ber jeg ikke Politidirektoratet og politimestrene om detaljert rapportering på varighet av ansettelsesforhold i direktoratet, distriktene og særorganene.

Jeg viser til politiets nettside (www.politiet.no), området aktuelt, tall og fakta, hvor informasjon om bemanningsutviklingen i politietaten ligger åpent og tilgjengelig for offentligheten.

SPØRSMÅL NR. 1074**Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 1. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Køene som følge av manglende kapasitet på dagens Sotrasamband har store samfunnskostnader. Det rammer tusenvis av pendlere fra Sotra, Øygarden, Askøy og Bergen. Køene gjør det utfordrende å etablere ny virksomhet i den nye Øygarden kommune. Forsinkelsen kan også få konsekvenser for flytting av godsterminal til Ågotnes og frigjøring av areal til Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet på Dokken.

Når kan vi forvente at OPS kontrakten blir utlyst?

Svar:

Som omtalt i svaret mitt på spørsmål nr. 834 fra representanten Ruth Grung, er Statens vegvesen i slutfasen med å utarbeide grunnlaget for utlysning av OPS-kontrakten for Sotrasambandet, men ventar på behandlinga av forslag til reguleringsendringar for Storavatn. Her er vedtak venta å ligge føre innan sommaren 2019. I tillegg er det avdekka uvisse knytt til framdrifta på andre førebuande arbeid,

som flytting av høgspenteledning og grunnerverv. Sidan endringar etter kontraktsinngåing vil ha store økonomiske konsekvensar arbeider Statens vegvesen no med å redusere uvissa.

Som tidlegare opplyst, vil Statens vegvesen utarbeide ein oppdatert tidsplan for gjennomføringa av prosjektet før sommaren. Det er derfor for tidleg å seie når utlysinga av OPS-kontrakten vil skje. Det arbeidast så raskt som mogleg.

SPØRSMÅL NR. 1075**Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 4. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Viser til svar 15:952 om kostnader for Sotrasambandet. Svaret er vanskelig å forstå.

Er det slik at totalkostnaden for Sotrasambandet nå er på 17.mrd. kr der staten skal dekke 10,5 mrd. og bompenger skal dekke de resterende 6,5 mrd. kr?

Svar:

Stortinget gav i samband med behandlinga av Prop. 41 S (2017-2018) Samferdselsdepartementet fullmakt til å gjennomføre prosjektet rv. 555 Sotrasambandet innafør ei øvre ramme på 17 mrd. kroner. Denne øvre ramme kan samanliknast med den kostnadsramma Stortinget gir Samferdselsdepartementet fullmakt til å byggje ut prosjekt innanfor i andre saker. I saker med tradisjonell gjennomføringsstrategi ligg normalt kostnadsramma 10-15 pst. over den styringsramma ein statistisk forventar at prosjektet vil bli bygt innafør gitt dei uvissene utbygginga møter. Dersom prosjektet ligg an til å gå utover kostnads-

ramma må departementet tilbake til Stortinget med forslag om endra kostnadsramme.

For eit OPS-prosjekt vil det meste av kostnadene vere gitt ved kontraktsinngåing då ein OPS-kontrakt dekkjer utbygging, drift og vedlikehald i ein lang kontraktsperiode. For rv. 555-Sotrasambandet er dette 25 år etter prosjektet er opna for trafikk. Heile prosjektet rv. 555 Sotrasambandet, medrekna det arbeidet som blir utført i regi av Statens vegvesen, må halde seg innanfor den øvre ramma på 17 mrd. kroner som Stortinget har vedteke. Den endelege prisen for OPS-kontrakten blir fyrst kjend etter ein grundig innkjøpsprosess med ulike tilbydarar. OPS-prosjektet på rv. 3 / rv. 25 Løten-Elverum, som blei inngått 30. mai 2018, enda på ein pris som var om lag 20 pst. lågare enn kva Statens vegvesen sjølv utrekna at prosjektet ville koste.

Som for tidlegare vedtekne OPS-prosjekt, er det føreset at samla bompengebidrag til prosjektet rv. 555 Sotrasambandet skal ligge fast, både ved auka og reduserte kostnader.

SPØRSMÅL NR. 1076**Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 14. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Helse Møre og Romsdal vurderer no å legge ned det spesialiserte rehabiliteringstilbodet i Aure og på Mork i Volda. Dette føyer seg inn i ei lang rekkje av kutt og sparetiltak som ikkje kan grunnjevast fagleg. Om Aure og Mork blir lagt ned, vil pasientane i fylket få eit dårlegare tilbod, og kommunane blir sitjande med ansvaret og rekninga.

Vil helseministeren sørgje for meir ressursar til Helse Møre og Romsdal, så desse kuttprosessane kan avlysast?

Svar:

Helse Møre og Romsdal har over flere år brukt mer enn de økonomiske rammene fra Helse Midt-Norge har gitt rom

for. Det er styret i Helse Møre og Romsdal sin oppgave å påse at driften av helseforetaket skjer innanfor de økonomiske rammer som er satt av Helse Midt-Norge RHF. Det er Helse Midt-Norge RHF som har ansvaret for å sørge for et forsvarlig tjenestetilbud til befolkningen i regionen og som må vurdere om tilbudet i Helse Møre og Romsdal er forsvarlig. Jeg legger til grunn at omstillinger gjennomføres slik at man sørger for at ansvaret for forsvarlige tjenester fortsatt er oppfylt.

Kravet om å levere forsvarlige tjenester til befolkningen gjelder også ved eventuelle omstillinger i rehabiliteringstjenestene. Fagfeltet rehabilitering har endret seg de siste årene, med større vekt på ambulante team og nærmere samarbeid mellom spesialisert rehabilitering i sykehus og rehabiliteringstilbudet i kommunene.

Regjeringens krav til sykehusene er at endringer i rehabiliteringstilbudet skal skje gjennom åpne prosesser hvor brukere, ansatte og berørte kommuner trekkes inn. Jeg er kjent med at slike prosesser er igangsatt og at saken om framtidens rehabiliteringstilbud etter planen skal behandles i styremøte 27. mars 2019.

Regjeringen har styrket budsjettene til sykehusene årlig siden 2014, og for 2019 har vi styrket sykehusbuds-

jettene totalt med 1 350 mill. kroner. Det er Helse Midt-Norge som har ansvar for å fordele de økonomiske rammene fra staten på det enkelte helseforetak i regionen. Jeg har ingen planer om å endre på dette. Det er flere helseforetak som står overfor omstillingsutfordringer framover. For at modellen skal fungere, må helseforetakene styres innenfor de økonomiske rammene som stilles til disposisjon.

SPØRSMÅL NR. 1077

Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 1. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for gjenåpning av passutstedelse ved dagens lensmannskontorer og politistasjoner i Øst politidistrikt som har mistet dette?

BEGRUNNELSE:

28. januar ble det lagt ned seks passkontor i Øst politidistrikt, som alle har hatt sterk økning i antall passutstedelser de siste årene og i fjor utstedte ca. 30 000 pass. Lillestrøm politistasjon skal alene håndtere tre ganger så mange pass som de gjorde før.

Pr. 26. februar er det ikke mulig å booke timer fremover i tid for utstedelse av pass verken i Øst politidistrikt eller Oslo politidistrikt, det vil si for et område som dekker nesten 1,6 millioner innbyggere. I tillegg forplanter problemene seg videre utover på Østlandet, både som følge av at folk fra Akershus, Oslo og Østfold forsøker å finne andre steder å få utstedet pass, samt at det også andre steder på Østlandet pågår nedleggelse av passkontorer parallelt.

Mange internt i politiet har advart mot det kaoset som denne massive sentraliseringen ville medføre. Fra før har det i Øst Politidistrikt siden 2017 blitt lagt ned fem passkontorer, noe som har medført press på de gjenværende kontorene. Dette så man eksempelvis gjennom rekordlange køer ved passkontoret på Bjørkelangen i mai i fjor. Til Indre Akershus Blad 14. mai 2018 uttalte Ronny Røste fra Fet at:

"Lensmannskontoret i Fet er lagt ned. I Lillestrøm er det lang ventetid. Vi dro til Lørenskog, men der hadde de åpna tidligere i dag og da vi kom var det tomt for kølapper. Så nå står vi her."

Undertegnede har ved flere anledninger besøkt lensmannskontorene på Romerike og ved flere av disse har det vært betydelige pågang av personer fra andre deler av Øst politidistrikt, samt Oslo, på grunn av manglende passkapasitet der. Ved Lørenskog lensmannskontor alene har det alene blitt utstedet mer enn 8000 pass årlig.

Men i stedet for å øke kapasiteten ved de gjenværende passkontorene, så har man fortsatt den hodeløse sentraliseringen i Øst politidistrikt. I løpet av et drøyt år har man redusert antall steder der det utstedes pass i Øst Politidistrikt fra 14 til tre. Disse tre stedene skal dekke til sammen 728 000 innbyggere. På Romerike reduseres i samme periode antall steder som utsteder pass fra ni til ett, og Lillestrøm alene skal håndtere tre ganger så mange pass som tidligere.

Stortinget har vedtatt at gjenværende lensmannskontorer etter politireformen skal styrkes. Passutstedelse er en viktig del av det. Man burde derfor sørge for at gjenværende lensmannskontorene på Romerike (og i Øst politidistrikt for øvrig) etter politireformen blir styrket, blant annet gjennom nye passmaskiner, tilpassede lokaler og bemanning.

Den massive sentraliseringen av passutstedelse skaper økt tidsbruk og fravær fra jobb og skole, økte reisekostnader. Den manglende kapasiteten skaper dessuten usikkerhet hos mange om de vil kunne skaffe pass for seg og sin familie tidsnok og pågangen etter nødpass på Gardermoen øker.

Det passkaos som folk på det sentrale østlandsområdet nå opplever er fullt og helt regjeringens ansvar. Det er også regjeringens ansvar å rydde opp. Et viktig strakstiltak for å avhjelpe situasjonen vil være å gjenåpne passutstedelse ved de gjenværende lensmannskontorer og politistasjoner etter politireformen som har mistet dette.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1041 fra stortingsrepresentant Myhrvold om ventetiden for nye pass på Østlandet, hvor det blant annet fremgår at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontor:

«Jeg har denne uken hatt møte med politidirektøren, som har orientert nærmere om situasjonen og hvilke tiltak som iverksettes. Politidirektøren orienterte om at utfordringene gjelder de tre politidistriktene Oslo, Øst og Sør-Øst.

Felles for alle kontorene på Østlandet er at de opplever stor pågang fordi mange har søkt om pass på de normalt roligste tidene av året, som er vinter og høst. Flere utnytter også vinterferien til å besøke passkontoret. Oppmerksomheten i media på etterspørselen etter passtimer på Østlandet, kan også ha økt presset på passkontorene. Ved enkelte kontorer kan ombygging og opplæring i forbindelse med nye kvalitetskrav ha en viss innvirkning. Jeg vil understreke at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontorer i landet forøvrig.

Det samarbeides mellom de tre politidistriktene på Østlandet, og det iverksettes flere tiltak for å avhjelpe situasjonen på kortere og lengre sikt. De viktigste tiltakene er:

Utvide bookingen fram i tid: Bookingtiden utvides til 90 dager i Oslo, Øst og Sør-Øst politidistrikter. Dette vil gjøre det

enklere for befolkningen å planlegge passfornyelsen lenger frem.

Utvide åpningstidene: Oslo politidistrikt vil utvide åpningstidene på ettermiddagene (mandag til torsdag) og holde lørdagsåpent. Tilsvarende løsninger vil bli etablert ved Øst og Sør-Øst politidistrikt.

Tilføre flere medarbeidere: Nye medarbeidere vil om kort tid være tilstrekkelig opplært og være med på å styrke kapasiteten. Tilsvarende tiltak settes også inn ved flere andre passkontorer på Østlandet. Politidistriktene bemanner også opp, blant annet ved å forskuttere med sommervikarer.

Tiltak på lengre sikt: I løpet av våren vil alle nye passkontor ha mulighet for forhåndsbestilling av passtimer. Når nytt saksbehandlingssystem innføres sammen med nye pass og ID-kort i 2020, vil det tilbys SMS-varsling om utløpsdato sammen med forslag til booking-time. Dette vil være en stor forbedring for oss alle. I tillegg antas SMS-varsling å ville bidra til å forebygge frafall i oppmøte, som i dag er om lag 10 prosent, og også å gi større spredning i bookingen. De nye og større passkontorene skal bli mer effektive og klare å behandle flere passutstedelser enn det man gjør i dag.»

Gjenåpning av avviklede passkontor er ikke et relevant tiltak for å håndtere etterspørselen, og er heller ikke aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 1078

Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 6. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Kan statsråden stadfeste at prinsippet om å få tilbud om den stillingsprosenten ein reelt har jobba det siste året gjeld alle som har ein fast stillingsandel, og uavhengig av kva stillingstittelen er?

GRUNNGJEVING:

Spørsmålet gjeld bruk av den såkalla meirtidsparagrafen (aml. § 14-3), som gjev rett til å få den stillingsprosenten ein reelt har jobba det siste året. Spørsmålet inneber til dømes at «kontrakt om å vere ekstrahjelp» og «deltidskontrakt» vert vurdert på same måte når kravet om ein auka fast stillingsandel elles er innfridd.

Svar:

Bestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 14-4 a fastsetter at deltidsansatte på visse vilkår har rett til en stillingsprosent som tilsvarer deres reelle arbeidstid. Regelen, som trådte i kraft 1. januar 2014, omtales gjerne som "mertidsparagrafen" i loven. Bestemmelsen er en av flere som er innført for å bidra til å redusere ufrivillig deltid og legge til rette for heltidsarbeid for de som ønsker det.

Retten til utvidet stilling etter § 14-4 a gjelder for deltidsansatte uavhengig av stillingstittel. Begrepet "deltidsansatt" er ikke nærmere definert i loven, men bestemmelsen vil i utgangspunktet gjelde for arbeidstakere som har en avtalt arbeidstid som er mindre enn normal arbeidstid i vedkommende yrke eller bransje. Det bestemmelsen tar sikte på å omfatte er jevnlig ekstraarbeid utover den stillingsandel den deltidsansatte formelt har, jf. Prop. 83

L (2012-2013) punkt 4.4.4.2. Det sentrale vurderingstema etter

§ 14-4 a er således om den deltidsansatte "jevnlig har arbeidet utover avtalt arbeidstid" i løpet av de siste 12 måneder, og hvor utgangspunktet for vurderingen er den

arbeidstiden eller stillingsbrøken som fremgår av den enkelte arbeidsavtale.

De nærmere grensene for hvor langt bestemmelsen rekker, trekkes opp gjennom Tvisteløsningsnemndas praksis, og domstolene i siste instans.

SPØRSMÅL NR. 1079

Innlevert 25. februar 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash

Besvart 6. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

For en pasient innlagt på sykehus på grunn av somatisk sykdom, beholdes trygden fullt ut i hele perioden, mens innlagte på statlig psykiatriske behandlingstilstander får redusert trygdeutbetaling etter fire måneder.

Mener statsråden at det er faglig bakgrunn for å skille psykiatriske diagnoser fra somatiske diagnoser når det gjelder retten til uføretrygd, og hva er årsaken til at det i dag eksisterer et slikt skille?

BEGRUNNELSE:

Forskjellen i regelverket ved trygdeutbetalinger for personer med henholdsvis psykiatriske og somatiske diagnoser fører til forskjeller ved behandling og kan ha svært alvorlige utslag for de det gjelder. For mange psykiatriske pasienter er en gradvis tilvenning med botrening og økning av permisjoner en viktig del av behandlingen. Da er det svært uheldig om de har valget mellom å skrive seg tidligere ut eller selge leiligheten.

Et eksempel på hvordan reglene slår feil ut har vi i "Beate" som var lagt inn til behandling for rus- og psykiatri. Oppholdet var vellykket. Når behandlingen nærmet seg slutten fikk "Beate" tilbud om 6 mnd. forlengelse med skreddersydd behandlingsopplegg. Hyppige permisjoner var en viktig del av behandlingen. På grunn av avkorting i trygd og krav om tilbakebetaling så "Beate" seg nødt til å skrive seg ut etter fem måneder og ikke benyttet seg av tilbudet om forlenget opphold. Behandlingstiden er lang hos NAV dersom hun hadde søkt om unntak. Dermed hadde ikke pasienten råd til å ta den risikoen om eventuelt avslag som medfører krav om tilbakebetaling.

I ukene etter at "Beate" ble skrevet ut har hun hatt alvorlige episoder som har krevd akuttbehandling hos legevakt.

Hun har stående tilbud om plass og gjenopptakelse av behandlingen i døgninstitusjon og vil legges inn igjen

så snart karantenetiden til NAV på tre måneder er over. "Beate" er vurdert av spesialisthelsetjenesten som behandlingstrengende på døgnnivå.

Svar:

Jeg finner det hensiktsmessig å først gi en generell omtale av gjeldende regler, før jeg kommer inn på hvorfor dagens regler skiller mellom opphold på somatisk sykehusavdeling og opphold på psykiatrisk institusjon.

Når personer som mottar ytelse til livsopphold fra folketrygden samtidig er innlagt på helseinstitusjon under statlig eller fylkeskommunalt ansvar, skal ytelsen reduseres etter nærmere regler i folketrygdloven. Også private institusjoner hvor det offentlige betaler for oppholdet, er omfattet av ordningen. Reduksjon av trygdeytelser under institusjonsopphold og straffegjennomføring ble innført fordi det ikke er ansett rimelig at en person skal motta uavkortede ytelse til livsopphold over lang tid, samtidig som staten betaler for vedkommendes kost og losji. Ved opphold i for eksempel kommunale sykehjem reduseres ikke ytelsene som sådan, men mottakerne betaler i stedet egenandel.

I tillegg til uføretrygd gjelder dette for sykepenger, arbeidsavklaringspenger, alderspensjon, ytelse til tidligere familiepleier, etterlattepensjon og barnpensjon. Jeg vil nedenfor forholde meg til reglene om uføretrygd siden det er dette representanten har stilt spørsmål om, men vil understreke at det er tilnærmet like bestemmelser for alle de nevnte ytelsene.

Uføretrygd gis uten reduksjon i innleggelsesmåneden og de tre påfølgende månedene. Kortvarig opphold i en helseinstitusjon fører altså ikke til reduksjon, uavhengig av hva slags type institusjon det er snakk om. Etter fire måneder beholdes 14 prosent av trygden, men likevel minst 45 pst. av grunnbeløpet (3 600 kroner i måneden per 1. mai 2018).

Det er gitt unntak fra de ordinære reglene om reduksjon. Uføre som forsørger barn eller ektefelle får ingen reduksjon i trygden. Arbeids- og velferdsetaten kan også gi helt eller delvis unntak fra reduksjon for mottakere som har faste og nødvendige utgifter til bolig. Etaten fører ikke statistikk over saksbehandlingstid for søknad om slikt unntak, men opplyser at sakene erfaringsmessig behandles innen en uke dersom nødvendig dokumentasjon er levert.

Det er således tungtveiende faglige argumenter for å ha en bestemmelse om reduksjon av uføretrygd ved opphold på institusjon. Alternativt ville uføre under langvarige opphold kunne opparbeide seg en større formue fordi staten gir dobbeltkompensasjon. Jeg mener at dagens unntaksregler på en god måte ivaretar at uføre som har nødvendige utgifter under institusjonsoppholdet kan beholde hele eller en større andel av trygden ved behov.

Unntaket for reduksjon ved opphold på somatiske sykehusavdelinger kom inn som følge av at Stortinget ba

regjeringen legge frem forslag om å oppheve reglen om reduksjon ved opphold på somatisk sykehus, jf. Ot.prp. nr.8 (1996-1997) Om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (Oppfølging av Velferdsmeldingen). I motivene ble det vist til at for beboere med langtidsopphold i psykiatriske sykehus og spesialsykehjem må det først finnes frem til en alternativ form for egenbetaling før ordningen med reduksjon ev. kan avvikles. Det ble også vist til at det er få som er innlagt på sykehus utover fem måneder og at det var særlig ordningen med avkortning under opphold i somatiske sykehusavdelinger som ble oppfattet som særlig urimelig.

Det har ikke vært gjort noen ny vurdering av dette spørsmålet etter endringen omtalt ovenfor. I lys av dette ser jeg at det er behov for å vurdere på nytt om dagens regler er hensiktsmessige, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1080

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 7. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Treforedlingsindustrien møter i dag på regulatoriske barrierer mht. ressursutnyttelse av aske fra forbrenning av biomasse til energiproduksjon. Slik aske har flere potensielle anvendelsesområder, til erstatning for jomfruelige materialer.

Ser statsråden mulighet for bedre ressursutnyttelse av aske fra norsk treforedlingsindustrien og hvordan kan i så fall dette gjøres?

BEGRUNNELSE:

Ett av de nasjonale målene på miljøområdet er at:

"Veksten i mengdene avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten, og ressursene i avfallet utnyttes best mulig gjennom materialgjenvinning og energiutnyttelse", jf. Klima- og miljødepartementets Prop. 1 S (2018-2019). Norsk politikk har vært, og er, å utnytte ressurser i avfall og sidestrømmer best mulig jf. St. meld. 45 (2016 – 2017) og Klima- og miljødepartementets avfallsstrategi fra 2013. I St. meld. 45 (2016 – 2017) fremgår det at regjeringen vil "videreutvikle og tydeliggjøre regelverket for å øke nyttig og miljøforsvarlig bruk av avfall og lett forurensete masser, herunder innføre forskrift om nyttig bruk av lett forurenset betong."

Norske Skogs fabrikker i Halden og Skogn produserer energi til bruk i produksjonen fra ulike typer biomasse, som resulterer i om lag 70.000 tonn aske i året. I dag deponeres i stor grad denne asken. Som en del av Norske Skogs arbeid med bærekraftige løsninger, utforsker Norske Skog måter å utnytte asken på som ressurs. Mulige anvendelsesområder kan være bruk av asken til gjødsling av skog og bruk som fyllmasse, forsterkningsslag eller bærelag til veier og parkeringsplasser. Asken har gode forsterkningsegenskaper, noe som er dokumentert i gjennomførte veiprojekter i våre naboland samt fra industrihavnen på Skogn, som i stor grad er fundamentert på aske fra fabrikken. Målinger viser at asken forsteines og hindrer avrenning av tungmetaller til omgivelsene.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet vurdert askes egnethet som fyllmasse samt hvorvidt eventuelle endringer i reguleringen kan gi en mer ressurseffektiv måte å håndtere aske på, samtidig som miljøhensyn blir ivare tatt. Miljødirektoratet mener at dagens regelverk og praksis på en god måte ivaretar behovene for å kunne bruke aske som fyllmasse i de tilfellene der den er egnet til dette. Industrien vurderer dette annerledes og mener at dagens regelverk utgjør en barri-

ere for utnyttelse av asken til fyllmasse, forsterkningslag eller bærelag. Direktoratet mener også at forbrenning av rene organiske brenslere med innslag av f.eks. riveflis og returpapp, inneholder såpass variable konsentrasjoner av metaller at de mener mulighetene for gjenvinning må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Industrien mener at dagens rammeverk gir lite forutsigbarhet og er til hinder for at man i det hele tatt vil vurdere bruk av aske som fyllmasse, forsterkningslag eller bærelag. Dette utgjør en barriere for god utnyttelse av samfunnets ressurser og er til hinder for oppnåelse av det nasjonale målet om best mulig ressursutnyttelse av avfall som oppstår.

Miljødirektoratet anslår at kostnadene forbundet med deponering av aske for en bedrift som Norske Skog ligger på i overkant av 10 millioner kr/år.

I Sverige omfattes gjenvinning av aske fra forbrenning av biomasse av regelverket for miljørisiko og avfall. Det finnes også en generell veiledning fra myndighetene på hvordan avfall kan gjenvinnes i anleggsarbeider. Avfallet kan falle under tre kategorier, avhengig av innholdet av miljøfarlige stoffer.

Svar:

Bioenergi spiller en viktig rolle i norsk energiforsyning, og det tekniske potensialet for å høste mer bioenergi og å bruke mer bioenergi i Norge er stort. Aske som restråstoff fra bioenergiproduksjon har til nå vært en ikke-utnyttet ressurs. Det finnes imidlertid flere mulige måter å bruke aske på som en ressurs. Askegjødning vil øke skogens produksjonsevne og ha en positiv klimaeffekt ved at det

bidrar til økt tilvekst og dermed større klimagassopptak i skog.

Gjødning av skog med aske fra biobrenselanlegg er vurdert i et eget kapittel i rapporten "Måltrettet gjødning av skog som klimatiltak - egnede arealer og miljøkriterier" (Miljødirektoratets rapport M174-2014). Her konkluderes det med at slik gjødning kan øke skogens tilvekst betydelig, og at det i sum forventes å ha en positiv klimaeffekt. Eventuell gjødning bør skje i henhold til miljøkriterier for askegjødning. Videre har NIBIO i rapporten "Kvalitetskriterier og merkekrav for organiske avfallsmaterialer" (NIBIOs rapport nr. 156 fra 2017) omtalt bruk av aske og organisk avfall i skog. I rapporten foreslår NIBIO særskilte grenser for tungmetaller i aske for spredning i skog, samt forslag til spredningsbelastning med utgangspunkt i mengde per areal og omløpsperiode.

Det er videre begrenset med overvåkingsresultater som kan vurdere eventuelle miljøeffekter. Det har derfor vært behov for å vurdere dette tiltaket nærmere. Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet arbeider nå med sikte på å forskriftsfeste regler om askegjødning på skogarealer. Det vil kunne forenkle prosessen for tiltakshaver ved at man unngår å måtte søke miljømyndighetene om tillatelse til askegjødning i hvert enkelt tilfelle, slik situasjonen er i dag.

Miljødirektoratet har også nylig vurdert behovet for å regulere bruk av aske som fyllmasse i en egen forskrift, men anbefaler ikke at dette gjøres per i dag. Jeg vil vurdere anbefalingen fra Miljødirektoratet i samråd med berørte departementer.

SPØRSMÅL NR. 1081

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 5. mars 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingvold Ropstad

Spørsmål:

Vil statsråden gjøre det mulig for Norge å delta som partnerland i European Solidarity Corps i perioden 2019-2020 slik planen opprinnelig var, hva blir Norges rolle i European Solidarity Corps i den neste programperioden for ERASMUS + i 2021-2027, og hva er merkostnaden for å delta i European Solidarity Corps versus det gamle European Voluntary Service, som forrige statsråd mente var for høy?

BEGRUNNELSE:

Siden 1997 har norske offentlige og frivillige organisasjoner deltatt i ungdomsutvekslingsprogrammet Europeisk Volontørtjeneste (fra 2019 kalt European Voluntary Corps) som er en del av ERASMUS +-programmet; Unge mennesker har reist ut og fått internasjonal arbeidserfaring, norske organisasjoner har mottatt voluntører fra utlandet og norske ungdomsorganisasjoner har bygd opp et stort nettverk med samarbeidsorganisasjoner i hele Europa. 22.januar i år sendte avtroppende statsråd

Helleland ut en pressemelding med beslutningen om å avslutte Norges deltakelse i European Voluntary Corps til stor overraskelse for alle organisasjonene i Norge som har vært involvert i programmet i over 20 år.

Svar:

Norge ble invitert til å delta i European Solidarity Corps som deltakerland gjennom Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1475 av 2. oktober 2018. Regjeringen har takket nei til denne invitasjonen. Norge er i 2019 regnet som partnerland av Kommisjonen. Det gjør at norske organisasjoner ikke har anledning til å søke støtte selv, men kan delta i søknader sammen med partnere i deltakerland. Per i dag er det ikke klart hvilken betydning Norges nei til å bli deltakerland vil ha for vår status som partnerland.

Kommisjonen har foreslått to ulike programmer i 2021 – 2027. Forslaget til Erasmus 2021 – 2027 er en videreføring av dagens Erasmus+, med en egen ungdomsdel. Videre har Kommisjonen foreslått European Solidarity Corps 2021 – 2027 som en videreføring av programmet for 2018 – 2020. Regjeringen vil gjøre en vurdering av programmene. Det er på nåværende tidspunkt ikke besluttet noe vedrørende deltakelse i neste programperiode.

På grunn av EUs omlegging fra European Voluntary Service til European Solidarity Corps som eget program, var alternativene enten å ikke delta eller å delta. Kostnaden ved å delta i European Solidarity Corps, sammenlignet med å ikke delta, er om lag 30 millioner kroner per år for 2019 og 2020. I tillegg ville Norge hatt ansvaret for å finansiere Bufdir som nasjonalkontor for programmet.

SPØRSMÅL NR. 1082

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 6. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Regjeringen sendte i fjor ut et forslag på høring om å redusere antall postleveringer fra 5 til 2,5 omdelingsdager i uken. I høringsnotatet er de bedriftsøkonomiske konsekvensene Posten vurdert, men i svært liten grad konsekvensene for næringslivet rundt omkring i landet.

Kan statsråden bekrefte om regjeringen har gjennomført konsekvensanalyser for næringslivet av den drastiske reduksjonen i antall dager med postomdeling?

BEGRUNNELSE:

Ber om at eventuelle analyser oversendes.

Ber om at eventuelle analyser oversendes.

I en rapport fra Econ Pöyry i 2010, Utredning om behov for leveringspliktige posttjenester, kommer det fram at 75 % av de små og mellomstore bedriftene som ble spurt mente at A-postlevering hver dag hadde stor betydning for dem (side 33-34 i rapporten). Kun åtte prosent av bedriftene mente at utlevering seks dager i uka hadde svært liten betydning.

I rapporten ble også ti offentlige virksomheter og åtte bedrifter med mer enn 50 ansatte intervjuet. Dette er et lite utvalg, men det er likevel verdt å merke seg at det også

her var bred enighet om at daglig postlevering var av stor betydning for dem (side 40 i rapporten).

Et eksempel på næringer som nå vil rammes av, er bilverksteder i distriktene, som vil måtte belage seg på økt ventetid for reservedeler, noe som vil kunne bli en konkurranseulempe sett opp mot bilverksteder i sentrale strøk.

I regjeringens eget høringsnotat, som skal gå inn på konsekvensene av endringene i antall postomdelingsdager, er denne typen problemstillinger for næringslivet i liten grad omtalt. Det gir derfor grunn til å spørre om regjeringen i det hele tatt har undersøkt konsekvensene for næringslivet av eget forslag. Regelrådet skriver også i sitt høringsnotat at de næringsøkonomiske konsekvensene ikke er tilstrekkelig utredet.

Svar:

Eg meiner konsekvensane av postomdeling annankvar dag er godt nok utgreidd for både folk og verksemder rundt om i landet. Copenhagen Economics har i sin rapport intervjuet store verksemder nett slik som Econ Pöyry i rapporten frå 2010. Skilnaden er at i 2010 blei behovet for postomdeling på laurdagar undersøkt, mens i 2017 var det omdeling kvar annan dag som var tema. Brevmengda

er halvert på dei åra som har gått mellom utgreiingane og dette viser at behovet har endra seg betydeleg på den tida som har gått.

Representanten Fylkesnes viser til Regelrådet sine innspel i høyringsrunden. Høyringsrunden er ein del av saksførebuinga i departementet, og vi har gått grundig gjennom høyringsinnspela. Desse påverkar også regjeringa sine vurderingar. Eit døme på dette er behovet for at landets minste lokalaviser får ei viss tid til omstilling dersom ein endrar posten si omdeling. Konsekvensane av ei omlegging til postomdeling annankvar dag vil vere at halvparten av sendingane som blir utleverte i postkassane vil bli ein dag forseinka, medan dei resterande vil kome fram med same framsendingstid som i dag. Brev og pakkar

som blir inn- og utleverte i Post i butikk og postsendingar til postboksadresser vil ikkje bli råka av omlegginga. Verksemder med store postvolum er allereie i dag innom Post i butikk eller eit bedriftssenter på dagleg basis, mange har også postboksadresser eller kjøper hentetenester frå Posten. For desse verksemdene vil endringa i postomberinga bli opplevd som liten.

For mindre verksemder utan postboksadresser vil konsekvensen vere at halvparten av breva kjem fram ein dag seinare. Om ein slik konsekvens er kritisk for drifta, vil verksemda kunne få inn- og utlevert breva på dagleg basis om dei leiger ein postboks på næraste ekspedisjonsstad. Då vil også dei oppleve same framsendingstid som i dag.

SPØRSMÅL NR. 1083

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 6. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Det har kommet fram i mediene at det faktisk kan bli mangel på nye togsett med det nødvendige utstyret for nytt signalsystem (ERTMS) når Follobanen står ferdig. Bestilling av nye togsett gjennom Norske Tog har ennå ikke blitt levert, og leveringstida kan hindre at nye tog er på plass før Follobanen åpnes.

Kan statsråden garantere at nye tog er på plass ved Follobanens åpning i 2022?

Svar:

Denne regjeringa satsar på jernbana. 150 nye togsett av typene 74 og 75 (Flirt), naudsynt for å erstatte gammalt materiell og styrke kapasiteten i trafikken, er bestilt. Den 3. mars vart tog nummer 106 tatt i bruk.

Når Follobana opnar i 2022, vil toga frå Østfold nytte seg av den nye bana. Lokaltoga mellom Ski og Oslo, linje L2, vil halde fram med å trafikkere den gamle bana. Bane NOR sin plan for utbygging av ERTMS på jernbanenettet, legg opp til at strekninga Oslo-Ski på Østfoldbana vil bli blant dei første strekningane som får det nye signal- og sikringssystemet installert. Toga som i dag er i trafikk på linje L2, er eldre motorvognsett av type 69. Desse togsetta har nådd sin tekniske levealder og vil difor ikkje få ERTMS-utstyr installert.

Det er satt i gang ein prosess for å erstatte dei gamle toga. Nyskaffing av togsett er eit stort og omfattande prosjekt, med ein kostnad på fleire milliardar kroner. Eg er difor opptatt av at vi er sikre på at vi både kjøper tog som er godt egna, og at vi kjøper det talet tog som er naudsynt. Dette arbeidet er godt i gang, og Jernbanedirektoratet har levert ein plan som ser på nyskaffing av tog både til erstatning for gammalt materiell og for komande vekst i tilbodet. På grunn av omfanget og kompleksiteten i nyskaffinga, er det òg naudsynt med ei ekstern kvalitetssikring av avgjerdsgrunnlaget. Ei ekstern kvalitetssikring gir oss tryggleik for at vi kjøper det vi bør, og bruker skattepengane riktig.

Framdrifta for nyskaffinga er koordinert mot utbygginga av ERTMS.

SPØRSMÅL NR. 1084**Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 7. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Er statsråden enig at det er riktig, ut fra et miljø- og klimaperspektiv, å åpne for prosjektet som skal hogge ut is fra Svartisen for å selge som eksklusive isbiter?

BEGRUNNELSE:

Selskapet Svaice ønsker å selge isbiter fra Svartisen til restauranter og barer over hele verden. For å realisere prosjektet skal helikoptre brukes for å hogge ut isen. Prosjektet møter motstand både fra lokalsamfunn, turistnæring og vil ha store miljø- og klimakonsekvenser. Svartisen er en nasjonalpark, og Norges nest største isbre. Fylkesmannen har på vegne av staten hatt to innsigelser, men har nå snudd og oppheva innsigelsene, og mener det bare er et lokalpolitisk spørsmål.

Svar:

Meløy kommunes forslag til detaljreguleringsplan for uttak av is fra Svartisen som ble sendt på høring 25. juni 2018 ble møtt med innsigelse fra fylkesmannen i Nord-

land og Nordland fylkeskommune. Fylkesmannen i Nordland har frafalt sin innsigelse i februar 2019. Nordland fylkeskommunes innsigelse er opprettholdt i brev av 29. oktober 2018. Den 6. mars 2019 opprettholdt rådmannen i Meløy kommune sin innstilling om å ta innsigelsen fra Nordland fylkeskommune til følge og avvise reguleringsplanen. Videre foreslo rådmannen at kommunen sikrer et godt kunnskapsgrunnlag for vern og bruk av fjellområdet Svartisen ved den neste rulleringen av kommuneplanens arealdel. Rådmannen har nå lagt fram saken til politisk behandling i kommunen.

Dersom Meløy kommune fortsatt ønsker å godta reguleringsplanen og megling i saken ikke gir et ønsket resultat for partene, vil saken bli oversendt Kommunal- og moderniseringsdepartementet for endelig vedtak, jf. plan- og bygningsloven § 5-6. Før Kommunal- og moderniseringsdepartementet fatter vedtak i innsigelsessaken, blir de berørte fagdepartementene bedt om å avgi en tilråding i saken. Ettersom innsigelsen fra fylkeskommunen er begrunnet i naturmangfold, landskap, naturopplevelse og friluftsliv vil Klima- og miljødepartementet avgi en slik tilråding. Av denne grunn ønsker jeg ikke på det nåværende tidspunkt, å uttale meg nærmere om saken.

SPØRSMÅL NR. 1085**Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 6. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Formannskapet i Ullensaker har enstemmig vedtatt å stanse kommunens arbeid med en eventuell tredje rullebane før Samferdselsdepartementet har svart på flere spørsmål om grunnlaget for denne planen. Det er reist sterk tvil om departementet har gjennomført prosessen som ligger til grunn for planarbeidet slik loven krever, bl.a. med konsekvensutredning.

Når vil statsråden svare på brevet fra Ullensaker datert 22.10.18 om nettopp disse spørsmålene?

Svar:

Val av lokalisering for ei tredje rullebane ved Oslo lufthavn, Gardermoen er viktig for alle involverte parter. Samstundes er tidsperspektivet langt. Samferdselsdepartementet har difor valt å bruke tid på å vurdere den kunnskapen vi har og kva dette har å seie for kva for ein prosess og rollefordeling som er best å følge vidare.

Eg vil svare Ullensaker kommune når vi har gjort våre vurderingar.

SPØRSMÅL NR. 1086**Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 7. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at bompengesatsene på strekningen E18 Tvedestrand – Arendal vil bli langt lavere enn hittil planlagt, hvor mye vil dette i så fall dreie seg om, hvor mye billigere ser det ut til at byggingen av veistrekingen blir, og vil hele denne innsparingen komme bilistene til gode i form av lavere bomsatser?

BEGRUNNELSE:

Fylkestinget i Aust-Agder vedtok i 2016 at man ville arbeide for lavere bomtakster på den nye veistrekingen E18 Tvedestrand – Arendal. Frp sin stortingsrepresentant fra Aust-Agder garanterer i Agderposten og NRK Sørlandet 25. februar for at bompengesatsene på strekingen E18 Tvedestrand – Arendal vil bli langt lavere enn det som hittil har vært planlagt. En slik reduksjon i satsene vil være i tråd med målsettingen til fylkestinget i Aust-Agder.

Svar:

Før innkrevjinga startar opp vil Statens vegvesen fatte dei formelle takstvedetaka. Rutinar for takstvedtak er omtala i Prop. 1 S (2016-2017) s.75. Her heter det mellom anna at:

Gjennom stortingsbehandlingen er rammene for prosjektet gitt når det gjelder kostnader, takst og innkrevingsperiode og mulighetene for forlenget innkreving og økt takst.

Takstvedtak før innkrevingen starter

På dette tidspunktet vil bompengeselskapet ha informasjon om lånebetingelser og samlet gjeld. Videre vil prosjektets utbyggingskostnad oftest være kjent.

- Statens vegvesen fatter takstvedtak. Takstvedtaket skjer basert på Stortingets behandling, men det gjennomføres oppdaterte vurderinger av økonomien i prosjektet. Det tas høyde for usikkerhet om trafikktutvikling og renteutvikling.

- Statens vegvesen kan endre takster sammenlignet med det som lå til grunn i bompengeproposisjonen, innenfor de rammene som framkommer av denne og etter forutgående fylkeskommunal behandling og tilslutning fra lånegarantister.

Av Prop. 86 S (2015-2016) Bompengefinansiering av E18 Tvedestrand – Arendal i Aust-

Agder går det fram korleis endra kostnadar skal handterast:

Eventuelle kostnadsøkninger over forventet kostnad (P50) ut over prisstigning skal dekket med statlige midler innenfor rammen til Nye Veier AS og bompenger etter samme prosentvise fordeling som innenfor prosjektets avtalte kostnad. Kostnadsreduksjoner fordeles på samme måte. Eventuelle overskridelser ut over 10 pst. er Nye Veier AS sitt ansvar. Eventuelle kostnadsreduksjoner ut over 10 pst. tilfaller Nye Veier AS.

Statens vegvesen vil altså i nær framtid (og før innkrevjinga skal starte) gjere ein jobb med å vurdere om takstane kan settast lågare samanlikna med det som låg til grunn i Prop. 86 S (2015-2016). Kor mykje lågare takstane kan settast som følgje av denne gjennomgangen vil eg måtte kome attende til når arbeidet er ferdigstilt.

Regjeringa sin bompengepolitikk bidreg til å redusere kostnaden for bilistane som følgje av fleire grep i sektoren og auka løyvingar.

SPØRSMÅL NR. 1087**Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 11. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Er statsministeren enig i at regjeringen ikke har fulgt godt nok opp løftene om statlige arbeidsplasser til Arendal og

dagens Aust-Agder i forbindelse med fylkessammenslåingen, og hvilke grep vil hun i så fall ta for å følge opp dette bedre?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med fylkessammenslåingen mellom Aust-Agder og Vest-Agder, la hennes egne partifeller på Agder sammen med KrF, V og Frp til grunn at regional stat skulle samles i Arendal, i en frivillig sammenslåingsavtale. Dette har ikke blitt fulgt opp av regjeringen, noe som har ledet til at både kommunalminister Monica Mæland og statsminister Erna Solberg i 2019 har hatt møter i Arendal med egne partifeller om alvoret i denne situasjonen. Statsministeren forsikret i den forbindelse om at regjeringen respekterer hovedgrunnlaget i avtalen. Dessverre ser det imidlertid ikke ut til at det har blitt gjort noen grep for å følge opp dette, etter hennes besøk i Arendal.

I etterkant av at statsministeren selv besøkte Arendal, har nye 15 statlige arbeidsplasser i Mattilsynet blitt vedtatt flyttet fra byen. Frp sin stortingsrepresentant fra Aust-Agder har gått fra å kalle mitt og Aust-Agder Arbeiderparti sitt engasjement i saken for sutring i juli 2018, til å nå selv lange ut mot egen regjering. Hun sier at: «Frustrasjonsnivået i Frp er høyt rundt denne saken», og er skuffet over at hennes egen regjerings representanter ikke følger opp avtalen bedre.

Svar:

Det overordnede målet for arbeidet med statlig lokaliseringspolitikk er å skape en mer balansert lokalisering av statlige arbeidsplasser i hele landet, samtidig som det sikres god kvalitet i de statlige tjenestene, effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og en forsvarlig omstilling for de

som berøres. Jeg ser det også som viktig at staten i størst mulig grad aktivt følger opp regionreformen, bl.a. gjennom å følge opp avtaler mellom fylkeskommunene om lokalisering av fylkeskommunale og statlige arbeidsplasser.

Det er det enkelte departement som har ansvaret for å følge opp målene for lokaliserings-politikken og de gjeldende nasjonale retningslinjene for statlig lokaliseringspolitikk og tjenesteproduksjon i sine underliggende virksomheter, herunder også i Agder.

Endringstakten er stor i statlige virksomheter som følge av digitalisering og krav til effektivisering. Bedre og mer effektive tjenester er positivt, både for den enkelte og næringslivet. Samtidig fører reduksjon i antall ansatte og behov for færre kontorsteder til endringer i kontorstruktur i mange sektorer. I de konkrete beslutningene om kontorstruktur må faglige behov og sektorpolitiske hensyn veies mot målene for lokaliseringspolitikken.

Dette er noe av bakteppet for at Granavolden-plattformen understreker behovet for en mer helhetlig oversikt og koordinering av flytting, nedleggelse og opprettelse av statlige arbeidsplasser. Ved strukturendringer vil regjeringen sikre en fortsatt god regional fordeling av statlige kompetansearbeidsplasser. Dette vil bli fulgt opp i det videre arbeidet med lokaliseringspolitikken.

Jeg vil ellers påpeke at denne regjeringen hele tiden har ført en aktiv statlig lokaliserings-politikk. Godt over 800 arbeidsplasser er allerede flyttet ut eller nyetablert utenfor Oslo. Dette er et arbeid regjeringen vil prioritere også i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 1088

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Espen Barth Eide

Besvart 7. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Hvordan forstår statsråden begrepet «snarest» og når kan vi forvente at regjeringen oppfyller Stortingets vedtak og kommer tilbake med en sak om endringer i energiloven slik at staten ved Statnett vil bli eier og drifter av utenlandskabler?

BEGRUNNELSE:

22.3.2018 ba Stortinget regjeringen snarest fremme sak om endringer i energiloven slik at staten ved Statnett vil

bli eier og drifter av utenlandskabler. Saken er ikke varslet til Stortinget i løpet av denne sesjonen.

Vedtaket var: Stortinget ber regjeringen snarest fremme sak til Stortinget om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. om at konsesjon for å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemansvarlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse. Systemansvarlig (Statnett) vil kunne gis konsesjon etter energiloven § 4-2 for å eie eller drive utenlandsforbindelser som er omfattet av § 3-1.

Det vil kreves særskilt konsesjon fra Olje- og energidepartementet. Ved vurderingen av om konsesjon bør gis, skal det legges vekt på naturhensyn og prosjektets samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

Svar:

Jeg viser til Stortingets behandling av tredje energimarkedspakke og Innstilling 175 L (2017-2018). Som det fremgår av innstillingen ba flertallet i energi- og miljøkomiteen, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, regjeringen snarest fremme sak til Stortinget om at konsesjon

for å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemansvarlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse. Et annet flertall, bestående av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, la samtidig til grunn at departementet ferdigbehandler søknadene fra NorthConnect før det fremmes sak for Stortinget.

På denne bakgrunn legger departementet opp til å ferdigbehandle NorthConnects konsesjonssøknad før departementet fremmer en lovendrings sak for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1089

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 6. mars 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hva har statsråden gjort for å følge opp Underdalsutvalgets forslag, og kan vi se fram til at en avklaring rundt stillingsstrukturen i universitets- og høyskolesektoren kan bidra til å få ned andelen midlertidige ansettelsler?

BEGRUNNELSE:

Underdalsutvalget leverte i mai 2018 sitt forslag om å endre stillingsstrukturen for faglige stillinger ved universiteter og høyskoler.

Etter høringen etterlyste Arbeiderpartiet regjeringens oppfølging av rapporten. Statsråden svarte 1. november at sprikende tilbakemeldinger tilsa at hun trengte tid på å vurdere veien videre.

Vitenskapelig ansattes arbeidsbetingelser eller karriereveier er dessverre ikke del av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

I den løpende debatten om den høye andelen midlertidige ansettelsler i sektoren, er framtidig stillingsstruktur et viktig perspektiv. I et innlegg i Khrono 22. februar, oppfordrer rektor ved Universitetet i Oslo statsråden til å hente fram Underdalsutvalgets rapport og legge til rette for at ny stillingsstruktur kan bli et virkemiddel mot for høy midlertidighet i akademia.

Svar:

Underdalsutvalget ble varslet i Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning, som ble langt frem

i 2017. Utvalget leverte sin rapport 9. mai 2018 og den ble da sendt på høring med svarfrist 1. oktober. Oppdraget var konsentrert om to problemstillinger:

- Ivaretar dagens stillingsstruktur i tilstrekkelig grad det spektret av oppgaver som universiteter og høyskoler forventes å ivareta?
- Legger stillingsstrukturen godt nok til rette for karriereveier som gjør det attraktivt, for både norske og utenlandske statsborgere, å søke seg til norske universiteter og høyskoler, samtidig som den stimulerer den enkelte medarbeider til å engasjere seg aktivt i faglig utvikling gjennom hele karrieren?

Nedsettelsen av utvalget hang sammen med flere utfordringer som ble drøftet i Kvalitetsmeldingen, og som på ulike måter angikk stillingsstrukturen:

- for liten vekt på undervisningsoppgaver og utdanningskvalitet i sektoren
- for omfattende bruk av midlertidige ansettelsler
- uoversiktlige karrieremuligheter for yngre talenter
- institusjonenes opplevelse av å ha lite handlingsrom i hvordan de kan disponere personalressursene

Med store spørsmål og forholdsvis kort tid til disposisjon, har utvalget holdt seg på et overordnet nivå og i liten grad gått inn på detaljer. Utvalgets rapport er relativt kortfattet, og inneholder en gjennomgang av dagens stillingsstruktur, drøftelser av utfordringer og utviklingstrekk i sektoren, samt en presentasjon av utvalgets egne konkrete forslag, herunder forslaget om en stillingsstruktur bestående av tre såkalte "karrierestiger": professorstigen, forsker- lektorstigen og fagstøttstigen.

Høringsrunden viser at utvalget har tatt opp problemstillinger og utfordringer som engasjerer mange. En rekke instanser viser interesse for utvalgets forslag, og høringsvarene vitner om vilje fra mange institusjoner og fagmiljøer til å tenke nytt, både om helheten i stillingsstrukturen og bruken av enkelte stillinger. Samtidig har høringen ikke vist noen bred enighet om at det er behov for en ny helhetlig struktur bestående av tre parallelle karrierestiger, slik utvalget foreslår. Mange instanser støtter utvalgets analyser av utfordringene, og det er en del støtte til ulike elementer av utvalgets forslag, men de fleste peker på at det er behov for mer omfattende utredning før større endringer kan gjennomføres. Mange peker for eksempel på at arbeidsrettslige spørsmål er lite utredet. Flere av forslagene vil måtte innebære enighet mellom partene i arbeidslivet og kan således ikke ensidig bestemmes av Kunnskapsdepartementet.

Overordnet sett mener jeg at Underdalutvalgets rapport, sammen med høringsrunden, har gitt verdifull kunnskap både om utfordringene og aktuelle løsninger. Men jeg mener ikke at rapporten alene gir departementet tilstrekkelig grunnlag til å iverksette større, helhetlige grep i stillingsstrukturen i UH-sektoren på kort sikt. Jeg ser på utvalgets arbeid som et verdifullt første bidrag i et mer langsiktig utviklingsarbeid knyttet til sektorens karriere- og stillingsstruktur. Dette utviklingsarbeidet må foregå i dialog med aktørene i sektoren, og må bygge på den for-

skningen vi har når det gjelder det akademiske arbeidsmarkedet.

Jeg viser også til at det er satt ned et utvalg for å utrede endringer i regelverket for universiteter og høyskoler. Utvalget skal levere sine forslag til departementet i februar 2020. Utvalget vil også vurdere dagens bestemmelser om ansettelse ved universiteter og høyskoler. Også lovutvalgets arbeid og forslag vil være verdifullt for det langsiktige arbeidet med stillingsstruktur i UH-sektoren.

Samtidig er jeg, i likhet med representanten Sandberg, opptatt av å utnytte det momentum som utvalgets arbeid og høringsrunden har skapt til ta tak i de viktigste utfordringene i sektoren, og da særlig spørsmålet om midlertidighet. Jeg har invitert til et rektormøte om dette temaet den 26. mars, og der vil jeg diskutere med rektorer fra utvalgte institusjoner hva som er status og hva som kan være egnede tiltak.

I tillegg er det enkelte momenter fra Underdalutvalgets innstilling som jeg ønsker å gripe tak i med én gang, med særlig henblikk på å få ned midlertidigheten. Jeg vil i nær framtid se nærmere på de utfordringene som yngre akademikere har når de er i starten av sin akademiske karriere, særlig med tanke på bruken av postdoktorstillingene.

Jeg vil om kort tid oppsummere og vurdere utvalgets forslag og høringsrunden, samt departementets oppfølging og videre arbeid med karriere- og stillingsstrukturen i sektoren.

SPØRSMÅL NR. 1090

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 6. mars 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hvor mange friske millioner ligger til satsinger på utdanningskvalitet, som del av den varslede opptrappingsplanen for kvalitet i høyere utdanning?

BEGRUNNELSE:

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2019–2028, Meld. St. 4 (2018–2019), ble behandlet i Stortinget 19. februar. I langtidsplanen skriver regjeringen at det for kommende langtidsplanperiode lanseres tre nye opptrappingsplaner, blant annet «Kvalitet i høyere utdanning på 250 mill. kroner.»

Arbeiderpartiet har understreket at dette i realiteten er et lavt ambisjonsnivå, ettersom 85 av de 250 millionene som totalt skal bevilges til utdanningskvalitet i fireårsperioden, kommer i 2019. Opptrappingen uteblir.

Samme ettermiddag skriver statsråd Nybø i Khrono at:

«Derfor trapper vi opp nivået på bevilgningene til kvalitet i høyere utdanning med 250 millioner kroner over fire år. Dette er varige midler, som vi skal fortsette å dele ut også etter de fire årene».

Det er ikke tydelig hva som reelt ligger i opptrappingsplanen fra regjeringens side. NOKUT-direktør Terje Mørland skriver i en kommentar på bloggen sin at:

«Dette er noe annet enn hva som fremkom da langtidspanen og budsjettokumentene ble lansert i oktober.»

Han skriver også at:

«Hvis statsråden mener at den årlige bevilgningen til ulike satsinger på utdanningskvalitet skal opp med 250 millioner i løpet av fireårsperioden, og at man vil bevilge minst samme beløp i årene etter, er det gode nyheter. Bevilgningsnivået er økt med 85 millioner nå i 2019. Hvis vi legger til grunn at resten av opptrappingen skjer jevnt over de neste tre årene, vil man totalt ha tilført 670 friske millioner til satsinger på utdanningskvalitet i løpet av opptrappingsperioden.»

Svar:

I den reviderte langtidspanen som ble lagt fram høsten 2018, gir regjeringen uttrykk for hva den fra et nasjonalt perspektiv mener det er viktig å prioritere i et tiårsperspektiv (2019-2028). Mål og innsatsområder for den første fireårsperioden (2019-2022) konkretiseres, blant annet gjennom lansering av tre opptrappingsplaner; en til teknologiløft, en til fornyelse og omstilling i næringslivet og en til kvalitet i høyere utdanning. Opptrappingsplanen for kvalitet i høyere utdanning skal bidra til å understøtte utviklingen av en kvalitetskultur på institusjonene.

Opptrappingsplaner innebærer en varig opptrapping av innsatsen på et område. Opptrappingsplanen for kvalitet i høyere utdanning skal øke bevilgningsnivået med 250 millioner kroner i løpet av de fire første budsjettårene i langtidspaneperioden, dvs. fra 2019-2022. Det nye og høyere bevilgningsnivået vil da videreføres i år fem og videre, med mindre det etter dette fattes andre budsjettvedtak. På samme måte nyter høyere utdanningsinstitusjoner, forskningsinstitutter og andre aktører fortsatt godt av de økte bevilgningene til rekrutteringsstillinger, forskningsinfrastruktur og ordninger som stimulerer til økt norsk deltakelse i Horisont 2020, som var opptrappingsplanene i budsjettårene 2015-2018.

Som vi skriver i langtidspanen vil styrking av Dikus kvalitetsprogrammer, tiltak for bedre og mer praksis og midler til læringsarealer være blant de prioriterte satsingsområdene. I 2019 ble denne opptrappingsplanen fulgt opp med 85 millioner, som altså er første del av opptrappingen til et varig høyere nivå.

Langtidspanen har vist seg som et viktig verktøy for regjeringens prioriteringer, men det eksakte svaret på hvor mange millioner som trappes opp hvert enkelt år vil være avhengig av de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 1091

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 5. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Finnes det dokumentasjon på årsaken til at rundt 30 000 norske pass kommer på avveie hvert år, og hvor stor prosentandel av disse kan det knyttes misbruk til, som for eksempel identitetstyveri?

BEGRUNNELSE:

I den pågående debatten om passkøer og sentralisering av passkontor brukes det ofte argumenter om at disse endringene skjer for å sørge for sikkerheten knyttet til passutstedelse- og produksjon samt forhindre misbruk av norske pass. I samme argumentasjonsrekke hevdes det at 30 000 norske pass kommer på avveie hvert år. Om disse passene er "rotet bort", stjålet eller av annen årsak er på avveie sies det lite om.

Svar:

Politidirektoratet har statistikk som skiller mellom mistet i posten, stjålet, tapt og ukjent. I 2018 ble 609 pass mistet i posten, 1 396 stjålet, 27 429 tapt og 4 200 meldt i kategori ukjent. Mange forklarer i tapsmeldingen at passet antakelig er rotet bort i hjemmet eller i forbindelse med flytting. I 2018 ble 8 027 tapsmeldte pass meldt gjenfunnet. Det er derfor grunn til å tro at mange tapsmeldte pass befinner seg i hjemmet. Samtidig kan det ikke utelukkes at noen blir misbrukt.

Politidirektoratet har ikke statistikk på hvor mange bortkomne pass som det kan knyttes misbruk til.

For øvrig vil jeg understreke at de kvalitetshevende tiltakene som gjennomføres for å styrke sikkerheten ved utstedelse av norske pass, først og fremst er for å unngå at det utstedes ekte, norske pass på uriktig grunnlag. Det norske passet har høy internasjonal status og gir visumfrihet

til mange land. Det er svært ettertraktet i kriminelle miljøer og kan brukes som virkemiddel i alt fra omfattende svindel, trygdemisbruk og menneskehandel til organisert kriminalitet og terrorisme. En sikker utstedelsesprosess er derfor avgjørende for samfunnssikkerheten. For meg har det vært viktig å følge opp Riksrevisjonens kritiske merknader i Dokument 1 (2015-2016), hvor det ble påvist store avvik fra de internasjonale standardene for kvalitet

og sikkerhet fastsatt av Den internasjonale organisasjonen for sivil luftfart (ICAO).

Som en del av regjeringens satsing på ID-området arbeider Politidirektoratet også med en taps- og verifikasjonstjeneste. Denne tjenesten vil gjøre det mulig for næringsliv og offentlige myndigheter å foreta ekthetskontroll av et fremvist ID-dokument, i tillegg til å kontrollere om det er meldt tapt eller stjålet. Dette vil være et betydelig tiltak i bekjempelsen av ID-kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 1092

Innlevert 26. februar 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 7. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre nok tog slik at passasjerer langs Østfoldbanens linjer kan få utnyttet Follobanens kapasitet og fordeler fra åpning?

BEGRUNNELSE:

I VG 26. februar i år kan vi lese at materielldirektør Kjell-Arthur Abrahamsen i Norsk tog bekrefter at det haster med å bestille tog for å sikre full utnyttelse av fordelene ved Follobanen fra åpning. Dette bekreftes også av Jernbanedirektoratet, som i en kortere overgangsfase foreslår å bruke gamle lokaltog fra andre strekninger.

Normal leveringstid fra et tog blir bestilt til det leveres er fire år. I tillegg kommer prosjekteringstid tiden fram til kontraktsinngåelse. Follobanen skal stå klar i 2022, altså om under fire år.

Svar:

Denne regjeringa satsar på jernbana. 150 nye togsett av typene 74 og 75 (Flirt), naudsynt for å erstatte gammalt materiell og styrke kapasiteten i trafikken, er bestilt. Den 3. mars vart tog nummer 106 tatt i bruk.

Revidert framdriftsplan for opning av Follobana legg til grunn at eit nytt og betre kundetilbod kan etablerast frå ruteterminskiftet i desember 2022. Det legges opp til at det nye togtilbodet består av lokaltog Oslo-Ski med grunnrutefrekvens kvart 15. minutt som køyrer på dagens trase og stopper ved alle stasjonar. Vidare at det køyrast lokaltog Oslo-Moss/Mysen samt regiontog Oslo-Halden via Follobana som vil medføre at reisande til/frå Ski får

et vesentleg betre togtilbod i form av kortare reisetid og fleire avgangar.

I lokaltoga på linje L2 Oslo-Ski nyttast det i dag eldre køyretøy som har nådd sin tekniske levealder. Jernbanedirektoratet har i samarbeid med Norske tog AS satt i gang ein prosess for å skaffe nye togsett. Eg visar her til svaret mitt på spørsmål 1083 frå representanten Nævra om nyskaffing av lokaltog til linje L2 og avhengigheita til ERTMS-prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1093**Innlevert 27. februar 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 5. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sørge for at mennesker med alvorlige psykiske lidelser og stor selvmordsfare får et tilstrekkelig tilbud i helsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Avisa Nordland publiserte 24.02 saken om «Mia,» en ung kvinne som har sittet 16 måneder i varetekt og har prøvd å ta livet sitt en rekke ganger. Det er ikke usannsynlig at hun blir sittende i varetekt lenger enn den dommen hun til slutt får. I saken kommer det frem at hverken kommune eller helseforetak har hatt kapasitet til å ta vare på jenta, og at hun mot eget ønske er blitt utskrevet flere ganger. Slike saker omhandler samfunnets mest sårbare individer, og vi må kunne gi dem et tilbud utover fengsel og varetekt.

Svar:

Saken om "Mia" som representanten Kjerkol viser til viser dessverre tydelig at det er behov for å arbeide videre med å styrke kvaliteten og kapasiteten innen psykisk helsevern.

Innledningsvis vil jeg påpeke at det å sitte i fengsel er en belastning for mange. Å være plassert i varetekt over lengre tid er i tillegg en ekstra påkjenning fordi man blir avsondret fra omverdenen og i stor grad fra sosial omgang med andre mennesker.

Innsatte har på lik linje med andre rett til helse- og omsorgstjenester, sosiale tjenester, opplæring, arbeidsrettet bistand, kulturtilbud osv. De sektorene som har ansvar for disse tjenestene ellers i samfunnet, har også ansvar under straffegjennomføring.

Kriminalomsorgen og helsetjenestene har ulike oppgaver og ansvar for innsatte og varetektsfengslede, samtidig er begge instanser forpliktet til å samarbeide når dette er nødvendig for å oppfylle personenes krav på hjelp. Det er kriminalomsorgen som har det daglige tilsynet med innsatte, mens fengselshelsetjenesten i vertskommunen skal sørge for et forsvarlig helsetilbud til den enkelte og om nødvendig henvise videre til spesialisthelsetjenesten. Helsetjenesten er således avhengig av at kriminalomsorgen, med sin kjennskap til innsattes situasjon og behov, fanger opp observerte endringer i helsetilstanden og varsler helsetjenesten når det trengs. Regelverket er tydelig på at innsatte har de samme pasientrettigheter som andre. Kriminalomsorgen har ansvar for å legge til rette for at brukerne kan få realisert sine rettigheter.

Gjennom statsbudsjettet for 2019 er det vedtatt å etablere en nasjonal forsterket fellesskapsavdeling ved Ila fengsel og forvaringsanstalt, for innsatte med sterkt aggressiv atferd og psykiske lidelser. Dette tiltaket skal bidra til å forebygge og hindre langvarig isolasjon, og vil gi bedre soningsforhold for noen av de innsatte som det er størst utfordringer knyttet til. Erfaringene fra Ila vil være nyttige i vurderingen av om også andre steder i landet eller andre grupper, kan ha utbytte av tilsvarende løsninger for å møte behovene hos innsatte med særlig alvorlige psykiske helseutfordringer.

Videre er det viktig å fortsette det generelle arbeidet med å etablere fellesteam rundt pasienter med psykisk helse- og rusproblemer, komme i gang med pakkeforløpene og sikre enda bedre overganger mellom kriminalomsorgen og kommunene. Regjeringen har derfor nylig inngått en samarbeidsavtale med KS om samarbeid ved løslatelse etter straffegjennomføring.

I denne forbindelse bør også regjeringens strategi for samordnet tilbakeføring etter gjennomført straff (2017-2021) nevnes. En forutsetning for å lykkes er kontinuitet og god samordning mellom kriminalomsorgen, ulike statlige forvaltningspartnere, fylkeskommuner og kommuner. Når denne samordningen ikke fungerer, oppstår det glippsoner som hindrer god oppfølging av den enkelte. Strategien inneholder en rekke tiltak fordelt på flere sektorer og forvaltningsnivå og skal bidra til at innsatte får nødvendige tilbud fra ulike etater og tilpasset oppfølging etter endt soning.

Til slutt viser jeg til at arbeidet med en ny nasjonal handlingsplan mot selvmord er i startfasen. Også her skal flere sektorer, inkludert bruker- og pårørendeorganisasjoner, trekkes inn i arbeidet med å utvikle og gjennomføre en aktiv, systematisk og kunnskapsbasert forebygging av selvmord i det norske samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 1094**Innlevert 27. februar 2019 av stortingsrepresentant Espen Barth Eide****Besvart 28. februar 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

I Dagens Næringsliv den 27.2.2019, kan vi lese at statsråden i sitt åpningsinnlegg på Climitkonferansen den 26.2.2019, sier, sitat: "Vi vil demonstrere fangst av CO₂ enten fra sementindustrien eller fra avfallsforbrenning."

Kan statsråden bekrefte at Regjeringen nå har fattet en beslutning om at det kun blir ett CCS-prosjekt som videreføres?

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet har ved flere anledninger uttrykt bekymring for den usikkerheten som har oppstått rundt de viktige norske prosjektene for CO₂-fangst og lagring. Regjeringen har gjentatte ganger skapt forsinkelser for prosessen og usikkerhet om gjennomføringen. Derfor var det positivt at beslutningen om å gå videre med prosjektene ved Norcems sementfabrikk i Brevik og Fortum Oslos anlegg på Klemetsrud, ble bekreftet under behandlingen av statsbudsjettet for 2019 i Stortinget. Samtidig er det beklagelig at Regjeringens engasjement i prosessen har vært uforutsigbar. Dette er både dårlig næringspolitikk og dårlig klimapolitikk. Derfor er det helt avgjørende at veien videre innebærer tydelighet, forutsigbarhet og kontinuitet i CCS-prosjektene, da målet er å få på plass ny og viktig teknologi for de store utslippskuttene.

Jeg minner om at karbonfangst- og lagring (CCS) ikke bare er et spørsmål om disse to konkrete prosjektene. CCS kan også vise seg å være helt avgjørende for petroleumsbransjens fremtid i Norge, ettersom teknologien også vil

kunne brukes til omdanning av naturgass til utslippsfri hydrogen. Det er også derfor av strategisk betydning for Norge at vi lykkes i denne satsingen.

Svar:

Granavolden-plattformen sier at regjeringen vil bidra til å utvikle teknologi for fangst, transport og lagring av CO₂ og har ambisjon om å realisere en kostnadseffektiv løsning for fullskala CO₂-håndteringsanlegg i Norge, gitt at dette gir teknologiutvikling i et internasjonalt perspektiv. Vi har arbeidet med fullskalaprojektet siden 2014 og la sist dette fram for Stortinget i Prop. 85 S (2017-2018). Norcem og Fortum Oslo Varme gjennomfører nå forprosjektering av CO₂-fangst ved sine anlegg samtidig som Equinor og deres partnere Shell og Total gjennomfører forprosjektering av et CO₂-lager. Forprosjekteringen vil redusere risikoen i prosjektet og ytterligere avklare mulighetene for hvordan prosjektet kan bidra til at CO₂-håndtering utbredes raskere. Parallelt med forprosjekteringen forhandler vi med industriselskapene om utformingen av det statlige bidraget som skal til for å realisere prosjektet.

Når forprosjektering er fullført og ekstern kvalitetssikring gjennomført, vil regjeringen vurdere om et demonstrasjonsprosjekt bør realiseres. Dersom regjeringen beslutter å realisere prosjektet vil det da også tas stilling til om det skal realiseres ett eller to fangstanlegg. Regjeringens vurdering vil legges frem for Stortinget. Det er således ikke korrekt at Regjeringen har konkludert med at det kun blir ett CCS-prosjekt som eventuelt skal gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 1095**Innlevert 27. februar 2019 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 8. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Sykehuset i Telemark har nå bestemt seg for at de selv skal ta seg av ambulansetjenesten i Bamble kommune. En ambulansetjeneste som i generasjoner har vært drevet av

private. Overtagelsen av ambulansetjenesten vil medføre økte årlige driftskostnader og det uten at det er grunn til å tro at tjenestene blir noe bedre.

Er det et mål for statsråden at ambulansetjenesten skal drives av det offentlige og hva syns han om de økte kostnadene dette medfører?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Telemark har vedtatt at man skal ta tilbake driften av den private ambulansetjenesten i Bamble kommune til tross for at dette medfører store økte utgifter for sykehuset. Både fordi driftskostnadene vil bli mye høyere enn de er i dag. I tillegg må sykehuset kjøpe ut utstyret og bilene fra dagens eier. Dagens private eier har drevet tjenesten i flere generasjoner, og både han og de ansatte nyter stor tillit og er kjent for å faglig svært flinke ansatte. Mange er bekymret for at konsekvensene kan bli et dårligere ambulansetilbud i kommunen, både fordi kostnadene til tjenestene nå blir høyere uten at man klarer å synliggjøre hva man skal tjene på overtakelsen. Sykehuset har press på seg til å redusere kostnadene sine ved driften av sykehuset. Jeg stiller meg derfor undrende til at man her ønsker å ta over en tjeneste som vil øke kostnadene for sykehuset og man kan jo lure på om det betyr at man vil gjøre kutt senere som vil redusere akuttilbudet til innbyggerne i Bamble. Det vil i så tilfelle være uakseptabelt. Så jeg er undrende til begrunnelsen for denne overtakelsen.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF, som har innhentet en redegjørelse fra Sykehuset Telemark HF. I redegjørelsen viser helseforetaket til «Ambulanseplan 2035» som ble vedtatt av styret ved Sykehuset Telemark HF den 12. februar 2019 og som bygger på Helse Sør-Østs utviklingsplan for prehospitaltjenester.

Sykehuset Telemark HF viser til at ambulanseplanen er grundig forankret, og at planen baserer seg på analyser av dagens tjeneste og antatt behov i fremtiden. Responstider, ambulansekapasitet og beredskap, plassering av ambulansestasjoner og kompetanse er blant annet vurdert.

Plassering av ambulansestasjonene i Telemark er tilfredsstillende ut fra dagens behov, men i fremtiden er det behov for mer fleksibilitet, ifølge helseforetaket. Analyser av oppdrag knyttet til fritidsboliger, årstider, annen turisme og intern forflytting av innbyggerne viser at det er betydelige variasjoner i en del av kommunene gjennom året. Dette gjelder i høy grad Bamble med sine mange fritidsboliger. I fremtiden ønsker Sykehuset Telemark HF å basere beredskapen mer på der folk oppholder seg, og ikke bare der de bor.

Ett viktig ledd i denne endringen er å dele fylket inn i regioner for å oppnå større fleksibilitet og bedre kvalitet i tjenesten. Bamble blir en del av region sør. Ambulansestasjonen i Bamble vil ligge midt mellom to offentlig

drevne stasjoner (Kragerø og Porsgrunn) og er planlagt under felles ledelse med Kragerø. For å lykkes med dette er det hensiktsmessig at sykehuset overtar driften, ifølge Sykehuset Telemark HF.

Tjenesten blir styrket med ett årsverk, og åpningstiden på dagambulansen utvides med tre timer per dag når helseforetaket overtar driften i 2020. Dette er hovedårsaken til økte årlige kostnader, og er et nødvendig tiltak for å sikre forsvarlig beredskap og forsvarlig arbeidsmiljø for de ansatte. Økte driftskostnader ville også gjort seg gjeldene med fortsatt privat drift, ifølge helseforetaket.

Representanten Hoksrud spør om det er et mål at ambulansetjenesten skal drives av det offentlige. Svaret er at det er helseregionene som må vurdere hensiktsmessig organisering av tjenesten. Sykehuset Telemark HF opplyser at de har god erfaring med privat drevne ambulansestasjoner og at de derfor fortsatt har en betydelig andel i privat drift. Helseforetaket legger framover opp til en deling mellom offentlig og private ambulansestasjoner i tråd med ny regionstruktur. Kombinasjon av offentlige og private stasjoner med ulike utøvere på flere steder har imidlertid hatt noen begrensninger, og er som nevnt årsaken til at det er behov for en endring når det gjelder Bamble. Det er ikke nye nasjonale retningslinjer som er bakgrunn for endringen. Ambulansetjenesten er offentlig drevet i landets øvrige helseforetak.

Sykehuset Telemark HF opplyser at den vedtatte ambulanseplanen innebærer flere tiltak som vil styrke beredskapen, og at det ikke er grunnlag for bekymring om svekket beredskap i Bamble kommune.

SPØRSMÅL NR. 1096**Innlevert 27. februar 2019 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 19. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan stiller statsråden seg til at Helfo endrer bemanningskrav og andre forutsetninger etter godkjenning av en fritt behandlingsvalginstusjon og derved stiller vesentlig høyere krav enn RHF til behandling av samme pasientgruppe?

BEGRUNNELSE:

Karmsund ABR senter på Karmøy har i dag avtale om TSB med Helse Vest og tilbyr i tillegg 20 plasser fritt behandlingsvalg. ABR hadde godkjenning fra Helfo, men har etter godkjennelsen fått en innskjerping i krav som vil gi en vesentlig økt kostnad uten at dette reflekteres i økt takst. Dette kravet vil ikke gjøre det mulig å tilby tjenesten lenger, uten stort økonomisk tap. Pasienter som venter på hjelp vil bli skadelidende og ventetidene vil øke. ABR får gode skussmål da de hjelper pasienter som gjerne ikke passer inn i andre institusjoner, de står for noe av det mangfoldet vi trenger for å hjelpe de som sliter med rus. Kravene Helfo stiller er strengere enn de Helse Vest stiller for samme diagnose og pasientgruppe, det virker urimelig. Taksten fra Helfo er vesentlig lavere enn anbudsprisen Helse Vest gir for samme tjenesten, men kravene til bemanning fra Helfo er vesentlig mer kostbare enn det Helse Vest stiller. Det er ingen holdepunkter for at dagens vaktordning hindrer god pasientbehandling, tvert om har Karmsund ABR gode resultater. En endring som det nå Helfo krever, vil medføre at mange pasienter mister sitt tilbud og et eksisterende ideelt helsetilbud bygges ned.

Svar:

Utgangspunktet for fritt behandlingsvalg-ordningen er at private virksomheter som tilfredsstillt et sett av vilkår kan yte helsehjelp finansiert av staten til en fastsatt pris. Målet med ordningen er å redusere ventetider, øke pasientenes valgfrihet og å stimulere de offentlige sykehusene til å bli mer effektive.

Det er Helfo som behandler søknader om godkjenning, og vurderer om vilkårene for godkjenning er oppfylt. Helfo har også ansvaret for å følge opp leverandørene for å sikre at vilkårene for godkjenning er tilstede. Helfo følger opp de godkjente leverandørene gjennom et generelt og obligatorisk oppfølgingsløp, men også gjennom oppfølging som er mer tilpasset den enkelte leverandør.

Vilkår for godkjenning i fritt behandlingsvalg-ordningen angis i Forskrift om private virksomheters adgang til

å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten. Regulering av private gjennom forskrift vil bli noe annerledes enn vilkår gjennom en avtale basert på en anbudskonkurranse. En konsekvens av dette er at det også vil kunne være andre krav som stilles til en leverandør i en avtale med et av de regionale helseforetakene enn gjennom en godkjenning som fritt behandlingsvalg-leverandør. Det skal imidlertid ikke gjelde noen lempeligere krav til kvalitet, tilsyn, klagemuligheter mv. overfor private med godkjenning enn til private med avtale og offentlige sykehus. Leverandører som godkjennes i godkjenningsordningen blir en del av spesialisthelsetjenesten og underlegges samme lovkrav som offentlig spesialisthelsetjeneste og leverandører som har avtale med de regionale helseforetakene, herunder krav til forsvarlighet.

Forskriften krever at leverandøren på søknadstidspunktet skal redegjøre for hvilken bemanning og kompetanse det planlegges med for å levere tjenesten som det søkes om.

Pasienter i døgnbehandling innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling er en sårbar pasientgruppe med store individuelle variasjoner. Det har derfor vært av stor betydning at den bemanning og kompetanse det planlegges med, sannsynliggjør at den enkelte leverandør oppfyller kravet om forsvarlighet. Innen disse områdene er det imidlertid i liten grad gitt faglige nasjonale retningslinjer som gir støtte for å fastsette hvor den nedre grensen for forsvarlighet ligger. Helfo har derfor tatt utgangspunkt i anbudsavtalene mellom de regionale helseforetakene og private leverandører og deres oppfølgingsregime som en viktig referanseramme ved vurderingen av forsvarlighetskravet. De regionale helseforetakene kan gjennom sine avtaler imidlertid se det nødvendig å dekke andre behov enn hva som vil være relevant i en ordning på nasjonalt nivå. Andre kilder som Helfo tar i betraktning for å vurdere forsvarlighet kan for eksempel være uttalelser fra tilsynsmyndigheter eller Helsedirektoratets vurderinger og avgjørelser i klagesaker.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan gå inn i de konkrete vurderingene Helfo har gjort knyttet til den aktuelle institusjonen som nevnes av representanten.

Det er Helsedirektoratet som fastsetter prisene for tjenestene. Prisene revideres hvert år.

Det er fastsatt én pris for hver enkelt tjeneste som inngår i fritt behandlingsvalg-ordningen, og denne prisen gjelder for alle leverandører av tjenesten. Helsedirektoratet har opplyst at de har mottatt flere innspill på prisingen av tjenestene innen døgnbehandling. De ser derfor nød-

vendigheten av å gjennomgå de aktuelle prisene på nytt, og da sett opp mot de kravene som stilles blant annet til bemanning og kompetanse.

Det primære virkemiddelet for å kjøpe kapasitet skal fortsatt være gjennom anbudsinstuttet og ikke innen rammene av godkjeningsordningen. Stortinget har gitt følgende rammer for prisfastsettelsen:

- Det er et mål at prisen i fritt behandlingsvalg ikke skal medføre at kostnadene for staten øker sammenlignet med økt bruk av anbud.
- Prisene skal settes slik at de bidrar til legitimitet knyttet til ordningen med fritt behandlingsvalg.

Som en konsekvens av dette vil prisene i godkjeningsordningen ikke være tilsvarende prisene i anbudsavtalene, og prisene i godkjeningsordningen vil normalt være lavere enn anbudsprisene.

SPØRSMÅL NR. 1097

Innlevert 27. februar 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 7. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil klima- og miljøministeren ta initiativ til å styrke det nasjonale vernet for isbreer, for eksempel ved å inkludere isbreer i forskrift om utvalgte naturtyper?

BEGRUNNELSE:

Isbreene i Norge er plassert på rødlista over truede naturtyper. Svartisen er Norges nest største isbre. Selskapet SVAICE har i flere år jobbet for å få tillatelse til å ta ut og uttransportere is fra Svartisen i kommersielt øyemed. Isen skal etter planen fraktes ut med helikopter. Området det skal hentes ut is fra er ikke en del av nasjonalparken Svartisen-Saltfjellet, men området er definert som et LN-FR-område etter plan- og bygningsloven. Det innebærer at det ikke er mulig å ta ut is uten dispensasjon fra kommunen.

Svartisen er, i likhet med alle isbreer på land i Norge, plassert på den nasjonale rødlista for truede naturtyper. Naturmangfoldlovens § 4 sier at "Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype".

Naturmangfoldlovens § 52 gir mulighet til for Kongen i statsråd å fastsette forskrift som angir bestemte naturtyper som utvalgte i hele eller deler av landet. I dag er imidlertid ikke isbreer omfattet av forskrift om utvalgte naturtyper.

Norges miljømål 1.2 fastslår at "ingen arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betrast".

Undertegnede setter spørsmålsteget ved om uttak av is fra isbreer er i tråd med målet.

Svar:

Jeg er enig i at isbreer utgjør fantastiske naturelementer, som vi må ta vare på.

I ny rødliste for naturtyper som ble publisert fra Artsdatabanken høsten 2018, er syv ulike typer isbreer vurdert som truet. Alle syv bretypene er satt i truethetskategorien som sårbar på grunn av klimaendringer. Rødlista vurderer ikke enkelt-breer som Svartisen, men typer av breer. Svartisen er en typisk platåbre og dermed i kategorien sårbar i denne rødlista.

Vi har allerede vernet ca. 72 prosent av arealet med isbreer i fastlands-Norge. Isbreene er dermed en av naturtypene som i størst grad er beskyttet pr. i dag. Samtidig er det relativt få trusler knyttet til tekniske inngrep i isbreer. Breene er imidlertid truet på grunn av nedsmelting som følge av global oppvarming. Det viktigste vi kan gjøre er derfor å jobbe både nasjonalt og internasjonalt for å begrense de globale klimaendringene. Det gjør denne regjeringen.

Regjeringen har satt i gang en redningsaksjon for truet natur. Her arbeider vi først og fremst med sikte på å redusere lokale påvirkningsfaktorer. Fordi isbreene primært trues av klimaendringer, vil ikke en inkludering av isbreer i forskrift om utvalgte naturtyper løse problemet.

Departementet arbeider også med et såkalt suppleringsvern. Her vil vi prioritere naturtyper som vi i dag ikke har vernet et representativt utvalg av, samt naturtyper som er truet som følge av bl.a. arealinngrep eller andre arealbruksendringer. Isbreer vil i liten grad inngå i suppleringsvernet fordi Norge allerede som nevnt har vernet ca. 72 % av brearealet, og fordi truslene mot denne natur-

typen ikke handler om arealbruk, men om temperaturøkninger.

SPØRSMÅL NR. 1098

Innlevert 27. februar 2019 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 6. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Stemmer påstandene i innlegget til Stødle, og om ja, vil statsråden jobbe for å se en større helhet i den økonomiske situasjonen for referansepersonen til de som søker om familiegjengeforening, slik at lovens intensjon om og reelt ha 260.000 i inntekt følges, og kan eventuelt gjeldsinformasjonsloven, eller andre tiltak, brukes til å bistå slik at referansepersoner ikke har vesentlig (forbruks)lån når de forventes å understøtte de som har søkt om familiegjengeforening?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv 25.2.19 (papirutgaven 26.2.19) stiller Gisle Stødle spørsmål om samfunnet har tilstrekkelig kontroll med gjelden til referansepersonen til de som søker om familiegjengeforening. En mulig konsekvens av manglende kontroll er at samfunnet, eller andre kreditorer, tar risiko og ender med å bære kostnader for gjengeforeningen. Ut fra innlegget kan man lese at forfatteren påstår at:

«Reglene stiller i dag ikke krav om at referansepersonen må være gjeldfri. En person kan skyldte penger til offentlige og private aktører, som barnebidrag, skatt og forbrukslån, uten hinder for adgangen til å få familiegjengeforening.»

Dette bryter etter min mening med forutsetningen for å ha årlig inntekt på minst 260.744 kroner. Dekningslovens paragraf 2-7 har en forutsetning om en viss mengde disponible midler for å kunne leve, pr i dag 8658(7330 for gifte) kr. En familiegjengeforening vil derfor, under gitte forutsetninger, medføre at samfunnet får et større ansvar for å forsørge den som har fått familiegjengeforening.

Svar:

Det norske underholds kravet har alltid vært beregnet ut fra et bruttoinntektsbegrep.

Å skaffe en helhetlig oversikt over hva en referanseperson i en familieinnvandringssak netto har å leve for i året, ville være en svært krevende oppgave for utlendings-

forvaltningen. Oversikt over gjeld vil bare vise en liten del av dette bildet. For å vite om referansepersonen har økonomi til å betjene gjelden, måtte man også ha oversikt over hvilke andre utgifter vedkommende har, f.eks. til bolig, transport, samt nedbetalingsvilkår for de enkelte lånene. Slike utgifter vil variere, bl.a. på bakgrunn av hvor man bor i landet (husleie i de store byene vil generelt være høyere enn husleie i distriktene), hvor lang reisevei man har til jobb og andre individuelle forhold. Av samme grunner vil det også være vanskelig å fastsette hvilken øvre grense man skulle ha for lån i disse sakene. Her måtte man i det minste variere den øvre grensen ut fra inntektsnivå, men også de nevnte bo- og levekostnadene vil være avgjørende for om referansepersonen kan betjene gjelden.

Regelverket om familieinnvandring er allerede relativt komplisert. Å komplisere regelverket ytterligere vil bli ressurskrevende å håndtere for utlendingsforvaltningen og vanskelig å forstå for brukerne. Effektivitets- og kostnadshensyn samt hensynet til mindre byråkratisering tilsier at vi ikke innfører et nettoinntektsbegrep her. Dagens bruttoinntektsbegrep er sjablongmessig, men kravet om en årsinntekt på ca. 260 000 kr, kombinert med kravet om at man ikke må ha mottatt sosialstønad det siste året, ligger på et balansert nivå. Det norske underholds kravet er å anse som strengt i europeisk sammenheng.

Når det er sagt, er jeg enig i at det er svært uheldig at man har sett enkelte eksempler på at det er referansepersonens kreditorer eller samfunnet som i realiteten må betale for familiemedlemmene som kommer til Norge. De nye gjeldsinformasjonsforetakene som regjeringen ga tillatelse til i desember i fjor vil bidra til å forhindre at kreditorene gir altfor høye forbrukslån heretter, og dermed vil vi også kunne få en nedgang i omfanget av saker som beskrevet i Stødles innlegg. Jeg er heller ikke fremmed for å se nærmere på et «tak» for hvor mye gjeld referansepersonen i en familieinnvandringssak kan ha, men det forutsetter at vi finner måter å praktisere et slikt vilkår på som ikke skaper urimelig fordyrende eller forsinkende merarbeid for utlendingsmyndighetene. Også her vil de nye gjeldsregistre kunne være til hjelp.

SPØRSMÅL NR. 1099**Innlevert 27. februar 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 12. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er statsråden enig i Helse Møre og Romsdals forslag om å legge ned rehabiliteringssenteret på Aure og mener statsråden at nedleggelsesforslagene i Helse Møre og Romsdal vil ivareta et likeverdig og godt helsetilbud for befolkningen i fylket?

BEGRUNNELSE:

Helse Møre og Romsdal har vedtatt en nedbemanning på 200 årsverk som følge av helseforetakets økonomiske situasjon. En av konsekvensene av kostnadskuttene er nedleggelse av rehabiliteringssenteret på Aure og Mork. Nå er planene om nedleggelse av Mork lagt bort, men en viderefører planene om å legge ned Aure. Aure og Mork har spesialisert seg på ulike pasientgrupper og utfyller hverandre. Mork har spesialisert seg på slagrammede, Aure på ortopedi og muskel- og skjelettsykdommer mv. Konsekvensen er at kostnadene og oppgavene flyttes over på kommuner, som ikke er rustet til å håndtere det, særlig fordi overflyttingen vil skje så raskt. Det er vanskelig å se at Helse Møre og Romsdals planer vil innebære at innbyg-

gerne vil få et kontinuerlig og like godt behandlingstilbud som tidligere.

Svar:

Jeg vil vise til mine tidligere svar på spørsmål fra Stortinget i denne saken. Styret i Helse Møre og Romsdal har ansvar for å fastsette budsjett og sørge for organisering av foretakets virksomhet. Styret i Helse Møre og Romsdal har vedtatt at det skal jobbes med en rekke omstillingstiltak for å sikre at foretakets drift er innenfor budsjettet for 2019.

Jeg er kjent med at det etter planen skal legges fram en sak om tilbudet innen spesialisert rehabilitering i styremøte 27. mars 2019.

Helse Møre og Romsdal og Helse Midt-Norge har ansvar for å levere forsvarlige tjenester til befolkningen. Jeg legger til grunn at omstillinger gjennomføres slik at man sørger for at det ansvaret fortsatt er oppfylt. Kravet om å levere forsvarlige tjenester til befolkningen gjelder også ved eventuelle omstillinger i rehabiliteringstjenesten. Regjeringens krav til sykehusene er at endringer i rehabiliteringstilbudet skjer gjennom åpne prosesser hvor brukere, ansatte og berørte kommuner trekkes inn.

SPØRSMÅL NR. 1100**Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 4. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det er en fordel for integreringa at barna som nå er godt integrert i lokalsamfunn og på Solberg skole ikke unødvendig skal bytte miljø, og vil statsråden kunne garantere raske svar i tråd med hva UDI tidligere har uttalt?

BEGRUNNELSE:

Asylmottaket på Dikemark blir nedlagt 30. april, og barna som i dag er godt integrert i lokalsamfunnet og på Solberg Skole i Asker risikerer å bli flytte og bytte skole uten å få

sin situasjon avklart. Både skolen og Askers ordfører Lene Conradi har sagt det vil være en stor fordel om de som allerede er integrert i lokalsamfunnet skal kunne få fortsette å bo i Asker og ikke få bryt opp sine nettverk. Dette er viktig både for dem som enkeltpersoner og av hensynet til integreringa.

I november lovet regiondirektør i UDI fortgang i prosessen så folk skal slippe å flytte før de blir bosatt. Nå har det godt tre måneder siden UDI uttalte dette, og det er bare to måneder til Dikemark legges ned, og fortsatt er framtida deres uavklart.

Svar:

Spørsmålet ble opprinnelig rettet til kunnskaps- og integreringsministeren, men besvares av meg ettersom spørsmålet gjelder nedleggelse av asylmottak og som hører inn under mitt ansvarsområde.

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert ansvaret for etablering, drift og nedleggelse av asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI). UDI har de siste årene hatt overkapasitet i mottakssystemet. I denne situasjonen må UDI løpende tilpasse mottakskapasiteten til behovet.

Når et asylmottak legges ned, må beboere flytte til andre mottak. UDI tar så langt som mulig hensyn til beboernes ønsker og behov ved flytting til nye mottak, ikke minst når det gjelder barn. Barn er en prioritert gruppe for UDI ved etablering og nedleggelser av asylmottak. Mot-

takene skal legge til rette for at barn som overføres til et nytt mottak får ha normal kontakt med barn og ungdom i lokalmiljøet, samt at barna har mulighet til å delta i aktiviteter utenfor mottaket.

I UDIs rundskriv er det definert nærmere kriterier for flytting mellom mottak. Barn som ønsker å flytte til bestemte mottak grunnet nærhet til familie og nettverk, kan søke om flytting til disse mottakene. Der barn er berørt forsøker mottakene også å varsle om flyttingen så tidlig som mulig, ikke minst for at overgangen til nye skole skal kunne forberedes. UDI tilstreber videre å flytte barn til mottak så nær som mulig det mottaket som skal legges ned.

Jeg har tillit til at UDI etterlever min forventning om å ta hensyn til barns ønsker og behov når asylmottak legges ned eller omorganiseres.

SPØRSMÅL NR. 1101

Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 11. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvilke konkrete bestillinger og oppdrag har regjeringen gitt statlige direktorater og enheter som berøres av omorganiseringsreformer på at omorganiseringer som er i prosess skal hensynta hverandre når det kommer til målet om lokalisering av kompetanse og arbeidsplasser i hele landet?

Svar:

Det overordnede målet for statens lokaliseringpolitikk er å skape en mer balansert lokalisering av statlige arbeidsplasser i hele landet, samtidig som vi sikrer god kvalitet i de statlige tjenestene, effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og en forsvarlig omstilling for de som berøres. Endringstakten i statlig sektor er stor, som følge av digitalisering og krav til effektivisering. Bedre og mer effektive tjenester er positivt, både for den enkelte og for næringslivet. Det er også positivt at vi kan redusere kostnader til statlig administrasjon. Samtidig innebærer endringene ofte reduksjon i kontorsteder. Hvordan nye kontorstrukturer skal se ut etter omorganiseringer, må vurderes både ut fra faglige og sektorpolitiske hensyn og i lys av målene for lokaliseringpolitikken. Dette er ulike hensyn som må veies mot hverandre.

I Granavolden-plattformen har regjeringen varslet at vi skal sikre helhetlig oversikt og koordinering av flytting, nedleggelse og opprettelse av statlige arbeidsplasser. Det står også at regjeringen vil sikre en fortsatt god regional fordeling av statlige kompetansearbeidsplasser ved strukturendringer. Dette er uttrykk for høye ambisjoner om å se blant annet omorganiseringer mer i sammenheng, og vil bli fulgt opp i det videre arbeidet med lokalisering av statlige arbeidsplasser. Det er det enkelte departement som har ansvaret for å følge opp lokaliseringspolitikken i konkrete saker, og sikre at de høye ambisjonene blir ivare tatt.

Jeg vil ellers påpeke at denne regjeringen hele tiden har ført en aktiv statlig lokaliseringpolitikk. Godt over 800 arbeidsplasser er allerede flyttet ut eller nyetablert utenfor Oslo. Dette er et arbeid regjeringen vil prioritere også i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 1102**Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 8. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Fylkesmannen i Nordland har to ganger protestert mot selskapet Svaice ønsker å selge isbiter fra Svartisen til restauranter og barer over hele verden. Grunnen har vært at uttaket er et for stort miljøinngrep i sårbare isbre natur. Isbreene ble i november 2018 karakterisert som sårbare pga. klimaendringene av Artsdatabanken. Nylig trakk Fylkesmannen protesten sin.

Er dette et resultat av regjeringens ønske om at staten i mindre grad skal gripe inn mot miljøskadelige vedtak fattet lokalt?

BEGRUNNELSE:

Da H og Frp dannet regjering i 2013 var det et tydelig ønske å få redusert antall innsigelser fra Fylkesmennene mot miljøskadelige inngrep. 18. februar 2014 gikk det ut et rundskriv fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Rundskriv H-2/14 - Supplering av rundskriv T-2/13 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven) hvor målet var å følge opp Jeløya plattformens punkt om:

"Fortsette arbeidet med å samordne og dermed begrense statlige myndigheters innsigelser til kommunale planer."

Innholdet i dette punktet er gjentatt i den nye regjeringsplattformen hvor det heter:

"Gi Fylkesmannen ansvaret for samordning av statlige innsigelser, med mål om å redusere innsigelser fra statlige myndigheter."

Gjennom innsigelsesmuligheten har fylkesmennene en viktig mulighet til å påse at nasjonal miljøpolitikk følges opp over hele landet. Denne muligheten ønsker regjeringen å svekke.

I dette tilfellet kan det ha gått ut over en naturtype som en følge av klimaendringene er klassifisert som sårbare.

Svar:

Regjeringen ønsker å styrke det lokale selvstyret og redusere statlig og regional detaljstyring. Samtidig skal nasjonale hensyn ivaretas i planleggingen. Dette fremkommer av Granavolden-plattformen, hvor det heter at "Regjeringen vil legge stor vekt på lokaldemokratiet i plan- og bygningssaker samtidig som viktige nasjonale hensyn skal ivaretas."

Bruk av innsigelser skal være en sikkerhetsventil når ordinær medvirkning ikke fører til at nasjonale interesser blir ivaretatt. Det er de ulike sektormyndighetene som har ansvaret for å avklare hva som er nasjonale hensyn innenfor sine ansvarsområder. På miljøområdet ga Klima- og miljødepartementet i 2017 ut rundskriv T-2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis.

Saken som representanten Haltbrekken viser til er fortsatt til behandling lokalt, og kommunen har ikke fattet noe vedtak i reguleringssaken. Så vidt jeg vet foreligger det også innsigelse fra andre myndigheter enn fylkesmannen i saken. Det betyr at det ikke kan utelukkes at saken kommer til departementet for endelig avgjørelse. Jeg kan derfor ikke kommentere saken nærmere.

SPØRSMÅL NR. 1103**Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 14. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mange ledere og administrativt ansatte i Helse Møre og Romsdal, Helse Midt-Norge har i dag en lønn på mer enn henholdsvis 1 og 1,5 millioner kroner årlig?

BEGRUNNELSE:

NRK kunne 14. mars 2018 melde om at De aller fleste i ledergruppene ved sykehusene i Helse Sør-Øst har millionlønn, og det gjelder ikke bare topplederne. I ett enkelt helseforetak, Helse Sør-Øst, har ifølge NRK 133 av 141 helseledere millionlønn.

Spørsmålsstiller mener lønnsutviklingen for ledere og administrativt ansatte i helseforetakene har vært uheldig. Det er derfor ønskelig med en full oversikt over lønnsnivået på ledere og administrativt ansatte i Helse Møre og Romsdal og Helse Midt-Norge, slik at vi har ett godt fakta- og kunnskapsgrunnlag inn i debatten.

For å få ett mest mulig korrekt bilde, bør lønnsnivået for dette formålet inkludere verdien av eventuelle opsjoner på sluttpakker og frynsegoder. Spørsmålsstiller mener gruppen «administrativt ansatte» som ett minimum bør omfatte saksbehandler/utrederstillinger, mellomledere, lederstillinger, kontorstillinger og støttefunksjoner.

Svar:

Jeg har gjennom eierkrav til de regionale helseforetakene gjort det klart at statens retningslinjer for lederlønn og annen godtgjørelse gjelder for både de regionale helseforetakene og helseforetakene. Dette innebærer blant annet

at lederlønningene skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Det skal videre legges vekt på moderasjon.

Det er styret i det enkelte helseforetak sitt ansvar å fastsette retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i virksomheten. Daglig leders godtgjørelse fastsettes av styret. Styret skal redegjøre for den enkelte leders avtalte godtgjørelse i selskapets årsregnskap som er offentlig tilgjengelig.

Helse Midt-Norge RHF definerer personer som inngår i administrerende direktørs ledergruppe som ledende ansatt. Det innebærer følgende stillinger: Administrerende direktør, direktør for helsefag, forskning og utdanning, direktør for eierstyring, direktør for samhandling, kommunikasjonsdirektør, HR-direktør, økonomidirektør og direktør for stab og prosjektstyring. I tillegg anses direktørene i virksomhetene Hemit og leder for driftssenteret logistikk og økonomi og Helseplattformen som ledende ansatt. Det er utarbeidet egne erklæringer for ledende ansatte i datterforetakene som framgår av deres årsregnskap. Det vises til det enkelte foretaks årsregnskap for nærmere detaljer.

Helse Midt-Norge RHF har informert meg om at situasjonen per i dag er som følger: I Helse Møre- og Romsdal HF har 13 ledende ansatte en årslønn på mer enn én million kroner, hvorav én av disse har en ordinær årslønn på mer enn 1,5 millioner kroner og én tjener mer enn 1,5 millioner kroner inkludert faste tillegg. I Helse Midt-Norge RHF har tolv administrativt ansatte og tolv ledere en årslønn på mer enn én million kroner, mens to direktører har en lønn på mer enn 1,5 millioner kroner.

SPØRSMÅL NR. 1104**Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 7. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Sett i lys av den siste tids utspill fra flere hold som sår usikkerhet rundt petroleumsnæringen vår, kan statsråden gi

et anslag på hva en rask nedstengning av norsk sokkel faktisk vil koste oss?

BEGRUNNELSE:

Stadig flere tar, urovekkende nok, til ordet for at Norge bør sette en sluttdato for vår desidert viktigste næring, nemlig olje- og gassvirksomheten vår. Eller ønsker fundamentalt å rokke ved rammebetingelsene på norsk sokkel, endringer som ville gjort norsk sokkel mindre attraktiv.

Både MDG og AUF ønsker som kjent en styrt avvikling av petroleumsnæringen vår i løpet av en 15 års tid.

Dessverre ser det ut til at dette synet begynt å spre seg.

Aps egen energipolitiske talsmann Espen Barth Eide går rett nok ikke fullt så langt, men uttalte nylig at en burde se på leterefusjonsordningen. Det er en ordning som har gitt Norge store inntekter gjennom å stimulere til økt leting og aktivitet på norsk sokkel, og en ordning vi delvis kan takke for funnet av gigantfeltet Johan Sverdrup.

Senest ut til å hive seg på var tidligere Oljeminister og senterpartist Åslaug Haga, som ønsker at vi setter en sluttdato for norsk petroleumsvirksomhet.

Man utelater beilelig nok å snakke om den prisen det norske fellesskapet måtte betale om vi skulle hugge hodet av vår viktigste næring. Det bærer preg av symbolpolitikk totalt blottet for tanke på konsekvenser. Jeg mener derfor det er viktig å få konkrete tall på bordet, slik at de som tar til orde for dette faktisk kan se hva dette vil koste Norge- i tapte inntekter, og dermed tapt velferd.

Svar:

Petroleumsvirksomheten gir store inntekter til Norge, og har lenge stått for en betydelig andel av statens inntekter. I fjor var statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten 251 mrd. kroner, noe som svarte til 19 pst. av statens totale inntekter. De siste 10 årene har kont-

antstrømmen i gjennomsnitt utgjort 22 pst. av statens inntekter.

I Nasjonalbudsjettet 2019 ble den samlede formuen i petroleumsvirksomheten, definert som nåverdien av fremtidig årlig kontantstrøm fra virksomheten fra og med 2019, anslått til vel 6 000 mrd. 2019-kroner. Statens del av formuen ble anslått til i underkant av 5 100 mrd. 2019-kroner. I beregningen av formuen er det lagt til grunn en realrente på 3 pst., i tråd med forventet realavkastning i SPU. Formuesanslaget bygger på anslagene for fremtidig produksjon, priser og kostnader som ble lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2019. Det knytter seg stor usikkerhet til disse anslagene.

En rask nedstenging av petroleumsvirksomheten ville ha medført at tilførselen til oljefondet opphørte og ville via handlingsregelen etter hvert medføre et behov for sterk innstramming i offentlig virksomhet og velferd i Norge. Basert på de nevnte formuestallene fra nasjonalbudsjettet ville en umiddelbar stengning av sektoren koste staten 5 100 mrd. kroner, tilsvarende drøyt 150 mrd. kroner i forventet realavkastning hvert år. I tillegg ville private, i Norge og utlandet, ha et formuestap på 900 mrd. kroner, tilsvarende rundt 30 mrd. i forventet årlig realavkastning.

Ved en rask nedbygging av sektoren kan det være utfordrende å holde full sysselsetting. Statistisk sentralbyrå har regnet på hvor stor andel av aktiviteten i Fastlands-Norge som direkte eller indirekte er leveranser til petroleumsvirksomheten. I studien finner de at 6,1 pst. av samlet sysselsetting i 2017 kan knyttes til slike leveranser. Tapet i form av lavere verdiskaping i andre næringer ved en nedbygging av oljevirksomheten kan derfor potensielt sett være stort.

SPØRSMÅL NR. 1105

Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 6. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

I 2017 strammet Nav på egen kjøllinn praksis når det gjaldt støtte til et andre år på folkehøgskole for personer med behov for opplæringstiltak til bedring av funksjonsevnen i dagliglivet. Stortinget ba i vedtak 12. juni 2018 regjeringen oppheve innstrammingen. Snart ni måneder etter, er vedtaket ennå ikke effektivt.

Med hvilken begrunnelse velger regjeringen å trenere et stortingsvedtak til fordel for personer som trenger fellesskapets støtte, og når kan de det gjelder, forvente at Stortingets vilje blir gjennomført?

BEGRUNNELSE:

I Dokument 15:1427 (2017-2018) viste daværende stortingsrepresentant Olaug Bollestad (KrF) til Stortingets de-

batt om statsbudsjettet for 2018, der regjeringen ga klart uttrykk for at begrensninger i muligheten til et andre år på folkehøgskole ikke skulle ramme dem som trengte tilrettelagt folkehøgskole i to år. Virkeligheten ble en annen, både for personer med Downs syndrom og andre med sterk dokumentasjon på behov for tilrettelagt undervisning. Nav strammet likevel til, slik statsråden viser til i sitt svar i nevnte stortingsdokument.

Stortingsflertallet var uenig med statsrådets begrunnelse for denne innstrammingen og vedtok derfor 12. juni 2018 å be regjeringen reversere den interne innstrammingen i praksis. Vedtaket ble gjort mot stemmene fra de daværende regjeringspartiene Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Men et flertall, bestående av Ap, Sp, SV, KrF, MDG og Rødt, stemte for at innstrammingen skulle reverseres. Det må regjeringen forholde seg til, til tross for at KrF nå er i regjering, så lenge Stortinget ikke har gjort nytt vedtak, og selv om regjeringen ikke liker vedtaket.

NRK Buskerud hadde et innslag om saken i dag, 27. februar 2019, der politisk ledelse i Arbeids- og sosialdepartementet redegjorde for iverksatt utredning om behovet for endring i folketrygdlovens § 10-7, som om dette skulle være et initiativ fra regjeringen selv, og med understrekning av at lovendringer tar tid. Som del av flertallet av 12. juni 2018, reagerer jeg kraftig på en slik framstilling. Jeg har forståelse for at en eventuell endring i en lovbestemmelse kan ta tid, men her er det ikke regjeringen som har tatt initiativ til noe som helst. Stortinget har bedt regjeringen endre en intern innstramming. Det har regjeringen så langt ikke gjort. Det er på tide at det skjer. Det er allerede noen som har måttet betale prisen for den innstrammingen. Innstrammingen skjedde for øvrig ikke etter et lengre lovarbeid, men på intern instruks. Det er ingenting som hindrer regjeringen i å be Nav sende ut en ny instruks om å gå tilbake til tidligere praksis inntil en eventuell ny lovbestemmelse kan tre i kraft, da forhåpentlig til fordel for dem det gjelder.

Stortinget tok til etterretning at regjeringen var i gang med et lovarbeid i forbindelse med folketrygdlovens § 10-7 i behandlingen av budsjettet for 2019, men det er ikke til hinder for at man i mellomtiden kan gå tilbake til tidligere praksis. § 10-7 er en bestemmelse med rom for skjønn. Det er i dokumentene i saken, ingenting som tilsier at tidligere praksis var i strid med lovbestemmelsen, slik den i dag er utformet.

Svar:

Vanlig varighet ved opphold på folkehøgskole er ett skoleår. Dette gjelder både funksjonsfriske og utviklingshemmede. Personer som har fått stønad fra Arbeids- og velferdsetaten til nødvendige utgifter til opphold og opplæring som overstiger ordinære bo- og oppholdsutgifter ved skolen i ett år, kan få støtte til et andre år på visse vilkår.

Stortingets anmodningsvedtak nr. 898 bygget på en forutsetning om at det hadde skjedd en innstramning i mulighetene for å få stønad fra Arbeids- og velferdsetaten til et andre år på folkehøgskole. Som jeg tidligere har orientert om, er dette ikke riktig. Arbeids- og velferdsdirektoratet har gitt retningslinjer for muligheten til å få støtte til opphold for et andre år. Disse retningslinjene ble endret høsten 2017. Formålet med endringen var å presisere at støtte til et andre år bare skal gis i helt spesielle tilfeller, og at mangelfullt tilbud i hjemkommunen ikke er et argument for slik støtte.

Kommuner som har innbyggere med utviklingshemming får særlig tilskudd av staten, og har plikt til å yte en rekke kommunale tjenester knyttet til helse, omsorg, assistanse og annen oppfølging. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at bakgrunnen for presiseringen var en økning i antall søknader om stønad til forlenget opphold i tre fylker, samt at manglende kommunalt tilbud ble oppgitt som grunn i mange søknader.

Jeg antar at Stortingets intensjon med det nevnte anmodningsvedtaket er at flere skal få stønad til to år på folkehøgskole. Dersom vilkårene for støtte til et andre år på folkehøgskole skal mykes opp, krever det endring i lov eller forskrifter gitt i medhold av folketrygdloven. Det må også vurderes om tilskuddet til hjemkommunen skal reduseres mens den utviklingshemmede er på folkehøgskole.

Arbeids- og sosialdepartementet har omtalt oppfølgingen av anmodningsvedtaket i Prop.1 S (2018–2019). Departementet har nå startet en utredning av saken. Departementet undersøker behovet for og ønsker om et andre år på folkehøgskole, og hva som er årsaker til dette. Videre utredes statens kostnader knyttet til en utvidet adgang til støtte til et ekstra år på folkehøgskole for denne gruppen, samt hva det vil innebære av innsparinger for bostedskommunene.

Jeg vil samtidig presisere at det ikke er noe i veien for at bostedskommunen i dag støtter slikt opphold på folkehøgskole dersom det er det beste tiltaket for den enkelte, og at det heller ikke er noe til hinder for å søke om slik stønad selv om endringer i regelverket for statlig stønad ikke er ferdig utredet.

SPØRSMÅL NR. 1106**Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 7. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Når forventer statsråden at KS2 er ferdig, og når vil statsråden legge frem en bompengeproposisjon for Bypakke Nedre Glomma?

BEGRUNNELSE:

I tidligere svar til representanten Myhrvold og representanten Bjørnebekk-Waagen sier statsråden at departemen-

tet vil komme med bompengeproposisjon for Bypakke Nedre Glomma når ekstern kvalitetssikring (KS2) er gjennomført.

Svar:

Samferdselsdepartementet tek førebels sikte på å gjennomføre KS2 for Bypakke Nedre Glomma våren/sommeren 2019. Departementet vil vurdere framleggingstidspunktet basert på informasjonen som framkjem i KS2.

SPØRSMÅL NR. 1107**Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 7. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at Nussir ASA er det siste selskapet i Norge som får tillatelse til å dumpe gruveslam i nasjonale laksefjorder og viktige gyteområder?

BEGRUNNELSE:

Ved to av de største norske gruveprosjektene i nyere tid, Engebøfjellet og Nussir, har utvinningsselskapene fått tillatelse til å dumpe gruveavfallet i nasjonale laksefjorder, henholdsvis Førdefjorden og Repparfjorden. Gruveavfallet vil inneholde tungmetaller som vil forurense fjordene. I Repparfjorden vil over en femdel av fjordbunnen vil bli dekket med avfall.

Både Førdefjorden og Repparfjorden har status som nasjonale laksefjorder. Stortingets intensjon med å etablere nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, var og er å sikre villaksen særlig beskyttelse.

Havforskningsinstituttet har frarådet gravedumping både i Førdefjorden og Repparfjorden. Begge steder er det risiko for at gravedumping kan skade viktige gytefelt og oppvekstområder for villfisk.

Ferske undersøkelser fra Jøssingfjorden viser at dumping av gruveavfall kan ha alvorlige og langvarige miljøkonsekvenser. Ifølge Havforskningsinstituttet er det knapt liv

på havbunnen i deponiområdet, selv om det er 30 år siden det sist ble dumpet gruveavfall der.

Svar:

Granavolden-plattformen fastslår at det ikke skal gis nye utslippstillatelser til sjødeponi i denne regjeringssperioden.

SPØRSMÅL NR. 1108**Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 12. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Regjeringa har innført den såkalla ABE-reforma, som inneber flate kutt på budsjetta i offentlig sektor.

Kor mykje summerer dei pålagde kutta i Helse Møre og Romsdal seg til, sidan reforma vart sett i verk?

Svar:

Representanten tar grunnleggende feil når en i spørsmålet omtaler effektivitetskravet i ABE-reformen som kutt. Sektoren har hvert år fått en vekst i økonomisk ramme også etter at effektivitetskravet er trukket i fra.

Budsjettet for 2019 legger til rette for å øke pasientbehandlingen med om lag 1,7 pst. i 2019. Det er en høyere vekst enn det som kan knyttes til den demografiske utviklingen - som kan tilsi merutgifter for sykehusene på 1,3 pst. Regjeringen har prioritert vekst ut over den demografiske utviklingen for å legge til rette for mer pasientbehandling, økte medisinkostnader og investeringer.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, som ble innført i 2015, tilsier i utgangspunkt reduserte bevilgninger på 711 mill. kroner for helseforetakene i 2019. Reformen innpasses imidlertid på samme måte for regionale helseforetak som i 2015-2018. Dette innebærer at regjeringen foreslår å tilføre 533 mill. kroner i basisbevilgningen til de regionale helseforetakene for å gi rom for bl.a. investeringer og anskaffelser. Slik legges det til rette for at reformen ikke påvirker de regionale helseforetakenes muligheter til å investere i bygg og utstyr i 2019. Netto effektiviseringskrav knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i budsjett 2019 utgjør 178 mill. kro-

ner samlet sett. Dette er imidlertid ikke et kutt. Sektoren får etter fratrekk av dette en vekst på 1 350 mill. kroner i 2019. For Helse Midt-Norge utgjør avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen anslagsvis 25 mill. kroner i 2019. Det er ikke mulig å gi et eksakt tall. Årsaken til dette er at kravet er fordelt på basisbevilgningen og aktivitetsavhengige tilskudd. De aktivitetsavhengige tilskuddene er basert på faktisk og ikke budsjettert aktivitet.

Netto effektiviseringskrav i ABE-reformen for årene 2014-2019, etter økningen i effektiviseringskrav i budsjettbehandlingen i Stortinget, utgjør om lag 1 520 mill. kroner for alle helseregionene samlet. For Helse Midt-Norge utgjør effektiviseringskravet anslagsvis 220 mill. kroner i perioden 2014-2019. I samme periode har veksten vært 11 700 mill. kroner. Dersom en legger til grunn samme andel for Helse Midt-Norge som i inntektsmodellen, vil inntektsveksten utgjøre om lag 1 700 mill. kroner for Helse Midt-Norge.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke tilsvarende tall på helseforetaksnivå. Effekten av ABE-reformen for det enkelte helseforetak vil blant annet avhenge av den interne inntektsmodellen, faktisk aktivitet i det enkelte budsjettår og om RHFet har valgt å håndtere økningen i netto effektiviseringskrav etter budsjettbehandlingen på Stortinget på RHF-nivå eller på det enkelte helseforetak.

Når det gjelder den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal, så er jeg kjent med at det jobbes med ulike omstillingstiltak for å nå budsjettet for 2019. Jeg legger til grunn at omstillinger gjennomføres slik at ansvaret regionen har for å levere gode og forsvarlige tjenester til befolkningen fortsatt er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 1109**Innlevert 28. februar 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 12. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

27. februar vedtok Stortinget følgende: Stortinget ber regjeringen stille krav til utsortering og materialgjenvinning

av plast og matavfall fra husholdninger og lignende avfall fra næringslivet. Viktige resurser havner i søpla så lenge de ikke sorteres ut og brukes til biogass.

Når vil statsråden stille krav om utsortering av matavfall og plast?

GRUNNGJEVING:

30 % av de norske kommunene har ikke ordning for utsortering av matavfall i dag, og samla er det bare 38 % av matavfallet fra husholdningene som sorteres ut. Store verdier som kunne blitt biogass og gjødsel går dermed til spille.

Derfor vedtok et enstemmig Storting den 27. februar 2018 følgende:

Vedtak 484:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan man kan stille krav om at alt kloakkslam skal behandles fortrinnsvis gjennom produksjon av biogass og biogjødsel eller kompost.»

Vedtak 485:

«Stortinget ber regjeringen stille krav til utsortering og materialgjenvinning av plast og matavfall fra husholdninger og lignende avfall fra næringslivet.»

I Statsbudsjettet for 2019 sier regjeringen dette om oppfølgingen:

Om vedtak 484: «Vedtaket vart gjort ved behandling av Meld. St. 45 (2016 – 2017), jf. Innst. 127 S (2017 – 2018) om Avfall som ressurs – Avfallspolitikk og sirkulær økonomi, jf. tilrådinga i innstillinga romartal V. Klima- og miljødepartementet vil i samråd med aktuelle departement vurdere korleis vedtaket best kan følgjast opp. Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget på eigna måte.»

Om vedtak 485:

«Vedtaket vart gjort ved behandling av Meld. St. 45 (2016 – 2017), jf. Innst. 127 S (2017 – 2018) om Avfall som ressurs –

Avfallspolitikk og sirkulær økonomi, jf. tilrådinga i innstillinga romartal VI. Miljødirektoratet har fått i oppdrag å utgreie krav til utsortering og materialgjenvinning av våtorganisk avfall (matavfall) og utvalte typar plastavfall. Oppdraget skal leverast hausten 2018. Stortinget vil bli orientert på eigna måte.»

Svar:

Jeg deler representantens syn på at avfall som kan materialgjenvinnes er en ressurs som bør utnyttes best mulig. Dette er noe jeg som klima- og miljøminister er svært opptatt av. Knapphet på ressurser og behovet for reduserte klimagassutslipp gjør at vi i økende grad må omstille oss til en mer sirkulær økonomi. Derfor er det viktig å legge til rette for at avfall blir samlet inn, materialgjenvunnet og brukt i nye produkter.

I Jeløyaplattdformen slår regjeringen fast at det skal stilles krav til utsortering og materialgjenvinning av plast og matavfall fra husholdninger og lignende avfall fra næringslivet. EU vedtok også i fjor nye og ambisiøse regler på avfallsområdet. Disse vil være førende for Norge. Som et ledd i å oppfylle EUs nye krav om materialgjenvinning foreslo Miljødirektoratet i fjor høst en forskrift med krav til utsortering og materialgjenvinning av biologisk avfall og plastavfall. I departementets oppfølging av dette forskriftsforslaget har direktoratet fått et tilleggsoppdrag av departementet, som skal besvares nå i mars.

Regjeringen har i tildelingsbrevet for 2019 bedt Miljødirektoratet om å utrede en rekke anmodningsvedtak, blant annet hvordan man kan stille krav om at alt kloakkslam skal behandles fortrinnsvis gjennom produksjon av biogass og biogjødsel eller kompost (ref. anmodningsvedtak 484). Departementet vil komme tilbake til Stortinget på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1110

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 7. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Retur og gjenvinning av EE-avfall har forbedringspotensiale. I 2019 kan det bli så mye som 50 millioner tonn EE-avfall i verden. I tråd med FNs bærekraftsmål må mer av EE-avfallet bli resirkulert. Da må vi også sikre lønnsomhet i verdikjeden rundt disse varene.

Hvordan vil regjeringen bidra til at mer EE-avfall blir gjenvunnet, hvilke verdikjeder kan bli skapt rundt resirkulering av dette i Norge, og hvordan kan avgift bli brukt smartere slik at avfallet når returpunktene?

Svar:

Vi har i Norge en god regulering av avfall fra elektriske og elektroniske produkter (EE-avfall) og velfungerende returselskaper som sørger for innsamling, gjenvinning av det EE-avfallet som skal materialgjenvinnes og trygg sluttbehandling av det miljøfarlige EE-avfallet.

Miljødirektoratet har en tett oppfølging av returselskapene for EE-avfall, også for å sikre at de når de høye materialgjenningskravene som følger av avfallsforskriften kap. 1 om EE-avfall. EE-avfallet er delt inn i ulike produktgrupper, med ulike krav til gjenvinning. For de viktigste produktgruppene er det krav om en samlet gjenvinning (inkludert energiutnyttelse) på 85 prosent, hvorav 80 prosent må nås ved forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning. Med tanke på de høye andelene farlig av-

fall i deler av elektronikkavfallet, er det mindre aktuelt å stille ytterligere krav til gjenvinning.

Produsentansvaret ligger på produsenter og importører av EE-produkter. Det sikrer at næringslivet selv får ansvar for å etablere riktige og fornuftige verdikjeder.

Det er i dag ikke særskilte avgifter på EE-avfall. Returselskapene finansieres ved at produsentene og importørene av EE-produkter betaler et vederlag til returselskapene. De sentrale virkemidlene for å sikre at EE-avfallet leveres inn er konkrete krav til returselskapene om å nå de returandelene de er forpliktet til, samtidig som forbrukerne har gratis levering til forhandler eller kommunale mottak, og returselskapene er forpliktet til å sørge for henting mv. av avfallet.

Til sammen mener jeg virkemidlene rettet mot EE-avfall bidrar til gode løsninger, både når det gjelder materialgjenvinning og håndtering av restavfall.

SPØRSMÅL NR. 1111

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 8. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Arbeidet med samanslåing av fylker er i gong. Det viser seg at samkøring av administrasjonar og tenestar gir store kostnader. Nytt fylkeshus på Hamar for Innlandet fylkeskommune kan koste ein halv milliard kroner.

Korleis ynskjer statsråden at omorganisering, flytting og eventuelle nye bygg skal bli finansiert, kva skal prioritert ned, og korleis har regjeringa tenkt til å bidra?

Svar:

Alle fylkeskommunane som blir slått saman, har fått utbetalt eit tilskot som skal dekke eingongskostnader ved etablering av den nye fylkeskommunen. Oppland og Hedmark fylkeskommunar har saman fått utbetalt 30 mill. kroner. Det er ikkje knytt vilkår til bruken av midlane.

Kva investeringar fylkeskommunane meiner er naudsynte, er det opp til fylkeskommunane sjølve å bestemme. Det er fylkeskommunane sitt ansvar å vurdere både kostnader og gevinstar ved dei vala dei tar, og at dei sikrar gjennomføring innanfor forsvarlege rammer.

SPØRSMÅL NR. 1112**Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 8. mars 2019 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

3. februar sa statsråd Ulstein at det er uaktuelt å bruke bistand som pressmiddel i flyktningpolitikken. 6. februar gjorde statsministeren det klart at plattformen ikke åpnet for et slikt pressmiddel. På tross av dette sier justisminister Wara 21.februar at:

«Regjeringen vil arbeide videre med hvordan Granavolden-plattformen skal forstås og følges opp på dette området med tanke på å oppnå flere returer og returavtaler.»

Vil regjeringen åpne for å kutte bistand for å inngå returavtaler?

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tiden vært strid mellom regjeringspartiene Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet om regjeringsplattformen åpner for å bruke bistand som pressmiddel for å få land til å ta imot avviste asylsøkere og andre borgere som ikke har lovlig opphold i Norge.

Statsministeren har selv uttalt at regjeringen ikke vil presse land til å inngå returavtaler, men at det å bruke Norges posisjon som bistandsgiver i forhandlinger om avtaler kan oppfattes som press.

Det er nå svært uklart hva som er regjeringens faktiske politikk på dette området, og hva regjeringen vil kunne vurdere å gjøre for å inngå flere returavtaler.

Svar:

I Stortingets asylforlik i november 2015 ble regjeringen bedt om å sikre gode returordninger for asylsøkere uten krav på beskyttelse, og det ble stadfestet at land som mottar norsk bistand forventes å respektere forpliktelsen til å ta imot egne borgere. Videre har Stortinget sluttet seg til Meld. St. 24 (2016-2017) Felles ansvar for felles fremtid – bærekraftmålene og norsk utviklingspolitikk og Meld. St 36 (2016-2017) Veivalg i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk, som også berører denne problematikken. I Granavolden-plattformen sier regjeringen at den «vil bruke Norges posisjon, blant annet som bistandsyter, til å sikre flere returavtaler og øke aksept for prinsippet om at alle land har plikt til å ta imot egne borgere».

Regjeringen prioriterer arbeidet med å oppnå flere returer av personer som ikke har lovlig opphold i Norge og å inngå returavtaler med opprinnelsesland. Målet er at flest mulig skal etterleve utreiseplikten og reise hjem på egenhånd. Reintegreringsstøtte har lenge vært et sentralt

virkemiddel for å legge til rette for flere returer. Likevel er det mange som motsetter seg utreise.

Når det gjelder den aktuelle dialogen med opprinnelsesland, viser jeg til justisminister Waras svar til Stortinget 21. februar 2019: I dialogen med disse landene, både dem vi har returavtale med og dem vi ønsker avtale med, er det blitt vist til norske prioriteringer om retur av personer uten lovlig opphold i Norge, og at Norge forventer at folkeretten etterleves og at statene tar imot egne borgere. I tilfeller hvor Norge gir bistand, vil bistanden bli omtalt i dialogen. Videre ble det under den store asylsøker-tilstrømningen i 2015 på generelt grunnlag påpekt overfor en rekke land at utgifter til håndtering av asylsøkere føres som bistand. Stor

tilstrømning over tid vil redusere tilgjengelige midler og således føre til en reduksjon i utviklings- og humanitær bistand.

Regjeringen vurderer løpende hvordan Norge best kan benytte sin posisjon som bistandsyter. Vår vurdering er at det er positive virkemidler som gir best resultater i samarbeidet med opprinnelsesland, i kombinasjon med tydelige forventninger til tilbaketakelse av egne borgere. I dialogen med disse landene må vi ta hensyn til ulike interesser. Et eksempel på vellykket samarbeid er Etiopia, som vi nylig inngikk returavtale med. Avtalen åpner for å returnere etiopiere som ikke har opphold i Norge. Som ledd i avtalen vil Norge bidra til å styrke Etiopias kapasitet til å ta imot og reintegrere egne borgere som vender tilbake fra andre land, frivillig eller ikke frivillig.

Mange opprinnelsesland har svake offentlige institusjoner. Folkeregistre og systemer for utstedelse av pass og identitetspapirer er dårlige eller ikke-eksisterende. Verifisering av identitet kan by på problemer. Flere ønsker norsk bistand for å etablere eller styrke slike viktige systemer. Som det fremgår av Meld. St. 24 (2016-2017), danner bærekraftmålene et viktig grunnlag for norsk utviklingspolitikk. Tilrettelegging for trygg, regulær og ansvarlig migrasjon inngår i bærekraftsmål 10. For å gjennomføre dette er det etter regjeringens syn klart at irregulær migrasjon må forhindres, og at alle land må akseptere retur av egne borgere. Dette er et felles ansvar for både opprinnelsesland og destinasjonsland, som nå også er bekreftet gjennom FNs migrasjonsplattform. Derfor inngår migrasjon i vår dialog med mange utviklingsland.

SPØRSMÅL NR. 1113**Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 6. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Det er viktig for rovviltforvaltningas todelte målsetning at statsråden får kunnskap direkte fra beitenæringene. Statsråd Elvestuen sa før fjorårets kalvingstid at han skulle besøke reindriften i Nordland. Ministerens manglende vilje til å lytte til reindriften synspunkt i rovviltnemnda gir grunnlag for å konkludere med at regjeringa med viten og vilje prioriterer rovvilt himmelhøyt over reindriften.

Stemmer det, eller vil ministeren besøke reindriften i Nordland før årets kalving er slutt?

BEGRUNNELSE:

Mange i reindriften i Nordland ønsker å møte minister Elvestuen, og ministeren bekreftet både gjennom svar på skriftlig spørsmål og i Stortinget at han ville møte reindriften. Saltfjellet reinbeitedistrikt inviterte minister Elvestuen skriftlig til å bli med ut på fjellet.

Svar:

Jeg er i dialog med Saltfjellet reinbeitedistrikt med mål om å få til et besøk denne våren. Som representanten Mossleth kjenner til ønsket jeg også å få til et slikt besøk i fjor vår, men det lot seg ikke gjøre innenfor den tidsperioden dette var mulig for reindriften i området.

SPØRSMÅL NR. 1114**Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 13. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvor stor andel av total innbetalt skatt har hvert av inntektsdesilene stått for i hvert av årene i perioden 2000 til 2019?

BEGRUNNELSE:

I Politisk kvarter på NRK 1. mars uttalte finansministeren at de ti prosent rikeste i Norge betaler 38,8 prosent av all personskatt, at dette er mer enn de 70 prosent med lavest inntekt betaler, og at tallet for de ti prosent rikeste for seks

år siden var 38,5 prosent. Jeg ønsker derfor å få en tabell med oversikt over utviklingen over tid.

Svar:

Tabell 1 viser andel skatt av samlet skatt for hver inntektsdesil etter bruttoinntekt. Personene er rangert i grupper etter nivået på bruttoinntekten. Andelene er beregnet som summen av fastsatt skatt i hver desil dividert med samlet fastsatt skatt. Tallene er basert på skattestatistikk for personer. 2017 er siste år med tilgjengelige tall.

Tabell 1 Andel skatt av samlet skatt for hver inntektsdesil 2000-2017. Bosatte 17 år og eldre.

Prosent

Inntektsgruppe	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. desil	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
2. desil	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3
3. desil	2,3	2,5	2,6	2,5	2,4	2,3	2,4	2,4	2,5
4. desil	4,3	4,5	4,6	4,5	4,4	4,1	4,2	4,2	4,4

5. desil	6,4	6,5	6,6	6,6	6,5	6,2	6,3	6,3	6,4
6. desil	8,6	8,6	8,7	8,7	8,6	8,3	8,4	8,2	8,3
7. desil	10,5	10,4	10,6	10,7	10,6	10,3	10,4	10,1	10,1
8. desil	12,8	12,8	12,8	12,9	12,9	12,6	12,7	12,4	12,4
9. desil	16,9	17,0	17,0	17,1	17,1	16,7	16,8	16,6	16,6
10. desil	37,0	36,4	35,5	35,6	36,2	38,3	37,4	38,4	37,9

Inntektsgruppe	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. desil	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
2. desil	1,3	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
3. desil	2,4	2,3	2,1	2,0	2,0	2,0	2,4	2,5	2,4
4. desil	4,3	4,2	4,0	4,0	4,0	4,0	4,4	4,4	4,4
5. desil	6,4	6,3	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,3	6,2
6. desil	8,4	8,3	8,3	8,3	8,2	8,2	8,0	8,2	8,1
7. desil	10,3	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2	9,9	10,1	10,0
8. desil	12,6	12,5	12,6	12,6	12,6	12,6	12,1	12,3	12,3
9. desil	16,8	16,8	17,0	17,1	17,1	17,1	16,4	16,7	16,6
10. desil	37,5	38,1	38,5	38,4	38,5	38,6	39,4	38,5	38,8

Kilde: Skattestatistikk for personer 2000-2017(SSB)

SPØRSMÅL NR. 1115

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 11. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvordan fordeler gjennomsnittlig utlignet skatt som andel av bruttoinntekt seg, for 1. til 10. desil, de 5 prosent med høyest bruttoinntekt, de 1 prosent med høyest bruttoinntekt og de 0,1 prosent med høyest bruttoinntekt, for hvert av årene i perioden 2000 til 2019?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 LS (2018-2019) Skatter, avgifter og toll 2019 er det i Figur 2.21 opplyst om gjennomsnittlig skatt som andel av bruttoinntekt i prosent for desil 1 til 10, samt for de 5, 1 og 0,1 prosent med høyest inntekt. Denne figuren har blitt brukt flere år. For å kunne sammenligne over tid ønsker

jeg å få en tabell med oversikt over tallene som ligger til grunn for disse figurene.

Svar:

Tabell 1 viser andel skatt av bruttoinntekt for hver inntektsdesil og toppinnteksgruppene som det spørres om. Personene er rangert i grupper etter nivået på bruttoinntekten. Andelen er beregnet som summen av fastsatt skatt på inntekt og formue, dividert med summen av bruttoinntekter i hver enkelt gruppe. Tallene er basert på skattestatistikk for personer. 2017 er siste år med tilgjengelig statistikk. Det mest markante ved tallserien i tabell 1 er økningen i andelen skatt av bruttoinntekten for de øverste inntektsgruppene som følge av skattereformen

2006. Det vises også til tabell 2 hvor det fremgår at de 10 prosent med høyest inntekt betaler nær 40 prosent av samlet personskatt.

Tabell 1 Andel skatt av bruttoinntekt for hver inntektsdesil og toppinnteksgrupper 2000-2017. Bosatte 17 år og eldre. Prosent

Innteksgruppe	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. desil	7,9	7,5	6,9	7,0	7,7	9,1	7,5	6,2	6,1
2. desil	7,9	8,7	8,8	9,0	8,9	8,9	9,2	9,3	9,5
3. desil	12,2	13,1	13,2	12,7	12,8	12,0	12,3	12,2	12,3
4. desil	17,4	18,0	18,0	17,6	17,6	16,6	16,7	16,7	16,7
5. desil	20,6	20,8	20,7	20,6	20,7	19,9	20,0	20,1	19,9
6. desil	23,0	22,9	22,8	22,8	23,1	22,5	22,4	22,3	21,8
7. desil	24,4	24,2	24,0	24,1	24,7	24,1	24,0	23,7	23,1
8. desil	25,8	25,7	25,2	25,2	25,9	25,4	25,4	25,2	24,5
9. desil	28,4	28,4	27,8	27,8	28,5	27,8	27,7	27,7	27,0
10. desil	30,9	33,5	29,4	28,5	28,7	25,8	33,6	33,5	32,8
Øverste 5 pst.	30,7	34,6	28,7	27,5	27,4	24,0	35,1	34,9	34,3
Øverste pst.	26,8	34,5	22,8	20,6	20,5	17,2	36,5	36,0	35,8
Øverste promille	20,8	31,5	12,5	10,6	10,9	10,3	35,8	35,5	35,7

Innteksgruppe	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. desil	6,6	6,3	6,0	6,3	6,8	6,4	5,3	4,8	5,3
2. desil	9,3	9,7	8,0	7,9	7,8	7,6	8,2	8,1	8,0
3. desil	11,9	11,7	10,3	10,3	10,1	9,9	12,4	12,1	11,8
4. desil	16,4	16,2	15,6	15,7	15,6	15,6	17,3	17,2	16,8
5. desil	20,0	19,9	19,7	19,8	19,8	19,7	20,2	20,1	19,8
6. desil	22,2	22,3	22,3	22,3	22,3	22,1	22,4	22,2	22,0
7. desil	23,7	23,8	23,9	23,9	23,9	23,7	23,8	23,7	23,5
8. desil	25,1	25,2	25,4	25,4	25,4	25,1	25,1	25,1	24,8
9. desil	27,7	27,9	28,1	28,1	28,1	27,8	27,7	27,7	27,4
10. desil	34,0	34,1	34,3	34,4	34,3	33,6	33,1	33,7	33,6
Øverste 5 pst.	35,8	35,8	36,0	36,1	36,0	35,1	34,3	35,2	35,2
Øverste pst.	37,7	37,5	37,8	37,9	37,7	36,5	34,2	36,4	36,8

Kilde: Skattestatistikk for personer 2000-2017 (SSB).

Tabell 2 Andel skatt av samlet skatt for hver inntektsdesil 2000-2017. Bosatte 17 år og eldre. Prosent

Innteksgruppe	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. desil	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
2. desil	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3
3. desil	2,3	2,5	2,6	2,5	2,4	2,3	2,4	2,4	2,5
4. desil	4,3	4,5	4,6	4,5	4,4	4,1	4,2	4,2	4,4
5. desil	6,4	6,5	6,6	6,6	6,5	6,2	6,3	6,3	6,4
6. desil	8,6	8,6	8,7	8,7	8,6	8,3	8,4	8,2	8,3
7. desil	10,5	10,4	10,6	10,7	10,6	10,3	10,4	10,1	10,1
8. desil	12,8	12,8	12,8	12,9	12,9	12,6	12,7	12,4	12,4
9. desil	16,9	17,0	17,0	17,1	17,1	16,7	16,8	16,6	16,6
10. desil	37,0	36,4	35,5	35,6	36,2	38,3	37,4	38,4	37,9

Inntektsgruppe	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. desil	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
2. desil	1,3	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
3. desil	2,4	2,3	2,1	2,0	2,0	2,0	2,4	2,5	2,4
4. desil	4,3	4,2	4,0	4,0	4,0	4,0	4,4	4,4	4,4
5. desil	6,4	6,3	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,3	6,2
6. desil	8,4	8,3	8,3	8,3	8,2	8,2	8,0	8,2	8,1
7. desil	10,3	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2	9,9	10,1	10,0
8. desil	12,6	12,5	12,6	12,6	12,6	12,6	12,1	12,3	12,3
9. desil	16,8	16,8	17,0	17,1	17,1	17,1	16,4	16,7	16,6
10. desil	37,5	38,1	38,5	38,4	38,5	38,6	39,4	38,5	38,8

Kilde: Skattestatistikk for personer 2000-2017 (SSB).

SPØRSMÅL NR. 1116

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 14. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Gitt at innvandrergruppen deles inn i arbeidsinnvandrere fra EU/EØS, og flyktninger og asylsøkere, hvilken av disse to gruppene har hatt størst påvirkning på forskjellsutviklingen i Norge?

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 13, som ble presentert i dag, er det i Figur 2.13 på side 37 gjort en inndeling av Gini-indeks med og uten innvandrere. I meldingen kommer det fram at arbeidsinnvandringen etter EUs østutvidelse har hatt en innvirkning på inntektsforskjellene i Norge, noe som ser ut til å sammenfalle med utviklingen i figuren.

Svar:

Datagrunnlaget fra SSB som ligger til grunn for figur 2.13 i Meld. St. 13 (2018-2019), er ikke inndelt slik at det kan skiller mellom arbeidsinnvandrere fra EU/EØS og flyktninger og asylsøkere. For perioden 2009 til 2017 har SSB imidlertid beregnet Gini-indeks for følgende befolkningsgrupper:

1. Befolkningen som helhet
2. Befolkningen uten innvandrere fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand, og Gini-indeks
3. Befolkningen uten innvandrere fra Asia, Afrika og Latin-Amerika, Europa utenom EU/EØS og Oseania utenom Australia og New Zealand
4. Befolkningen uten innvandrere.

Se tabell 1, neste side.

De aggregerte landbakgrunnskodene ble endret fra 2009, og det vil kreve mer tid og ekstra bruk av ressurser i SSB for å bringe tallene lengre tilbake i tid.

Tabell 1: Fordelingen av husholdningens inntekt etter skatt per forbruksenhet for personer. Med og uten innvandrerbefolkningen. Gini-koeffisienter. 2009-2017

	Personer i privathusholdninger ¹	Personer i privathusholdninger eks. innvandrerbefolkningen ² med bakgrunn fra EU/EØS mv. ⁴	Personer i privathusholdninger eks. innvandrerbefolkningen ² med bakgrunn fra Afrika, Asia mv. ³	Personer i privathusholdninger eks. innvandrerbefolkningen ²
2009	0,231	0,227	0,225	0,221
2010	0,236	0,231	0,229	0,224
2011	0,237	0,231	0,230	0,224
2012	0,239	0,233	0,231	0,225
2013	0,241	0,236	0,233	0,227
2014	0,247	0,242	0,239	0,232
2015	0,263	0,259	0,255	0,25
2016	0,252	0,248	0,243	0,238
2017	0,252	0,248	0,242	0,237

¹ Eksklusive personer i studenthusholdninger

² Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre

³ Innvandrere og norskfødte med landbakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika og ikke-EU land i Europa

⁴ Innvandrere og norskfødte med landbakgrunn fra EU/EØS, Nord-Amerika og Oseania

Kilde: Inntektsundersøkelsen for husholdninger (2000-2003), Inntektsstatistikk for husholdninger (2004).

For alle årene som dekkes av tabellen, er Gini-koeffisienten i kolonne 1 større enn koeffisienten i kolonne 2 som er større enn koeffisienten i kolonne 3 som er større enn koeffisienten i kolonne 4.

Det ser også ut til at ulikheten gjennomgående øker mer dersom innvandrere og norskfødte med landbakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika og ikke-EU land i Europa inkluderes i regnestykket enn dersom innvandrere og norskfødte med landbakgrunn fra EU/EØS, Nord-Amerika og Oseania inkluderes.

Inntektsfordeling – innvandrere etter innvandringsgrunn

Tabell 2 viser innvandreres inntekt etter skatt per forbruksenhet (dvs. summen av husholdningens skattepliktige og skattefrie inntekter, fratrukket skatt, fordelt på antall forbruksenhet i husholdningen, hentet fra SSBs statistikkbank. Antall forbruksenheter er beregnet ved bruk av EUs ekvivalensskala, der første voksne får vekt lik 1, neste voksne får vekt lik 0,5, mens hvert barn får vekt lik 0,3).

Inntektstallene er oppgitt bl.a. etter innvandringsgrunn for perioden 2009 til 2017. Tallene viser at i 2017 utgjorde medianinntekt for hele innvandrerguppen om lag 73 pst. av medianinntekten i befolkningen sett under ett. Medianinntekten for innvandrere der arbeid er innvandringsgrunn utgjorde om lag 84 pst. av medianinntekten i befolkningen samlet, mens den var om lag 58 pst. for innvandrere der flukt er innvandringsgrunn. I 2009 var de tilsvarende andelene om lag 82 pst. for arbeid og om lag 67 pst. for flukt.

I perioden 2009-2017 har antall forbruksenheter i innvandrerguppen økt med om lag 270 000 til knapt 574 000. I 2009 utgjorde antall forbruksenheter i innvandrerguppen 6,44 pst. av antall forbruksenheter i befolkningen sett under ett, mens tilsvarende andel var 11,18 pst. i 2007, en økning på om lag 4,74 prosentenheter. Andelen forbruksenheter i innvandrerguppen har økt for alle innvandringsgrunner, men økningen er størst der arbeid og familie er innvandringsgrunn.

Tabell 2: Innvandreres inntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala), etter innvandringsgrunn. Antall og median 2009-2017

	Antall personer		Median inntekt (EU-skala)	
	2009	2017	2009	2017
Hele befolkningen	4 704 961	5 130 925	289 300	372 400
Innvandrere i alt	303 096	573 833	215 100	273 500
Innvandringsgrunn				
Arbeid	76 732	181 036	237 900	314 800
Familie	131 235	227 317	220 800	276 100
Flukt	78 524	134 825	194 700	217 500
Utdanning	16 605	30 655	169 400	282 500

Kilde: [Tabell 10515](#) i SSBs statistikkbank.

SPØRSMÅL NR. 1117

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 8. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

For å få ned høye frafallstall er ett av de viktigste tiltakene å sikre at ungdommer har mulighet til å fullføre det utdanningsløpet de velger.

Selvsagt er en viktig del av dette at utdanningstilbudene er tilrettelagt næringslivets behov, men hva gjøres konkret fra kunnskapsministerens side for å sørge for at flere elever får læreplass og dermed fullført utdannelsen sin, og mener ministeren eksemplet fra Nordland er et eksempel til etterfølgelse fra hele landet?

BEGRUNNELSE:

Tidligere denne uken vedtok ett enstemmig fylkesting i Nordland å innføre en læreplassgaranti der kvalifiserte søkere garanteres læreplass i fylket, forankret i samarbeidsavtaler. Prosjektet skal være to-årig og formålet er å etablere avtaler på de enkelte fagområder. Prosjektet vil også omfatte andre tiltak for å øke antall læreplasser i Nordland.

En garanti om læreplass vil gi forutsigbarhet og trygghet for elever som har kvalifisert seg for læreplass, og gi reell mulighet til å gjennomføre videregående opplæring. Dette vil også bidra til flere fagarbeidere til arbeidslivet.

Hvert år står flere tusen ungdommer i Norge uten læreplass når man i november avrunder formidlingsåret for lærlinger. Dette er en av de viktigste årsakene til at elevene i videregående opplæring ikke fullfører utdanningsløpet sitt.

Jeg mener det er viktig å snu alle stener for å snu disse tallene at ved å sikre at disse elevene kommer seg ut i arbeidslivet og at arbeidslivet får den arbeidskraften de trenger.

Og i den forbindelse vil jeg applaudere Nordland Fylkeskommune med fylkesråd for utdanning, Hild Marit Olsen, som nå tar dette krafttaket for å sikre alle elever som er kvalifiserte en lærlingeplass.

Svar:

Regjeringen har satt i gang flere tiltak som skal bidra til at flere elever får læreplass. Jeg vil trekke fram følgende:

- Lærlingtilskuddet har økt med 21.000 kroner per kontrakt i vår periode. Dette har en budsjetteffekt på litt over 400 millioner kroner. Til sammenlikning ble tilskuddet bare prisjustert under forrige regjering.
- Vi har innført krav om bruk av lærlinger for å vinne offentlige anbud.

- Vi har innført en merkeordning for lærebedrifter for å synliggjøre hvilke bedrifter som har lærlinger.
- Vi har styrket arbeidet med rekruttering av nye lærebedrifter med 20 millioner i 2018-budsjettet. Midlene har blitt fordelt mellom fylkeskommunene og skal bl.a. gå til oppsøkende arbeid lokalt for å rekruttere flere læreplasser. Tiltaket har blitt videreført i budsjett for 2019.

- Vi har også utviklet et digitalt verktøy (finnlærebedrift.no) som skal gjøre det enklere å finne fram til potensielle lærebedrifter.

Det har vært en positiv utvikling i antall nye læreplasser de siste årene. Fra 2013 til 2018 har det vært en økning i antall nye læreplasser på 3812, en økning på 20 prosent. Vi er godt i gang med å løfte yrkesfagene, men vi er ikke i mål.

Jeg er positiv til lokale og regionale initiativ som bidrar til flere læreplasser. Da regjeringen og partene i arbeidslivet inngikk en ny Samfunnskontrakt for flere læreplasser i 2016 var nettopp det å styrke den lokale innsatsen for å skaffe flere læreplasser et sentralt satsingsområde. Lære-

plasser og lærebedrifter finnes lokalt. Det er derfor viktig at vi øker innsatsen der.

Flere andre fylker har inngått avtale om læreplassgaranti innenfor ett eller flere utdanningsprogrammer. Blant annet Oslo og Akershus. Jeg mener det er bra med lokale tiltak. Hvis Nordland fylkeskommune nå får på plass en læreplassgaranti som dekker alle utdanningsprogrammer er det veldig bra.

En avtale om læreplassgaranti krever et godt og forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunene og lokalt arbeidsliv. Og jeg er enig med stortingsrepresentanten i at det arbeidet som nå gjøres i Nordland er noe som andre fylkeskommuner med fordel kan se nærmere på.

Det er fortsatt for mange som faller ut av videregående opplæring. Vi har ambisjoner om at 9 av 10 skal fullføre. I avtalen om læreplassgaranti brukes begrepet "kvalifisert til læreplass". Jeg mener det er naturlig at en garanti bygger på noen kriterier, men jeg er samtidig opptatt av at innsatsen for at flere skal få læreplass også inkluderer å gi elevene en opplæring og en oppfølging som gjør at de blir kvalifiserte til å begynne i lære.

SPØRSMÅL NR. 1118

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 11. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Har statsråden inngått dialog med Kåfjord Kommune angående disse utfordringene?

BEGRUNNELSE:

Saken gjelder 26. mill. kubikk stein (Stort fjellskred) som vil rase ut fra Gammanjunni. Sannsynligheten for utrasing er høyere enn 1/100, det vil si Norges mest rasutsatte fjellparti. Område er overvåket 24/7, men utfordringen her er at det ligger to store gårder i skredutløpet, og ved første evakuering må hele besetningen (melkekyr) nødslaktes.

Et annet viktig moment er at ved et eventuelt ras som er meget sannsynlig har man ingenting å flytte tilbake til, da steinmassene blir liggende i dalen. Mengden stein etter skredet gjør det slik at det er ikke mulig å reetablere gårdene, og andre handelsverdien er allerede lik null. De får heller ingen til å overta slik det er nå, siden det er bygge å dele forbud i område.

Fra Kåfjord kommune sin side har det vært viktig å påpeke at de ikke kan stille opp med distriktsandelen,

da de allerede som Norges mest rasutsatte kommune har brukt flere millioner over flere år på skredsikring tiltak og flytting av boliger og driftsbygninger.

Svar:

Jeg har stor forståelse for den belastningen det innebærer å bo i områder som er utsatt for skred.

I Kåfjord kommune overvåker Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fjellskredobjektene Jettan, Indre Nordnes og Gammanjunni. Formålet med overvåkningen er å kunne varsle ved økte bevegelser slik at sikkerhet for liv og helse ivaretas.

Det er NVE som har direkte kontakt med kommunene i slike saker, men jeg stiller selvfølgelig opp dersom Kåfjord kommune ønsker et møte med meg om de utfordringene kommunen står overfor.

NVE avslo 26.11.2018 søknad fra Kåfjord kommune om bistand til flytting av boliger og driftsbygninger på seks eiendommer. Vedtaket er påklaget, og saken er nå til behandling i NVE. Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan

kommentere en sak som fortsatt er til behandling i NVE, og som kan komme til mitt departement som klagesak.

SPØRSMÅL NR. 1119

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 12. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

En nylig publisert rapport fra en uavhengig FN-kommisjonen har gransket Israels respons på demonstrasjoner på Gazastripen, hvor 189 mennesker ble drept. Konklusjonen i rapporten er at israelske soldater har begått gjentatte brudd på menneskerettighetene og folkeretten, og noen av bruddene kan være krigsforbrytelser eller forbrytelser mot menneskeheten.

Stiller utenriksministeren seg bak konklusjonene i rapporten, og i så fall, på hvilken måte vil hun ta opp dette med israelske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Mellom 30. mars og 31. desember i 2018 ble 189 palestinere drept under demonstrasjoner på Gazastripen, 183 av dem med skarp ammunisjon, fastslår FN-rapporten. Over 6.000 ubevæpnede demonstranter ble skutt av skarpskyttere ved det tungt bevoktede grensegjerdet. FN-granskerne har utført over 300 intervjuer med ofre, vitner og andre kilder. 8.000 dokumenter inngår også i grunnlaget for rapporten.

FN-granskerne avviser Israels påstander om at demonstrasjonene var et dekke for terroraktivitet. FN mener det var en sivil protestbølge, og at demonstrasjonene var et rop om hjelp fra en desperat befolkning. Kommisjonen ber Israel om å løfte blokaden av Gaza. Kommisjonen ber også palestinske styresmakter forbedre leveforholdene i Gaza. Hamas får også kritikk for ikke å ha hindret at brennende drager ble sendt mot Israel. Kommisjonen mener også at FNs medlemsstater bør vurdere å innføre sanksjoner mot enkeltpersoner og institusjoner som er identifisert som ansvarlige for drapene.

Svar:

Jeg er kjent med de alvorlige konklusjonene i rapporten til undersøkelseskomisjonen som ble opprettet av FNs Menneskerettighetsråd i mai i fjor, og rapporten vil

bli diskutert 18. mars under Menneskerettighetsrådets pågående sesjon.

Regjeringen har uttrykt sterk bekymring over voldsopptappingen i og rundt Gaza siden april 2018. Vi mener at det er uakseptabelt å skyte med skarpt mot sivile, noe vi har kommunisert tydelig til israelske myndigheter. Det høye antallet drepte barn, journalister og humanitære arbeidere er sterkt beklagelig.

Sivile skal beskyttes under væpnet konflikt. Vi oppfordrer alle parter til å respektere humanitærretten og unngå tap av flere liv.

Den ustabile situasjonen i Gaza viser hvor viktig det er å få fremgang i arbeidet med en varig fredsløsning mellom palestinere og israelere. Vi vil fortsette å bruke Giverlandsgruppen for Palestina (AHLC) til å bygge et institusjonelt og økonomisk grunnlag for en fremtidig palestinsk statsdannelse, og bidra til en forhandlet to-statsløsning.

SPØRSMÅL NR. 1120**Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 11. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Flere og flere lokale Nav-kontorer legges ned som ledd i regjeringens kommunereform, samtidig innskrenkes åpningstidene mange steder og mye av tjenestene digitaliseres.

Hvordan skal regjeringen sikre gode og nære tjenester fra Nav til de som trenger aller mest fra Nav når kontorene sentraliseres, og har regjeringen oversikt over sentraliseringens konsekvenser for tjenestetilbudet herunder også de sosiale tjenestene?

BEGRUNNELSE:

Tilgjengelighet og nærhet til NAV er en forutsetning for å kunne bistå mennesker i usikre situasjoner. Som et ledd i kommunereformen legger Nav ned flere lokale kontorer. Større kommuneenheter må ikke innebære at folk mister viktige tjenester i sitt lokalmiljø.

Nye regler med krav til forhåndsavtaler, nettkontakt og svært begrensede åpningstider bidrar også til å redusere tilgjengelighet til NAV. Vi vet at ventetid på telefon øker. Nettsøknader og avtale om timemøter fungerer for noen, men for mange fører dette til en svært dårlig tilgjengelig tjeneste. NAV slår nå sammen kontorer som følge av kommunereformen. Et eksempel er nye Stavanger hvor det jobbes med sammenslåing av NAV-kontorer. Innbyggerne i gamle Rennesøy og Finnøy kommune står i fare for å fjernes betydelig fra Navs tjenestetilbud. Kombinasjonen av Regjeringens politikk for færre NAV-kontor og kommunereformen kan i slike sammenhenger forsterke sentraliseringseffekten. NAV-kontorene i Rennesøy og Finnøy i Rogaland foreslås nå lagt ned mot protester fra de ansattes organisasjoner.

Svar:

Innledningsvis vil jeg fremheve at lov om arbeids- og velferdsforvaltningen § 3 gir myndighet til arbeids- og velferdsdirektøren til å bestemme organisering av Arbeids- og velferdsetaten, som hvordan oppgavene skal organiseres for å få best mulig tjenester, hvor de ulike enhetene skal lokaliseres og fordelingen av ressurser mellom de ulike enhetene.

Samtidig må arbeids- og velferdsdirektøren forholde seg til arbeids- og velferdsforvaltningsloven §§ 13 og 14:

"Arbeids- og velferdsetaten og kommunene skal ha felles lokale kontorer som dekker alle kommuner. (...) Kontoret skal opprettes ved avtale mellom Arbeids- og velferdsetaten og

kommunen. (...) Hvis kommunen delegerer sin myndighet til et interkommunalt organ eller en vertskommune, kan avtalen inngås med dette organet eller vertskommunen."

Gjennom det statlig/kommunale samarbeidet i partnerskapet har stat og kommune et felles ansvar for driften av NAV-kontoret og skal sikre et samordnet tjenestetilbud til brukerne. Hvordan partnerskapet mellom Arbeids- og velferdsetaten og den enkelte kommune utøves lokalt reguleres av den lokale samarbeidsavtalen mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten på fylkesnivå. Kommunereformen gir mulighet til å videreutvikle dette partnerskapet og sikre et mer helhetlig tilbud til brukerne og større handlefrihet til det enkelte NAV-kontor.

I tillegg har spesialisering og modernisering av Arbeids- og velferdsetaten gitt grunnlag for å vri ressurser til NAV-kontor og styrke den arbeidsrettede oppfølgingen. Dette har bidratt til at det lokale NAV-kontoret i større grad kan imøtekomme den enkelte brukers behov og sikre god kvalitet på sine tjenester.

Mindre kommuner med små NAV-kontor kan inngå i interkommunalt samarbeid dersom de mener at et slikt samarbeid vil gi bedre tjenester for brukerne. Flere kommuner har også fattet vedtak om slike samarbeid, og samarbeider godt om tjenestene. En ønsket effekt av interkommunalt samarbeid er større og mer robuste NAV-kontor med sterkere kompetansemiljøer, økt fleksibilitet til å tilpasse tilbudet etter omgivelsene og bedre mulighet til å følge opp brukerne på en best mulig måte. Videreutvikling av Arbeids- og velferdsetatens IKT-systemer og økt bruk av digitale tjenester har gjort at lokaliseringen av NAV-kontorene blir mindre viktig for å sikre tilgjengelighet og kvalitet i møte med brukerne.

I sin begrunnelse for spørsmålet legger representanten Lerbrekk vekt på at nettsøknader og avtale om timemøter fungerer for noen, men for mange fører dette til en svært dårlig tilgjengelig tjeneste. Etter min vurdering gir digitale søknader og avtalte timemøter tvert om bedre tilgjengelighet og bedre brukermøter for de aller fleste. Gjennom stadig bedre tilrettelagt informasjon og selvbetjeningsløsninger på nav.no kan de som i første rekke trenger informasjon og veiledning om rettigheter og stønader, søke om ytelse eller sende inn oppdatert informasjon i egen sak. Svært mange av de som skal sende søknad om en ytelse, som for eksempel om foreldrepenger, vil sjeldent ha noe oppfølgingsbehov, utover at søknaden blir behandlet og innvilget. Dette kan gjøres digitalt på nav.no, og uten å måtte forholde seg til NAV-kontorets åpningstider. Gjennom digitalisering av tjenestene legger

regjeringen opp til at stadig flere av tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen kommer nærmere folk ved at de kan få tilgang til fullverdige tjenester hjemme.

Brukere som ikke har tilstrekkelig digital kompetanse kan ringe NAV Kontaktsenter å få veiledning der. Der blir de hjulpet av rådgivere når det gjelder alle de statlige ytelsene Arbeids- og velferdsetaten forvalter. Dersom dette viser seg å ikke være tilstrekkelig, kan den enkelte be om et planlagt møte ved NAV-kontoret. For råd og veiledning, for eksempel ved individuelle vurderinger om økonomisk sosialstønad, vil det som hovedregel være mest hensiktsmessig med en planlagt avtale slik at både bruker og veileder kan være forberedt og ha mulighet til å sette av tilstrekkelig tid.

Likevel er det et poeng at noen grupper vil ha et behov for fleksibilitet i form av besøk som ikke er avtalt på forhånd. For at de ikke-avtalte besøkene skal bli best mulig er det opp til det enkelte NAV-kontor å vurdere hvilke åpningstider som er hensiktsmessig ut fra kjennskapen til lokale forhold og de brukerne de betjener. Det at perioder for slike besøk reduseres innebærer imidlertid ikke at NAV-kontoret er stengt for brukerne, men er ofte et resultat av at mer tid er satt av til avtalte møter med brukere. NAV-kontoret er og skal fortsatt være et sikkerhetsnett for dem som er i en akutt situasjon og har behov for sosialstønad. Personer med slike behov skal fortsatt få hjelp uanmeldt.

SPØRSMÅL NR. 1121

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 8. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Vil statsråden ta de nødvendige grep slik at barn og ungdommer med «usynlige» kroniske lidelser som ME og spiseforstyrrelse enklere kan få fritak for opplæring i kroppsøvingsfaget når det ikke er medisinsk tilrådelig for dem, og tilrettelagt fysisk aktivitet gjør dem sykere?

BEGRUNNELSE:

I dag omtales muligheten for fritak i forskrift til Opplæringsloven § 1-12 «Fritak fra opplæring i kroppsøving». For elever i ungdomstrinnet åpnes det ikke for fritak for opplæring, kun fritak for vurdering. I videregående opplæring åpner forskrift til opplæringsloven også for fritak for deltakelse. Gjennom skriv fra Utdanningsdirektoratet 8-2012 er det gitt en merknad til § 1-12 som ber skolene og rektor håndheve bestemmelsen i Opplæringsloven på en unødvendig streng og rigid måte.

I dette tilfelle er det snakk om kronisk syke barn og ungdommer som blir sykere om de blir tvunget til fysisk aktivitet. Tilbakemeldinger jeg har fått fra foreldre, elever og deres interesseorgansiner, som Norges ME-forening, er at denne bestemmelsen i dag bidrar til stor frustrasjon, unødvendig mye arbeid og nye nederlag for allerede syke barn. De opplever det også krenkende at Utdanningsdirektoratets skriv legger sterke føringer for at skole ved rektor og kroppsøvingslærer får innsyn i medisinske opplysninger som skolen ikke har kompetanse til å vurdere. I

praksis er det slik at ungdommer, som ofte har mistet mye av barne- og ungdomstid til sykdom, har en unødvendig merbelastning i å måtte blottstille seg for skolens rektor og kroppsøvingslærer på en slik måte.

Jeg vil be statsråden vurdere om Utdanningsdirektoratet kan justere merknaden til § 1-12 i Opplæringsloven slik at en i større grad tar hensyn til barn og ungdommer med «usynlige» kroniske lidelser som ME og spiseforstyrrelser.

Det er forståelig at skolen skal gå langt i å tilrettelegge for tilpasset fysisk aktivitet, men en kan ikke ha en så rigid tolkning av paragrafen at de som skal ha fritak ikke får dette.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det selvsagt skal tas hensyn til og legges til rette for elever med helseutfordringer, enten det dreier seg om kroniske lidelser som ME og spiseforstyrrelser eller andre forhold. Jeg synes imidlertid ikke det er urimelig at det skal mye til for å få helt fritak fra kroppsøvingsfaget.

Kroppsøvingsfaget er en viktig del av grunnopplæringen. Læreplanen i kroppsøving gir skolene stort handlingsrom i valg av læringsaktiviteter og arbeidsmetoder. Tilrettelagt opplæring skal møte hver elev der han eller hun er. Det er dessuten viktig at vi har regler som får skolene til å strekke seg langt for å tilrettelegge best mulig for

elevene. I norsk skole må hovedprinsippet være at elevene skal få den støtten de behøver for å kunne gjennomføre opplæringen, framfor fritak. Dette gjelder i alle fag og for alle elever.

Dagens regler skal ivareta hensynet både til enkeltelevers individuelle behov og forutsetninger, og at kroppsøving i utgangspunktet skal være et obligatorisk fag. De aller fleste elever skal kunne ha kroppsøving, noen behøver tilrettelegging og fritak fra vurdering, og noen helt få må ha fritak fra opplæringen for at det ikke skal være til skade for dem.

Kroppsøvingsfaget skal motivere til en aktiv livsstil og bidra til god helse. Vi fornyer nå alle fagene i skolen, også kroppsøvingsfaget. Det skal fortsatt være bredt sammensatt og praktisk, og bidra til livslang bevegelsesglede. Jeg ønsker at det nye faget skal vektlegge ulike aktiviteter, lek og øving, og at elevene skal oppleve et mer variert fag. Elevene skal også reflektere og tenke kritisk om sammenhengene mellom bevegelse, kropp, trening og helse. Forslag til nye læreplaner sendes på høring om kort tid. De skal etter planen fastsettes denne høsten og tas i bruk fra skolestart høsten 2020.

Dessverre vil noen elever, av ulike grunner, ikke kunne gjennomføre vanlig opplæring i kroppsøvingsfaget. Dette er ivaretatt gjennom ulike unntaksregler. For det første er det en regel om rett til tilrettelagt opplæring og fritak

fra vurdering med karakter. Denne regelen gjelder både for elever i ungdomsskolen og i videregående skole. Regelen sier at elever som ikke kan følge opplæringen i kroppsøvingsfaget, skal få tilrettelagt opplæring så langt det er mulig. Hvis den tilrettelagte opplæringen ikke kan vurderes med karakter, kan eleven få fritak for vurdering. For det andre finnes det for elever i videregående en egen regel om fritak fra all opplæring i faget. Etter den regelen kan elever få fritak fra all opplæring dersom det å delta vil være til skade for eleven. Det er strenge vilkår for et slikt fritak, og et alternativ til fritak fra opplæringen er tilrettelagt opplæring og fritak for vurdering. Det er rektor som fatter avgjørelsene om fritak og rektor må selvsagt ha tilstrekkelig informasjon for å kunne fatte en riktig beslutning om tilrettelegging eller fritak.

Vedtaket kan påklages. Tilsvarende regler gjelder også for elever i friskoler.

Fritak for all opplæring i kroppsøving krever at eleven gjennom en legeerklæring dokumenterer at å delta i all type ordinær eller tilrettelagt opplæring i faget er til skade for han eller henne. Fritaket gjelder hele faget og hele skoleåret. Det er ikke noe i verken forskriften eller veiledningsmaterialet som gjør forskjell mellom diagnoser, typer funksjonsnedsettelse eller lignende. Det avgjørende er om elevens situasjon gjør det skadelig å være med på enhver form for opplæring i kroppsøvingsfaget.

SPØRSMÅL NR. 1122

Innlevert 2. mars 2019 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 12. mars 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Teknologirådet ble opprettet på initiativ fra Stortinget som et uavhengig rådgivende organ for teknologivurdering. Statsråden har nå satt i gang en prosess om fremtidig organisering/plassering/tilknytning av Teknologirådet.

Hvordan sikrer statsråden Teknologirådet som et uavhengig rådgivende organ i den pågående prosessen, og hvordan skal Stortinget involveres i arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har ved en rekke anledninger presisert at Teknologirådet skal være et uavhengig organ, sist i innstillingen fra undervisnings- og forskningskomiteén om Statsbudsjettet for 2018, der en skrev at regjeringen bes «sikre at Teknologirådet fortsatt skal være et uavhengig organ.»

Tilknytningen til Stortinget og vektleggingen av uavhengighet går som en rød tråd i forarbeidet, vedtekten og arbeidet til Teknologirådet. Denne røde tråden forventer Stortinget at regjeringen følger opp, og jeg ber statsråden redegjøre for den pågående prosessen med dette bakteppet.

Da regjeringen i 2000 ønsket endringer i organiseringen av Teknologirådet, ba Stortinget regjeringen «legge spørsmålet om endringer av mandat, vedtekter og sekretariatsfunksjon for Teknologirådet frem som egen sak.» Det vil være nyttig for Stortinget og få klarhet i hvordan sittende regjering ønsker å involvere Stortinget i den pågående prosessen.

Svar:

Det administrative og forvaltningsmessige ansvaret for Teknologirådet ligger i dag hos Forskningsrådet. I forbindelse med Kunnskapsdepartementets gjennomgang av Forskningsrådets randsoneaktiviteter, foregår det en gjennomgang av forholdet mellom Teknologirådet og Forskningsrådet. Dette omfatter spørsmål blant annet

knyttet til regnskap, tilsettinger, IKT og arkivfunksjoner. Dialogen mellom departementene om dette er ennå ikke avsluttet.

Jeg legger til grunn at Teknologirådet fortsatt skal være et politisk uavhengig organ i tråd med dets gjeldende vedtekter og dermed Stortingets intensjoner. Det foreligger ingen planer om å endre vedtektene.

SPØRSMÅL NR. 1123

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 8. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Det er kort tid til 2020.

Hva er status i dette utredningsarbeidet?

Departementet anser anmodningsvedtaket som fulgt opp gjennom omtale i Prop. 84 S., og vil komme tilbake til Stortinget med omtale av videre oppfølging på egnet måte. Utdannings- og forskningskomiteen hadde ikke merknader til departementets oppfølging av vedtaket i Innst. 12 S (2017–2018).»

BEGRUNNELSE:

Etter forslag fra utdannings- og forskningskomiteen ble følgende vedtatt i Vedtak nr. 337, 16. desember 2015:

«Stortinget ber regjeringen komme til Stortinget med en sak om studiesentrenes rolle i det fremtidige utdanningssystemet.»

Det ble gitt tilsvarende fra Kunnskapsdepartementet i brev 12. januar 2018:

«Grunnlaget for vedtaket er Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2016, jf. Innst. 12 S (2015–2016), og er omtalt i Prop. 1 S (2017–2018) for Kunnskapsdepartementet, side 159–160. Kunnskapsdepartementet varslet også i Prop. 1 S (2016–2017) at regjeringen ville komme tilbake til Stortinget med dette i løpet av 2017.

Regjeringen har fulgt opp vedtaket gjennom omtale i Meld. St. 22 (2015–2016) Nye folkevalgte regioner – rolle, struktur og oppgaver, og gjennom Prop. 84 S (2016–2017) Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå, der Kunnskapsdepartementet har et eget kapittel om kompetansepolitikken i de nye regionene.

Kapitlet inkluderer en særskilt omtale av studiesentrenes rolle i lys av det samlede landskapet av tilbydere av utdanning, opplæring og annen kompetanseutvikling. Regjeringen vil starte et utredningsarbeid med sikte på å styrke de nye folkevalgte regionene og gi dem ansvar for å ivareta oppgaver knyttet til strategisk kompetansepolitisk kartlegging, planlegging og utvikling. Arbeidet skal vurdere ansvaret for studiesentre, kunnskapsparke, studieverksteder o.l., inkludert finansieringsansvar og -rammer. Utredningsarbeidet vil bli gjennomført slik at endringer kan tre i kraft med regionreformen fra 2020.

Svar:

Da Stortinget behandlet Meld. St. 22 (2015–2016) Nye folkevalgte regioner- rolle, struktur og oppgaver, jf. Innst. 377 S (2015–2016) og Prop. 84 S (2016–2017) Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå, jf. Innst. 385 S (2016–2017) sluttet det seg til forslaget til endringer i oppgaver og ansvar for regionalt folkevalgt nivå på kompetansefeltet.

Regjeringen ønsker at fylkeskommunenes strategiske rolle i utvikling av regional kompetansepolitikk skal styrkes. De nye fylkeskommunene skal gis et større ansvar for kompetansepolitikken fra 2020. Målet er at dette vil bidra til økt sysselsetting og lavere arbeidsledighet.

I Meld. St. 6 (2018-2019) har regjeringen lagt vekt på at det er et mål at fylkeskommunene skal bidra til bedre samsvar mellom etterspørsel etter arbeidskraft i arbeidslivet og den enkeltes bruk av egen kompetanse. Fylkeskommunene skal sørge for bedre tilgang på kompetent, kvalifisert og relevant arbeidskraft i det regionale arbeidsmarkedet. Fylkeskommunene må derfor ta en aktiv rolle overfor de som tilbyr utdanning, fra universitet og høyskoler til egne og private fagskoler, videregående skoler og frivillige, kommersielle og andre kompetansetilbydere i fylket.

Fylkeskommunenes rolle vil blant annet være å kartlegge regionale kompetansebehov, formidle behov til tilbydere og tilrettelegge for etterspurte opplærings- og utdanningstiltak. Vurderinger knyttet til offentlig medfinansiering av studiesentre, regionale kurs- og kompetans-

esentre, kunnskapsparker og lignende aktører som arbeider for tilrettelegging av opplærings- og utdanningstilbud i tråd med regionale behov, bør gjøres regionalt. Det forutsetter både en god koordinering og ledelse fra fylkeskommunenes side og koordinerte nasjonale styringssignaler. Fylkeskommunene bør derfor organisere seg slik at de kan innta en slik sterk og aktiv rolle. Regionale kompetansestrategier kan være et viktig virkemiddel for både

fylkeskommunen, utdanningstilbydere og det tilhørende arbeidsmarkedet.

Fylkeskommunene vil også være en viktig aktør i gjennomføringen av regjeringens kompetansereform. Regjeringen vil legge frem en melding om denne reformen i 2020. I kommuneproposisjonen for 2020 vil regjeringen også omtale det utvidede ansvaret som fylkeskommunene skal ha for kompetansepolitikken fremover.

SPØRSMÅL NR. 1124

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 19. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Oslo universitetssykehus er landets viktigste beredskapssykehus. Fagmiljøene er unisont enige om at det vil være ødeleggende å bryte opp det akuttmedisinske fagmiljøet og advarer om at dagens standard for beredskap ikke kan opprettholdes hvis planene til OUS gjennomføres.

Er det foretatt en risikovurdering av hva det vil bety for beredskapen i hovedstaden, regionen og Norge å splitte opp de samarbeidende akuttmedisinske miljøene på Ullevål?

Svar:

Som representanten viser til så er Oslo universitetssykehus landets viktigste beredskapssykehus. Dette skal det også være i fremtiden. Helse Sør-Øst er opptatt av å sikre et godt akutt- og traumetilbud i et framtidig Oslo universitetssykehus.

Helse Sør-Øst vedtok i sitt styremøte den 31. januar 2019 å be Oslo universitetssykehus om å utdype planene for fagområdene akutt- og traumemedisin for både Aker og Gaustad, og belyse hvordan dette håndteres internasjonalt. Helse Sør-Øst har vært tydelige på at de vil sikre at akutt- og traumetilbudet ved et samlet regionssykehus skal få et stort nok pasientgrunnlag, for å ivareta den rollen som traumemottaket har dag.

Planen for utvikling av Oslo universitetssykehus er å bygge et nytt stort akuttssykehus på Aker og å samle regionsykehusfunksjonene. Etableringen av Aker sykehus er viktig for å øke sykehuskapasiteten i hovedstadsregionen. Flere bydeler som i dag tilhører Ullevål skal i fremtiden overføres til Aker, i tillegg til at befolkningen i Grorud-

dalen skal tilbakeføres fra Akershus universitetssykehus til Aker. Overføring av lokalsykehusfunksjoner inkludert akuttfunksjoner fra Ullevål til Aker innebærer at personell også må overføres dit. Det er viktig at helsepersonellet benyttes på en best mulig måte i hovedstadsområdet. Styret i Helse Sør-Øst vil behandle disse spørsmålene igjen på sitt styremøte i juni basert på oppdraget som ble gitt i januar.

SPØRSMÅL NR. 1125**Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 7. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Vurderer statsråden å endre friskoleloven for å unngå slike tilfeller, å ta initiativ for at § 7-2a i Friskoleloven blir iverksatt eller på annet vis sikre nødvendige reaksjoner?

BEGRUNNELSE:

Tilsyn i perioden 2005–2014 har avdekket at Bergen Private Gymnas, startet i 2005 som John Bauergymnas, og Metis videregående i Hordaland, begge eid av Metis Education AS, har hentet ut midler som ikke har kommet elevene til gode ved å handle med nærstående selskap. For disse forhold har skolene blitt pålagt tilbakebetaling av midler fire ganger. I sum nærmer beløpet seg 20 millioner kroner. Skolene har åpenbart ikke tatt dette til seg.

§ 6-3 i Friskoleloven krever at statstilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode. Friskolelovens § 7-2a åpner for at Utdanningsdirektoratet kan trekke godkjenningen til skoler som ikke følger regelverket.

Svar:

Friskoleloven § 6-3 fastsetter at statstilskudd og skolepenger i sin helhet skal komme elevene til gode, og at det er forbudt med alle former for utbytte. Utbytteforbudet kom inn i den første loven om private skoler i 1970, og er videreført i alle etterfølgende lover om private/frittstående skoler. I «ny friskolelov» av 2015 ble utbytteforbudet presisert, blant annet ved innføring av nye krav til innsyn og økt dokumentasjonsplikt. Utdanningsdirektoratet fører tilsyn med friskolene. Ved brudd på regelver-

ket gir friskoleloven § 7-2a anvisning på ulike reaksjoner, i de mest alvorlige tilfellene inndragning av godkjenningen.

Utdanningsdirektoratet har ført tilsyn med økonomiforvaltningen til Bergen Private Gymnas AS og Metis videregående AS for årene 2012-2014. Deler av tilsynet er ferdigstilt, mens andre deler gjenstår. Utdanningsdirektoratet fattet 24. april 2018 vedtak om tilbakekreving av tilskudd som ikke var kommet elevene til gode med ca. 11 millioner kroner fra Bergen Private Gymnas AS og ca. 10,5 millioner kroner fra Metis videregående AS. Tilbakebetalingskravene knyttet seg til leie av lokaler til over markedspris fra det nærstående selskapet Metis Education AS. Skolene klaget på Utdanningsdirektoratets vedtak. Klagen førte ikke frem, og departementet stadfestet 19. februar 2019 vedtakene.

Under begrunnelsen for valg av tilbakebetaling som reaksjon i vedtakene av 24. april 2018 uttaler Utdanningsdirektoratet:

«Vi vil på et senere tidspunkt komme med ytterligere vurderinger knyttet til øvrige deler av skolens handel med nærstående i 2012-2014. Vi avventer eventuelle øvrige reaksjoner enn de som fremkommer i denne rapporten, til resten av tilsynet er ferdigstilt. Vi vil også på et senere tidspunkt føre tilsyn med skolens husleie i årene etter 2014.»

Departementet er klageinstans for fremtidige vedtak som følge av tilsynet med Bergen Private Gymnas AS og Metis videregående AS for årene 2012-2014, herunder det som gjelder valg av reaksjon etter friskoleloven § 7-2a. Jeg kan derfor ikke uttale meg ytterligere om dette på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1126**Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 8. mars 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Hvilke grep vil statsråden ta for å rekruttere flere fosterhjem med minoritetsbakgrunn, og hvordan vil funnene i rapporten som omhandler kulturforståelse samt det å

bygge tillit mellom barnevernet og innvandrer miljøene følges opp?

BEGRUNNELSE:

Det har lenge vært et uttalt mål å rekruttere flere fosterhjem med minoritetsbakgrunn. Dette er ønsket av minoritetsbefolkningen, av ansatte i det kommunale og statlige barnevernet og fra politisk hold. Det viser seg imidlertid at det fortsatt er relativt få fosterhjem som har minoritetsbakgrunn. Etter bestilling fra Bufdir la Proba frem en rapport i 2017 om barn med minoritetsbakgrunn i fosterhjem. Rapporten belyser ulike problemstillinger. Ett av funnene er at det fortsatt er utfordringer knyttet til rekruttering av fosterhjem med minoritetsbakgrunn.

Svar:

Rekruttering av fosterhjem er en prioritert oppgave for regjeringen, og å rekruttere flere fosterhjem i ulike minoritetsmiljøer har lenge vært et uttalt mål. Det er utfordrende å rekruttere nok fosterhjem, og særlig krevende har det vist seg å finne fosterfamilier med minoritetsbakgrunn. De statlige fosterhjemstjenestene jobber kontinuerlig med å rekruttere et mangfold av familier som kan dekke barns ulike behov. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har i år fått økte midler for å styrke dette arbeidet.

Når et barn må flytte i fosterhjem, skal barnevernstjenesten i kommunen alltid vurdere om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem. Dette gjelder for alle barn, inkludert barn med minoritetsbakgrunn. Potensialet for å finne flere fosterhjem i slekt, nettverk og nærmiljø er sannsynligvis større enn det vi når i dag. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) samarbeider med kommunene i dette arbeidet. Å rekruttere flere fosterhjem i barnets familie og nettverk er også prioritert i det nasjonale rekrutteringsarbeidet.

Det er ikke alltid mulig å finne fosterhjem som deler barnets språklige, religiøse eller kulturelle bakgrunn. Av ulike årsaker kan barnet i noen tilfeller også foretrekke en

fosterfamilie med annen bakgrunn enn sin egen. Barnevernstjenesten bør da iverksette ulike tiltak for å sørge for språklig, religiøs og kulturell kontinuitet for fosterbarnet. Funnene i rapporten fra Proba Samfunnsanalyse, og andre rapporter, tyder på at mange barnevernstjenester må gjøre mer for å legge til rette for at barn i fosterhjem kan bevare sitt morsmål og sin religiøse og kulturelle identitet. Bufdir har derfor fått i oppgave å utrede en helhetlig modell for hvordan barnevernet bør jobbe med og følge opp barn med minoritetsbakgrunn i fosterhjem.

Jeg er godt kjent med at mange familier med minoritetsbakgrunn har manglende kunnskap om og lav tillit til barnevernet. Dette bidrar til at det er vanskelig å rekruttere fosterforeldre fra disse miljøene. Mistillit kan også føre til at familier vegrer seg for å kontakte barnevernet, selv om de trenger hjelp eller er bekymret for omsorgssituasjonen til et barn. Bufdir har, i samarbeid med representanter fra ulike minoritetsmiljøer, utarbeidet en langsiktig plan med målrettede tiltak for å øke tilliten til barnevernet. Planen har flere tiltak innenfor tre hovedspor: barns individuelle og kulturelle behov, støtte til foreldre i foreldrerollen og videreutvikling av kvalitet og åpenhet i barnevernets arbeid. Vi vil blant annet iverksette flere informasjonstiltak som skal øke kunnskapen om, og forståelsen av, barnevernet.

Jeg vil også sørge for å styrke barnevernstjenestens kompetanse i arbeidet med familier med minoritetsbakgrunn, både for å øke kvaliteten i oppfølgingen av barn med minoritetsbakgrunn og for å styrke tilliten til barnevernet. I løpet av 2019 skal det etableres et nytt opplæringstilbud rettet mot barnevernstjenestene samt en ny videreutdanning for ansatte. Formålet er å fremme større forståelse og sensitivitet i oppfølgingen av barn og familier med minoritetsbakgrunn. Vi skal også få på plass et opplæringstilbud om barnevernets arbeid med barn og familier med minoritetsbakgrunn som er spesielt rettet mot ansatte i statlige fosterhjemstjenester og institusjoner.

SPØRSMÅL NR. 1127

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 8. mars 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Er statsråden enig i at kompetansekrav og etterutdanning alene ikke sikrer en styrking av barnevernstjenesten men

at man også er nødt til å ha tilstrekkelig bemanning for å levere forsvarlige tjenester, og hvilken grep vil statsråden ta for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet?

BEGRUNNELSE:

I et intervju med Dagbladet den 27. februar sier statsråden at høye turnover- tall i barnevernet primært skyldes en kombinasjon av nyutdannede og vanskelige saker. Ifølge statsråden er løsningen å innføre kompetansekrav og videreutdanning. Barneombudet og Fagforbundet har de siste årene både etterspurt og understreket behovet for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet. Det nytter ikke å innføre kompetansekrav og videreutdanning når man ikke har nok ansatte til å gjøre jobben.

Svar:

Jeg er enig i at nok ansatte, med riktig kompetanse, er avgjørende for at barnevernet skal kunne følge opp barn og familier på en god måte. Jeg tar på alvor at mange kommunale barnevernstjenester melder om store kapasitet-sutfordringer, og jeg har forståelse for at mange ansatte opplever stort arbeidspress.

Jeg mener samtidig at de konkrete vurderingene av om bemanningen i barnevernstjenestene er tilstrekkelig må tas lokalt. Det er den enkelte kommune som er i best posisjon til å prioritere ressurser og tiltak der behovet og nytten er størst. Regjeringen skal legge til rette for at kommunene kan forvalte sitt ansvar på en god måte.

Vi har styrket kommuneøkonomien betraktelig, og vi ser at kommunene gjør en god jobb med å ansette flere i barnevernet. Samtidig ser vi variasjoner i kommunene. Jeg registrerer tilbakemeldinger fra ansatte om at kommuner bør prioritere barnevernet og tilbudet til utsatte barn og familier høyere. Jeg håper slike tilbakemeldinger fører til at barnevernet settes på dagsordenen i kommunene og at vi får gode lokale diskusjoner og vedtak om

hvordan barnevernet skal settes godt i stand til å løse sine oppgaver.

Fra statlig side har vi tatt noen initiativer som skal bidra til at barnevernet blir satt høyere på agendaen i kommunene. Fylkesmennene har fått i oppdrag å ha samtaler med ledelsen i alle kommuner for å drøfte situasjonen og bemanningen i barnevernstjenestene. I forslaget til ny barnevernslov, som sendes på høring i vår, foreslår jeg å innføre krav om at kommunestyret årlig skal vurdere kvaliteten i barnevernstjenestene. Barnevernsstatistikken er også blitt lettere tilgjengelig gjennom Bufdirs nettsider, og data om den enkelte kommune gir et godt grunnlag for lokale vurderinger av om kommunen prioriterer barnevernet tilstrekkelig høyt.

Regjeringen har sørget for at kommunene har fått bedre tilgang på kompetansetiltak og annen faglig støtte, for eksempel i form av etter- og videreutdanningstilbud. De kommunene som sliter mest, får tilbud om oppfølging og veiledning. Vi har de siste årene økt tilskuddsordningen for kommuner som har ansatte i videreutdanning, slik at det ved bruk av vikarer og annen støtte blir mulig å frigjøre tid i den enkelte barnevernstjeneste til kompetanseutvikling. Kommunene får også midler til å etablere nye tilbud til barn og familier gjennom tilskudd til foreldrestøttende tiltak og stimuleringsmidler til utviklingsprosjekter i kommunale læringsnettverk. Dette skal bidra til å redusere arbeidsbelastningen i tjenestene.

Ifølge tall fra SSB har det i perioden fra 2013 til 2017 vært en økning på 1150 flere årsverk i barnevernstjenesten. Den årlige veksten i stillinger i det kommunale barnevernet har vært høyere under denne regjeringen enn den forrige. En stor del av økningen skyldes sterkere prioriteringer av barnevernet i kommunene. Det viser at vi er på rett vei.

SPØRSMÅL NR. 1128

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 7. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hvem har ansvaret for å undersøke hva de helhetlige konsekvensene av dagens rovviltpolitikk blir?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa overprøver lokalkunnskap for å skape større rom for rovdyra og gir beitenæringa en usikker framtid.

Dette merkes i Nordland, der den nylig reviderte forvaltningsplanen for rovvilt ikke ble godkjent av nasjonale myndigheter. Momenter som matsikkerhet, gjengroende landskap, bærekraftig høsting av naturressurser, kultur og kunnskap, fleksibilitet i møte med klimaendringer gis ingen anerkjennelse i rovviltforvaltningen.

Viser til kronikk i Nationen publisert i Nationen 25.2.2019. Nærsynt rovdyrpolitikk ser ikke helheten -

Reindrifta og saueneringa er under stort press fra mange hold. Kronikken er skrevet av Svein Morten Eilertsen, Camilla Risvoll og Maiken Bjørkan. Alle er seniorforskeren ved Nordlandsforskning.

Svar:

Stortinget har fastsatt rammene for rovviltpolitikken i Norge. Denne er blant annet basert på den todelte målsettingen om at vi skal ha både rovvilt og beitedyr i Norge. Soneforvaltning, der ulike områder prioriteres til henholdsvis rovdyr og beitedyr, er et svært viktig element i de rammer Stortinget har satt for praktiseringen av rovviltpolitikken. Stortinget har presisert at soneforvaltningen skal praktiseres tydelig. Dette for å sikre at helheten – hensyn til beitenæring, matproduksjon, spredt bosetning og naturmangfold - ivaretas. En tydelig soneforvaltning

forutsetter blant annet at bestandsmålene for rovvilt så langt det er mulig oppnås innenfor rovviltprioriterte områder.

Som på alle andre politikkområder er det den til enhver tid sittende regjeringen som har ansvaret for å følge opp Stortingets vedtatte politikk. Internt i regjeringen er det landbruks- og matministeren som har ansvar for beitenæringen, mens klima- og miljøministeren har ansvaret for rovvilt. For å sikre helheten i politikken er det et omfattende samarbeid mellom berørte departementer.

Det er klima- og miljøministeren som har ansvaret for den daglige forvaltningen av rovviltpolitikken. Dette ansvaret omfatter også å påse og bidra til at Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn, fylkesmennene de regionale rovviltnemndene gjennomfører og følger opp den nasjonalt vedtatte politikken.

SPØRSMÅL NR. 1129

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 11. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å gjøre det lettere for norske bønder å bidra til å redde verdens insekter?

BEGRUNNELSE:

Insekter er en dyregruppe med svært mange arter og stor biomasse, som en helt sentral del av alle fungerende økosystemer på land. Omtrent 30 prosent av maten vi spiser, og så mange som 80 prosent av de ville, blomstrende plantene, er avhengig av pollinering fra insekter. I tillegg spiller insekter mange andre viktige roller i naturen, blant annet som nedbrytere.

Det kommer nå alarmerende forskningsrapporter om ulike insektbestander fra mange steder i verden, og et stort flertall av dem viser en bratt nedgang. Dette er svært bekymringsverdig. Årsaken er en kombinasjon av svært intensivt jordbruk, arealødeleggelse, forurensning og klimaendringer.

Norge må gjøre det vi kan for å ta vare på de viktige insektene. Vi har et landbruk som ønsker å drive miljøvennlig. For å styrke dette arbeidet må det i større grad enn i dag lønne seg å være bonde på både små og store bruk i hele landet, og det må være mulig å få støtte til å investere også i mindre dyrebesetninger på en måte som sikrer

det biologiske mangfoldet i det artsrike kulturlandskapet gjennom riktige beitetrykk. Landbruket trenger også gode tilskuddsordninger som sikrer en mangfoldig næring.

Svar:

Den globale nedgangen av insekter vekker bekymring både for verdens matproduksjon og for naturmangfoldet. Nedgangen ser foreløpig ikke ut til å være like stor i Norge. Vi har fremdeles et relativt mosaikkpreget landskap, som gir gode leveområder for insekter. Men vi mangler kunnskap både om omfang og årsaker også i Norge. Miljømyndighetene arbeider nå med å utvikle overvåking av insekter i hele landet.

Landbruk over hele landet, med et mangfoldig landbruk og en variert bruksstruktur er sentrale mål i landbrukspolitikken. Jordbruksavtalen har en rekke ordninger som bidrar til å nå disse målene, gjennom distrikts- og strukturdifferensiering av generelle ordninger, og målrettede ordninger for å ivareta regionale og lokale hensyn.

Grovforbasert husdyrhold og beitedrift er en viktig driftsform i store deler av landet, og er også positivt for det biologiske mangfoldet og mangfoldet av insekter. Beitebruk ivaretar landskapsverdier, naturmangfold og kulturarv gjennom setring og utmarksbeiting. Over jord-

bruksavtalen er det også spesielle ordninger som bidrar til å ivareta og skjømte leveområder for insekter i kulturlandskap og skog.

Nasjonalt miljøprogram for jordbruket skal bidra til å nå de internasjonale og nasjonale klima- og miljømålene gjennom å målrette miljøarbeidet i jordbruket, synliggjøre jordbrukets samlede miljøinnsats og legge til rette for forankring av miljøarbeidet både regionalt og lokalt. Regionale miljøprogram skal gi en målretting av miljøinnsatsen i jordbruket ut over det som er mulig gjennom generelle nasjonale ordninger. Ivaretagelse av biologisk mangfold er et av de overordnede målene med programmene.

Nytt av i år er at bonden kan søke tilskudd til å etablere blomsterenger som er gunstige for bier og humler, og til beite eller slått av områder med trua naturtyper. Satsing på økologisk landbruk og reduksjon i bruk av plantevernmidler virker også positivt for mangfoldet av insekter. For 2019 er det bevilget 4 406,5 mill. kroner til Nasjonalt miljøprogram og 493,1 mill. kroner til Regionale miljøprogram.

Det gis også tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket for ivaretagelse av områder rundt om i landet med store miljøverdier knyttet til blant annet biologisk mangfold. Skjømte av disse arealene har stor betydning også for insekter. For 2019 er det bevilget vel 33 mill. kro-

ner fra KLDs budsjett og fra LMDs budsjett over jordbruksavtalen.

På bakgrunn av representantforslag fra Kristelig Folkeparti, ved representantene Rigmor Andersen Eide, Line Henriette Hjemdal og meg selv, Dokument 8:6 S (2015–2016) vedtok stortinget å be Regjeringen utarbeide en nasjonal strategi for å sikre fortsatt mangfold av villbier og andre pollinerende insekter. Landbruks- og matdepartementet ledet arbeidet med Nasjonal pollinatorstrategi som ble lagt fram av åtte ministre juni 2018. Alle som forvalter et areal kan gjøre forholdene bedre for bier og humler, enten det er hageeiere, kommuner, vegmyndigheter eller bønder, for å nevne noen.

Strategien har som målsetting å sikre levedyktige bestander av villbier og andre pollinerende insekter for å opprettholde pollinering i matproduksjon og naturlige økosystemer, og peker ut tre innsatsområder for å nå målet;

- økt kunnskap,
- unngå tap og øke omfanget av sammenhengende, gode leveområder for pollinatorer,
- gjøre oppdatert kunnskap tilgjengelig for alle målgrupper.

Strategien blir nå fulgt opp av Miljødirektoratet, som skal lede arbeidet med en tverrsektoriell tiltaksplan. Som et ledd i arbeidet samles representanter fra forskningsmiljøer, og fra offentlig, privat og frivillig sektor, til et pollinatorforum 12. mars i år.

SPØRSMÅL NR. 1130

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 8. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Er det noen utfordringer med å sende kadaver, og annet biologisk materiale med ukjent smittestatus med Posten?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med den pågående sentraliseringen av Veterinærinstituttet og nedbygging av avdelingene i Sandnes, Trondheim og Tromsø blir det sagt at kadaver og prøver i større grad skal sendes med Posten til hovedkontoret i Ås.

Svar:

Jeg har innhentet informasjon fra Veterinærinstituttet om denne problemstillingen, og svaret er basert på denne informasjonen.

Veterinærinstituttet og Folkehelseinstituttet har i samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Luftfartstilsynet, Posten og Helsedirektoratet utarbeidet en praktisk veileder for forsendelse av smittefarlig biologisk materiale (<https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieell/forsendelse-av-smittefarlig-biologisk-materiale/>).

Smittefarlig biologisk materiale klassifiseres som farlig gods i to kategorier. Alt materiale fra felten, med mistanke om både A- og B-sykdommer fra fisk eller land-

dyr, blir kategorisert i kategori B. For landtransport av biologisk materiale med mistanke om infeksjonsfremmende stoff er det ingen generell vektbegrensning i regelverket. Materialet kan forsendes som landtransport og er også unntatt fra ICAO-regelverket (teknisk regelverk for lufttransport).

Pakker med smittefarlig biologisk materiale kategorisert som kategori B kan sendes i Posten Bring under forutsetning av riktig merking og pakking. Posten har satt en vektgrense for å sende biologisk materiale med mistanke om smittestoff (innen kategori B) inntil 35 kg i én pakke. Slike forsendelser kan sendes ekspress over natt fra postkontor eller post i butikk.

Veterinærinstituttet har nylig, etter endring i Postens tilbud i 2018, inngått en ny avtale med Posten Bring om forsendelse av post og pakker. I den forbindelse har Veterinærinstituttet oppdatert sin informasjon med tekst, linker og videomateriale om forsendelse gjennom Posten Bring (<https://www.vetinst.no/nyheter/informasjon-om-forsendelse-av-post-og-pakker>). Veterinærinstituttet har gjennom den nye avtalen styrket sin kontakt med Posten Bring og vil kunne rydde opp i eventuelle problemer raskere enn før.

I sjeldne tilfeller kan det være behov for å sende inn prøvemateriale over 35 kg. Slikt materiale kan, når det er forskriftsmessig merket, sendes som stykkgoods uten krav om særskilt godkjenning av transportbedriften, eller ved hjelp av egentransport og må organiseres av innsenderen i samarbeid med Veterinærinstituttet som i dag.

Forsendelse med lufttransport kan også være aktuelt i noen tilfelle, for eksempel fra Svalbard. Innsenderen må i så fall avtale transport med speditør.

Veterinærinstituttet har overfor Mattilsynet og privatpraktiserende veterinær understreket at det er viktig at de tar kontakt med Veterinærinstituttet før prøveuttak ved mistanke om A-sykdommer og sjeldne B-sykdommer, slik at det beste prøvematerialet kan sikres og forsendes på den beste og raskest mulige måte. Ved mistanke om A- eller B-sykdommer er Mattilsynet ansvarlig for innsending av materiale.

For Veterinærinstituttet har det aldri vært aktuelt å sende smittefarlig biologisk materiale i kategori A. Kategori A er renkulturer av smittestoff i smitterisikogruppe 3 (f. eks. miltbrann) eller smitterisikogruppe 4 og prøvematerialer som man mistenker kan inneholde virale agens i smitterisikogruppe 4 (f. eks. ebola). Slikt materiale må i tilfelle sendes med spesialtransport.

SPØRSMÅL NR. 1131

Innlevert 1. mars 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 12. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre greie for bemanninga ved Kvinneklinikken ved Haukeland og om den i dag ivaretek pasienttryggleiken i tilbodet?

GRUNNGJEVING:

Sykepleierforbundet og Jordmorforeningen ved Haukeland Universitetssjukehus har varslet om forholda ved Kvinneklinikken til Arbeidstilsynet og fylkeslegen i Vestland. Det er ikkje fyrste gong det er uro på Kvinneklinikken og bekymring frå tilsette om at grunnbemanninga er alt for lav slik at den kan gå ut over pasienttryggleiken for mor og barn.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Vest RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Helse Bergen. Helse Bergen opplyser at tillitsvalgte fra Norsk sykepleierforbund, Den norske jordmorforening, og vernetjenesten formidlet en bekymring om pasientsikkerhet og arbeidsmiljø ved Fødeseksjonen ved Kvinneklinikken i et brev til administrerende direktør i desember 2018. Avsenderne mener arbeidssituasjonen er preget av for lite personell til å utføre oppgavene og forslag til løsning er å styrke bemanningen med 16 jordmorårsverk.

Helse Bergen opplyser at tilsvarende bekymring ble framsatt av tillitsvalgte ved Kvinneklinikken februar 2015. Fylkesmannen i Hordaland gjennomførte som følge av denne bekymringen tilsyn med Fødeseksjonen ved Kvin-

neklinikken, som ble avsluttet 15. juni 2016. Konklusjonen etter dette tilsynet lyder:

"Fylkesmannen har come til at Fødeseksjonen ikkje er driven med så høg risiko for svikt at det er i strid med kravet til forsvarleg verksemd."

Bemanningen ved Fødeseksjonen ved Kvinneklirikken er ikke vesentlig endret siden 2015-2016 sett opp mot antall fødsler, ifølge Helse Bergen. Ledelsen mener at bemanningen ikke er uforsvarlig. Administrerende direktør har likevel bedt om en ny gjennomgang av Fødeseksjonen ved Kvinneklirikken med særlig fokus på pasientsikkerhet og helse, miljø og sikkerhet. Mandatet for gjennomgangen er diskutert med ledelsen ved Kvinneklirikken, tillitsvalgte og vernetjenesten.

Gjennomgangen innebærer en sammenlikning av Fødeseksjonen ved Kvinneklirikken med andre tilsvarende store fødeinstitusjoner i Norge, og utviklingen i perioden 2015-2019. Det blir blant annet innhentet informasjon om organisering, bemanning, kostnader per fødsel

og fødsler per jordmorårsverk, opphold og DRG-indeks, samt kvalitetsindikatorer publisert på helsenorge.no og fhi.no. I tillegg innhentes status på jordmor til stede hos fødekvinne i aktiv fødsel, sykefravær, overtid og merarbeid, gjennomstrømming og resultater fra undersøkelsen "ForBedring". Det gjøres også en analyse av arbeidet med uønskede hendelser knyttet til pasientsikkerhet og helse, miljø og sikkerhet.

De fødende skal være trygge på at det er trygt og forsvarlig å føde. Helse Bergen har ansvar for forsvarlig drift og bemanning. Helse Bergen opplyser at resultatet av den nevnte gjennomgangen skal legges fram for administrerende direktør 15. mars 2019, og skal diskuteres med ledelsen ved Kvinneklirikken, tillitsvalgte og vernetjenesten, samt med personal- og organisasjonsdirektør og fagdirektør. Gjennomgangen skal gi grunnlag for videre beslutninger og tiltak. Det kan dreie seg om endret bemanning, endret organisering av arbeidet og endret prioritering av arbeidsoppgaver.

SPØRSMÅL NR. 1132

Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 12. mars 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Mener statsråden at sikkerheten på ferjer i Norge er god nok, vil statsråden be Sjøfartsdirektoratet foreta en grundig gjennomgang av sikkerheten på ferjer i Norge, herunder hvilke konsekvenser redusert bemanning har hatt for sikkerheten, og hvilke tiltak vil statsråden eventuelt iverksette for å bedre sikkerheten på ferjer i Norge?

BEGRUNNELSE:

Ferjene er avgjørende for å binde Norge sammen og landets ferjeansatte gjør hver eneste dag en viktig jobb for å bringe folk trygt frem – tidvis under svært krevende værforhold. Hvert år frakter ferjene i Norge over 40 millioner passasjerer. I tillegg kommer et stort antall kjøretøyer, mange av dem med farlig last. Det setter store krav til sikkerhet, utstyr, standard og bemanning om bord.

I en ny undersøkelse utført av selskapet Firesec på oppdrag fra Sjømannsforbundet, Norsk Sjøoffisersforbund og LO blant nærmere 1 000 ansatte på ferjer i Norge og drøyt 1 300 passasjerer, presenteres det alarmerende resultatet. Blant funnene i undersøkelsen, som gjengis

av Klassekampen 25. februar, er at nærmere 60 prosent av de ansatte tror det er usannsynlig eller lite sannsynlig at de kan håndtere panikk blant passasjerene. Nesten 40 prosent av de ansatte mener det er usannsynlig eller lite sannsynlig at de kan bidra til å slokke brann eller til å få kontroll på passasjerene. Over halvparten av de ferjeansatte tror det er usannsynlig eller lite sannsynlig at de kan hjelpe funksjonshemmede ved ulykker.

Et sentralt tema i rapporten er bekymring knyttet til lav og redusert bemanning på ferjene. En av de ansatte som er intervjuet eksemplifiserer hvilket ansvar som legges på enkeltansatte: «En av dem skal klargjøre bærbart slokkeutstyr og bære det til brannstedet, han skal forflytte passasjerer til sikre områder, og han skal yte førstehjelp og ta hånd om skadde personer. Altså, vi snakker om Jesus.» En annen ansatt sier det på følgende måte: «Jeg krysser fingrene hver dag jeg går på jobb for at vi ikke får full ferje den dagen det skjer noe alvorlig.» Ansatte gir klart uttrykk for at et slikt scenario vil være en varslet katastrofe. «Når alt dette skal skje samtidig mens brannen utvikler seg, mener jeg at vi er sjanseløse. Alle øvelser vi har hatt, bekrefter dette.»

Skipsførerne er også bekymret. Ifølge Nettavisen 25. februar oppgir 9 av 10 skipsførere at det er i stor eller svært stor grad antallet i besetningen om bord på båten som utgjør forskjellen i en krisesituasjon. Likevel er det skipsførere som oppgir at de kun har 4 i sikkerhetsbemanningen for å evakuere 295 passasjerer.

Ifølge kaptein og tidligere tillitsvalgt i Norsk sjøoffisersforbund, Åge Weines, blir ikke kapteinenes vurdering av sikkerhet tilstrekkelig lyttet til. Til Klassekampen 25. februar sier han at «Vi har flere eksempler på at kapteiner har sagt at det ikke er forsvarlig bemanning, men Sjøfartsdirektoratet godkjenner alt som rederiene ønsker. Jeg tror tilliten til Sjøfartsdirektoratet blant kapteiner er null.» Hans konkluderer videre med at «det er lagt opp til at passasjerene må berge seg selv.»

De foreløpige kommentarene til rapporten fra Sjøfartsdirektoratet tyder på at direktoratet mener de har bedre oversikt over sikkerheten på norske ferjer enn de som jobber på ferjene selv. Det har heller ikke fremkommet at direktoratet ser for seg å følge opp de svært alvorlige funnene i Safetec-rapporten med egne undersøkelser eller tiltak. Dette fremstår lite tillitsvekkende med tanke på alle de reisende som hver dag bruker norske ferjer og forventer at sikkerheten blir ivaretatt, samt de potensielt svært alvorlige konsekvensene av ulykker.

Svar:

Det er positivt at det er engasjement rundt skipssikkerhet generelt og ferger spesielt. Ferge er for mange innbyggere en svært viktig del av det daglige transportbehov. Vi tilstreber derfor høy sikkerhet og regularitet. Fergepassasjerer har krav på å føle seg sikre både under normal drift og dersom et uhell skulle inntreffe.

Sjøfartsdirektoratet som fagorgan påser at ferger er sikre fartøy. Det er stort fokus på sikkerhet både i Sjøfartsdirektoratet og i næringen.

Det er rederienes ansvar å sørge for at fartøyene til enhver tid er bemannet for å håndtere arbeids- og beredskapsoppgaver. Sjøfartsdirektoratet godkjenner bemanningen etter søknad fra rederiet. Det er et krav at tillitsvalgte involveres i forbindelse med søknaden. Jeg har i møte med LOs maritime utvalg blitt gjort oppmerksom på at dette ikke alltid praktiseres. Jeg vil be Sjøfartsdirektoratet være særlig oppmerksom på dette er ivaretatt i sin behandling av søknader.

Sjøfartsdirektoratet fastsetter etter søknad minimum bemanningsnivå. Dette representerer det minste antall personer fartøyet kan drives med. Dersom det er tvil om den foreslåtte sikkerhetsbemanning er tilstrekkelig for sikker evakuering, kan direktoratet kreve at det gjennomføres en fullskala evakueringsøvelse på fartøyet.

Sjøfartsdirektoratet følger sikkerhetssituasjonen på fergene nøye. Alle ferger og fergerederier har flere tilsyn hvert år. Disse dekker samlet sett både fartøyenes tekniske

tilstand, arbeids- og levevilkår, kompetanse, bemanning, arbeids- og hviletid, samt rederiets sikkerhetsstyringsystem.

Ut over tilsyn møter direktoratet fergeaktørene ved samarbeid og møter gjennom året. Erfaringen er at næringen i høy grad har evnet å ta tak i de sikkerhetsutfordringer som har vært.

Direktoratet har de senere årene sett en positiv utvikling knyttet til sikkerhet på ferger med en nedgang i antall ulykker. Det er også færre bekymringsmeldinger knyttet til ferger. Alle bekymringsmeldinger blir tatt på alvor og følges opp.

Jeg er kjent med at det har vært diskusjon mellom partene om fastsetting av bemanning på ferger. Sjøfartsdirektoratet har igangsatt arbeid med kartlegging av bemannings situasjonen, samt en gjennomgang av saksbehandlingspraksis de senere år. Rapporten fra sjømannsorganisasjonene er et nyttig innspill til dette arbeidet. Sjøfartsdirektoratet vil på bakgrunn av dette vurdere behovet for tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1133**Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 20. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren se på muligheter for å tillate bruk av skjønn i spesielle situasjoner ved tildeling av ny fastlege som følge av listereduksjon?

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kontaktet av mor og datter med en noe uvanlig utfordring som jeg mener burde være enkel å løse.

Begge har over flere år brukt samme fastlege. Nevnte fastlege har nå bedt om listereduksjon. Listereduksjon gjøres ved at Helfo foretar et tilfeldig uttrekk. For denne familien resulterte uttrekket i at datter har fått tildelt en ny fastlege mens moren beholder den gamle. Datteren har et sykdomsbilde som gjør at hun over tid har hatt og også har i dag, behov for et tett samarbeid med lege. Av den grunn er det viktig for henne å få beholde legen som kjenner henne og hennes sykdomshistorie svært godt. Moren har sagt at hun kan bytte med datteren, men det godtar ikke Helfo med bakgrunn i dagens regelverk, samt at datteren er over 16 år. Det er viktig med et godt regelverk men av og til må det være mulig å bruke skjønn.

Svar:

Kontinuitet i lege-pasient-relasjonen er en viktig egenkap ved fastlegeordningen. Kontinuiteten er spesielt viktig for innbyggere/pasienter med store- og/eller sammenfattede behov.

Som representanten skriver, foretar Helfo et tilfeldig uttrekk av innbyggere fra listen når en fastlege har meldt til kommunen et ønske om å redusere listen sin. Alternativt kan legen og kommunen avtale at listereduksjonen skal skje ved naturlig avgang. Begrunnelsen for tilfeldig utvelgelse er at vedkommende lege ikke skal bestemme eller påvirke hvilke innbyggere som skal trekkes ut av listen.

Flere tusen innbyggere blir hvert år tildelt en ny fastlege på grunn av listereduksjon. I bestemmelsen om listereduksjon i fastlegeforskriften fremgår det at en familie som er registrert bosatt i samme husstand, skal holdes samlet på en liste ved listereduksjon. Pasient- og brukerrettighetsforskriften gir barn under 16 år av allerede tilmeldte hos en fastlege rett til å bli tatt inn på dennes liste, selv om listen er lukket.

Representanten opplyser at datteren i dette tilfellet er over 16 år. Ettersom familien ikke er holdt samlet ved listereduksjonen, forstår jeg det slik at datteren ikke bor sammen med sin mor.

Som nevnt over, har ikke fastlegene noen innflytelse på hvilke pasienter/innbyggere som blir trukket ut av listene deres. Mange fastleger vil være genuint opptatt av å følge opp pasienter videre, og kanskje særlig pasienter med stort behov for kontinuitet i lege-pasientrelasjonen. Fastleger som ønsker det, kan velge å følge opp pasienter videre selv om disse ikke lenger står på vedkommendes liste. Det betyr at dersom den tidligere fastlegen til datteren er villig, kan hun fortsette å få sin oppfølging hos han/henne. Fastlegen kan da utløse en tilleggstakst fra folketrygden, forutsatt at fastlegen og pasientens nye fastlege ikke arbeider i samme gruppepraksis/kontorfellesskap.

Regelverket åpner også for å sette seg på venteliste hos den legen man ønsker. Dette gjøres ved å kontakte Helfo. Listen åpnes automatisk for nye innbyggere når antallet på listen faller til ti innbyggere under det tak som er satt for praksisen. Dette kan også være en mulighet for datteren i dette tilfellet.

Jeg vil derfor anbefale datteren å ta kontakt med sin tidligere fastlege om situasjonen. Dersom fastlegen er villig til å følge henne opp videre, vil hun kunne fortsette å gå hos vedkommende. Hvis hun i tillegg registrerer seg på venteliste hos han/henne, vil hun etter hvert formelt bli tatt inn på listen igjen. Med den turn-over som til vanlig er i systemet, vil ikke dette ta lang tid.

SPØRSMÅL NR. 1134**Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 11. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

På fleire arbeidsplassbesøk hjå politiet har eg fått melding om forskjellig praktisering av når ein får høve til å gå frå politibetjent 1 til 2. Kravet er 2 fagfelt og 3 år i teneste, men det praktiserast ulik krav til om tenesta skal vere på same kontor og under same leiar. Dette virkar urimeleg, då det må vera sluttvurdering av betjenten som må vere avgjerande- ikkje om det er bytt tenestestad og /eller leiar undervegs.

Kva vil statsråden gjere for å sikre ei rettferdig hand-saming av betjentane til opprykk til politibetjent 2?

GRUNNGJEVING:

Studentane som går ut frå politihøgskulen vert innplassert som «politibetjent 1 » For å få opprykk til «politibetjent 2» skal ein ha praksis i tre år i to fagfelt. Når ein skifter kontor i denne treårs perioden så er det ulik praksis mellom dei forskjellige politidisrikta.f.eks. frå tidlegare Sogn og Fjordane Politidistrikt og Hordaland politidistrikt.

Dersom kravet til to fagfelt er ivareteke på dei kontora politibetjenten har jobba og noverande leiar meiner at ein er kvalifisert å gå til politibetjent 2, så må det, etter mitt syn, vera det avgjerande og ikkje om ein har jobba på fleire kontor og hatt fleire leiarar i desse tre åra. Viss det vert praktisert slik at det er krav om å ha same leiar i alle 3 åra, så vil alle som skifter leiarar bli straffa med lengre tenestetid, Også om det er leiaren som sluttar. Det verkar også urimeleg viss politibetjenten er skikka og vert godkjent etter tre års praksis av noverande leiar, men så får dei ikkje opprykk viss dei har skifta kontor i løpet av treår-perioden.

Eg har vore på fleire arbeidsplassbesøk ute i distrikta, og fått attendemelding om denne problemstillinga frå fleire hald.

Det er stram økonomi ute i politidistrikta og vanskelig å rekruttera, og det virkar ikkje rettvist at det er ulik praktisering mellom politidistrikta. Det avgjerande må vera om ein er skikka eller ikkje etter tre år.

Svar:

I de sentrale justeringsforhandlinger i staten i 2002 ble partene enige om å endre stillingsstrukturen for politistillingene. Det ble i den forbindelse opprettet nye stillingskoder som politibetjent 1, politibetjent 2 og politibetjent 3. Vilårene for å gå over fra politibetjent 1 til politibetjent 2, eller fra politibetjent 2 til politibetjent 3 er fastsatt

i kompetansekriterier som er drøftet mellom Politidirektoratet og de berørte tjenestemannsorganisasjoner.

Politidirektoratet opplyser at kompetansekriteriene oppstiller hvilke kvalifikasjoner den enkelte må inneha for å være kvalifisert til å bli ansatt i en stilling som politibetjent 2 eller politibetjent 3. Det er imidlertid arbeidsgivers behov for å ansette i politibetjent 2 eller politibetjent 3 som er utslagsgivende for om en slik stilling skal utlyses. Å oppfylle kompetansekriteriene i seg selv gir ingen rett til automatisk opprykk.

Det er den enkelte politimester som har ansvar for resultatoppnåelsen i eget politidistrikt og derigjennom må planlegge driften og kartlegge kompetansebehovet. I forbindelse med ansettelse av personale i politidistriktet må det vurderes i hvilken stillingskode stillingen skal utlyses i ut fra den kompetansen det er behov for. Politiets enheter må videre til enhver tid vurdere hvordan tildelte ressurser kan benyttes mest mulig effektivt.

Politidirektoratet opplyser for øvrig at det nylig er satt i gang et arbeid med revidering av disse kompetansekriteriene. Justis- og beredskapsdepartementet har ikke en rolle i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1135**Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 11. mars 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Vil finansministeren legge til grunn fremoverskuende vurderinger knyttet til klimarisiko i anbefalingen om energiaksjer i Statens pensjonsfond utland?

BEGRUNNELSE:

Thøgersen-utvalget legger til grunn som et helt sentralt premiss at dersom SPU skal selge seg ut av oljeaksjer, må det være en «klar, stabil og varig sammenheng mellom oljeprisen, som påvirker statens oljeinntekter og avkastningen av energiaksjer».

Samtidig kan klimahensyn påvirke oljeprisrisikoen i norsk økonomi, eksempelvis ved at klimahensyn kan føre til at verdien av olje faller kraftig og mer varig enn vi har sett tidligere. Det gjør det relevant å bygge anbefalingen om energiaksjer i fondet på fremoverskuende klimarisikovurderinger i tillegg til empiri. Herunder flere ulike scenarier for fremtidig oljepris, i tråd med klimarisikoutvalgets anbefalinger til klimarisikohåndtering i petroleumssektoren. Det er ikke gitt at fremtiden blir som fortiden.

Klimarisikoutvalget skriver:

«Usikkerhet om klimapolitikk og teknologisk utvikling gjør på sin side at oljenæringen må vurdere veldig ulike etter-spørslsscenarioer etter olje og gass, herunder et scenario med markert fall i bruken av fossile brensler.»

Svar:

Finansdepartementet la 8. mars 2019 frem meldingen Energiaksjer i Statens pensjonsfond utland for Stortinget. Regjeringen legger opp til å ta selskaper klassifisert som oppstrømselskaper ut av Statens pensjonsfond utlands (SPUs) referanseindeks og investeringsunivers. Det vil bidra til å redusere den samlede risikoen knyttet til denne type virksomhet for norsk økonomi.

Jeg vil understreke at forslaget om å ta oppstrømselskaper ut av SPU gjenspeiler, i likhet med Norges Banks råd, ikke et bestemt syn på oljepris, fremtidig lønnsomhet eller bærekraft i petroleumssektoren.

Klimarisiko – klimaendringer, klimapolitikk og virkninger av disse på den teknologiske utviklingen – er en viktig finansiell risikofaktor for investeringene i SPU. Klimarisiko vil på sikt kunne ha betydning for flere av selskapene SPU er investert i, herunder i energisektoren. Klimarisiko må derimot vurderes og håndteres på selskapsnivå. Norges Bank har i dag et bredt sett med

virkemidler for å håndtere klimarisiko i fondet, herunder eierskapsutøvelse og risikobaserte nedslag. Det er også etablert et atferdsbasert klimakriterium i retningslinjene for observasjon og utelukkelse. Jeg viser i den forbindelse til mitt svar 3. desember 2018 til stortingsrepresentant Kaski om at departementets vurderinger av de spørsmålene som er reist om anvendelsen av klimakriteriet vil bli lagt frem for Stortinget i vårsesjonen 2019, innenfor rammene angitt i Stortingets forretningsorden § 47.

I meldingen Energiaksjer i Statens pensjonsfond utland ble det varslet at Finansdepartementet vil be Norges Bank om å gjennomgå sitt arbeid med klimarisiko i SPU, herunder vurdere klimarisikoen ved alle investeringer i enkeltelskaper – både i aksje- og obligasjonsporteføljen – med sikte på å styrke arbeidet overfor de enkeltelskapene med størst bidrag til klimarisikoen i fondet.

SPØRSMÅL NR. 1136**Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 7. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mange kommunikasjonsrådgivere er ansatt i direktorater og forvaltningsorganer underlagt Helse- og omsorgsdepartementet?

Svar:

Hovedprinsippene som ligger til grunn for statens kommunikasjonspolitikk er åpenhet og tilgjengelighet, involvering i utforming av politikk og tjenester og at relevant informasjon når fram til berørte innbyggere. Dette fordrer tilstrekkelig tilgang på ressurser for ivaretagelse av disse oppgavene. Et viktig samfunnsoppdrag for direktorater og forvaltningsorganer underlagt Helse- og omsorgsdepartementet er at de, innenfor sine fag- og ansvarsområder, skal produsere og formidle kunnskap og innsikt i helse- relaterte tema og bidra til en kunnskapsbasert offentlig debatt. De skal sørge for målrettet og effektiv informasjon til befolkningen gjennom gode og brukervennlige digitale løsninger, gi faglige råd og retningslinjer til helsetjenesten og yte kunnskapsstøtte til beslutningstakere som grunn-

nlag for beslutninger og prioriteringer. Kommunikasjonsmedarbeidere har også en viktig rolle i beredskapssituasjoner. Flere direktorater har beredskapsoppgaver og skal yte rask, viktig og samordnet kommunikasjon internt og eksternt i forbindelse med krisehåndtering.

Antall kommunikasjonsrådgivere i direktorater og forvaltningsorganer under Helse- og omsorgsdepartementet varierer. De største direktoratene, som Folkehelseinstituttet, har 17 kommunikasjonsrådgivere, Helsedirektoratet har 11 kommunikasjonsrådgivere og Direktoratet for e-helse har 10 kommunikasjonsrådgivere. I Statens helsetilsyn er det seks og et halvt årsverk for dette formålet, Statens legemiddelverk har fem kommunikasjonsrådgivere, Direktoratet for strålevern og atomikkerhet har fire kommunikasjonsrådgivere, Norsk pasientskadeerstatning har tre kommunikasjonsrådgivere og Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten og Bioteknologirådet har en kommunikasjonsrådgiver hver. Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten er under etablering og har pr. i dag ingen kommunikasjonsrådgivere.

SPØRSMÅL NR. 1137**Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad****Besvart 12. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for at det, i akutte situasjoner, ikke skal oppstå tvil blant ambulanspersonell, om hvilket sykehus som har ansvaret for pasienten?

BEGRUNNELSE:

En CP-rammet pasient, som sokner til Lovisenberg sykehus, men som jevnlig følges opp nevrologisk av Ullevål, ble 20. februar 2019 matforgiftet. Oppkast førte til at hun ikke kunne ta en nødvendig medisin (for hennes kroniske tilstand) i pilleform hvilket medførte kraftige smerter – til tider så omfattende at hun fikk pustevansker. For at hun skulle få intravenøs smertestillende medisinering

ble ambulans tilkalt. Dette fremstår som en situasjon der det kreves en behandling som et hvert sykehus kunne ha administrert.

Kvinnen bor i like kort avstand fra begge sykehusene.

I den følgende situasjonen oppsto det hun beskriver som «krangel» mellom ambulanspersonellet om hvor pasienten skulle fraktes -Ullevål eller Lovisenberg. Hun lå følgelig i ambulansen – i én time – uten at sykehusvalget ble avklart. Til slutt ble smertene hennes så uutholdelige at ambulanspersonellet valgte å overse disputten mellom sykehusene og brakte henne rett til Lovisenberg.

Rutinene som ble fulgt fremstår for pasienten som både uverdige og nødvendig smertefull.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF, som har innhentet en redegjørelse fra Oslo universitetssykehus HF (OUS). OUS viser til «Veiviser for helsepersonell» som er et hjelpemiddel for innleggelse og henvisning av Oslo-pasienter. Veiviseren inneholder blant annet informasjon om generelle retningslinjer, oppgavefordeling mellom sykehus, avdelinger og poliklinikker innen somatikk og psykisk helsevern. Veiviseren er et samarbeidsprosjekt mellom OUS, Akershus universitetssykehus, Diakonhjemmet Sykehus, Lovisenberg Diakonale Sykehus og Oslo kommune.

«Veiviser for helsepersonell» gir oversikt over funksjonsfordeling i spesialisthelsetjenesten, herunder hvilket sykehus

pasienter med behov for øyeblikkelig hjelp skal legges inn på. I de tilfeller leger ikke enes om hvor en pasient skal legges inn, kan ambulansen ta pasienten med til kommunal legevakt for vurdering, hvilket er gjort i den aktuelle saken, opplyser Helse Sør-Øst.

Helse Sør-Øst ser den konkrete hendelsen som beklagelig og har forvisset seg om at Oslo universitetssykehus og Lovisenberg Diakonale Sykehus vurderer denne hendelsen i fellesskap, for framtidig læring.

Samhandlingsstrukturen i hovedstadsområdet er kompleks. Helse Sør-Øst har overfor sykehusene påpekt viktigheten av at kunnskap om «Veiviser for helsepersonell» og andre samhandlingstema inngår i opplæringsprogram for nyansatte helsepersonell og i spesialistutdanningen av leger i Oslo-sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 1138

Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad

Besvart 12. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren medvirke til at personell ved Samisk Nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helse og rus (SANKS), i enkelte akutte tilfeller, skal kunne gi refusjonsbasert behandling til samiske pasienter i Sverige og Finland i stedet for at disse pasientene må oppsøke senteret i Karasjok?

BEGRUNNELSE:

I flere tilfeller betraktes det som mer hensiktsmessig for pasientene og deres pårørende - og samfunnet rundt dem - at terapeutene reiser til pasientene. Det gjelder særlig krisesaker hvor mange mennesker er involverte - slik som suicid, ulykker og lignende. Det gjelder også saker hvor hele familien og / eller flere familier er involverte. SANKS vil kunne gi best faglig kvalitet på sitt tilbud ved å tilby hjelp der hvor pasientene/pårørende bor og lever. Det betraktes som særlig viktig å ta hensyn til konteksten til dem som trenger hjelp. Sannsynligheten for at alle involverte vil komme til behandling er liten når de må reise langt. Det vil etter SANKS' mening også være en samfunnsøkonomisk og miljømessig gevinst ved at en til to terapeuter reiser, i stedet for at mange mennesker må foreta reisene.

Svar:

Jeg har innhentet informasjon fra Helse Nord RHF om saken.

Norsk helsepersonell har i utgangspunktet ikke autorisasjon til å yte helsehjelp i andre land. Samisk nasjonal kompetansetjeneste for psykisk helsevern og rus (SANKS) har tilfang av pasienter fra hele Nordkalotten, men kan ikke yte helsehjelp utenfor rikets grenser. Dette gjelder også de terapeuter ansatt i SANKS som har svensk autorisasjon, som ikke kan yte helsehjelp i Sverige uten at det er inngått særskilt avtale om dette.

Det eksisterer i dag samarbeidsavtaler mellom Helse Nord og Region Jämtland Härjedalen. Behandlingsbehovet skal utredes i pasientens hjemland og behandling kan bare skje etter gyldig henvisning fra avtalepart. Denne samarbeidsavtalen gir ikke anledning til å yte helsehjelp utenfor rikets grenser.

Helse Nord er positiv til å ta imot samiske pasienter fra hele Nordkalotten, men det må skje innenfor forsvarlige juridiske rammer og avtaler mellom landene. Helse Nord har samarbeid med Sverige og Finland gjennom samarbeidsmøtet Nordic Health Across Borders, der forrige møte ble arrangert 28. februar 2019. Helse Nord har i dette samarbeidet meldt inn behovet om en samarbeidsavtale mellom Helse Nord og Norrbotten og Västerbottens län om tilbudet til samiske pasienter. Det ble enighet om å utrede muligheten for avtaler som også

kan gi anledning til å oppsøke pasienter på tvers av landegrensene.

SPØRSMÅL NR. 1139

Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 8. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvordan har utviklingen i bestått fag- og svenneprøve vært fra 2009/2010 til 2017/2018 fordelt på fylke?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet publiserte 12.februar statistikk over resultater på fag- og svenneprøven fordelt på fylker for skoleåret 2017/2018: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-fag--og-yrkesopplaring/>

larlinger-larebedrifter-og-fagbrev/ Det er interessant å vite hvordan utviklingen har vært de siste årene fordelt på fylke.

Svar:

Se tabell 1 til 3 nedenfor. Tallene viser resultater på fag- og svenneprøven, avlagt som lærling, praksiskandidat eller som elev med fagopplæring i skole.

Tabell 1. Resultater på fag- og svenneprøven, fordelt på fylke. 2009/10 - 2011/12. Prosent.

	2009-10			2010-11			2011-12		
	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT
Akershus	70	23	6	71	23	6	73	22	5
Aust-Agder	66	26	8	71	21	8	64	29	7
Buskerud	67	25	8	66	25	8	65	27	8
Finmark	70	22	8	68	24	8	72	20	7
Hedmark	67	28	5	63	30	6	62	32	6
Hordaland	77	15	8	74	17	9	74	16	10
Møre og Romsdal	67	29	5	68	26	6	71	24	4
Nordland	56	37	7	55	38	7	57	37	6
Nord-Trøndelag	73	21	6	71	22	7	65	29	7
Oppland	71	21	8	69	24	7	68	25	7
Oslo	72	16	12	71	17	12	70	18	13
Rogaland	70	23	7	68	26	6	67	27	7
Sogn og Fjordane	75	21	4	75	19	6	72	24	4
Sør-Trøndelag	75	17	8	72	19	9	73	19	9
Telemark	67	26	7	68	26	6	69	26	5
Troms	72	21	7	66	27	7	67	27	6
Trøndelag									
Vest-Agder	70	23	7	68	26	7	65	29	5
Vestfold	68	26	6	66	29	6	67	27	6
Østfold	65	25	10	64	25	11	62	28	10
Totalt	70	23	7	68	24	8	68	25	7

Tabell 2. Resultater på fag- og svenneprøven, fordelt på fylke. 2012/13 - 2014/15. Prosent.

	2012-13			2013-14			2014-15		
	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT
Akershus	69	25	6	69	26	5	68	27	5
Aust-Agder	67	24	9	64	26	9	64	28	8
Buskerud	64	28	7	65	29	7	62	32	6
Finnmark	72	23	5	68	26	6	64	32	5
Hedmark	64	32	4	63	31	6	62	30	7
Hordaland	73	17	10	71	20	8	72	20	8
Møre og Romsdal	71	24	5	71	24	5	67	28	5
Nordland	58	35	7	59	36	5	58	36	5
Nord-Trøndelag	60	33	7	61	34	5	58	37	5
Oppland	69	26	6	70	23	7	63	29	8
Oslo	69	18	13	71	17	12	69	20	11
Rogaland	67	27	6	64	29	6	66	29	6
Sogn og Fjordane	71	23	6	68	25	7	73	21	5
Sør-Trøndelag	72	20	8	72	20	8	73	20	7
Telemark	70	25	5	64	29	6	68	28	4
Troms	67	24	9	66	27	7	66	29	5
Trøndelag									
Vest-Agder	65	29	7	62	34	4	63	31	6
Vestfold	67	27	6	69	27	4	67	27	6
Østfold	62	29	9	63	31	6	64	29	7
Totalt	68	25	7	67	27	7	66	27	6

Tabell 3. Resultater på fag- og svenneprøven, fordelt på fylke. 2015/16 - 2017/18. Prosent.

	2015-16			2016-17			2017-18		
	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT	BESTÅTT	BESTÅTT MEGET GODT	IKKE BESTÅTT
Akershus	71	23	6	68	25	7	69	25	6
Aust-Agder	69	21	9	67	27	7	67	26	7
Buskerud	64	28	7	62	30	8	63	30	8
Finnmark	65	30	5	65	31	4	64	31	5
Hedmark	64	30	6	64	30	7	65	30	5
Hordaland	69	21	10	68	22	10	67	23	10
Møre og Romsdal	69	26	5	67	28	5	65	30	5
Nordland	58	35	7	57	38	5	56	37	6
Nord-Trøndelag	57	38	5						
Oppland	67	27	6	70	27	3	67	29	4
Oslo	71	18	11	70	20	11	68	21	12
Rogaland	61	34	6	60	35	6	58	36	6
Sogn og Fjordane	74	22	4	70	26	4	72	25	4
Sør-Trøndelag	70	23	7						
Telemark	67	28	5	63	33	4	61	35	4
Troms	67	28	5	66	30	4	68	27	5
Trøndelag				67	28	5	66	29	6
Vest-Agder	62	33	5	60	35	5	57	38	6
Vestfold	63	30	7	67	28	5	62	32	6
Østfold	60	31	9	62	32	6	61	32	7
Totalt	66	28	7	65	29	6	64	29	7

SPØRSMÅL NR. 1140**Innlevert 4. mars 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 8. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Viser til Dokument nr. 15:1067 (2018-2019) om identitets-avklaringsprogram for irakere der det ikke gis noen begrunnelser for hvorfor regjeringen har tilbakeholdt informasjon for Stortinget om brev fra Riksadvokaten av 28.06.2018 som åpnet for å vurdere en instruks til politiet om at disse sakene ikke skal etterforskes. Dette er vesentlig informasjon. Derimot vises det til retningslinjer fra 2008.

Hvorfor ble denne vesentlige informasjonen tilbakeholdt fra Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I Prop. 1 S (2018-2019) skriver regjeringen ingenting om at Riksadvokaten har sendt brev om saken og der det åpnes for å vurdere å gjennomføre identitets-avklaringsprogrammet uten å straffeforfølge. Dette er opplysninger som er meget viktige for saken og for Stortinget i behandlingen av saken. At det forelå et brev fra Riksadvokaten med vurdering av nettopp dette kritiske punktet er vesentlig, fordi det var nettopp dette Stortinget skulle ta stilling til. Manglende informasjon kan ha fått betydning for de ulike partiers standpunkt og ordlyden i merknadene. Dette framstår enda mer underlig i lys av at Regjeringen viser til Riksadvokaten og at hele ansvaret for å avklare

håndteringen av dette avgrensede programmet ligger der. Det er helt klart at det ligger ingenting i Stortingets vedtak som tilsier at en mener straffebestemmelsene skal brukes eller at dette programmet skal håndteres på annen måte enn det tidligere identitetsavklaringsprogram.

Svar:

Kunnskapsdepartementet har i redegjørelse i Prop. 1 S (2018-2019) for oppfølgingen av Stortingets vedtak 505 av 1. mars 2016 ikke vist eksplisitt til riksadvokatens brev av 28. mai 2018, men informasjonen som det vises til er ikke tilbakeholdt for Stortinget.

I departementets redegjørelse er det vist til at riksadvokaten er gjort kjent med den aktuelle problemstillingen. Videre er det vist til at riksadvokaten etter en selvstendig og uavhengig vurdering kan gi et direktiv om at de aktuelle straffebestemmelsene ikke skal håndheves for gruppen det her er tale om av hensyn til en formålstjenlig gjennomføring av Stortingets vedtak. Det fremgår av redegjørelsen at riksadvokaten må vurdere nærmere om det finnes andre hensyn som likevel kan tale mot at det blir gitt et slikt direktiv, og at det i en nærmere vurdering vil kunne ha betydning i hvilken grad Stortinget legger til grunn at unnlatt straffeforfølgning er en forutsetning for å gjennomføre programmet.

SPØRSMÅL NR. 1141**Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 11. mars 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvordan har den geografiske fordelingen av nye VTA-plasser vært i perioden 2014-2019, og er statsråden villig til å vurdere den geografiske fordelingen, i lys av nye VTA-plasser i 2019?

BEGRUNNELSE:

Etter budsjettforliket mellom regjeringen og KrF ble det i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 vedtatt å gi støtte til over 700 nye plasser med varig tilrettelagt arbeid (VTA).

67 prosent av alle lettere psykisk utviklingshemmede er uten aktivitet, tiltak, skole eller arbeid. Ventelistene for å få en VTA-plass er lange – bare i Bergen står 120 personer på venteliste på de 339 VTA-plassene som i dag eksisterer.

Behovet for nye plasser er stort, men ikke alle regioner får ta del i opptrappingen som startet med statsbudsjettet 2019. Det nye Vestland fylke (dagens Hordaland og Sogn og Fjordane) er ikke tildelt noen nye plasser i 2019, til tross for store behov.

Svar:

I løpet av de siste årene har regjeringen økt antall VTA-plasser vesentlig. Det er Arbeids- og velferdsdirektoratet som har ansvaret for fordeling på fylker. Som vedlagte tabell viser, har alle fylkesregioner hatt en vekst i årene 2014 til 2018. Tallene viser gjennomsnittlig antall plasser gjennom året. Arbeids- og velferdsdirektoratet har fordelt bevilgningen til kap 634 post 77 Varig tilrettelagt arbeid for 2019 mellom fylkesregionene i etaten. På nåværende tidspunkt foreligger ikke tall for hvordan dette slår ut i antall plasser i 2019.

Representanten spør om jeg er villig til å vurdere den geografiske fordelingen, i lys av nye VTA-plasser i 2019. Ansvaret for å fordele bevilgningene til arbeidsmarkedstiltak mellom fylkesregionene, ligger i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Arbeids- og velferdsdirektoratet

har informert meg om at de har sett behov for å bruke tildelingen i 2019 til å utjevne skjevheter i antall plasser mellom fylkesregionene. Arbeids- og velferdsdirektoratet har vurdert at det mest hensiktsmessige er å fordele plassene ut fra andelen uføre under 40 år. Dette har ført til at fylkesområder med forholdsvis få plasser har fått økt tiltaksbevilgningen, mens regioner som har hatt mange VTA-plasser i forhold til befolkningsgrunnlaget, ikke er tildelt nye plasser. I tillegg til Vestland, gjelder dette Nordland, Troms og Finnmark.

Jeg støtter Arbeids- og velferdsdirektoratets mål om en mer rettferdig fordeling av VTA-plassene. Å rette opp de regionale skjevhetene slik at regioner med forholdsvis få VTA-plasser blir tilgodesett, er nødvendig for å styrke varig tilrettelagt arbeid som helhet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet foretar en løpende vurdering av tildelingskriteriene. Etatens analyser viser at unge uføre typisk har tunge lidelser. Det gjør at de ofte vil være i målgruppen for varig tilrettelagt arbeid. Når Arbeids- og velferdsdirektoratet baserer seg på en fordelingen av nye VTA-plasser i forhold til andelen uføre under 40 år, ser jeg ikke behov for å overprøve den vurderingen som Arbeids- og velferdsdirektoratet har gjort.

Vedlegg:

Utviklingen i antall plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA). 2014 2018. Fylkesregioner. Årsgjennomsnitt

	Hele landet	Øst-Viken	Oslo	Innlandet	Vest-Viken	Vestfold og Telemark	Agder	Rogaland	Vestland	Møre og Romsdal	Nordland	Troms og Finnmark	Trøndelag
2018	10225	1339	602	752	706	974	816	912	1235	430	755	712	990
2017	9 837	1 212	601	735	692	920	766	884	1 212	423	755	701	936
2016	9 707	1 207	599	733	679	893	748	890	1 162	425	735	709	925
2015	9665	1189	590	736	675	885	738	911	1162	417	735	701	925
2014	9492	1174	579	728	659	866	717	883	1145	410	735	675	921
Vekst	733	165	23	24	47	108	99	29	90	20	20	37	69

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

SPØRSMÅL NR. 1142

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 13. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

1. januar 2018 innførte Miljødirektoratet en ny forskrift for emballasje. I den nye forskriften er ikke rundballefolie, solfangerfolie, dekkfilm m.v. definert som emballasje og

disse plasttypene falt dermed ut av ordningen. Som en følge av dette må de plasttypene som ikke omfattes av forskriften bære sine egne kostnader for innsamling.

Har forskriftsendringen på noen måte svekket innsamlingsordningen for landbruksplast og i tilfelle den har gjort det, hva vil ministeren gjøre for å rette opp i dette?

Svar:

Klima- og miljødepartementet forskriftsregulerte 1. januar 2018 produsentsansvar for emballasje, gjennom et nytt kapittel i avfallsforskriften, kap. 7 om emballasjeavfall. Tidligere hadde emballasjeavfall vært omfattet av en frivillig avtale mellom klima- og miljøministeren og bransjeorganisasjoner som representerte produsenter, importører og bruker av emballasje. Denne avtalen gjennomførte våre forpliktelser etter EØS-avtalen, i tillegg til at den satte strengere gjenvinningsmål og hadde et videre virkeområde enn direktivet, bl.a. ved å omfatte landbruksplast. Bransjen etablerte i tråd med avtalen returselskap for hvert enkelt emballasjemateriale, som gjennomførte bransjens ansvar etter avtalen.

Etter hvert dukket det opp et konkurrerende returselskap for emballasje, som ikke var regulert av avtalen og ikke hadde noen forpliktelser. Som følge av denne endrete konkurransesituasjonen ble det nødvendig å forskriftsregulere produsentansvaret for emballasjeavfall.

Virkeområdet for forskriften omfattet ikke landbruksplast. Bransjen selv har likevel videreført innsamlingen og gjenvinningen av landbruksplast på frivillig basis. Systemet har vært finansiert på samme måte som for emballasje som er inkludert i det forskriftsfestede

produsentansvaret. Produsenter og importører betaler et vederlag til returselskapet, og dette vederlaget finansierer returselskapets innsamling og gjenvinning av avfallet.

De problemene som har oppstått for innsamlingen av landbruksplast skyldes ikke forskriften, men skyldes at det i dag er store avsetningsvansker for innsamlet plastavfall, unntatt enkelte fraksjoner emballasjeplast. Dette skyldes i hovedsak at Kina har stanset all import av plastavfall, og det har ikke blitt etablert tilsvarende behandlingsskapasitet i Europa eller andre steder. Det er disse avsetningsvanskene som har forårsaket problemer for innsamlingsordningen for landbruksplast.

EUs reviderte rammedirektiv om avfall stiller vesentlig mer ambisiøse krav til materialgjenvinning av kommunalt avfall fra 2025, 2030 og 2035. Det er forventninger om at en fremtidig mer forutsigbar og sikrere tilgang på gjenvinnbar plast vil gi tilstrekkelige rammevilkår til at det i Europa etableres en stor nok behandlingsskapasitet. Det må ventes at det vil være avsetningsproblemer for både landbruksplast og andre plasttyper i overskuelig fremtid.

Returselskapet som håndterer landbruksplast, Grønt Punkt Norge, har vært nødt til å levere deler av denne platen til energiutnyttelse i denne perioden. Det er ikke ønskelig, men det er likevel miljømessig en akseptabel løsning og trolig den eneste løsningen inntil det kommer på plass tilstrekkelig behandlingsskapasitet. Denne løsningen er likevel dyrere, og har ført til kostnadsøkning for landbruksplast.

SPØRSMÅL NR. 1143

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 13. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Innsamlingen av landbruksplast i Norge har lenge vært en god ordning som i dag gjør at om lag 85 % av landbruksplasten samles inn. Men, dette betyr at om lag 15 % av platen ikke samles inn og kan havne på avveie.

Vil ministeren ta initiativ til en utredning av en panteordning for landbruksplast for å øke innsamlingen ytterligere?

Svar:

Returordningen for landbruksplast har vært i drift i lang tid, og har oppnådd en innsamling på rundt 85 prosent, noe som er et godt resultat. Det innebærer samtidig at 15 prosent av denne platen ikke samles inn i returordningen. Det betyr imidlertid ikke nødvendigvis at denne platen havner på avveie. Det må antas at deler av platen går inn i andre avfallsstrømmer, f.eks. fordi den kan være kontaminert av andre stoffer og ikke være egnet for materialgjenvinning. Det må også antas å være noe usikkerhet rundt mengden landbruksplast som faktisk blir kassert

hvert år, mengden omsatt og mengden kassert vil ikke nødvendigvis være identisk.

Returordningen for landbruksplast er for tiden under press som følge av at Kina har stanset all import av plastavfall, og det har ikke blitt etablert tilsvarende behandlingsskapasitet i Europa eller andre steder. Disse avsetningsvanskene har gitt problemer for innsamlingsordningen for landbruksplast, og Grønt Punkt Norge har nylig vært nødt til å øke vederlagssatsene, noe som fører til høyere kostnader.

EUs reviderte rammedirektiv om avfall stiller vesentlig mer ambisiøse krav til materialgjenvinning av kommunalt avfall fra 2025 og fremover. Det er forventninger om at en fremtidig sikrere tilgang på gjenvinnbar plast vil gi tilstrekkelig forutsigbare rammevilkår til at det i Europa etableres en tilstrekkelig behandlingsskapasitet. Likevel må det ventes at det vil være avsetningsproblemer for både landbruksplast og andre plasttyper i overskuelig fremtid.

De problemene returordningen for landbruksplast har i dag skyldes avsetningsvansker, og ikke manglende innsamling. Innføring av nye virkemidler for å øke innsamlingen vil ikke endre på dette. Det er derfor ikke gode grunner til å innføre nye virkemidler for å øke innsamlingen gjennom returordningen. Innføring av en panteordning for landbruksplast må forventes å gi store kontrollmessige utfordringer. Vi har i dag to etablerte pantestystemer. For kasserte kjøretøy er kjøretøyet registrert i kjøretøyregisteret og det er betalt inn en vrakpantavgift ved førstegangs registrering. For drikkevareemballasje har forbrukeren betalt for panten ved kjøpstidspunktet, og emballasjen har strekkode som kan leses av. Det er i dag ikke pågående arbeid for å vurdere innføring av pantestystemer på andre områder, men dette kan bli vurdert i forbindelse med annen virkemiddelutvikling for plastavfall.

SPØRSMÅL NR. 1144

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 13. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Innsamlingen av landbruksplast i Norge er i en kritisk situasjon. Ministeren ble informert av Grønt Punkt om dette 31. oktober i 2018.

Hva har ministeren gjort for å sikre at ordningen lever videre og vil han ta initiativ til at det offentlige stiller krav i sine anbud om bruk av en viss mengde resirkulert plast i det offentlige kjøper inn?

BEGRUNNELSE:

Grønt Punkt Norge som driver returordningen har varslet at de må øke vederlaget for landbruksplast fra 1. april for å hindre at ordningen kollapser. Årsaken er i stor grad at avfallsbransjen sliter med å få avsetning på returplast. Ministeren ble informert om dette fra Grønt Punkt i et brev av 31. oktober 2018. Et av problemene er at siden Kina stanset mottagelsen av plast har det hopet seg opp hos de andre mottagerne og markedet er i en kritisk situasjon.

Etterspørselen etter resirkulert plast er i dag for liten. Det offentlige er en stor innkjøper av varer og tjenester, herunder også plast. SV har tidligere foreslått at det offentlige skal etterspørre mer resirkulert plast i sine anbud.

Et slikt krav vil være med på å øke etterspørselen etter resirkulert plast og dermed stimulere næringslivet til økt innsamling og økt produksjon av resirkulert plast.

Svar:

Innsamlingen av landbruksplast er presset fordi Kina har stanset all import av plastavfall og det derfor ikke er tilstrekkelig gjenvinningskapasitet i Europa for innsamlet plast. Miljødirektoratet har på oppdrag fra departementet lagd et forslag til en forskrift for å sikre utsortering og materialgjenvinning av matavfall og plast fra husholdninger, og tilsvarende avfall fra næringslivet. Regjeringen vil utrede tidsplan og rammer for iverksetting nærmere i tråd med Jeløya-erklæringen.

Dette forskriftsforslaget er lagd for å bidra til å nå fremtidige materialgjenvinningsmål i det reviderte rammedirektivet om avfall. Direktoratet foreslår samtidig å innføre en tilsvarende plikt for landbruksplast. Direktoratet viser her til at dette er en etablert ordning som ikke omfattes av produsentansvaret for emballasje, og foreslår en forskrift for å sikre videreføring av denne ordningen. Dette forslaget

get ligger til behandling i departementet, og direktoratet skal besvare et oppfølgingsoppdrag i løpet av mars.

Regjeringen skal utarbeide en handlingsplan for å øke andelen klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon. I dette arbeidet vil vi se på mulighetene

for å lage veiledningsmateriale til offentlige innkjøpere for at de skal kunne bli i stand til å stille gode krav i utlysningen av offentlige anskaffelser. Dette veiledningsmaterialet vil være relevant også for plast og produkter lagd av plast.

SPØRSMÅL NR. 1145

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 13. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

Kan statsråden gi sin vurdering av den enkeltes mulighet for opptak av lyd/bilde i sivilrettslige saker i norske domstoler?

BEGRUNNELSE:

Det jobbes for å få på plass opptak av lyd og bilde i norske rettsaler, og det er etablert et prøveprosjekt for å finne frem til den løsningen vi skal velge. Frem til dette er på plass så er det mange som ønsker å ta opp lyd/bilde selv i sivilrettslige saker. I dag kan dette gjøres enkelt ved å bruke sin egen mobiltelefon/nettbrett. Samtidig får vi stadig tilbakemeldinger om at enkelte blir nektet å gjøre opptak. Rettens leder bruker da domstolloven og henviser til at opptak forstyrrer forhandlingene. Spesielt opptak av lyd vil ikke forstyrre noen, og det at det finnes grunner til å nekte med henvisning til forstyrrelser kan ikke sies å være en god grunn. Vi trenger derfor et tydelig signal fra justisministeren om hvordan man skal tolke dagens lov knyttet til mulighet for opptak av lyd/bilde i sivilrettslige saker.

Svar:

Jeg vil understreke at spørsmålet gjelder et regelverk som angår rettens prosessledelse, og at det er et anliggende for rettens leder å anvende regelverket i den enkelte saken.

Det er ikke vedtatt uttrykkelige lovbestemmelser som forbyr opptak i sivile saker. På den andre siden har rettens leder et ansvar for å påse at forhandlingene foregår med orden og verdighet i henhold til domstolloven § 133. Det er lagt til grunn at rettens leder kan forbyr opptak i straffesaker og sivile saker med hjemmel i bestemmelsen, se Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse i Rt. 2012 s. 380 avsnitt 17, Schei mfl., *Tvisteloven: Kommentartutgave*, bind I, 2. utgave, 2013 s. 476 og Bøhn, *Domstolloven: Kommentartutgave*, 2. utgave, 2013 s. 586–587. Dette har i praksis

blitt oppfattet slik at den som ønsker å foreta et opptak, må be om rettens tillatelse, se Bøhn s. 587–588.

Jeg merker meg argumentene som kan tale for at rettens leder unnlater å nedlegge et forbud, og jeg er også klar over argumenter som kan tale for at retten nedlegger et forbud mot opptak. Anvendelsen av regelverket er derimot et spørsmål om prosessledelse, og denne hører under rettens skjønn.

SPØRSMÅL NR. 1146**Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 12. mars 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Kan statsråden si noe konkret om hva Granavolden-erklæringen vil innebære for Sceneweb.no?

BEGRUNNELSE:

I 2007 tok Danse- og teatersentrum initiativet til en samordnet, nasjonal arkivpolitikk på scenekunstheltet. Fra 2008 til 2011 har de, med prosjektstøtte fra Norsk kulturråd, bygget opp en databaseløsning spesialtilpasset scenekunstens hybridarkiver. Løsningen er laget av et norsk firma og bygget på åpen kildekode.

Sceneweb dekker hele scenekunstheltet, fra enkeltkunstnere til scenekunstkompanier og institusjonsteatre. I over ti år har de digitalisert og lagt inn arkivmateriale fra privatteatre, institusjonsteatre og frie scenekunstkompanier som har det. I tillegg har de etablert et samarbeid med Nasjonalbiblioteket om dokumentfangst via pliktavleveringsordningen. Arkivet inneholder per i dag 80 000 objekter (forestillinger, spillesteder, personer, originalverk) fra nærmere 170 givere og er det eneste som gir en samlet fremstilling av det norske scenekunstheltet og dets historie.

Scenewebs database og formidlingsløsning har et stort potensiale som samlende oppslagsverk for norsk scenekunsts historie og samtid. Manglende ressurser til registrering, vedlikehold og videreutvikling gjør imidlertid at formidlingen av innholdet er betraktelig dårligere enn potensialet tilsier og at materialet de mottar fra giverne hopper seg opp. De har lenge etterlyst politisk vilje til å ivareta og videreføre det store og verdifulle arbeidet som har blitt gjort med arkivet så langt.

I Granavolden-erklæringen sier regjeringen at den vil "Videreføre arbeidet med digital formidling av kunst og kultur" (kapittel 10), "styrke arbeidet med digitale plattformer" (under "Språk, bibliotek og litteratur") og "legge bedre til rette for digitalisering av arkivsektoren og formidlingsvirksomheten" (under "Museer og kulturarv").

Når det gjelder ivaretagelsen av den immaterielle kulturarven på scenekunstheltet, er det kun et initiativ som ivaretar dette samlet, Danse- og teatersentrums Sceneweb.no.

Svar:

Sceneweb er en database for digitalisert materiale for profesjonell scenekunst som omfatter både det institusjonelle scenekunstheltet, frie scenekunstkompanier og

private scenekunstinstitusjoner i Norge. Sceneweb eies og driftes av Danse- og teatersentrum og arbeidet med innsamling og digitalisering av materiale gjennomføres i samarbeid med Nasjonalbiblioteket.

I begrunnelsen til spørsmålet viser stortingsrepresentanten til regjeringens politikk slik den er formulert i Granavolden-erklæringen. Sitatene er imidlertid noe ufullstendig formulert. I plattformen har regjeringspartiene blitt enig om bl.a. dette:

- Videreføre arbeidet med digital formidling av kunst og kultur.
- Satse på folke- og skolebibliotekene, blant annet gjennom å styrke arbeidet med digitale plattformer og nye modeller for drift av bibliotek.
- Legge bedre til rette for digitalisering av arkivsektoren og formidlingsvirksomhet i museene.

Sitatet i begrunnelsen for spørsmålet om å "styrke arbeidet med digitale plattformer" er en del av satsingen på folke og skolebibliotekene. Sitatet om å "legge bedre til rette for ...formidlingsvirksomhet" knyttes i denne sammenhengen til museene. Punktene "videreføre arbeidet med digital formidling av kunst og kultur" og "legge bedre til rette for digitalisering av arkivsektoren" er relevante for spørsmålet om hva regjeringens politiske plattform vil innebære for Sceneweb.no.

Jeg legger vekt på at digital teknologi skal bidra til å tilgjengeliggjøre kulturarvsmateriale og øke kunnskapen vår – det er viktig for demokratiet at alle har tilgang til den samme kunnskapen. Sceneweb.no er et privat arkiv som gir brukerne god oversikt over den profesjonelle scenekunsten i Norge.

Regjeringen har både prioritert digitalisering av arkivsektoren og økt den økonomiske rammen for tilskudd til arbeidet med privatarkiv. Dette innebærer at arkivvirksomheten til Sceneweb.no vil kunne bruke nasjonale fellesløsninger og søke om særskilte tilskudd til privatarkivarbeidet.

I 2018 ble Digitalarkivet etablert som en nasjonal fellesløsning for publisering av skannet arkivmateriale. I 2018 økte regjeringen rammen for prosjekt- og utviklingsstilskudd for privatarkiv med 2 mill. kroner til 8 mill. kroner. Tilskuddsordningen forvaltes av Arkivverket, som i 2018 ga Sceneweb.no kr 230 000 i tilskudd til videreutvikling av det digitale arkivet for scenekunst.

Nasjonalbiblioteket samarbeider som nevnt med Danse- og teatersentrum (DTS) om innsamling og digitalisering av teaterprogram og –plakater. Målsettingen med samarbeidet er at DTS med bakgrunn i sin kjennskap

til og brede kontaktnett innenfor scenekunst skal bistå Nasjonalbiblioteket med å samle inn avleveringspliktig materiale fra institusjoner på området. Nasjonalbiblioteket digitaliserer materialet som en del av sin bevaringspolitikk, og DTS mottar det digitaliserte materialet for publisering på Sceneweb. Tilgjengeliggjøring forutsetter at det enkelte teater/kompani gir en skriftlig tillatelse til publiseringen gjennom en egen samtykkeerklæring. En svært stor andel av teatrene/gruppene har allerede gitt en slik tillatelse, og en stor mengde filer sendes hvert år fra

Nasjonalbiblioteket til Sceneweb for inkludering i basen. Nasjonalbiblioteket og DTS v/Sceneweb har også i fellesskap arrangert to konferanser om innsamling, bevaring og tilgjengeliggjøring av teaterdokumentasjon. Nasjonalbiblioteket ønsker å videreføre samarbeidet med DTS framover.

Jeg er opptatt av at digitalisering av kultursektoren fortsetter, noe jeg også har tatt opp i kulturmeldingen. Sceneweb.no er et av flere interessante tiltak i så måte.

SPØRSMÅL NR. 1147

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 14. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Er statsministeren enig med sin finansminister i at innvandring til Noreg er hovedårsaken til at dei økonomiske forskjellane aukar?

Svar:

Inntektsnivå og inntektsfordeling bestemmes ikke hver for seg, men blir til i et samspill mellom mange forhold i samfunnet. Våre høye inntekter bygger på arbeidsinnsats og høy produktivitet skapt gjennom innsats fra lønns-mottakere og bedrifter. Fordelingen av inntekt avhenger bl.a. av lønnsstruktur og egen innsats, og dermed også av tidligere kompetansebygging. Slik inntektsfordelingen måles av SSB, betyr også størrelsen på husholdningene noe, dvs. om det er en eller flere inntektsmottakere og av antall barn som forsørgeres. Inntekt og levekår omfordeles i betydelig grad ved skatter, overføringer og offentlige tjenester.

Sett i et internasjonalt perspektiv er ulikhetene i Norge små. Ulikheten i fordelingen av inntekt er likevel større nå enn på midten av 1980-tallet. Siden omfordelingen gjennom skatter og overføringer har vært relativt stabil over tid, har dette et motstykke i at også de inntektene som opptjenes i markedet fordeles noe mindre jevnt enn for 30 år siden. En slik utvikling ser en også i en del andre land.

Det er særlig to forhold som løftes frem for å forklare endringer i markedsinntekt; teknologisk utvikling og endringer i internasjonal økonomisk arbeidsdeling (globalisering). De siste 15-20 årene har globaliseringen satt

betydelige spor etter seg i Norge. En viktig kanal har vært utviklingen i forholdet mellom prisene på vår eksport og vår import (bytteforholdet). Dette prisforholdet bedret seg betydelig fra rundt århundreskiftet og frem til 2013 (med et forbigående fall under finanskrisen) og deretter en klar forverring som følge av oljeprisfallet i 2014. En annen viktig kanal har vært høy innvandring til Norge.

De siste 25-30 årene har Norge fått et kraftig befolkningstilskudd gjennom innvandring. Tilskuddet har vært særlig sterkt etter EU-utvidelsen i 2004. Fra årsskiftet 2003/04 til årsskiftet 2017/18 økte tallet på innvandrere i Norge med nærmere 460 000 personer, dvs. tilsvarende om lag 10 prosent av den samlede befolkningen i utgangspunktet. Innvandrerbefolkningen økte med nærmere 570 000 personer i samme periode. Også for dem som er kommet til Norge som arbeidsinnvandrere, kan det være vanskelig å lykkes fullt ut i det norske arbeidsmarkedet. Det kan f.eks. skyldes manglende eller ikke-godkjent kompetanse, språkproblemer og kulturforskjeller.

I NOU 2016: 15 Lønnsdannelsen i lys av nye økonomiske utviklingstrekk fremgår det at innvandrere er overrepresentert i industri, bygg og anlegg og særlig i overnattings- og serveringsvirksomhet og forretningssmessig tjenesteyting (spesielt utleie av arbeidskraft og rengjøringsvirksomhet). Det fremgår også at veksten i reallønn per timeverk har vært klart svakere i overnattings- og serveringsvirksomhet og i forretningssmessig tjenesteyting enn i bygg og anlegg og industrien. Men også disse to næringene har hatt litt svakere lønnsutvikling enn gjennomsnittet for fastlandsøkonomien.

NOU 2016: 15 oppdaterer NOU 2013: 13 Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi. Også utredning

gen fra 2013 viser til at reallønnsveksten i næringer med høy andel innvandrere sysselsatt har vært betydelig lavere enn i næringer med lite bruk av utenlandsk arbeidskraft. Utvalget peker på at dette både skyldes at arbeidsinnvandrere ofte har lavere lønninger og dermed trekker gjennomsnittet ned, men også at lønnsveksten i disse næringene mer generelt er blitt dempet. Utvalget skriver også at økt konsentrasjon av innvandrere i enkeltbransjer kan føre til økt segregering og skjeve inntektsfordeling.

Gini-koeffisienten for inntekt etter skatt har økt med 1,7 prosentenheter fra 2006 til 2016. Om en bare ser på majoritetsbefolkningen, reduseres økningen i Gini-koeffisienten til 1,1 prosentenheter. Vi ser også at antall innvandrere i gruppen med lavest inntekt er økt mye siden 2004,

og andelen innvandrere er nå nær 50 pst. Den høye innvandringen til Norge de siste 15 årene er en viktig del av forklaringen på en noe mer ulik fordeling av inntekt.

Familienes økonomiske situasjon kan ha betydning for barns oppvekstvilkår og deres muligheter senere i livet. Etter EUs lavinntektsmål var det vel 105 000 barn under 18 år som levde med vedvarende lavinntekt i 2017. Antall barn med innvandrerbakgrunn som lever med lavinntekt økte fra vel 26 000 i 2006 til vel 58 000 i 2017. Til sammenligning var det i samme periode en økning fra vel 41 000 til vel 46 000 for den øvrige befolkningen. Et fellestrekk er at flere barn i lavinntektsgruppen kun har én forsørger.

SPØRSMÅL NR. 1148

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 14. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Er innvandring hovedårsaken til økt økonomisk ulikhet og hvis ikke, hva er hovedårsaken til økt økonomisk ulikhet?

Svar:

Inntektsnivå og inntektsfordeling bestemmes ikke hver for seg, men blir til i et samspill mellom mange forhold i samfunnet. Våre høye inntekter bygger på arbeidsinnsats og høy produktivitet skapt gjennom innsats fra lønsmottakere og bedrifter. Fordelingen av inntekt avhenger bl.a. av lønnsstruktur og egen innsats, og dermed også av tidligere kompetansebygging. Slik inntektsfordelingen måles av SSB, betyr også størrelsen på husholdningene noe, dvs. om det er en eller flere inntektsmottakere og av antall barn som forsørges. Inntekt og levekår omfordeles i betydelig grad ved skatter, overføringer og offentlige tjenester.

Sett i et internasjonalt perspektiv er ulikhetene i Norge små. Ulikheten i fordelingen av inntekt er likevel større nå enn på midten av 1980-tallet. Siden omfordelingen gjennom skatter og overføringer har vært relativt stabil over tid, har dette et motstykke i at også de inntektene som opptjenes i markedet fordeles noe mindre jevnt enn for 30 år siden. En slik utvikling ser en også i en del andre land.

Det er særlig to forhold som løftes frem for å forklare endringer i markedsinntekt; teknologisk utvikling og endringer i internasjonal økonomisk arbeidsdeling (globalisering). De siste 15-20 årene har globaliseringen satt betydelige spor etter seg i Norge. En viktig kanal har vært utviklingen i forholdet mellom prisene på vår eksport og vår import (bytteforholdet). Dette prisforholdet bedret seg betydelig fra rundt århundreskiftet og frem til 2013 (med et forbigående fall under finanskrisen) og deretter en klar forverring som følge av oljeprisfallet i 2014. En annen viktig kanal har vært høy innvandring til Norge.

De siste 25-30 årene har Norge fått et kraftig befolkningstilskudd gjennom innvandring. Tilskuddet har vært særlig sterkt etter EU-utvidelsen i 2004. Fra årsskiftet 2003/04 til årsskiftet 2017/18 økte tallet på innvandrere i Norge med nærmere 460 000 personer, dvs. tilsvarende om lag 10 prosent av den samlede befolkningen i utgangspunktet. Innvandrerbefolkningen økte med nærmere 570 000 personer i samme periode. Også for dem som er kommet til Norge som arbeidsinnvandrere, kan det være vanskelig å lykkes fullt ut i det norske arbeidsmarkedet. Det kan f.eks. skyldes manglende eller ikke-godkjent kompetanse, språkproblemer og kulturforskjeller.

I NOU 2016: 15 Lønnsdannelsen i lys av nye økonomiske utviklingstrekk fremgår det at innvandrere er overrepresentert i industri, bygg og anlegg og særlig i overnattings- og serveringsvirksomhet og forretningssmessig tjenesteyting (spesielt utleie av arbeidskraft og

rensjøringsvirksomhet). Det fremgår også at veksten i reallønn per timeverk har vært klart svakere i overnattings- og serveringsvirksomhet og i forretningsmessig tjenesteyting enn i bygg og anlegg og industrien. Men også disse to næringene har hatt litt svakere lønnsutvikling enn gjennomsnittet for fastlandsøkonomien.

NOU 2016: 15 oppdaterer NOU 2013: 13 Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi. Også utredningen fra 2013 viser til at reallønnsveksten i næringer med høy andel innvandrere sysselsatt har vært betydelig lavere enn i næringer med lite bruk av utenlandsk arbeidskraft. Utvalget peker på at dette både skyldes at arbeidsinnvandrere ofte har lavere lønninger og dermed trekker gjennomsnittet ned, men også at lønnsveksten i disse næringene mer generelt er blitt dempet. Utvalget skriver også at økt konsentrasjon av innvandrere i enkeltbransjer kan føre til økt segregering og skjeve inntektsfordeling.

Gini-koeffisienten for inntekt etter skatt har økt med 1,7 prosentenheter fra 2006 til 2016. Om en bare ser på majoritetsbefolkningen, reduseres økningen i Gini-koeffisienten til 1,1 prosentenheter. Vi ser også at antall innvandrere i gruppen med lavest inntekt er økt mye siden 2004, og andelen innvandrere er nå nær 50 pst. Den høye innvandringen til Norge de siste 15 årene er en viktig del av forklaringen på en noe mer ulik fordeling av inntekt

Familiens økonomiske situasjon kan ha betydning for barns oppvekstvilkår og deres muligheter senere i livet. Etter EUs lavinntektsmål var det vel 105 000 barn under 18 år som levde med vedvarende lavinntekt i 2017. Antall barn med innvandrerbakgrunn som lever med lavinntekt økte fra vel 26 000 i 2006 til vel 58 000 i 2017. Til sammenligning var det i samme periode en økning fra vel 41 000 til vel 46 000 for den øvrige befolkningen. Et fellestrekk er at flere barn i lavinntektsgruppen kun har én forsørger.

SPØRSMÅL NR. 1149

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Jonny Finstad

Besvart 12. mars 2019 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å realisere Stortingets ønske om å oppnå reell adgang for norske hvalprodukter til det japanske markedet?

BEGRUNNELSE:

Selv om det nå er lang tid siden det norske selvpålagte eksportforbudet for hvalprodukter ble opphevet i 2001, har norsk hvalnæring ennå ikke oppnådd reell markedsadgang for norske hvalprodukter til Japan. En rekke tekniske og veterinære handelshindre gjør markedsadgang i praksis umulig, ifølge hvalnæringa. Når Japan nå melder seg ut av Den internasjonale hvalfangstkommissjonen (IWC), forstår jeg det slik at Japan ønsker å samarbeide nærmere med Norge med hensyn til vitenskapelige beregninger av hvalbestander og kvoter i japanske farvann, f.eks. innenfor rammen av Den nord-atlantiske sjøpattedyrkommissjonen (Nammco), hvor også Island, Færøyene og Grønland er medlemmer, bl.a. for slik å ivareta japanske forpliktelses under Havrettstraktaten. Hvalnæringa har i lang tid etterlyst større intensitet og engasjement fra norske myndigheter for å oppnå reell markedsadgang. En samlet norsk sjømatnæring mener at myndighetene nå bør sørge

for å oppnå praktisk og reell markedsadgang for norske hvalprodukter i Japan før Norge kan bistå og utvikle samarbeidet med Japan når det gjelder det vitenskapelige og folkerettslige grunnlaget for japansk hvalnæring.

Svar:

Norge har siden 2008 hatt noe eksport av hval til Japan. Eksporten nådde en foreløpig topp i 2017, da det ble eksportert 215 tonn hval til en verdi av 13,2 mill. kroner. I 2018 falt eksporten til 148 tonn, til en verdi av 8,4 mill. kroner. Eksport av hval til Japan er mulig, men eksporten er tidkrevende og kostbar som følge av et komplisert importregime på japansk side. Nærings- og fiskeridepartementet arbeider for å forenkle rammevilkårene for hval og normalisere handelen. Arbeidet er krevende og tar tid, men vi ser nå framgang på flere områder. Jeg vil ta opp våre forventninger til forenklinger i handelen med hval med min japanske motpart når jeg besøker Japan i uke 11.

I 2015 ble Norge, Island og Japan enige om å opprette et trilateralt forum med representasjon på embetsnivå fra alle tre land, med sikte på å drøfte forenklinger i rammevilkårene for import av hval. Det har hittil blitt holdt tre møter, hvorav det siste fant sted i Tokyo 22. februar i år.

Det viktigste resultatet fra møtet var at Japan aksepterte å gå bort fra kravet om å ta DNA-analyser i Japan av importert hval fra og med 2020. Dette er svært positive signaler.

Per i dag er importprosedyrene for hval så tidkrevende at det kun er mulig å eksportere fryst hvalkjøtt. Vi håper at frafall av kravet om DNA-prøver og -analyser på japansk side vil muliggjøre eksport av fersk hval. Dette vil også muliggjøre eksport av "blandede produkter" med opphav fra flere dyr, som f.eks. olje. Hvilke krav til mattrygghet som skal gjelde, er fremdeles til drøfting.

Det gjenstår imidlertid fremdeles et stykke før vi har oppnådd et handelsregime der det er mulig for norsk hvalnæring å øke eksporten. Japan stiller strenge krav til analyser av PCB, kvikksølv og kimtall (mikrobiologisk analyse av totalt antall bakterier). Også disse kravene er gjenstand for drøftinger i den trilaterale embetsgruppen. Det er i tillegg opprettet en trilateral ekspertgruppe som drøfter disse spørsmålene i større detalj. Denne gruppen

møttes sist i Tokyo 21. februar, i forkant av embetsmøtet. Norge er representert av Havforskningsinstituttet i denne gruppen.

Japan har sagt at de vil starte kommersiell hvalfangst i egne farvann fra og med juli 2019. I den forbindelse vil de måtte utarbeide et nytt regelverk for omsetning av hval på hjemmemarkedet. Vi må arbeide for at det ikke stilles strengere krav til norske importprodukter enn de japanske.

Når det gjelder rammene for fremtidig japansk hvalfangst, så er det etter hva jeg kjenner til, fortsatt et åpent spørsmål hvordan Japan vil ordne dette. Japan har hatt samtaler med Norge og en rekke andre land, både før og etter utmeldelsen fra IWC, om hvordan forvaltningsregimet utenfor IWC kan og bør være. Denne dialogen vil fortsette, og min målsetting er at vi skal videreutvikle og styrke våre felles mål om en normalisering av hvalfangst og omsetning av hvalprodukter.

SPØRSMÅL NR. 1150

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 14. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at elever i grunnskole og videregående opplæring møter den type nedsettende språkbruk og verbal trakassering som vi har sett omtalt blant annet i Aftenposten 5. mars?

BEGRUNNELSE:

Elever har nylig gått ut i mediene og tatt opp den ganske grove og nedsettende språkbruken som elever i norsk grunnskole og videregående opplæring blir utsatt for. Dette har i liten grad blitt tatt tak i.

Ny overordnet del av læreplanen slår blant annet fast at opplæringa skal bygge på respekt for menneskeverdet og fremme likestilling. Skolen og lærebedriften skal møte elevene og lærlingene med respekt, og alle former for diskriminering skal motarbeides.

Utviklingen i grunnskolen og videregående opplæring er statsrådets ansvar. Hva vil han gjøre for å motvirke denne typen adferd.

Svar:

Den type nedsettende språkbruk og verbal trakassering som elevene fortalte om i mediasaken representanten viser til, er uakseptabel. Det å bli utsatt for trakassering er ødeleggende for den enkelte, og kjønnsbasert trakassering bidrar også til mindre likestilling. Trakassering er ikke bare uakseptabelt, det er også ulovlig. Regjeringen har skjerpet regelverket om elevenes rett til et godt læringsmiljø. Det er nulltoleranse for trakassering og skolene har en plikt til å handle dersom det forekommer. Jeg er glad for at disse jentene sier klart fra om hva de opplever, samtidig som vi ikke må glemme at ikke alle tør eller orker å gjøre det.

Det er derfor viktig at temaet er satt på dagsorden, slik det blant annet er gjort gjennom kampanjen #MeToo. Oppgjøret med seksuell trakassering må fortsette i alle deler av samfunnet, også i skolen. Dette er et tema regjeringen har høyt på dagsordenen.

Alle offentlige myndigheter, skolemyndigheter og arbeidsgivere har i dag en plikt til å jobbe aktivt mot seksuell trakassering innenfor egen virksomhet og eventuelt sette i verk tiltak. En rekke departementer har satt inn

tiltak mot seksuell trakassering i ulike sektorer som helse, utdanning, kultur, justis og forsvaret.

Skolen er en viktig fellesarena i samfunnet, der vi møtes på tvers av bakgrunn og kultur. Dette gjør skolen til en sentral arena for å bygge normer og verdigrunnlag, og for å diskutere viktige samfunnsspørsmål. Skolen skal jobbe med elevenes sosiale læring både gjennom fagene og annet holdningsskapende arbeid i skolehverdagen. Fagene er verktøy som skal gi elevene bedre forståelse, kunnskaper og ferdigheter. Med ny overordnet del tydeliggjør vi at skolen også har et ansvar for elevenes sosiale læring i det daglige arbeidet i klasserommet og friminuttene for øvrig.

Læreplanverket bestemmer hvilken kompetanse elevene skal oppnå i skolen, men samtidig har skolene og lærerne et handlingsrom når de skal definere innholdet. Dette handlingsrommet er viktig. Det gjør at lærerne kan aktualisere undervisningen samtidig som læreplanene skal stå seg over tid. Temaer i tilknytning til problematikken vi diskuterer her er godt dekket i dagens læreplaner, og vil fortsatt være det i de som jeg snart skal sende på høring. I dag blir blant annet seksualitet og respekt for andres integritet og grenser dekket av flere kompetansemål i læreplanene for naturfag, KRLE og samfunnsfag i grunnskolen. I videregående opplæring er det for eksempel kompetansemål i samfunnsfag som knytter seg til diskriminering, kriminalitet, overgrep og arbeidsmiljø. For å bistå skolen og lærerne har Utdanningsdirektoratet laget ressursheftet Seksualitet og kjønn. Heftet inneholder tips til undervisning om kropp og identitet, seksuell trakassering, grenser, språk og respekt.

Det er viktig at undervisningen tilpasses og tilrettelegges slik at den blir relevant og tilpasses elevenes alder og behov. #MeToo kan være en inngang til kompetansemål som handler om respekt for andre og seksualitet, og kan

slik bidra til å gjøre undervisningen relevant. Vi vet at mange skoler jobber godt med disse spørsmålene, samtidig som det åpenbart fremdeles er en jobb å gjøre.

Kompetansetiltakene mot mobbing er også en viktig del av arbeidet for å forebygge og stanse seksuell trakassering. Både mobbing og seksuell trakassering innebærer at noen elever blir plaget av andre. Slike handlinger er i strid med skolemiljøreglene, og det er skolens plikt å stanse alle former for trakassering.

Å styrke de voksnes kompetanse til å forebygge og stanse mobbing og trakassering i både skoler og barnehager, er derfor et av de viktigste tiltakene regjeringen gjennomfører for å sikre trygge og gode skole- og barnehagemiljøer. Siden 2017 har mer enn 800 skoler og barnehager over hele landet deltatt i dette kompetansearbeidet. I tillegg viser spørningen fra Skole-Norge i 2018 at 64 prosent av kommunene som arbeider innenfor den desentraliserte kompetanseordningen, har valgt læringsmiljø som tema. Samlet innebærer dette at over tusen skoler og barnehager over hele landet prioriterer arbeidet med å skape trygge og gode miljøer for barn og unge. Dette er svært viktig, også i arbeidet for å forebygge og stanse seksuell trakassering.

Jeg forventer at alle som arbeider i skolen tar ansvar og gir tydelig beskjed om at ulike former for trakasserende oppførsel absolutt ikke tolereres. Opplæringsloven er helt klar på at alle i skolen har ansvar for at alle elever får oppfylt retten til et godt og trygt skolemiljø. Det er skolens ledelse sitt ansvar å følge dette opp.

Jeg vil til slutt også understreke det ansvaret vi har som foreldre. Det er viktig at foreldre tar opp disse spørsmålene med sine barn, og at vi som voksne selv går foran som gode forbilder. Et godt samarbeid mellom skole og hjem kan også forsterke arbeidet for et godt skolemiljø for alle.

SPØRSMÅL NR. 1151

Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 12. mars 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere om lovverket kan åpne opp for enkelte unntak mot forbudet mot å flytte utenlands for barn under barnevernets omsorg, som har et særskilt behov for å oppholde seg utenfor Norge?

BEGRUNNELSE:

Bergens Tidende skrev 2. mars om et 15-årig stortalent innen amerikansk fotball. Personen er under barnevernets omsorg, og bor hos sin fosterfamilie i Bergen. Han har blitt tilbudt skoleplass ved en privat high school i Califor-

nia for å utvikle seg videre innen amerikansk fotball. Skolen vil stå for både skolepenger og andre kostnader.

Siden vedkommende er under barnevernets omsorg, forhindrer lovverket han å flytte utenlands. Hans familie er svært positive til at han skal dra utenlands for å utvikle seg videre. Fosterforeldrene har tilbudt seg å følge 15-åringen til USA og hjelpe ham til rette. De vil hente ham om han mistrives og ta imot ham i alle ferier.

Svar:

Barn som er under barnevernets omsorg og som bor i fosterhjem skal ha like rettigheter og muligheter som andre barn, og kunne utfolde seg på samme vis som sine jevnaldrende.

Loven åpner for at barn unntaksvis kan plasseres i fosterhjem i utlandet som et frivillig hjelpetiltak, men ikke etter en omsorgsovertakelse. Bakgrunnen for dette er blant annet at barneverntjenesten ikke har forvaltningssmyndighet eller tvangsmyndighet i utlandet og derfor har begrensede muligheter til å følge opp barnet i fosterhjemmet Norge vil også ofte miste jurisdiksjonen (kompetansen) i saken til landet der barnet er plassert. Dette innebærer at norske myndigheter ikke vil ha kompetanse til å endre eller treffe nye tiltak, som vedtak om samvær, endring av plasseringssted og tilbakeføring.

Spørsmålet om et barn under barnevernets omsorg kan oppholde seg midlertidig i utlandet for å gå på skole

på grunn av studier er imidlertid en annen situasjon. Lovverket er ikke til hinder for at barn og unge som bor i fosterhjem i visse tilfeller midlertidig kan oppholde seg i utlandet.

Barneverntjenesten har det helhetlige omsorgsansvaret etter en omsorgsovertakelse, og bestemmer om barnet skal kunne reise utenlands eller om barnet skal kunne bo utenfor fosterhjemmet i en periode. Barneverntjenesten må foreta en konkret vurdering av om det vil være forsvarlig og til barnets beste å oppholde seg midlertidig i utlandet på grunn av skolegang.

Barnevernstjenesten må blant annet vurdere utveklingsopplegget, skole- og boforhold og hvordan barnet kan følges opp. Dette innebærer at barnevernstjenesten, på samme måte som foreldre, må forsikre seg om at barnet vil få det bra og at det har det bra underveis i oppholdet. Foreldrene bør også samtykke til oppholdet. Oppholdets varighet og mulig samarbeid med utenlandske myndigheter vil også kunne inngå i vurderingen.

Barnevernstjenester som er usikre på hvordan forespørsler om utenlandsopphold skal vurderes, kan kontakte Bufdir som er sentralmyndigheten for Haagkonvensjonen 1996. Sentralmyndigheten kan blant annet gi barnevernstjenesten veiledning om regelverket.

Jeg vil snarest sørge for at det i et eget tolkningsbrev gis en presisering av hvordan regelverket skal forstås.

SPØRSMÅL NR. 1152

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 18. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva skjer med den framforhandlede bymiljøpakken for Nord-Jæren dersom Sandnes kommune trekker seg fra samarbeidet?

BEGRUNNELSE:

Bymiljøpakken skal bidra til bedre framkommelighet og bymiljø på Nord-Jæren. Målet er nullvekst i persontransport med bil. Avtalen forplikter staten, fylket og kommunene. I ettertid har det kommet fram sterk lokal uenighet om virkemidlene, særlig gjelder dette rushtid-savgiften i bomsystemet. 38 bomstasjoner i området ble satt i drift høsten 2018, men under et halvt år senere er det

nå på tale at Sandnes kommunen trekker seg fra hele opplegget. Denne situasjonen gjør at det nå reises spørsmål om bymiljøpakken vil eller kan videreføres for de øvrige avtalepartene, om økonomien i bymiljøpakken, og om utbyggingsprosjektene i bymiljøpakken kan realiseres.

Svar:

Stortingsvedtak er bindande, det gjeld også vedtaket knytt til Prop. 47 S (2016-2017)/ Innst. 214 S (2016-2017). Dette vedtaket ligg fast fram til det eventuelt blir fatta eit nytt vedtak i Stortinget.

Eg har heilt sidan september vore tydeleg ovanfor alle partar i byvekstavtaleforhandlingane at dersom dei

alle saman er einige om endringar i bypakken som innfrir forpliktingane som ein er samde om i byvekstavtalen, så vil eg kunne gå til Stortinget på nytt med eit forslag til en-

dring i bypakken. Det er pågåande forhandlingar mellom partane, og eg ser difor ingen grunn til å spekulere i kva som skulle skje dersom forhandlingane ikkje fører fram.

SPØRSMÅL NR. 1153

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 15. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Stortinget har fattet vedtak om hvor InterCity-traseen mellom Follo og Halden skal gå. Det ligger an til flere konflikter og mye større inngrep i Østfoldbyene enn det som var forventet da planene ble vedtatt. Samtidig foreligger ikke noen god plan for tilkobling av banen fra Halden til Sverige som kan ivareta godstransporten og kombineres med lyntog i fremtiden.

Ser ministeren et behov for å foreta ny vurdering av om InterCity-løsningen for nye Østfoldbanen fremdeles er hensiktsmessig å bygge i vedtatt trase?

BEGRUNNELSE:

Det er en lang rekke alternative løsninger for InterCity-utbyggingen i Østfold som ikke er utredet. Det som har kommet frem av fakta om dagens foreslåtte løsning er blant annet at det vil være en veldig kostbar løsning som vil oppnå lite av potensialet som ligger i en så stor infrastrukturbygging.

Granavolden-plattformen sier bl.a. at "Det er også et mål for regjeringen at mer gods kan fraktes på jernbanen for å redusere miljøbelastningen fra tungtransporten", men det er ikke lagt opp til noen god løsning for godstransport som kunne fjernet mange lastebiler fra veiene og spart store utslipp i dagens forslag.

CO2-regnskapet kunne vært betydelig bedre. Det vil være vanskelig å konkurrere med flytrafikken med den foreslåtte løsningen. Den innebærer også tap av naturverdier, biologisk mangfold og kulturminner.

Så lenge spaden ikke er satt i jorda er det fortsatt mulig å finne en løsning som bedre ivaretar fremtidens behov for både reisende, innbyggere og naturen.

Svar:

Sidan 1990-talet er det ved fleire høve gjort vurderingar av framtidig jernbanetrase gjennom Østfold, både med og utan betening av byane undervegs. I 2010-12 blei det gjort

ei konseptvalutgreiing (KVU) av alternative korridorar, med tilråding om at Østfoldbanen også i framtida skal ha stasjonar i byene Fredrikstad, Sarpsborg og Halden. Denne tilrådinga fekk tilslutning ved regjeringa si handsaming av KVUen og av Stortinget gjennom handsaminga av Meld. St. 26 (2012–2013) Nasjonal transportplan 2014–2023.

Etter KVUen er det arbeida vidare med føresetnaden om at gjeldande korridor framleis skal nyttast og utvidast til dobbeltspor, saman med ei oppgradering av knutepunktfunksjonane i bysentraene. Det er òg gjort utgreiingar som viser ulike trasear for vidareføring av bana mot Sverige.

Det er eit overordna mål at veksta i persontransport i byområda skal takast med kollektiv, sykkel og gange. For å nå dette målet er det avgjerande at stasjonane ligg sentralt i byane, slik at dei reisande kjem seg enkelt til og frå stasjonen. For å få mest mogleg nytte av satsinga må stasjonen være eit godt knutepunkt med kort veg til arbeidsplassar, butikkar, boligar og kulturtilbod. Bane NOR arbeider difor saman med andre aktørar om knutepunktutvikling.

I Fredrikstad er planen å bygge ny stasjon på Grønli. Flytting av stasjonen i Fredrikstad til Grønli gir den beste plasseringa for å skape eit godt knutepunkt med kollektiv- og vegsystem (jamfør konseptvalutgreiinga for InterCity). Stasjonsplasseringa ligg òg inne i Fredrikstad sin kommunedelplan frå 1997 og er lagt til grunn i sentrumsplanen. Eksisterande stasjon i Sarpsborg er vurdert å vere den beste for å styrke sentrum, lage gode atkomstar til stasjonen og eit godt knutepunkt (jamfør fastsatt planprogram). Det blir for tida arbeida med kommunedelplan for dobbeltspor gjennom Fredrikstad og Sarpsborg. Som grunnlag for kommunedelplanen ligg det føre planprogram som er politisk handsama i dei to kommunane.

Eit planprogram er ein "plan for planen" og skal mellom anna seie noko om formålet med planarbeidet, kva for alternativ som skal utgreiast, planprosessen og opplegget for medverking. Bystyra i Fredrikstad og Sarpsborg fastsette planprogrammet i desember 2016 og mars 2017.

Kommunestyret i Fredrikstad fastsette planprogrammet ved einstemmig vedtak 8.12.2016. Ved handsaminga av planprogrammet i kommunestyret i Sarpsborg 2.3.2017 fekk benkeforslag om òg å inkludere ny stasjonslokalisering utanfor byen 12 stemmer (av 43) og blei nedstemt. I ettertid har det vore eit betydeleg engasjement frå representantar frå dette mindretalet til fordel for alternativ der dobbeltsporet og stasjonen plasserast utanfor Sarpsborg by (ved Rolvsøy).

Sidan handsaminga av planprogrammet har kommunane og Bane NOR arbeidd med forslag til kommunedep- lan og det ligger an til fyrste gongs handsaming sommaren

2019 i Fredrikstad og Sarpsborg kommune. Planlegging av dobbeltspor gjennom Halden har ikkje kome i gang enda, men Halden kommune arbeider for tida med kommune- planen si arealdel, kor ein legg til grunn dagens stasjon- slokalisering.

Dersom ein skal endre dei konseptvala som er foretekne vil det også auke risikoen for framdrifta i utbyg- ginga av IC gjennom Østfold.

På denne bakgrunn ser ikkje eg at det er naudsynt med ei ny vurdering av traséføring for Østfoldbanen mel- lom Ski og Halden.

SPØRSMÅL NR. 1154

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. mars 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til at barn under omsorg av Barnevernet i særlige tilfeller kan flytte utenlands, slik at de kan følge sine drømmer?

BEGRUNNELSE:

I dag er det slik at barn som er under omsorg av barnevernet ikke kan flytte utenlands uten fosterforeldre. Eventuelt må omsorgsovertakelsen opphøre og barnevernet ikke lengre ha ansvaret for dem. For noen enkelttilfeller slår dette helt feil ut.

Bergens Tidene forteller om et tilfelle hvor en ungdom er så stort talent i amerikansk fotball at han tilbys plass på lag, betalt privatskole og alle andre utgifter i California. Det hører med at forholdene i denne idretten er så små i Norge at det kun er i utlandet at slike talent kan få de muligheter som er nødvendige for å nå sitt potensial. Både guttens biologiske mor og fosterforeldrene støtter han fullt ut. I California er det et apparat for å ivareta han både sportslig, akademisk, sosialt og personlig. Barnevernet har avslått søknaden, og viser til at de ikke har mulighet til å gi unntak fra regelverket.

For slike særskilte tilfeller burde det finnes unntaksmuligheter.

Svar:

Barn som er under barnevernets omsorg og som bor i fosterhjem skal ha like rettigheter og muligheter som an-

dre barn, og kunne utfolde seg på samme vis som sine jevnaldrende.

Loven åpner for at barn unntaksvis kan plasseres i fosterhjem i utlandet som et frivillig hjelpetiltak, men ikke etter en omsorgsovertakelse. Bakgrunnen for dette er blant annet at barneverntjenesten ikke har forvaltning- smyndighet eller tvangsmyndighet i utlandet og derfor har begrensede muligheter til å følge opp barnet i foster- hjemmet Norge vil også ofte miste jurisdiksjonen (kom- petansen) i saken til landet der barnet er plassert. Dette innebærer at norske myndigheter ikke vil ha kompetanse til å endre eller treffe nye tiltak, som vedtak om samvær, endring av plasseringssted og tilbakeføring.

Spørsmålet om et barn under barnevernets omsorg kan oppholde seg midlertidig i utlandet for å gå på skole på grunn av studier er imidlertid en annen situasjon. Lovverket er ikke til hinder for at barn og unge som bor i fosterhjem i visse tilfeller midlertidig kan oppholde seg i utlandet.

Barneverntjenesten har det helhetlige omsorgsans- varet etter en omsorgsovertakelse, og bestemmer om bar- net skal kunne reise utenlands eller om barnet skal kunne bo utenfor fosterhjemmet i en periode. Barneverntje- nesten må foreta en konkret vurdering av om det vil være forsvarlig og til barnets beste å oppholde seg midlertidig i utlandet på grunn av skolegang.

Barnevernstjenesten må blant annet vurdere utvek- slingsopplegget, skole- og boforhold og hvordan barnet kan følges opp. Dette innebærer at barnevernstjenest- en, på samme måte som foreldre, må forsikre seg om at

barnet vil få det bra og at det har det bra underveis i oppholdet. Foreldrene bør også samtykke til oppholdet. Oppholdets varighet og mulig samarbeid med utenlandske myndigheter vil også kunne inngå i vurderingen.

Barnevernstjenester som er usikre på hvordan forespørsler om utenlandsopphold skal vurderes, kan

kontakte Bufdir som er sentralmyndigheten for Haagkonvensjonen 1996. Sentralmyndigheten kan blant annet gi barnevernstjenesten veiledning om regelverket.

Jeg vil snarest sørge for at det i et eget tolkningsbrev gis en presisering av hvordan regelverket skal forstås.

SPØRSMÅL NR. 1155

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen

Besvart 14. mars 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Hva er det som gjør at «Prosjekt Grande», et nasjonalt senter for personer med demens og deres pårørende, ikke faller inn under formålet med midlene til oppfølgingen av regjeringens reform, og vil statsråden neste år følge opp sine uttalte mål om å spre gode løsninger innen eldreomsorgen?

BEGRUNNELSE:

Kirkens bymisjon har hatt møte med og sendt brev til statsråden med søknad om støtte til et prosjekt som skal utrede behovet for og muligheten til å etablere et nasjonalt senter for personer med demens og deres pårørende.

I søknaden skriver Kirkens bymisjon blant annet følgende:

«Prosjektet er et pilotprosjekt som skal utrede muligheten for å etablere et nasjonalt senter der personer med demens, pårørende, helsepersonell og kommuneplanleggere kan møte et ledende fagmiljø på demens i Norge. Stedet vil fysisk plasseres i Ringsaker kommune, som er positive til å samarbeide om en slik etablering. Det vil være aktuelt å etablere kommunale tjenester som dagaktivitetstilbud, korttidsopphold, og forsterket skjermet enhet på Grandesenteret, samt gode samarbeidsrutiner med helsetjenesten. Samarbeid med regional spesialisthelsetjeneste er aktuelt f. eks. med tanke på å tilby og prøve ut rehabiliteringsopphold til særlige grupper, som yngre personer med demens i en tidlig fase av sykdommen. Samarbeid med regionale og nasjonale utdannings-, fag- og forskningsmiljøer vil være relevant for alle delene av prosjektet. Et nasjonalt senter basert på «best practice» vil være en unik arena for hospitering og praksis for helse- og omsorgspersonell og studenter innen helsefag. På den måten kan de erfare «best practice» i en systematisk og helhetlig tjeneste –en erfaring de kan ta med seg tilbake der de jobber»

Nasjonal kompetansetjeneste aldring og helse, er som det største kompetansemiljøet i Norge innen demens, med som samarbeidspartner i dette prosjektet, og

har vært aktivt deltakende i å utarbeide konseptbeskrivelsen for prosjektet. Nasjonalforeningen for folkehelsen deltar også i prosjektet.

Kirkens bymisjon viser i brevet også til uttalelser fra statsråden under Helsekonferansen i 2018:

«Problemet er at de gode løsningene sjelden flytter hjemmefra. De blir værende i kommunen der de ble til. De sprer seg ikke til andre steder. Derfor handler «Leve hele livet» om å spre de gode løsningene».

Statsråden avsto imidlertid Kirkens bymisjons søknad gjennom brev datert 27. februar 2019. Statsråden skriver i brevet at «departementet har enkelte midler til oppfølging av reformen Leve hele livet», men at «søknaden fra Kirkens bymisjon faller imidlertid ikke inn under formålet med disse midlene».

Svar:

Midlene som ble bevilget til Leve hele livet i 2019 er til støtteapparatet for å gjennomføre reformen og ikke til tiltak i kommunene. Disse midlene var ikke søkbare og er fordelt til de ulike aktørene i støtteapparatet, i tråd med budsjettvedtak i Stortinget for 2019. Helse- og omsorgsdepartementet vurderte derfor at søknaden falt utenfor formålet med disse midlene. Kommunene inviteres nå til å ta stilling til forslagene i reformen og beskrive hvordan de vil utforme og gjennomføre disse lokalt. Det følger av Meld. St. 15 (2017–2018) Leve hele livet - En kvalitetsreform for eldre, jf. Innst. 43 S (2018-2019) at kommuner som omstiller seg i tråd med reformen vil prioriteres innenfor relevante eksisterende og eventuelle nye øremerkede ordninger.

Når det gjelder Helse- og omsorgsdepartementets midler knyttet til Demensplan 2020, herunder til pårørendeskoler, så er det Helsedirektoratet som forvalter disse

tilskuddsordningene. Kirkens bymisjon søkte om midler til opprettelse av et nasjonalt senter for personer med demens og deres pårørende. Det er per i dag ingen ordninger innenfor rammene av Demensplan 2020 som omfatter tilskudd til opprettelse av nasjonale sentre.

Demensplan 2020, går nå inn i sine siste år. Departementet har i den forbindelse bedt Helsedirektoratet i årets

tildelingsbrev om å gjøre en oppsummering og vurdering av erfaringene med og resultatene av planen, beskriver dagens og fremtidens utfordringsbilde og foreslå mulige mål/strategier og tiltak på demensområdet etter 2020. Eventuelle nye nasjonale satsinger må vurderes i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 1156

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 12. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å sørge for at besøksforbud blir et effektivt forebyggende beskyttelsestiltak, og når kan vi forvente en økning i bruken av omvendt voldsalarm?

BEGRUNNELSE:

Besøksforbud (straffeprosessloven § 222a) ble lovfestet i 1995. Bestemmelsen har som formål å beskytte voldsutsatte ved at den potensielle utøveren forbyr å kontakte eller oppsøke den utsatte.

NOVA-rapport: Besøksforbud – straffeprosessloven § 222a. beskriver store utfordringer med ordningen.

Rapporten viser blant annet at det er store forskjeller mellom politidistriktene. Manglende håndheving av brudd på besøksforbud og høy terskel for å få besøksforbud kan få fatale konsekvenser. Når ikke ordningen med besøksforbud fungerer er dette kun en falsk trygghet.

Svar:

Det er helt vesentlig at vi som samfunn evner å beskytte personer som settes for vold og trusler av en de har eller har hatt en nær relasjon til. Det er dessverre slik at mange ofre for vold i nære relasjoner utsettes for vold og trusler også etter at forholdet har tatt slutt.

Besøksforbud er et av flere redskap politiet kan benytte for beskytte volds- og trusselutsatte. NOVA gjennomførte en evaluering av ordningen med besøksforbud i 2018. Rapporten forelå i januar og viser at besøksforbud er godt etablert som et forebyggende beskyttelsestiltak i norsk rett. Det er imidlertid utfordringer knyttet til praktisering av ordningen. I tillegg synes terskelen for å ilegge et besøksforbud å være høy.

En viktig oppgave fremover blir derfor å legge til rette for økt bruk samt sørge for at det reageres raskt og med fasthet på brudd på besøksforbudet. Jeg har oversendt rapporten til Riksadvokaten og Politidirektoratet for den nødvendige oppfølgingen. Sammen skal vi sørge for at ofre vold og trusler i nære relasjoner gis større frihet og opplever en trygg hverdag uansett hvor de bor i landet.

Når det gjelder spørsmålet om bruken av omvendt voldsalarm har jeg fått opplyst fra Politidirektoratet at det pr. 1. februar 2019 er lagt ned påstand om bruk i til sammen 21 saker. Fem personer er utstyrt med alarmer pr. dato. Tallet kan synes lavt, men vi har begrenset kunnskap om årsakene til dette. Jeg har derfor tatt initiativ til å gjennomføre en evaluering av denne ordningen. Målet er å frembringe bedre kunnskap om hva som kan fremme, og hva som kan hemme bruken.

Vi skal legge til rette for at sikkerheten til den som er utsatt for vold eller trusler blir bedre. Det er viktig at byrden i en trusselsituasjon flyttes fra offeret til overgriperen og det må være en selvfølge at det er trussel utøver som skal ilegges begrensninger ikke offeret. Økt bruk av omvendt voldsalarm vil være et viktig bidrag for å nå denne målsettingen.

SPØRSMÅL NR. 1157**Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 11. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara****Spørsmål:**

Hvilke grep har statsråden gjort for å få ned den lange ventetiden på passkontorene?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 6. mars kan vi lese i Sarpsborg Arbeiderblad om Trond Magelssen som måtte kjøre 50 mil for å få nytt pass. I en lengre periode har det vært stort press på passkontorene og lange ventetider på Østlandet. Innbyggeren skal ikke måtte påregne å kjøre 50 mil for å få ledig time til nytt pass.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1041 fra stortingsrepresentant Myhrvold, datert 1. mars 2019:

«Jeg har denne uken hatt møte med politidirektøren, som har orientert nærmere om situasjonen og hvilke tiltak som iverksettes. Politidirektøren orienterte om at utfordringene gjelder de tre politidistriktene Oslo, Øst og Sør-Øst.

Felles for alle kontorene på Østlandet er at de opplever stor pågang fordi mange har søkt om pass på de normalt roligste tidene av året, som er vinter og høst. Flere utnytter også vinterferien til å besøke passkontoret. Oppmerksomheten i media på etterspørselen etter passtimer på Østlandet, kan også ha økt presset på passkontorene. Ved enkelte kontorer kan ombygging og opplæring i forbindelse med nye kvalitetskrav ha en viss

innvirkning. Jeg vil understreke at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontorer i landet forøvrig.

Det samarbeides mellom de tre politidistriktene på Østlandet, og det iverksettes flere tiltak for å avhjelpe situasjonen på kortere og lengre sikt. De viktigste tiltakene er:

Utvide bookingen fram i tid: Bookingtiden utvides til 90 dager i Oslo, Øst og Sør-Øst politidistrikter. Dette vil gjøre det enklere for befolkningen å planlegge passfornyelsen lenger frem.

Utvide åpningstidene: Oslo politidistrikt vil utvide åpningstidene på ettermiddagene (mandag til torsdag) og holde lørdagsåpent. Tilsvarende løsninger vil bli etablert ved Øst og Sør-Øst politidistrikt.

Tilføre flere medarbeidere: Nye medarbeidere vil om kort tid være tilstrekkelig opplært og være med på å styrke kapasiteten. Tilsvarende tiltak settes også inn ved flere andre passkontorer på Østlandet. Politidistriktene bemanner også opp, blant annet ved å forskuttere med sommervikarer.

Tiltak på lengre sikt: I løpet av våren vil alle nye passkontor ha mulighet for forhåndsbestilling av passtimer. Når nytt saksbehandlingssystem innføres sammen med nye pass og ID-kort i 2020, vil det tilbys SMS-varsling om utløpsdato sammen med forslag til booking-time. Dette vil være en stor forbedring for oss alle. I tillegg antas SMS-varsling å ville bidra til å forebygge frafall i oppmøte, som i dag er om lag 10 prosent, og også å gi større spredning i bookingen. De nye og større passkontorene skal bli mer effektive og klare å behandle flere passutstedelser enn det man gjør i dag.»

SPØRSMÅL NR. 1158**Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 15. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva er status i prosjektet godsterminal Trøndelag, og når kan vi forvente at terminalen Trøndelag har ventet på i 40 år står ferdig på Torgård?

BEGRUNNELSE:

Den 4. april 2014 tok dagens regjering en beslutning om å avlyse den pågående utredninga om plassering av ny godsterminal for Trøndelag, og vedtok å plassere den sør for Trondheim. Forklaringen var at det hastet for byen, og

næringslivet. Valget stod mellom Torgård og Søberg, som ble utredet videre.

– En rask beslutning er viktig både for byutviklingen i Trondheim og for å nå ambisjonen om å frakte mer gods på jernbane, sa Ketil Solvik-Olsen den gangen

I mars 2017 jublet igjen regjeringspartiene. I media kunne vi lese at Regjeringen bevilger 1.8 milliarder til første byggetrinn i ny godsterminal på Torgård. Anleggsstart ville skje i 2018, og hele beløpet ble lagt inn i Nasjonal Transportplans i første periode. Samtidig ble prislappen på en fullverdig godsterminal satt til vel 10 milliarder kroner, men en trinnvis utbygging skulle løse dette.

I juni 2018 åpnet statssekretær i samferdselsdepartementet en midlertidig terminal på Heggstadmoen med

beskjed om at denne kun er ment som en avlastning fram til en ny og større godsterminal står ferdig på Torgård. Prislapp 300 millioner kroner.

Godsnæringa i Trøndelag og spesielt Trondheim sliter med for liten kapasitet og fremkommelighet slik situasjonen nå er, og vi kan lese i media at næringslivet kaller det en krise.

Svar:

Jernbanedirektoratet arbeider med ei tilleggsutgreiing knytt til ein godsterminal på Torgård. Jernbanedirektoratet tek sikte på at arbeidet slutførast våren 2019. Deretter vil Samferdselsdepartementet syte for ei ekstern kvalitetssikring av utgreiinga.

SPØRSMÅL NR. 1159

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 15. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Noen alvorlig psykisk syke straffedømte utsettes for langvarig isolasjon, noe Sivilombudsmannen mener kan være brudd på deres rettigheter. Stortinget behandlet tirsdag 5.3.19 et forslag fra SV om å frita kriminalomsorgen ansvaret for denne gruppa, for å forhindre isolasjon og isolasjonskader. Dette ble nedstemt.

I lys av risiko for brudd på menneskerettighetene til disse, hvilke tiltak vil statsråden iverksette umiddelbart for å forhindre isolasjon og isolasjonskader?

BEGRUNNELSE:

Flere personer soner i dag i norske fengsler på tross av at de er så alvorlig psykisk syke at de egentlig er soningsudyktige. Praksisen har pågått i mange år. Sivilombudsmannen viser til, i en besøksrapport fra Ila fengsel fra august 2017

«at det er personer ... med store psykiske lidelser som har blitt forverret under fengselsoppholdet. Fengselsledelsen ved gjeldende fengsel har selv satt spørsmålsteget ved om det regimet som i dag kan tilbys, kan klassifiseres som umenneskelig eller nedverdiggende behandling».

I sin 122. sesjon, 12. mars til 6. april 2018, behandlet FNs menneskerettighetskomité tilstanden for psykisk syke i norske fengsler. En sentral anbefaling (artikkel 27)

var at Norge skulle slutte med å isolere personer med «mental disabilities» og sikre tilstrekkelig helsehjelp:

«26. The Committee is concerned by a 2017 report of the Parliamentary Ombudsman who found that the use of isolation for persons with psycho-social disabilities and lack of provision of proper health care services led to the deterioration of health of these persons (arts. 7, 9, 10, and 14).»

Det er viktig å minne om at Grunnloven § 93 og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 3 forbyr tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Det er flere eksempler på at EMD har konkludert med at det foreligger krenkelse av EMK artikkel 3 i tilfeller hvor psykisk syke eller suicidale innsatte har blitt utsatt for ulike former for tvang eller isolasjon og ikke har fått adekvat helsehjelp.

SV har ønsket å frita kriminalomsorgen for ansvaret for de alvorlig psykisk syke, samt lage bestemmelser sikrer at disse får behandling i psykiatrien. Disse forslagene fra SV ble nedstemt. Samtidig har ikke Stortinget gjort noe vedtak som endrer den nåværende situasjon. Sett i lys av fortsatt reduksjon av ansatte i kriminalomsorgen, vil Stortingets avvisning av SVs forslag den 5.3.19, føre til mer innelåsing, isolasjon og dessverre isolasjonskader for denne gruppa.

Svar:

Innsatte i fengsel har rett til helsetjenester på linje med befolkningen for øvrig. Det er helsetjenesten som har ansvar for å gi nødvendige helsetjenester, også overfor innsatte som gjennomfører straff. Kriminalomsorgen skal legge til rette for at innsatte kan motta helsetjenester.

Det fremgår av Granavolden-plattformen at regjeringen vil redusere bruken av isolasjon, og styrke behandlingstilbudet innen psykisk helsevern i kriminalom-

sorgen. Som kjent er det bevilget midler i budsjettet for 2019 til etablering av en nasjonal fellesskapsavdeling ved Ila fengsel. Dette vil styrke tilbudet til noen av de innsatte med størst behov. På bakgrunn av den kritikken som har kommet blant annet fra

Sivilombudsmannen, vil jeg gjennomgå regelverket knyttet til utelukkelse og bruk av tvangsmidler i fengsel. Videre arbeider kriminalomsorgen med en tiltaksplan mot isolasjon.

SPØRSMÅL NR. 1160

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Tom Kalsås

Besvart 15. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil regjeringen, særlig på bakgrunn av de positive passasjertallene for Jærbanen i 2018, vurdere å fremskynde planleggingen av dobbeltsporet videre sørover fra Sandnes til Egersund?

BEGRUNNELSE:

I forrige uke ble trafikk tallene på Jærbanen for 2018 offentliggjort. Tallene viser en vekst på 24,6 prosent fra 2017 til 2018 mellom Stavanger og Egersund, noe som utgjør 854.000 flere passasjerer enn året før.

Dette er svært gledelige tall og viser hvilket potensiale jernbanen har som transportmiddel generelt, og i dette tilfellet Jærbanen spesielt. Utbyggingen av dobbeltspor fra Sandnes og sørover til Egersund vil være et viktig virkemiddel for å få hyppigere avganger og på den måten enda flere som velger å reise kollektivt. På denne bakgrunn er det god grunn til å tro at tidligere prognoser for passasjervekst ved bygging av dobbeltsporet, vil bli oppfylt med god margin.

Det er derfor ingen grunn til å vente med planleggingen av dobbeltsporet, som er det neste steget på veien mot realisering av prosjektet. Planleggingen er også viktig å få på plass så fort som mulig, da utviklingen av byene og tettstedene langs Jærbanen stopper opp i påvente av en beslutning av hvor traseen og stasjoner skal plasseres, og hvor mye areal dobbeltsporet vil beslaglegge.

Arbeiderpartiet har derfor i flere år prioritert bevilninger til planlegging av dobbeltspor på Jærbanen i våre alternative budsjetter, noe som dessverre ikke har fått støtte fra regjeringen.

På bakgrunn av nye trafikk tall og de utfordringene kommunene langs trasen opplever når det gjelder utvikling av byer og tettsteder, bes regjeringen revurdere sitt syn og fremskynde bevillingen til planlegging av dobbeltsporet på Jærbanen.

Svar:

Regjeringa satsar stort på jernbane. Det er fleire avgangar på Sørlandsbanen/Jærbanen enn tidlegare, og det er gjort utbetringar på strekninga som gjer at ein har auka kapasiteten for dei reisande. Løyvingane til vedlikehald har vore ei hovudsatsing som Jærbanen og har nytt godt av. Kontaktleidningsnett, som var rundt 60 år gammalt, har blitt skifta og bruer nær Egersund har blitt utbetra. Som framhaltdt i Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 vil denne satsinga på Jærbanen halde fram.

Regjeringa tek utgangspunkt i Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 og Stortinget si handsaming av denne i dei årlege budsjettprioriteringane. Planlegging av dobbeltspor vidare sørover frå Sandnes er eit av mange viktige jernbaneprosjekt som vil vere ein del av prioriteringane som må gjerast i samband med rullering av transportplanen. For Jærbanen er det foreslått midlar til planavklaring (kommunedelplan) for strekninga Sandnes-Nærbø i første del av planperioda, medan det er varsla oppstart av reguleringsplanarbeid mot slutten av perioda.

Regjeringa har store ambisjonar for norsk jernbane. InterCity-satsinga og dei store utbyggingsprosjekta som skal planleggast og byggast i planperioda viser dette. Regjeringa er samtidig opptatt av å sikre at planlegging og

utbygging på dei vedtatte strekningane har optimal framdrift og gjennomførast på ein kostnadseffektiv måte. Eg vil difor vise til rulleringa av Nasjonal transportplan for

omtale av framdrift og prioriteringane som er gjort på samferdselssektoren.

SPØRSMÅL NR. 1161

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 15. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden lytte til og sikre at de lokale ønskene i Ringsaker om å unngå bom på sidevei følges opp?

BEGRUNNELSE:

I Sundvollen-erklæringen hevder regjeringen at den vil sikre at små veiprosjekter som ikke er knyttet til eksisterende veipakker som hovedregel ikke skal ha bompengefinansiering.

Formannskapet i Ringsaker har vedtatt at man ikke ønsker at det ikke skal være bom på noen sideveier i Ringsaker.

Dersom det kreves inn bompenger på sideveiene i og nær Ringsaker kommune vil dette får store økonomiske konsekvenser for mange familier i Ringsaker. I Ringsaker har man regnet ut at en familie som bor i Ringsaker som begge har jobbene sine i Hamar og kjører hver sin bil til jobb, vil påføres en kostnad på nesten 3000 kroner hver måned i femten år, dvs. en samlet kostnad på om lag en halv million kroner. Slik straffes familier som har kjørt gratis på den samme veien i alle år.

Nye veier hevder at dette er et trafikksikkerhetstiltak. I Ringsaker risikerer man imidlertid å flytte trafikken over til smale og mer fjerntliggende sideveier som passerer barneskoler, og som ikke en gang har tilhørende gang- og sykkelvei.

Ved vedtak om utbygging av E6 ved Stange sørget regjeringen Senterpartiet var en del av for å unngå bompenger på de aktuelle sideveiene.

Svar:

Som hovedregel meiner regjeringa det ikkje bør være bom på sideveg. Vi gjennomfører reformer som skal kutte kostnader i bompengeprosjekta og som vil gi lågare bompengar for bilistane. Dagens NTP har vesentleg lågare bompengandelen enn den førre NTPen som Senterpartiet la fram.

Dette prosjektet har ein lang historikk.

Finansieringsopplegget for prosjektet E6 Kolomoen – Moelv blei lagt frem i Prop. 131 S (2015–2016). Stortinget vedtok den 14. juni 2016 at prosjektet skulle realiserast basert på vilkåra i proposisjonen. Lokale myndigheter, kommunar og fylkeskommunar, har i sine vedtak lagt opp til innkrevjing på sideveg, noko som også var følgt opp i proposisjonen som blei lagt fram for Stortinget.

Samstundes med handsaminga av Prop. 131 S (2015–2016) og Innst. 396 S (2015–2016) vedtok Stortinget følgjande oppmodingsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med fylkeskommunen som er garantist for lånet, for å vurdere behovet for bom på sidevei på fv. 84 ved Snarud og Rudshøgda.»

Regjeringa svarte på oppmodingsvedtaket i Prop. 131 S (2016–2017). Her går det fram at Akershus og Hedmark fylkeskommunar og Nye Veier AS har konkludert med at risikoen ved å fjerne dei to bommane på fv. 84 er for stor, ved at ein stor del av trafikken vil nytte eit vegnett med lågare trafikktryggleik og det finansielle grunnlaget blir svekka.

Heile komiteen, inkludert Senterpartiet, slutta seg til Samferdselsdepartementet si vurdering om å vidareføre bommane på fv. 84 slik det vart vedtatt i Stortingets handsaming av saka 14. juni 2016.

Så vidt eg kan sjå har det ikkje tilkome ny informasjon som tilseier ei anna vurdering av dette enn det Stortinget slutta seg til i 2016. Dersom slik informasjon på eit tidspunkt skulle kome vil vi naturlegvis gjere ei vurdering av dette.

SPØRSMÅL NR. 1162**Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande****Besvart 14. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Gitt at EØS-avtalen er bortfalt.

I hvilken grad har Norge i henhold til annet internasjonalt regelverk og nasjonale bindingslister forpliktet seg til å ta imot arbeidere fra andre land som kan utføre arbeid i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det foregår en debatt om EØS-avtalen. Et av temaene er at den åpner for et felles arbeidsmarked innen EØS. Mange mener dette er problematisk og ønsker av den grunn å si opp avtalen. Men er det ikke slik at vi også i andre internasjonale avtaler og nasjonale bindingslister har forpliktet oss til å ta imot folk som kommer hit for å jobbe, eller som utenlandske oppdragstakere tar med seg for å få utført oppdraget. Spørsmålet mitt går således på hvilke omfang det kan ha og hvilke betingelser det skal skje på.

Svar:

Jeg forstår det slik at spørsmålet gjelder hvilke folkerettslige forpliktelser Norge har utover EØS-avtalen på det aktuelle feltet.

Bortsett fra EØS-avtalen har Norge ingen folkerettslige forpliktelser til å gi adgang til det norske arbeidsmarkedet for utenlandske arbeidere.

På det handelspolitiske området er det imidlertid enkelte åpninger. Visse kategorier av tjenesteytere kan komme til Norge for å utføre kortsiktige tjenesteoppdrag. I WTO-avtalen om handel med tjenester, GATS, er en av måtene å levere tjenester på gjennom tilstedeværelse av personer på midlertidig basis. Det vil si at en utenlandsk tjenesteyter leverer tjenester i kjøpers hjemland på basis av en midlertidig oppholdstillatelse.

I vår GATS-bindingsliste har Norge forpliktet seg til å gi markedsadgang etter GATS-reglene for denne leveringsmåten, men det er satt krav om blant annet høy kompetanse hos de personene som skal oppfylle kontrakten og en begrensning på tre måneder i oppholdets varighet i Norge. Det stilles også krav om norske lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere mens de utfører oppdraget i Norge.

Der disse vilkårene er oppfylt, betyr altså dette at GATS kan forplikte oss til å åpne for en kontrakt som en tjenestebedrift fra et annet WTO-medlem har inngått med norsk kjøper – også om oppdraget bare kan oppfylles ved at ansatte i tjenestebedriften kommer til Norge.

SPØRSMÅL NR. 1163**Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 15. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Regjeringa har teke initiativ til ei omorganisering av trafikkstasjonane, og konsulentrapporten om dette har skapt stor debatt og motstand.

Når blir den framtidige strukturen til trafikkstasjonane avgjort, og vil Stortinget få denne saka til behandling?

Svar:

Regjeringa sette i 2017 i gang ein områdegjennomgang av Statens vegvesen. Denne gjennomgangen viste eit betydeleg potensial for å effektivisere og modernisere mellom anna trafikant- og køyretøytenesta i etaten. Dette er i samsvar med tidlegare vurderingar Statens vegvesen sjølv har gjort.

Når stadig fleire tenester kan gjerast via nettbaserte løysingar utan krav til fysisk oppmøte på ein tenestestad, må dagens tenestetilbod tilpassast for å sikre mest mogleg rasjonell og effektiv drift i tråd med brukarane sine

forventningar. Det blei derfor gitt oppdrag til Statens vegvesen om å utarbeide forslag til ny tenestemodell og –struktur for trafikant- og køyretøytenestene. Dette arbeidet har frist 10. mai i år.

Eg vil no vente på Statens vegvesen sitt forslag og vurdere dette nærmare når rapporten deira ligg føre.

Det er likevel viktig å peike på at Statens vegvesen også framover skal vere til stades rundt i landet, slik at

brukarane får utført dei tenestene dei treng. For å oppretthalde eit godt tilbod skal Statens vegvesen derfor komme opp med forslag til kompensierende tiltak for tenester som krev fysisk oppmøte, dersom ny struktur gjer lengre reiseveg enn før. Lokalisering av tenestestader og einingar i Statens vegvesen, vil bli vurdert i tråd med retningslinjene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 1164

Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen

Besvart 14. mars 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hva er det reelle innholdet i de foreslåtte endringene i reglene for meldeplikt mht. tjenestereguleringene?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med forslag om endring av regler for meldeplikt når det gjelder forskrifter/vedtak som kan ha virkning for tjenesteregler, er det fra flere hold hevdet at dette vil gi EU anledning til å overprøve norske forvaltningsvedtak eller forskrifter på området.

Regelverket det her er snakk om dreier seg om et begrenset område, og det er ikke mulig å lese en slik forståelse ut av de dokumenter som bl.a. ligger ute på europaportalen. Likevel er det tydelig at det fra enkelte hold forstås slik at en meldeplikt vil innebære betydelige innskrenkninger i råderetten til det enkelte forvaltningsorgan.

Det er derfor naturlig å be næringsministeren klargjøre omfanget og konsekvensene av meldeplikten som foreslås, og hva regjeringen har foretatt seg i den forbindelse.

Svar:

Jeg oppfatter at stortingsrepresentanten spør om innholdet i Kommisjonens opprinnelige forslag til direktiv som endrer reglene for meldeplikt for krav til tjenestevirksomhet.

Europakommisjonen har fremmet forslag til et nytt direktiv som har til hensikt å gjøre dagens meldepliktordning mer effektiv. EUs institusjoner forhandler nå om forslaget, og forhandlingene kan føre til at forslaget blir endret på flere punkter.

I henhold til Kommisjonens direktivforslag skal rammene for hva nasjonale myndigheter kan vedta av krav overfor virksomheter som selger tjenester fortsatt følge av tjenesteloven. Meldeplikten skal fortsatt kun omfatte regelverk innenfor tjenestelovens virkeområde. Meldeplikten følger av EØS-høringsloven. Rammene for meldeplikten settes altså av to lover som er vedtatt av Stortinget.

Hovedelementene i Kommisjonens forslag

Tidspunktet for når en regel skal meldes foreslås satt til når et utkast foreligger og minst tre måneder før det vedtas. I dagens meldepliktordning for tjenester foreligger ingen slik tidsfrist.

Videre foreslås det at dersom Europakommisjonen varsler om at forslaget til nasjonalt regelverk ikke er i samsvar med reglene i tjenstedirektivet, skal nasjonale myndigheter ikke vedta regelverket før tre måneder etter utløpet av meldeperioden.

Kommisjonen foreslår også at den skal kunne fatte beslutning om at den anser et regelverksforslag for å være i strid med forpliktelser i tjenstedirektivet, og kreve at et medlemslands nasjonale myndighet ikke vedtar det aktuelle regelverket.

I tillegg foreslås det at notifiseringer i henhold til denne ordningen skal bli offentlig tilgjengelig. På denne måten kan berørte parter, herunder næringslivet, gjøres oppmerksomme på planlagte tillatelsesordninger eller bestemte krav som skal introduseres i markeder der de opererer.

Disse endringsforslagene sammenfaller med dagens meldepliktordning for varer.

Det foreslås også å presisere hvilke krav som skal meldes, samtidig som meldeplikten utvides til å gjelde tillatelsesordninger som reguleres av tjenesteloven.

Ett av kjernepunktene som nå diskuteres i EU er det ovennevnte forslaget om Kommisjonens myndighet til å beslutte at regelverk ikke skal vedtas eller skal oppheves. Dette er en hovedårsak til at forhandlingene nå har stoppet opp. Dagens meldeplikt gir ikke ESA myndighet til å stoppe norsk tjenesteregulering. Regjeringen vil at det

fortsatt skal være slik. Dette er en oppfatning vi deler med mange av EUs medlemsland.

EØS/EFTA-landenes uttalelse 15. februar i år om meldepliktordningen for tjenesteregulering er et eksempel på at regjeringen bruker handlingsrommet for å fremme norske interesser før regelverket vedtas. Dette er aktiv europapolitikk, og det vil vi fortsette med.

SPØRSMÅL NR. 1165

Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 18. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Både i Oslo, Bergen, Trondheim og Nord-Norge nektes døve, døvblinde og sterkt hørselshemmede å gi blod.

Hva mener statsråden om denne praksisen, og hva vil han eventuelt gjøre for å rette opp i dette?

BEGRUNNELSE:

NRK skriver 6. mars om at døve, døvblinde og sterkt hørselshemmede å gi blod. Årsaken er ikke medisinsk, men av den enkle grunn at døve trenger tolk når de skal gi blod. Når du skal gi blod blir du nemlig intervjuet om din helsestilstand av en bioingeniør, sykepleier eller lege.

I en situasjon der det er mangel på blod og blodgivere bør ikke folk nektes å gi blod grunnet sin hørselshemming.

Svar:

Når døve, døvblinde og sterkt hørselshemmede ikke får gi blod er dette knyttet til pasientsikkerhet, og ikke hørselshemmingen i seg selv. Hensynet til mulig risiko for mottaker av blodet veier tungt, i tillegg til mulig risiko for givers egen helse.

Ifølge de regionale helseforetakene kan det ha medisinsk betydning både for giver og mottaker hvis informasjon går tapt under intervjuet før blodgivning. Bruk av tolk øker risikoen for at informasjon går tapt i intervju situasjonen. Dette gjelder tegnspråkbrukere så vel som fremmedspråklige.

Blodforskriften fastsetter at blodbankene skal ha evalueringsprosedyrer for å sikre at mulige givere er egnet til å gi blod, og denne evalueringen skal gjennomføres ved hjelp av spørreskjema og personlig intervju. For å kunne avdekke eventuelle risikofaktorer berører samtalen svært

sensitive forhold. Å ha med en tredjepart (tolk) i denne samtalen innebærer en økt risiko for at giver ikke vil være helt åpen om sensitive forhold eller risikoatferd. Tilbakeholdt informasjon kan i dette tilfellet gå ut over tredjeperson, altså blodmottaker, sin sikkerhet. Dette gjør at situasjonen skiller seg fra andre tilfeller der det brukes tolk

Blodgivning er frivillig, men det betyr ikke at alle har rett til å gi blod. Blodgivning har heller ikke vist å ha noen helsemessig fordel for blodgiveren. Utvelgelseskriterier for blodgivere skal bidra til at det er trygt å gi og motta blod samt hindre overføring av smitte. Blodmottakerens sikkerhet skal være det viktigste.

Helsedirektoratet påpeker at også hensynet til giver er viktig. Vedkommende må kunne motta og forstå nødvendig informasjon om blodgivning. Dersom forhold omkring egen helse ikke blir tilstrekkelig avdekket kan dette innebære risiko for givers egen helse. Blodbankene må avise blodgivere dersom beskyttelsesnivået ikke anses tilstrekkelig høyt, uansett grunn. Den enkelte blodbank må foreta en helsefaglig vurdering av hvilken potensiell risiko bruk av tolk kan innebære i forbindelse med blodgivning.

Blodbanken har ansvar for at blodprodukter som gis til pasienter er så trygge som mulig og for at blodgivning skal være så trygt som mulig også for givere. Fordi blodbanken har ansvaret både for givers sikkerhet og for sikkerheten til mottaker av blod, og denne sikkerheten må settes foran andre hensyn, er det opp til Blodbanken å avgjøre hvem som kan gi blod.

Diskrimineringsnemnda har nylig avgitt uttalelse i en sak nettopp om hvorvidt det er diskriminerende å nekte brukere av tegnspråktolk å bli blodgivere. Nemndas konklusjon var at dette ikke er diskriminerende. Diskrimineringsnemnda uttalte følgende:

"Nemndas konklusjon er at Oslo universitetssykehus HF ikke handler i strid med forbudet mot diskriminering på grunn

av nedsatt funksjonsevne overfor personer som er avhengige av å bruke tegnspråktolk, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6, når de nektes å være blodgiver."

Jeg viser til Diskrimineringsnemndas vurdering og konklusjon og det lovmessige ansvaret som ligger til den enkelte blodbank om å yte forsvarlige helsetjenester. Bruk av tolketjeneste i forbindelse med blodgivning er en vurdering som må foretas av den enkelte blodbank.

SPØRSMÅL NR. 1166

Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 14. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvor mange av de videregående skolene i Norge er det som har et fullverdig studiespesialiserende tilbud innen realfag og fremmedspråk?

BEGRUNNELSE:

Vi er kjent med at mange videregående skoler i Norge, spesielt i distriktene, ikke har hva vi kaller et fullverdig tilbud innen studiespesialisering. Når elever ikke får anledning til å ta de fagene de har lyst til, og som de trenger for videre studier på universitets- og høyskolenivå virker dette svært hemmende for elevene.

Med fullverdig tilbud menes et reelt tilbud, hvor det annonserte tilbudet faktisk gjennomføres, og ikke avlyses på grunn av for få påmeldte elever og lignende.

Riktige fagkombinasjoner er avgjørende for studiemulighetene. Nå ser vi at elevenes muligheter innskrenkes på grunn av små videregående skoler med få fag.

Svar:

Opplæringsloven § 13-3 fastslår at det er fylkeskommunen som har ansvar for videregående opplæring. Fylkeskommunen skal sørge for å oppfylle retten til videregående opplæring for ungdom og voksne som bor i fylket. Fylkeskommunen skal planlegge og bygge ut sitt tilbud om videregående opplæring ut i fra nasjonale mål, ønskene til søkerne og samfunnets behov for videregående opplæring.

Innenfor gjeldende lover og regler har fylkeskommunene stor frihet til å avgjøre skolestruktur, fagtilbud og andre forhold knyttet til videregående opplæring. Videre er det slik at fylkeskommunen må sikre at deres tilbud kan føre fram til studiekompetanse, yrkeskompetanse eller grunnkompetanse. Antallet programområder og fagkombinasjoner er svært mange, også innenfor studiefor-

beredende utdanningsprogram. For eksempel kan det gis opplæring i 43 språk. Fylkeskommunene må derfor årlig foreta vurderinger av hvilke tilbud som vil kunne tilbys på de ulike skolene for å gi et godt tilbud ut fra søkerens ønsker, samfunnets behov og nasjonale mål.

Fag- og timefordelingen gir noen føringer for hvilke fag elever på studiespesialiserende skal ha: Kravet til fordypning er at elevene må ha minst fire programfag fra sitt eget programområde. I tillegg til det kan de velge to programfag til, enten fra sitt eget programområde eller fra et annet. Elever på studiespesialiserende skal også som hovedregel ha ett annet fremmedspråk som fellesfag, og de skal tilbys det samme faget over to år.

Det betyr at skolene må ha et fagtilbud som er bredt nok til at elevene kan oppfylle dette kravet.

Det finnes statistikk og informasjon om skoler og elevtall blant annet på Utdanningsdirektoratets hjemmesider, men nasjonale myndigheter samler ikke inn tall som sammenligner tilbud utover i året. I skoleåret 2018–19 er det 415 videregående skoler i Norge, og ved 344 av disse tilbys det studiespesialisering. 344 er antall skoler med elever registrert på det gjeldende programmet i innværende skoleår.

Det er som nevnt mange fagkombinasjoner å velge mellom innenfor studieprogrammet studiespesialisering, men grovt sett velger elevene fordypning (programområde) innen enten realfag eller språk, samfunn og økonomi. På Utdanningsdirektoratets nettsider finnes også oversikt over hvilke programområder og fag det er registrert elever på hvert skoleår, og ved hvilke skoler.

Oppsummert er det slik at det ikke innhentes en årlig statistikk for forholdet mellom hvilke studieprogrammer, programområder og emner som tilbys ved søknadsfristen på våren og hvilke tilbud som til slutt gjennomføres, men det er mulig å gå inn på Utdanningsdirektoratets sider for å undersøke programområder og fag som tilbys ved skoler og i fylkeskommuner som er av interesse.

SPØRSMÅL NR. 1167**Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen****Besvart 12. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

Dersom tingretten eller jordskifteretten på Tynset legges ned, vil de som bor i Nord-Østerdalen måtte reise opp mot 18 mil for å komme frem til nærmeste tingrett eller jordskifterett.

Mener statsråden at en nedleggelse av Nord-Østerdal tingrett eller jordskifterett fortsatt vil sikre tilgjengelighet til domstolene for innbyggerne i Nord-Østerdalen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har satt ned en domstolkommisjon som blant annet skal foreslå hvilke domstoler som skal legges ned og hvilke som skal opprettholdes i Norge i fremtiden. På regjeringens sider står det blant annet følgende:

«På grunnlag av utvalgets forslag til overordnede kriterier, anbefalinger om domstolenes oppgaver og oppgaveløsning og analyse av samfunnsmessig lønnsomhet skal det skisseres alternativer til en konkret domstolstruktur for de alminnelige

domstolene på første- og anneninstansnivå og for jordskifterettene.»

Samtidig understrekes det i utvalgets mandat at utredningen må ta sikte på en fremtidig organisering og struktur som sikrer tilgjengelighet.

Svar:

Domstolenes struktur og tilgjengelighet vurderes av Domstolkommisjonen. Når kommisjonens utredning blir levert 1. oktober 2019, tar departementet sikte på å sende den på en bred høring, før departementets oppfølgingsarbeid tar til. Jeg kan derfor ikke svare på spørsmålet nå.

Jeg gjør for øvrig oppmerksom på at kommisjonen er bedt om å «...vurdere om det bør åpnes for flere permanente rettssteder for samme domstol eller at det kan avholdes rettsmøter flere steder, som alternativ til opprettholdelse av flere domstoler».

SPØRSMÅL NR. 1168**Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 19. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan følger statsråden opp konklusjonene som sivilombudsmannen har gjort rundt begrepet «stor sannsynlighet» i spørsmål om tvangsmedisinering, og mener statsråden at dagens praksis med tvangsmedisinering på generelt grunnlag er i tråd med psykisk helsevernloven?

BEGRUNNELSE:

Sivilombudsmannen kom i januar med to avgjørelser rundt tvangsmedisinering, der ombudsmannen konkluderer med at psykisk helsevernloven er brutt. De to sakene gjelder klagesaker som har fått avslag av Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder og Fylkesmannen i Oslo og Viken.

Sivilombudsmannen uttaler blant annet:

«Psykisk helsevernlovens krav til «stor sannsynlighet» for positiv effekt av tvangsmedisinering innebærer at det kreves mer enn alminnelig sannsynlighetsovervekt for slik effekt for at tvangsmedisineringen skal være lovlig. Kravet knytter seg til den enkelte pasient og ikke til en gruppe pasienter.»

Videre uttaler Sivilombudsmannen:

«Ombudsmannen legger til grunn, slik det ble formulert av Paulsrud-utvalget, at treffsikkerheten ved bruk av antipsykotika er usikker og lav, både ved akuttbehandling og – særlig – ved vedlikeholdsbehandling.»

Ettersom loven stiller særskilt høye krav for å bruke tvang i behandlingen, og fordi forskningen ikke gir entydige resultater om nytten ved antipsykotika, ville det være interessant å vite om statsråden mener dagens praksis med tvangsmedisinering på generelt grunnlag er i tråd med psykisk helsevernloven.

Svar:

Sivilombudsmannen har i 2018 og 2019 uttalt seg i flere saker om fylkesmannens behandling av klager på vedtak om tvangsmedisinering etter psykisk helsevernloven. Ombudsmannen har i disse sakene funnet mangler både i saksbehandlingen og lovforståelsen som er lagt til grunn.

Helsedirektoratet gjorde derfor i to brev hhv 17. januar og 11. februar i år landets fylkesmenn oppmerksom på Sivilombudsmannens uttalelser og de manglene som ble funnet. De regionale helseforetakene er også gjort oppmerksom på problemstillingen gjennom kopi av brev 17. januar.

I lys av ombudsmannens uttalelser har Helsedirektoratet også utdypet omtalen av kravet om "stor sannsyn-

lighet" etter psykisk helsevernloven § 4-4 i sitt rundskriv IS-1/2017 Psykisk helsevernloven og psykisk helsevernlovens forskriften med kommentarer.

Helsedirektoratet arbeider også med en ytterligere utdypning som de tar sikte på sende til fylkesmennene om forståelsen av beviskravet etter § 4-4 og da særlig knyttet til vurderingen av sannsynlighet for effekt ved førstegangspysykoser.

Jeg forventer at helsetjenesten har en praksis som er innenfor regelverket for tvangsmedisinering og at fylkesmennene innretter sin praksis for behandlingen av klager i tråd med ombudsmannens og Helsedirektoratets uttalelser.

SPØRSMÅL NR. 1169

Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 18. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Justisminister Tor Mikkel Wara er i NRK 7.3.19 referert på at han mener at nordmenn som har kjempet for IS, bør bli straffet ved en internasjonal domstol. En slik domstol er foreløpig ikke etablert.

Hvilke internasjonale initiativ, og hvilke bidrag vil Norge tilby, for å få etablert en internasjonal domstol, og hvis en internasjonal rettsmekanisme ikke blir etablert, hvordan vil justisministeren straffefølge nordmenn, mistenkt for krigsforbrytelser i forbindelse med IS' kamphandlinger?

BEGRUNNELSE:

Sveriges Statsminister Løfven, og Sveriges innenriksminister Damberg har nettopp gått ut og støttet et internasjonalt tribunal for rettsforfølging av IS krigere mistenkt for krigsforbrytelser. Samtidig melder Human Rights Watch i en rapport 7.3.19 at barn som er mistenkt for tilknytning til IS har blitt torturert av kurdiske og irakiske myndigheter. Et internasjonalt tribunal bør ha som mandat å straffefølge alle mistenkte for krigsforbrytere i forbindelse med kamphandlingene i Syria og Irak de siste årene. Begrunnelsen for norsk støtte og bidrag til et internasjonalt tribunal må være knyttet til ønske om rettsikkerhet i området, samt forhindre straffefrihet. Begrunnelsen kan ikke være at Norge gjennom en slik mekanisme skal slippe at

norsk rettsvesen rettsforfølger mistenkte krigsforbrytere med tilknytning til Norge.

Svar:

Å bekjempe straffrihet for grove internasjonale forbrytelser som folkemord og forbrytelser mot menneskeheten, er en grunnholdning for Norge og regjeringen. Norge støtter to mekanismer som FN har opprettet til å innhente bevis og etterforske internasjonale forbrytelser begått i Syria og Irak.

Når det gjelder muligheten for å etablere en internasjonal straffedomstol for å straffefølge overgrep begått i Syria og Irak, er dette noe som må vurderes ut fra utviklingen internasjonalt. Norge deltar i internasjonale diskusjoner om bekjempelse av straffrihet av grove internasjonale forbrytelser, og vi er åpne for å vurdere forslag som settes frem. Det er mange uavklarte problemstillinger som må utredes og vurderes før Norge kan ta standpunkt til opprettelsen av en eventuell internasjonal domstol. Spørsmål om dette kan rettes til utenriksministeren.

Norske borgere som har sluttet seg til ISIL og som kommer til Norge, vil uansett kunne bli straffeforfulgt i Norge. Det norske straffesystemet gir et godt rammeverk for å kunne straffefølge norske borgere som enten har støttet ISIL eller vært delaktig i de massive overgrepene som har funnet sted i Syria og Irak. Blant annet kan per-

soner som har deltatt i en terrororganisasjon straffes etter straffeloven § 136 a, uavhengig av om vedkommende har utført eller medvirket til konkrete overgrep. Bestemmelsen er utformet slik at den skal ramme et bredt spekter av handlinger som er egnet til å støtte opprettholdelsen av en terrororganisasjon. Det er allerede flere eksempler på at personer har blitt domfelt etter denne bestemmelsen

av norske domstoler. Dersom en person har vært delaktig i konkrete overgrep, vil også andre bestemmelser i straffeloven kunne være aktuelle. Det er imidlertid opp til påtalemyndigheten å vurdere i hvert enkelt tilfelle om det er grunnlag for å innlede etterforskning, og hvilke straffebud det eventuelt kan tas ut tiltale for.

SPØRSMÅL NR. 1170

Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 13. mars 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde

Spørsmål:

Vil statsråden legge frem sak for Stortinget med en vurdering av det totale kostnadsbildet for kommunenes bruk av nødnett, herunder investering i nytt oppdragshåndteringsverktøy, og i så fall når?

BEGRUNNELSE:

Viser til uttalelse fra styret i Møre og Romsdal 110-sentral av 6. mars 2019. Styret oppfatter det som at statsråden ikke har gitt fullstendig svar på de spørsmålene jeg stilte i spørretimen 21. februar 2019 om kostnader som er påført kommunene i forbindelse med nødnett og reinvestering i oppdragshåndteringsverktøyet Vision. Jeg deler denne oppfatningen.

Statsråden har ikke svart på hvordan hun stiller seg til at de høye kostnadene som påføres kommunene kan få negative konsekvenser for den lokale beredskapen. Styret i Møre og Romsdal 110-sentral gjentar i sin uttalelse at finansieringen av drift og reinvestering av tunge og store IKT-systemer er overlatt brukerne, og at dette kan bli en risiko for beredskapen i hele Norge.

Svar:

Nødnett er bygd og driftes i tråd med Stortingets føringer, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2004-2005) og Budsjett-innst. S. nr. 4 (2004-2005), St.prp. nr. 30 (2006-2007) og Innst. S. nr. 104 (2006-2007) og Prop. 100 S (2010-2011) og Innst. 371 S (2010-2011).

Finansieringsmodellen har hele tiden vært at staten skulle dekke den store investeringen i infrastruktur og førstegangsinvesteringen i brukerutstyret. Brukerne skulle deretter dekke utgifter til drift- og vedlikehold av infrastrukturen gjennom en abonnementsordning, og

selv dekke drift av, og reinvestering i, brukerutstyr. Regjeringen følger dermed opp Stortingets tidligere vedtak i saken.

Som jeg opplyste i Stortinget den 6. februar 2019, er ikke brann- og redningsvesenets oppdragshåndteringsverktøy nødnettutstyr, men et fagsystem som ble betalt av staten og rullet ut samtidig som nødnettet ble bygget ut. Helsevesenet og politietaten har selv anskaffet sine fagsystemer.

I henhold til brann- og eksplosjonsvernloven har kommunene ansvar for å ivareta den lokale brannberedskapen. 110-sentralene skal bemannes, utrustes og opereres slik at de til enhver tid ivaretar oppgavene sine. Gode og moderne fagsystemer for håndtering av oppdrag og ressurser må alle nødetatene ha for å kunne løse sine samfunnsoppdrag og samvirke etatene imellom, uavhengig av om det er dagens nødnett som er bærer for kommunikasjon, eller – som i fremtiden – det kommersielle nettet.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) tilbyr nødnettjenesten og er fagmyndighet på brannområdet. Nye fagsystemer hos nødetatene kan ikke kobles til Nødnett uten å være sikre og stabile. Som jeg opplyste til Stortinget 6. februar 2019, er nytt oppdragshåndteringssystem til det kommunale brann- og redningsvesenet fortsatt i en utredningsfase og anskaffelse er ikke besluttet. DSB opplyser at de er i dialog med alle landets 110-sentraler, KS Bedrift og KS vedrørende dette. Spørsmål knyttet til omfang, funksjonalitet, finansiering og eierskap til et nytt system må avklares i dialog mellom kommunene og DSB.

SPØRSMÅL NR. 1171**Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 13. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara****Spørsmål:**

Hva er gjennomsnittlig kostnad for å ansette en nyutdannet fra politihøgskolen (årsvirkning), og ut i fra dagens politidekning: Hvor mange politifolk må det ansettes i hvert politidistrikt og i hvert fylke for at skal være en politidekning på to politifolk per 1000 innbygger i disse respektive områdene (dvs. uten nedtrekk i de områder som i dag har over 2 per 1000)?

BEGRUNNELSE:

Svaret bes fremstilt i en tabell.

Svar:

Politidirektoratet legger til grunn en årsvervskostnad for nyutdannet politipersonell på i underkant av 1,2 mill. kroner i 2020. Årsvervskostnaden skal fange opp reelle kostnader ved et politiårsverk med lav ansiennitet i politi- og lensmannsetaten. Beregningen tar utgangspunkt i komponenter som materiell, møte- og kursvirksomhet,

reiser, EBA-utgifter, investeringer, fellestjenester, lønn, pensjonskostnad og arbeidsgiveravgift.

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange politifolk det må ansettes for å oppnå en politidekning på to politifolk per 1 000 innbyggere på distriktsnivå, så viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 182 av 25. oktober 2018 fra Stortingsrepresentant Jenny Klinge:

«Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål nr. 367 av 17.10.2018 fra Senterpartiets fraksjon i Finanskomiteen, hvor det fremkommer at det er behov for om lag 2 100 flere politiårsverk i løpet av 2019 og 2020 for å oppfylle målet om to polititjenestepersoner per 1 000 innbyggere innen 2020 i hvert enkelt politidistrikt. Helårsvirkningen av å ansette om lag 2 100 politiårsverk utgjør over 2,2 milliarder kroner. Det er lagt til grunn at politibemanningen i særorgan og andre spesialenheter, samt politidistrikt som overoppfyller målet, ikke reduseres/omfordeles. Det er ikke gjort beregninger for hvor lang tid det vil ta å oppnå en politidekning på to per 1 000 innbyggere i hvert politidistrikt, gitt ulike opptak ved Politihøgskolen.»

Politidekningen nasjonalt var ved utgangen av 2013 på 1,71 pr. 1 000 innbyggere, mens den ved utgangen av 2018 hadde økt til 1.95. Vi er med andre ord i rute til å nå målet om to politifolk per 1 000 innbyggere på nasjonalt plan i løpet av 2020.

SPØRSMÅL NR. 1172**Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 18. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Flere familier med barn som trenger rehabilitering i kjeve og tenner på grunn av leppe-kjeve-ganespalte har fått beskjed fra Odontologisk seksjon ved avdeling for Plastikk- og rekonstruktiv på Rikshospitalet at de ikke lengre har kapasitet til å behandle barna. Familiene blir anbefalt å gå til private tannleger som ikke har den nødvendige spesialkompetansen og dessuten tar egenandeler på flere tusen kroner.

Mener statsråden at dette er et godt nok tilbud, eller vil han gripe inn for å sikre god behandling for denne gruppa?

BEGRUNNELSE:

Odontologisk seksjon ved avdeling for Plastikk- og rekonstruktiv har ansvaret for rehabilitering i kjeve og tenner hos barn med leppe-kjeve-ganespalte. Seksjonen utfører også det analytiske forarbeid og etterarbeid på pasienter som trenger kjeve og ansiktskirurgi. Et barn som blir født med leppe-kjeve-ganespalte eller en av disse blir henvist til Rikshospitalet fra fødeavdelingen og har til nå blitt fulgt opp der til de er ferdig med tannregulering og kirurgien. Nå melder familier om at Rikshospitalet ikke lengre har kapasitet, og blir anbefalt å gå til private behandlere uten den spesielle kompetanse eller erfaringen med disse

barna som har vært på Rikshospitalet. Behandlingen har vært gratis på Rikshospitalet mens de private tannlegene tar egenandeler på flere tusen. Barna det gjelder har store utfordringer, og de som behandler dem må ha spesialkompetanse. Det innebærer mange operasjoner som medfører mye smerte, mange narkoser, ofte hørselsproblemer og flere utfordringer.

Svar:

Representanten Øvstegård viser til informasjon som familier skal ha mottatt fra Oslo universitetssykehus om manglende kapasitet og anbefaling om å kontakte private

behandlere for å få utført nødvendig tannbehandling. Representantens spørsmål er forelagt Helse Sør-Øst RHF, som har bedt Oslo universitetssykehus HF om å redegjøre for saken.

Helse- og omsorgsdepartementet mottok 12.mars 2019 følgende informasjon fra Helse Sør- Øst RHF:

"Oslo universitetssykehus opplyser at det ikke medfører riktighet at barn med leppe-kjeve-ganespalte må oppsøke tannleger uten spesialkompetanse og betale egenandeler. Helheten blir ivaretatt ved Oslo universitetssykehus. Helseforetaket viser til at det har vært møte med interesseforeningen for barn med leppe-kjeve-ganespalte, der de samme momenter er blitt diskutert og belyst."

SPØRSMÅL NR. 1173

Innlevert 7. mars 2019 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 15. mars 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Jf. Aftenpostens oppslag 7. mars («Nye kampfly kan bli stående på bakken»), hva er per i dag personellstatus (piloter og teknikere) for de nye F-35-kampflyene og hvordan har Stortinget blitt holdt informert om denne saken?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 8. mars 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om hva som per i dag er personellstatus (piloter og teknikere) for de nye F-35-kampflyene og hvordan Stortinget har blitt holdt informert om denne saken.

Da kampflyanskaffelsen ble godkjent gjennom Stortingets behandling av Innst. 388 S (2011–2012), jf. Prop. 73 S (2011-2012), ble Ørlandet flystasjon valgt som kampflybase. I Prop. 73 S (2011-2012) ble det understreket at samling av kampfly på Ørland på sikt ville gi stabilitet og forutsigbarhet for berørt personell og deres familier. Videre ble det understreket at tidlig avklaring av fremtidige tjenestesteder ville redusere faren for tap av kompetanse.

De to viktigste milepælene for innføringen av F-35 i Forsvaret er å etablere første operative evne (IOC) i 2019 og full operativ evne (FOC) i 2025. Forsvaret opplyser at antall flyvere tilgjengelig til IOC vil være tilfredsstillende og at kravet vil bli nådd. Når det gjelder teknikere, opplyser Forsvaret at antall tilgjengelige teknikere vil være noe

lavere enn estimert behov, men at Forsvarets analyser viser at dette ikke vil påvirke IOC.

I den videre fremdriften mot FOC i 2025 har Luftforsvaret høy utdanningstakt på flygere av F-35. Luftforsvaret vil utnytte den tilgjengelige utdanningskapasiteten i USA. Videre er Luftforsvaret i dialog med sine samarbeidspartnere for å sikre at nødvendig utdanningskapasitet er tilgjengelig ved behov.

Luftforsvaret har hatt et rekordstort antall søkere til flygerseleksjon i 2018. I 2019 er søkertallet nesten 50 prosent over gjennomsnittet fra perioden 1980 og frem til i dag. Luftforsvaret anser at rekrutteringspotensialet til flygere vil være mer enn tilfredsstillende for å nå de operative målene som er fastsatt fram mot FOC.

Tilstrekkelig tilgang på teknisk kompetanse er imidlertid en utfordring. Luftforsvaret arbeider for å forsikre seg om at dette kompetansebehovet blir dekket fram mot FOC i 2025. Dette gjøres blant annet gjennom endringer i vedlikeholdssystemet i Forsvaret, rekruttering og utdanning av flere teknikere, tiltak for å sikre at teknikere beholdes i Luftforsvaret, samt re-rekruttering av teknikere.

De siste årene er Stortinget orientert om personellstatus og usikkerhetsbildet i Luftforsvaret i de årlige budsjettproposisjonene. I Prop. 1 S (2016-2017) fremkommer det at Forsvaret har rapportert om utfordringer knyttet til personell og kompetanse i Luftforsvaret og tiltak Forsvarsdepartementet har gjort for å bedre situasjonen. I Prop.

1 S (2018-2019) fremkommer det at Luftforsvaret i dag har utfordringer med å rekruttere, selekere og utdanne tilstrekkelig personell til alle de nye systemene som skal innføres.

I tillegg har Stortinget blitt informert om driftsmidler og bemanningssituasjonen i Luftforsvaret gjennom svar på direkte spørsmål fra Stortinget. I svar av 23. mars 2018 på spørsmål nr. 1178 er det redegjort nærmere for beman-

ningssituasjonen i Luftforsvaret, herunder knyttet til innføringen av F-35.

Til slutt vil jeg understreke at anskaffelsen og innføringen av F-35 har høyeste prioritet og vies stor oppmerksomhet i hele forsvarssektoren. Jeg kan forsikre om at bemanningen og den operative driften av kampflyene har min høyeste prioritet. Forsvaret er i rute for å etablere IOC med F-35 innen utgangen av året.

SPØRSMÅL NR. 1174

Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 15. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Landbruksdepartementet har i brev av 6. mars varslet at Veterinærinstituttet (VI) må legge fram ein plan for ivaretaking av oppgaver innan grøn sektor før sentralisering av VI vert sett i verk. Stortinget har eit forslag om saka til handsaming.

Vil statsråden avvente Stortingets handsaming av forslaget?

hovedkontoret og de regionale enhetene i påvente av eventuelle nye vedtak i Stortinget.

Svar:

Jeg har i brev av 6. mars 2019 bedt Veterinærinstituttet så snart som mulig legge fram en mer konkret og helhetlig plan for planlagt fremtidig ivaretagelse av instituttets oppgaver innen grøn sektor. Jeg skrev også at det ville være ønskelig at en slik plan var klar før det blir gjort større endringer i oppgavefordeling mellom hovedkontoret og de regionale enhetene.

Veterinærinstituttet har informert meg om at styret ved instituttet har bedt administrasjonen om å få seg forelagt en plan som inkluderer ivaretagelse av instituttets oppgaver innen grøn sektor, til behandling i ekstraordinært styremøte den 12. mars 2019.

Så snart jeg har fått satt meg inn i Veterinærinstituttets vedtatte plan for ivaretagelse av instituttets oppgaver innen grøn sektor, så vil jeg ta saken videre på egnet måte.

Jeg viser for øvrig til mitt svar av 12.3.2019 på brev av 5.3.2019 fra Stortingets næringskomite om en vurdering av Dok. 8:86 S (2018 – 2019) Representantforslag om å beholde dagens oppgaver og regionale struktur i Veterinærinstituttet.

Jeg ser det ikke som formålstjenlig å be Veterinærinstituttet utsette sitt arbeid med oppgavefordeling mellom

SPØRSMÅL NR. 1175**Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 12. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara****Spørsmål:**

Hva vil justisministeren gjøre for at politiet i Øst politidistrikt, og andre steder det er passkrise, fyller sitt ansvar som passmyndighet, og sikrer publikum enkel, rask og forutsigbar tilgang til utstedelse av pass?

BEGRUNNELSE:

Det er passkrise på Østlandet. Pågangen er stor, og kapasiteten for liten. Flere steder er det umulig å bestille time for fornying av pass. I Øst politidistrikt ber politiet publikum logge seg på hver natt kl 00.30 for å kjempe om noen få rasjonerte eller avbestilte timer. I Oslo møter folk opp grytidlig i kø for å konkurrere om drap-in timer. Ventetiden på forhåndsbestilte timer er lang. De som virkelig trenger pass, reiser langt for å skaffe seg dette helt nødvendige reisedokumentet.

Politiet forklarer situasjonen dels med at etterspørselen alltid øker etter nyttår, dels med ombyggingen som trengs for at Norge i 2020 skal få IDkort. Det hjelper ikke å forklare problemet, om det ikke løses. Det politiet tilbyr publikum er ikke godt nok. Målet med politireformen var å sikre tilstedeværelse av et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti. Stortinget vedtok reformen for at folk skulle få en bedre polititjeneste.

Arbeiderpartiet er opptatt av å sikre at polititjenestene er gode og lett tilgjengelig for folk flest, og har foreslått at ingen skal måtte reise mer enn 45 minutter for å få pass.

Her har politiet åpenbart en lang vei å gå for å møte innbyggernes etterspørsel etter pass, både med å utvide åpningstidene, øke bemanningen og å forbedre timebestillingssystemet.

Et mer proaktivt system vil gjøre det lettere å planlegge og fordele kapasitet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1041 fra stortingsrepresentant Myhrvold, datert 1. mars 2019:

«Jeg har denne uken hatt møte med politidirektøren, som har orientert nærmere om situasjonen og hvilke tiltak som iverksettes. Politidirektøren orienterte om at utfordringene gjelder de tre politidistriktene Oslo, Øst og Sør-Øst.

Felles for alle kontorene på Østlandet er at de opplever stor pågang fordi mange har søkt om pass på de normalt roligste tidene av året, som er vinter og høst. Flere utnytter også vinterferien til å besøke passkontoret. Oppmerksomheten i media på etterspørselen etter passtimer på Østlandet, kan også ha økt

presset på passkontorene. Ved enkelte kontorer kan ombygging og opplæring i forbindelse med nye kvalitetskrav ha en viss innvirkning. Jeg vil understreke at utfordringene ikke skyldes nedleggelse av passkontorer i landet forøvrig.

Det samarbeides mellom de tre politidistriktene på Østlandet, og det iverksettes flere tiltak for å avhjelpe situasjonen på kortere og lengre sikt. De viktigste tiltakene er:

Utvide bookingen fram i tid: Bookingtiden utvides til 90 dager i Oslo, Øst og Sør-Øst politidistrikter. Dette vil gjøre det enklere for befolkningen å planlegge passfornyelsen lenger frem.

Utvide åpningstidene: Oslo politidistrikt vil utvide åpningstidene på ettermiddagene (mandag til torsdag) og holde lørdagsåpent. Tilsvarende løsninger vil bli etablert ved Øst og Sør-Øst politidistrikt.

Tilføre flere medarbeidere: Nye medarbeidere vil om kort tid være tilstrekkelig opplært og være med på å styrke kapasiteten. Tilsvarende tiltak settes også inn ved flere andre passkontorer på Østlandet. Politidistriktene bemanner også opp, blant annet ved å forskuttere med sommervikarer.

Tiltak på lengre sikt: I løpet av våren vil alle nye passkontor ha mulighet for forhåndsbestilling av passtimer. Når nytt saksbehandlingssystem innføres sammen med nye pass og ID-kort i 2020, vil det tilbys SMS-varsling om utløpsdato sammen med forslag til booking-time. Dette vil være en stor forbedring for oss alle. I tillegg antas SMS-varsling å ville bidra til å forebygge frafall i oppmøte, som i dag er om lag 10 prosent, og også å gi større spredning i bookingen. De nye og større passkontorene skal bli mer effektive og klare å behandle flere passutstedelser enn det man gjør i dag.»

SPØRSMÅL NR. 1176**Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 15. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Tidligere samferdselsminister mente det var naturlig at Jernbanedirektoratet gjør en vurdering om noen av jernbanestrekningene uten ordinær trafikk får vurdert videre muligheter og framtid, og at han skulle komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Er denne utredningen igangsatt, og eventuelt når er det tenkt ferdigstilt, og hvordan blir berørte kommuner involvert i prosessen?

BEGRUNNELSE:

Flere baner som ikke er i trafikk kan ha alternativ nytteverdi til tømmertransport, dresinkjøring, turistreiser eller bruksendring og omgjøring av banen. Viser til spørsmål fra og besvarelse til Marit Arnstad, dokument nr. 15:949 (2017-2018). Valdresbanen er en av flere baner som er definert som beredskapsbane, uten at det er gjort vedlikehold som tilsier at hele banen er i tilfredsstillende stand.

Svar:

I sitt svar av 22.2.2018 på skriftleg spørsmål frå Marit Arnstad skriv dåverande samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen:

"Jeg mener det er naturlig at Jernbanedirektoratet gjør en vurdering om noen av disse strekningene bør legges ned formelt. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte med ev. forslag til strekninger som kan legges ned."

Som stortingsrepresentant Knutsdatter Strand nemner i sitt spørsmål, var det min forgjenger si oppfatning at Jernbanedirektoratet skulle vurdere korleis jernbanestrekningar utan ordinær drift skulle handsamast i det vidare, og om nokre av desse burde leggest ned formelt.

På oppdrag frå Samferdselsdepartementet har Jernbanedirektoratet kartlagd alle banestrekningar som ikkje er i ordinær bruk. Målet med oppdraget var å få ei oversikt over kva status desse strekningane har, kva dei blir brukt til og om dei er i bruk i dag. Oversikta viser at fleire av strekningane og togsetta har historisk verdi og blir brukt til køyring på museum. Nokre er freda, medan andre ligg i braut utan noko formelt nedleggingsvedtak frå Stortinget. Det er særleg sistnemnde kategori som er av interesse for vidare utvikling og bruk. På bakgrunn av dette har Samferdselsdepartementet kome fram til at nedlagde banestrekningar ikkje kan vurderst samla då dei har forskjellig status i dag. Den enkelte strekning bør handterast kvar for seg for å ivareta deira eigenskapar, ulikskap og lokale interesser. Eg meiner at det er viktig å involvere kommunane på ein hensiktsmessig måte i dette arbeidet og at dei kommunane det gjeld har ein plan for kva dei ønskjer å bruke strekningane til. Eg stiller meg positiv til at jernbanestrekningar som ikkje er i drift i dag kan nyttast til andre formål til dømes sykkel eller gangvei, dersom kommunane ønskjer det.

Det har difor ikkje blitt gitt oppdrag til Jernbanedirektoratet om ei samla utgreiing.

SPØRSMÅL NR. 1177**Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 12. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

Mener statsråden det vil være riktig å se på bruk av arealer i en ny kommune, som Indre Østfold, under ett, og at det er dårlig arealdisponering av Askim kommune å åpne for handel på noe av regionens beste matjord?

BEGRUNNELSE:

Under Østfold og Akershus Bondelags stormøte om korn 7. mars i Askim kulturhus holdt statsråden en innledning hvor store deler av foredraget dreide seg om hvor viktig det var å ta vare på matjorda. Statsråden uttrykte at hun

var villig til å gå langt for å begrense nedbyggingen av matjord, og at dette var blant vår tids viktigste saker.

I den samme kommunen hvor møtet ble holdt, Askim, ønsker det politiske flertallet med blant annet statsrådets eget parti på laget, å bygge ned noe av den beste matjorda i regionen til fordel for handel og næring. Dette til tross for at Askim fra 1. januar 2020 går inn i nye Indre Østfold kommune, som har mer enn nok av arealer til formålet.

Området det dreier seg om ligger på Sekkelsten i Askim er på rundt 300.000 kvadratmeter. Det er etter en omfattende runde tatt inn i arealplanen til Askim kommune og avsatt til næring, men området er ikke regulert.

I debatten om kommunestruktur var et av de argumentene som hyppigst ble brukt hensynet til bedre arealplanlegging og vern av matjord. Dette har det politiske flertallet i Askim valgt å se bort i fra.

Svar:

Sikker matforsyning for stadig flere mennesker i verden og i Norge er avhengig av at vi tar vare på jordbruksarealene i størst mulig grad. Kornarealene, og særlig matko-

rnarealene, er en viktig faktor for Norges matsikkerhet og matforsyning.

Kommunene er planmyndighet etter plan- og bygningsloven. I planleggingen skal kommunene ta hensyn til ulike formål og samfunnsinteresser, og balansere lokale ønsker mot nasjonale interesser og mål. Verdifulle jordbruksareal er en slik nasjonal interesse, og kommunene har en viktig rolle gjennom å lage gode kommunale planer og behandle saker etter plan- og bygningsloven og jordloven.

Å videreføre kommunereformen er ett av tiltakene i den nasjonale jordvernstrategien. En justering av kommunestrukturen vil gjøre det lettere å drive en mer helhetlig planlegging og utvikling når det gjelder arealbruk, transport og tjenesteproduksjon. Større kommuner vil også gjøre det mulig å bygge opp sterkere fagmiljø innen areal- og samfunnsplanlegging, noe som vil være positivt for rekruttering av planfaglig kompetanse i kommunene.

Jeg kan ikke vurdere det konkrete handelsområdet i Askim som er bakgrunnen for spørsmålet, verken av formelle eller praktiske årsaker. Det er imidlertid kun 3 prosent av Norges landareal som er dyrka mark og jeg mener derfor at vi må ta vare på mest mulig av den beste matjorda vår.

SPØRSMÅL NR. 1178

Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 14. mars 2019 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Konkret hvilke andre erfaringer enn at mer penger gir bedre og flere tjenester er det regjeringen har dratt lærdom av som følge av forsøksordningen med statlig finansiert eldreomsorg?

BEGRUNNELSE:

Kommunal Rapport har i flere artikler den siste tiden skrevet om regjeringens forsøksordning med statlig finansiert eldreomsorg, den såkalte SIO-ordningen.

Evalueringen viser at innen utgangen av 2019 vil ordningen ha kostet staten 640 millioner kroner, og med en utvidelse fram mot 2023 vil man komme opp i milliardbeløp.

Ifølge KS og direktør Helge Eide er det nærmest utenkelig utenkelig at kommunene vil få like raust med penger og bistand i en eventuell landsdekkende ordning med statlig finansierte omsorgstjenester.

- At dette gjennomføres i hele Kommune-Norge regner jeg som ekstremt usannsynlig. Da måtte i så fall Finansdepartementet ha blitt kneblet først. Statens finansielle situasjon ville blitt en helt annen enn det man er opptatt av i dag. Ellers så må premissene i ordningen bli fullstendig annerledes enn i forsøket. Det ville i så fall være veldig uheldig, sier han til Kommunal Rapport.

Statsråden sier i et svar: - Alle midler som investeres fra regjeringen må brukes på omsorgstjenester i kommunene.

Svar:

Jeg er opptatt av at alle som har behov for helse- og omsorgstjenester skal motta gode og trygge helse- og omsorgstjenester uansett hvor i landet de bor. Formålet med forsøket er å prøve ut om statlig finansiering gir økt likebehandling på tvers av kommunegrensene og riktigere behovsdekning.

Forsøket startet opp i mai 2016 med 6 deltakende kommuner. 4 modell A- kommuner og to modell B- kommuner. Forsøket finansieres i hovedsak ved at midler trekkes ut av forsøkskommunenes rammetilskudd. I modell A er også midler fra ordningen med ressurskrevende tjenester inkludert i det aktivitetsbaserte tilskuddet. I tillegg får kommunene et inntekstpåslag på 4 pst. av netto utgifter til omsorgstjenester. I modell A- kommunene får kommunene et tilskudd avhengig av antall og omfang av vedtak etter fastsatte priser. I tillegg får kommunene et rundsumtilskudd til tjenester det ikke er utarbeidet enhetspriser for. A-kommunene må følge statlige kriterier for tildeling av omsorgstjenester. Forsøket fortsetter etter 1.5.2019 kun som modell A.

Kjente merutgifter til forsøket er kostnader til planlegging, gjennomføring og evaluering, samt inntekstpåslaget på 4 pst. I tillegg kan utgiftene øke dersom pleie- og omsorgsaktiviteten i forsøkskommunene øker utover det som er lagt til grunn for kommunene generelt og dersom forsøkskommunenes priser er lavere enn de nasjonale enhetsprisene.

Evalueringen viser mange positive erfaringer så langt. Kommunene trekker frem økt brukermedvirkning, bedre

og mer treffsikre vedtak, samt hyppigere gjennomgang av vedtak, Bedre samhandling internt i kommunen og bedre kompetanse hos ansatte. Den siste evalueringsrapporten viser at forsøket for de 4 A- kommunene har økt kostnadene til tjenestene, men ikke antall brukere. Dette skyldes delvis en sterk demografisk vekst i kommunene. I tillegg viser tallmaterialet en betydelig økning i kostnader på en del områder, blant annet enhetskostnader på sykehjem. For noen typer tjenester ser kommunene også ut til å bli likere hverandre i form av at de som hadde lave kostnader har økt disse, mens de som hadde høye kostnader har redusert disse. Dette gjelder særlig tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne og innen rus og psykiatri.

Jeg mener dette er et forsøk vi lærer mye av. Det gir oss nyttige erfaringer som har overføringsverdi til andre kommuner. En utvidelse av forsøket vil gi oss ytterligere erfaringer.

Forsøket skal etter planen pågå ut 2022. Deretter må vi oppsummere erfaringene. Om denne måten å finansiere omsorgstjenestene på blir som i forsøket for alle landets kommuner må vi få komme tilbake til.

SPØRSMÅL NR. 1179

Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 18. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for at foreldrenes ønsker og valgfrihet bedre ivaretas også når det gjelder intensiv trening hos institusjoner som PTØ Norge?

BEGRUNNELSE:

PTØ Norge har avtale med helseforetakene om å gi et intensivt treningstilbud til barn og unge med cerebral parese og andre nevrologiske tilstander. Regjeringserklæringen sier at regjeringen vil sikre at foreldre fortsatt skal ha mulighet til å velge mellom ulike tilbud innen intensiv trening og rehabilitering av barn.

Foreldre til barn og unge med cerebral parese opplever i økende grad at spesialisthelsetjenesten (spesielt i Helse Sør Øst) ikke vil henvise dem til intensive treningssopphold hos institusjoner som PTØ Norge. Denne typen intensive trening krever spesialkompetanse, slik PTØ Norge har.

Forskning og erfaring viser at intensiv trening er av stor betydning for disse barnas funksjons- og mestringsevne i hverdagen. Det kan synes som en misforståelse at kommunene alene skal ivareta denne typen spesialisert habilitering/trening og det kan være interessant å få en oppklaring på dette fra statsråden.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt redegjørelse fra Helse Sør- Øst RHF om representanten Stenslands spørsmål. PTØ er forkortelse for pedagogisk trening og øving. Helse Sør-Øst RHF informerer om at PTØ Norge har avtale med Helse Sør-Øst RHF om å gi et spesialisert behandlingstilbud til barn og unge. PTØ Norge gir tilbud om behandling etter Petø- metoden, som ble etablert i Ungarn på 1940- tallet.

Helse Sør-Øst RHF sier i sitt brev at Petø-metoden er vurdert og behandlet av Nye metoder. Det er gjen-

nomført en fullstendig metodevurdering av metoden i regi av Folkehelseinstituttet i 2017. Metodevurderingen konkluderte slik: "Vi fant ingen sikker forskjell i effekt mellom Petø metoden og annen trening av barn med hjerneskade på grovmotoriske, finmotoriske og kognitive ferdigheter eller livskvalitet. Tilliten til dokumentasjonen var lav til svært lav."

Helse Sør- Øst sier videre at

"Beslutningsforum behandlet en sak om Petø-metoden 9. mars 2018. Til tross for et svakt kunnskapsgrunnlag konkluderte man med at metoden inntil videre kan benyttes".

Beslutningsforum uttalte:

A. Det er ikke dokumentert sikker forskjell i effekt mellom Petø-metoden og vanlige behandlingsmetoder for barn og unge med hjerneskade.

B. Beslutningsforum for nye metoder ber derfor om at:

1. Det legges til rette for å utvikle ny kunnskap og forske på effekt av behandlingstilbud for barn og unge med hjerneskade. Det vil være aktuelt med internasjonalt samarbeid ved gjennomføring av studier.

2. Beslutningsforum for nye metoder viser til sak 80-2018 Intensive habiliteringsprogram for barn og unge med hjerneskade – presisering, jf. sak 51-2017 (møte i Beslutningsforum for nye metoder 25. september 2017) om at det skal utvikles behandlingstilbud for barn og unge med hjerneskade. Når det gjelder Petø-metoden legges det vekt på at behandlingstilbudene bør ha minst mulig variasjon på kvalitet og tilgjengelighet på tvers av regionene.

3. Inntil videre kan Petø-metoden fortsatt brukes. Når arbeidet skissert under punkt 2 er ferdig, skal det i lys av dette arbeidet gjøres en vurdering av hvilken rolle Petø skal ha i det fremtidige behandlingstilbudet.

Helse Sør- Øst RHF sier videre at

"behandling med Petø-metoden er intensiv og ressurskrevende. Helse Sør-Øst RHF er kjent med at det i enkelte fagmiljø er reist spørsmål ved nytten av denne behandlingen sammenliknet med annen behandling. Helse Sør-Øst RHF har tidligere påpekt at pasienter skal få en individuell vurdering av om de er egnede kandidater for behandling med Petø-metoden, dersom de har et eksplisitt ønske om denne behandlingen. Helse Sør-Øst RHF har på nytt opplyst helseforetak og sykehus om dette".

Regjeringen vil at behandlingstilbudet til barn og unge med hjerneskader skal være faglig godt og tilgjengelig både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2017 ble det bevilget 13,7 mill. kr til å bedre behandlingstilbudet til barn og ungdom med ervervet hjerneskade. De regionale helseforetakene skal etablere et sammenhengende behandlings- og rehabiliteringsforløp for barn og ungdom med ervervete hjerneskader, hvor rehabilitering i primærhelsetjenesten også inngår.

Høsten 2017 ble ordningen med fritt behandlingsvalg utvidet til å omfatte "intensiv habilitering av barn opp til

og med 16 år med vesentlig nedsatt funksjonsevne som skyldes medfødt eller tidlig ervervet hjerneskade". Bakgrunnen for utvidelsen var å fremme et variert rehabiliteringstilbud i Norge.

Mange barn i Norge følger utenlandske behandlingssprogram for barn med hjerneskade.

Helse Sør-Øst RHF leder nå en nasjonal gruppe som på oppdrag fra de regionale helseforetakene skal gi en innstilling om hvordan spesialisthelsetjenesten skal bygge opp bedre behandlingstilbud i Norge som et alternativ til metodene som tilbys i utlandet.

Prosjektgruppens utredning vil være den første samlede vurderingen av hva som skal til for å bygge opp et bedre tilbud i Norge om intensiv rehabilitering for barn og unge med hjerneskader. Etter at utredningen om tilbudet til barna er levert, vil de regionale helseforetakene vurdere tilbudet til voksne over 18 år. Beslutningsforum har vedtatt at Petøs rolle i det fremtidige behandlingstilbudet skal vurderes når disse utredningene om tilbudet til barn og voksne er ferdige.

I den politiske plattformen fra Granavolden sier regjeringen at vi vil sikre at foreldre fortsatt skal ha mulighet til å velge mellom ulike tilbud innen intensiv trening og rehabilitering av barn. Brukerne har valgfrihet i dag. Etter min vurdering vil utredningen i Helse Sør-Øst, med innspill fra brukere, fagpersoner og forskere, kunne bli en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for å utforme en slik valgfrihet i fremtiden. Jeg har i et tidligere svar til Stortinget sagt at jeg vil legge til grunn at de som allerede har etablert et behandlingssopplegg med utenlandske tilbud, får videreført dette hvis de ønsker det.

Representanten Stenslands spørsmål gjelder hvordan foreldrenes ønsker og valgfrihet bedre kan ivaretas når det gjelder intensiv trening hos institusjoner som PTØ Norge. Representanten viser til at det særlig er i Helse Sør-Øst at barn og unge har opplevd ikke å bli henvist til slike treningsopphold.

Etter min vurdering er spørsmålet avklart fra Helse Sør- Øst når de skriver at pasienter skal få en individuell vurdering av om de er egnede kandidater for behandling med Petø-metoden, dersom de har et eksplisitt ønske om denne behandlingen. Helse Sør-Øst RHF presiserer at de på nytt har opplyst helseforetak og sykehus om dette.

SPØRSMÅL NR. 1180**Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 18. mars 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Stortinget har bedt regjeringen komme tilbake til stortinget med en strategi og plan for hvordan styrke de praktisk-estetiske fagene, på kort og lang sikt, i skolen.

Når kan stortinget forvente å få denne planen en hel sektor sitter og venter på?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i et anmodningsvedtak 11. okt 2016 at regjeringen skulle komme tilbake til stortinget med en plan for hvordan styrke de praktisk estetiske fagene i skolen.

Dette var et viktig vedtak som vi i SV hadde jobbet mye med for å få på plass. Som ministeren selv sier det i et leserinnlegg i Dagsavisen 5. mars d.å. "Fremtiden trenger kompetansen de praktiske og estetiske fagene gir elevene. Morgendagens utdanninger og arbeidsliv vil trenge unge som er kreative, skapende og kan løse utfordringer gjennom flere tilnærminger."

I det samme leserinnlegget mener jeg ikke ministeren svarer på utfordringen flere fra sektoren og som Lin Marie Holvik i utgangspunktet spurte om; nemlig når planen for styrkning av de praktisk estetiske fagene kommer?

Ministeren svarer det vi gjerne får til svar på spørsmål for tiden, nemlig fagfornyelsen. Men fagfornyelsen vil ikke gi den samme strategiske planen som jo er det stortinget har bedt regjeringen om å lage. Jeg mener ministeren rett og slett ikke svarer på det som var utgangspunktet for hele leserinnlegget.

Dette er urovekkende! Derfor håper jeg ministeren nå vil si noe om når planen, som en hel sektor venter på, kommer.

Svar:

Som representanten viser til, har Stortinget har bedt om en plan for å styrke de praktiske og estetiske fagene.

Representanten skriver at jeg i mitt svarinnlegg til Lin Marie Holvik i Dagsavisen 5. mars 2019, ikke svarer på når strategien kommer. Det hevdes videre at jeg mener at fagfornyelsen er svaret på spørsmålet.

La meg først presisere at regjeringen selvsagt vil følge opp anmodningsvedtaket. Jeg mener ikke at fagfornyelsen er hele svaret, men at den er en helt sentral i arbeidet med å styrke de praktiske og estetiske fagene. Læreplanene beskriver hva vi ønsker elevene skal lære i fagene, og det er læreplanene som, sammen med skolens andre styrings-

dokumenter, er styrende for opplæringen. Derfor er jeg opptatt av at dette bør være utgangspunktet for arbeidet med strategien. De praktiske og estetiske fagene er en viktig del av fagfornyelsen. Fornyelsen av fagenes innhold vil gi et godt grunnlag for at disse fagene får det løftet de både trenger og fortjener. Vi skal ferdigstille strategien når innholdet i læreplanene er sendt på høring, og vi vil her legge fram hvilke andre tiltak som bør gjøres for å styrke disse fagene. Læreplanene sendes på høring i løpet av mars, og jeg tar sikte på å legge frem strategien til sommeren.

Jeg vil minne om at anmodningsvedtaket fra Stortinget om en plan for de praktiske og estetiske fagene kom da de behandlet St. Meld. 28 (2015-2016) Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet. Det har derfor vært viktig for meg å begynne med å styrke fagenes læreplaner og innhold gjennom fagfornyelsen, slik vi planla. I fornyelsen av de praktiske og estetiske fagene har ett av målene vært at fagene skal få en mer praktisk dreining. Andre fag skal også bli mer praktiske og utforskende, og det skal legges godt til rette for dybdelæring i alle fag. Videre vet vi at vurderingsordningen i fag har effekt på opplæringen. Erfaring tilsier at eksamen i et fag kan bidra til å styrke prioriteringen av faget. Gjennom fagfornyelsen har vi derfor også satt i gang en utprøving av eksamen i de praktiske og estetiske fagene og vi har satt ned en eksamensgruppe som skal se på alle fagenes eksamensordninger. Eksamensordningene vil sendes på høring etter at læreplanene er fastsatt.

Regjeringen sitter selvsagt ikke stille og venter på fagfornyelse. Regjeringen har for eksempel satt i gang flere tiltak i lærerutdanningen. I 2018 satte regjeringen ned et utvalg som ble bedt om å utvikle forslag til forskrift om rammeplan for femårig lærerutdanning i praktiske og estetiske fag. Utvalget anbefalte i 2018 å innføre en slik utdanning. 15. januar 2019 leverte de utkast til forskrift om rammeplan. De foreslo en masterfordypning i praktisk eller estetisk fag, med mulighet for ett eller to undervisningsfag i tillegg. Forslaget skal snart sendes på høring. Jeg vil oppfordre de praktiske og estetiske fagmiljøene til å bruke våren på å lese, vurdere og gi oss tilbakemeldinger i høringene.

Som jeg skrev i mitt svar til representanten 11. oktober 2018 har vi fått mange gode innspill fra sektoren til tiltak i strategien. Jeg vil forsikre representanten om at regjeringen har en bred tilnærming til hvordan vi best kan styrke de praktiske og estetiske fagene, både på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 1181**Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 19. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Norge har i flere år bidratt med penger til Hellas via EØS, penger som skulle brukes til asylsøkere som er strandet i Hellas. Forholdene i flyktingleirene er forferdelige og asyldressene tar mange år. Det kan se ut som at Norge enten finansierer elendig håndtering eller at pengene ikke kommer fram.

Kan det bes om en oversikt over de siste 4 års bruk og anvendelse, om noen av pengene ikke er brukt, og hvordan norske myndigheter kan sørge for at pengene kommer formålet til gode?

Svar:

Mottakssentrene på de greske øyene drives av greske myndigheter, og det er deres ansvar å påse at driften er i samsvar med UNHCRs standarder og retningslinjer. Situasjonen i enkelte av mottakssentrene gir grunnlag for bekymring.

Utenriksdepartementet har bistått Hellas gjennom å kanalisere EØS-midler til tiltak som skal forbedre flyktingers situasjonen. Vi har lagt særlig vekt på enslige mindreårige og andre sårbare grupper. Midlene har bidratt til å forbedre situasjonen.

EØS-midlene har bidratt til etablering og kapasitetsbygging av et helhetlig, sivilt asylapparat i Hellas. Midlene har bidratt til et styrket mottaksapparat, der migranter og asylsøkere kan bli identifisert og få anledning til å søke asyl. Det er videre gitt støtte til frivillig botilbud og nødvendige tjenester til enslige mindreårige og andre sårbare grupper av asylsøkere. EØS-midler er også blitt benyttet til å styrke greske myndigheters kapasitet og evne til å behandle asylsøknader.

Det ble avsatt 24 millioner euro over EØS-midlene til to asylprogrammer i Hellas for perioden 2009-2014. Iverksetting startet i henholdsvis 2012/2013 og 2013/2014. Begge programmene ble avsluttet i 2017. Ett program ble styrt av giverne, og 98 prosent av budsjettet på om lag 12 millioner euro ble benyttet. Programmet styrt av greske myndigheter disponerte rundt 14 millioner euro, inkludert to millioner i nasjonal samfinansiering. Også dette programmet hadde til dels gode resultater. Blant annet ble over 13 000 migranter registrert og gitt opphold på mottakssenter. Det ble også fattet vedtak i mer enn 12 000 asylsaker. Blant annet på grunn av svak administrativ kapasitet ble imidlertid kun 51 prosent av midlene brukt. De resterende midlene er tilbakeført til giverne.

I tillegg til faste årlige rapporteringer og møter mellom giverne og greske myndigheter, ble det iverksatt ekstraordinært tilsyn av det greske asylprogrammet. Utlendingsdirektoratet, som har vært giverlandspartner i begge asylprogrammene, har gitt veiledning i det faglige innholdet og til greske myndigheters programstyring. For å styrke det faglige innholdet har i tillegg internasjonale organisasjoner som FNs høykommissær for flyktinger (UNHCR), Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) og Flyktinghjelpen (NRC) vært involvert. Verken den nasjonale eller den uavhengige revisjonen har antydnet korrupsjon eller misbruk.

Vi ser at det fortsatt er store og gjennomgående utfordringer knyttet til behandling av flyktinger og migranter i Hellas. Norge vil derfor, og etter samråd med greske myndigheter, prioritere videreutvikling av hele asylopplysningsapparatet i den nye perioden med EØS-midler.

Av 116,7 millioner euro i støtte til Hellas gjennom den nye samarbeidsavtalen, er 33 millioner euro avsatt til to asyl- og migrasjonsprogrammer i årene frem til 2024. Som i forrige periode vil vi særlig prioritere enslige mindreårige og andre sårbare grupper. Ett program vil bli styrt av greske myndigheter og ett av giverne.

Det giverstyrte programmet vil involvere NRC, UNHCR og IOM i arbeidet for verdige og rettighetsbaserte mottaksforhold, kvalitetssikring av asylsaksbehandlingen, fri retts hjelp til sårbare grupper av asylsøkere, frivillig assistert retur og re-integrering av sårbare grupper. I regi av sivilsamfunnsorganisasjoner vil det også bli lyst ut midler til oppretting og drift av mottak for enslige mindreårige og andre sårbare grupper. Dette programmet er snart klart til å starte opp.

Målet for det greskstyrte programmet er å styrke hele asylkjeden. Sårbare grupper, som for eksempel enslige mindreårige, vil prioriteres. Norske og internasjonale partnere vil bidra. Utlendingsdirektoratet vil samarbeide med greske myndigheter om utvikling og iverksetting av programmet. Programmet vil bli fulgt tett i lys av den svake utnyttelsesgraden av EØS-midlene i forrige periode.

År	Gresk styrt program	Giverstyrt program	Totalt
2012-2014	237 941 EUR	5 016 912 EUR	5 254 853 EUR
2015	1 948 606 EUR	1 730 996 EUR	3 679 602 EUR
2016	2 960 242 EUR	3 413 615 EUR	6 373 857 EUR
2017	868 000 EUR	1 892 104 EUR	2 760 104 EUR
Totalt	6 014 789 EUR	12 053 627 EUR	18 068 416 EUR

SPØRSMÅL NR. 1182

Innlevert 6. mars 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 18. mars 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Arbeid for å redusere mengden farlig avfall er svært viktig for å minimere behovet for deponi og få gjenvunnet materialer som kan brukes igjen. Etter vedtak i Stortinget fikk Miljødirektoratet i oppdrag å beskrive hvordan, og på hvilke områder det er mulig å redusere mengdene farlig avfall som produseres, samt beskrive hvordan, og på hvilke områder det er mulig å øke materialgjenvinningen av farlig avfall.

Hvilke tiltak vil ministeren sette i verk for å redusere mengden farlig avfall, samt øke gjenvinningen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 45 (2016-2017) Avfall som ressurs - avfallspolitikk og sirkulær økonomi, vedtok Stortinget følgende:

Stortinget ber regjeringen utrede påbud om rensing av flyveaske og komme til Stortinget med dette på egnet måte.

Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for å begrense mengden farlig avfall.

I juli i fjor sendte Klima- og miljøministeren et oppdrag til Miljødirektoratet hvor det blant annet heter:

"Direktoratet bes om å beskrive hvordan, og på hvilke områder det er mulig å oppnå en reduksjon i mengdene farlig avfall som genereres. Tilsvarende bes direktoratet om å beskrive hvordan, og på hvilke områder det er mulig å oppnå økt materialgjenvinning av farlig avfall."

Fristen som ble satt for Miljødirektoratet til å levere utredningen var 1. mars 2019.

Svar:

Vi har en økende mengde farlig avfall i Norge. Dette skyldes både at mer avfall oppstår, og at flere typer avfall klassifiseres som farlig avfall, bl.a. gjennom utvikling i kjemikaliepolitikken.

Det er avgjørende at det farlige avfallet som oppstår behandles forsvarlig og at det finnes trygge behandlingssløsninger for dette avfallet. Når det er sagt, er det også et potensiale for å utnytte ressursene også i farlig avfall, noe som også kan medføre at det blir mindre behov for behandlingssløsninger for farlig avfall.

Regjeringen er opptatt av sirkulær økonomi og grønn innovasjon, der høy ressursutnyttelse og mer gjenvinning er viktig. Ny teknologi vil kunne føre til at farlig avfall i fremtiden gjenvinnes i større grad og føre til nye krav til industrien.

Både bedriftene selv, som har ansvar for eget avfall, og andre aktører utvikler ny teknologi og metoder for å utnytte ressursene i avfallet. Denne utviklingen kan også føre til at vi kan redusere veksten i mengden farlig avfall. I tillegg er det viktig å undersøke om myndighetene kan gjøre mer for å stimulere til dette.

Dette er et krevende område, og Miljødirektoratet arbeider med blant annet å utarbeide en plan for å begrense mengden farlig avfall. Dette arbeidet er noe forsinket.

SPØRSMÅL NR. 1183**Innlevert 5. mars 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 18. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

30. mai 2017 ba Stortinget regjeringen sikre beboere i borettslag og sameier rett til å anlegge ladepunkt for elbil. Det har nå gått snart to år siden saken ble vedtatt. Det å mangle mulighet til lading hjemme er en stor terskel for å kjøpe elbil.

Når vil ministeren innføre det nye lovverket slik at folk som bor i borettslag og sameier får rett til å lade elbil?

Svar:

Regjeringen har som mål at alle nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslippskjøretøy i 2025. I følge Motorvognregisteret var det ved utgangen av 2018 registrert 200 192 elektriske person- og varebiler i Norge. I følge Norsk elbilforening innebærer dette en økning på 41

prosent fra 2017 til 2018. Det synes jeg er svært positivt og i tråd med regjeringens mål. Samtidig vet vi at den sterke veksten fører til økt etterspørsel etter ladeplasser.

Å legge til rette for en rask utbygging av ladeinfrastruktur i hele landet, er en del av regjeringens klimamål. Dette kommer klart til uttrykk i Granavolden-plattformen. Dersom flere får muligheten til å lade hjemme, vil det både bli lettere for den enkelte å kjøpe elbil, samtidig som behovet for offentlige ladepunkter reduseres.

I sameier har den enkelte seksjonseier allerede i dag rett til å anlegge ladepunkt for elbil, jf. eierseksjonsloven § 25. Stortinget vedtok bestemmelsen 29. mai 2017, og den trådte i kraft 1. januar 2018.

Departementet jobber med oppfølging av anmodningsvedtaket, med sikte på at også beboere i borettslag skal få rett til å anlegge ladepunkt for elbil. Vi planlegger å sende et slikt forslag på høring innen kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1184**Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 26. mars 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Hvordan sikres norsk elektrisitetsforsyning i en krisesituasjon, og hvem i Norge har det formelle ansvaret for at kraftmagasinene ikke går tomme?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2018 var det historisk lav fyllingsgrad i mange norske kraftmagasiner. Stor krafteksport kombinert med en svært tørr sommer skapte en utrygg beredskapssituasjon. Med lite snø i fjellheimen ligger det an til nok en sommer med tomme magasiner.

Per nå er det 30 prosent mindre snø enn i et normalår. Dette vil føre med seg høyere strømpriser gjennom hele 2019.

De økte strømprisene er økonomisk gunstige for kraftselskapene, men skaper problemer for privatpersoner og næringsliv. Når kraftmangelen er stor øker også

faren for rasjonering, noe som er svært samfunnsøkonomisk kostbart.

Før 1990 hadde kraftforsyningen etablert sin egen strategi for å dempe prisvariasjoner og redusere faren for rasjonering i tørre, kalde vintre, og det påvirket den daglige disponering av magasinene. Eksporten ble redusert ved mindre vann enn normalt.

Dagens energilov sikrer ikke leveringssikkerheten i vannkraftens magasinindisposisjoner. Det betyr at vi er avhengige av at kraftutveksling med naboland fungerer og sikrer vår beredskap. Stabile leveranser av strøm er avgjørende for alle kritiske samfunnsfunksjoner.

Men det kan komme situasjoner der våre naboland ikke ønsker å dekke vårt behov eller bruker kraftsituasjonen for å presse den norske stat, for eksempel ved en større kraftmangel i Europa eller i andre krisesituasjoner.

Svar:

Forsyningssikkerheten for strøm i Norge er god. Vårt væravhengige kraftsystem gjør likevel at kraftproduksjonen varierer fra år til år. Utbyggingen av vannmagasiner, muligheter for handel med strøm med andre land og en effektiv organisering av kraftforsyningen har vært et fundament for å sikre kraftforsyningen under varierende forhold.

Det overordnede ansvaret for forsyningssikkerheten og leveringspåliteligheten

i kraftsystemet, utvikling av kraftsystemet, utbygging og vedlikehold av overføringsnett og kraftforsyningsberedskapen tilligger energimyndighetene, gjennom Olje- og energidepartementet og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Innføringen av energiloven i 1991 avklarte også rollefordelingen i kraftforsyningen. Det er et klart skille mellom statens forvaltningsoppgaver, de forretningsmessige oppgaver i markedet (produksjon og omsetning) og overføringsoppgavene (monopol). Kraftsektoren er i dag underlagt et omfattende lov- og forskriftsverk som er utviklet over lang tid, jf. Meld. St. 25 (2015-2016) om energipolitikken mot 2030.

Siden innføringen av energiloven har det vært flere år med svikt i tilsiget til vannkraftverkene. Det har imidlertid ikke vært kraftrasjonering i Norge i denne perioden. Den anstrengte kraftsituasjonen vinteren 2002/2003 førte bl.a. til innføring av nye tiltak for svært anstrengte kraftsituasjoner, jf. St.meld. nr. 18 (2003-2004) om forsyningssikkerheten for strøm mv.

Statnett som systemansvarlig har ansvar for å utvikle virkemidler for å håndtere svært anstrengte kraftsituasjoner (SAKS). En svært anstrengt kraftsituasjon (SAKS) er

en situasjon der sannsynligheten for rasjonering vurderes til å være over 50 prosent. Statnett må søke NVE om tillatelse til å bruke ekstraordinære SAKS-tiltak. Dette er først innløsning av energiopsjoner i forbruket, og deretter bruk av reservekraftverk. Formålet med SAKS-tiltak er å redusere risikoen for rasjonering. Ingen av tiltakene har hittil vært i bruk. Når ekstraordinære forhold tilsier det, kan Olje- og energidepartementet beslutte kraftrasjonering. Ansvar for å sette i verk rasjonering ligger hos NVE.

Med hjemmel i vassdragsreguleringsloven gis det restriksjoner for disponeringen av vann i kraftmagasinene, og pålegg om høyeste og laveste regulerte vannstand. Vannkraftprodusentene har ansvar for å disponere magasinene innenfor gjeldende regelverk. Produsentenes beslutning om å produsere eller å spare vann er en beslutning som må tas under usikkerhet, der faren for tørke og knapphet må avveies mot faren for fulle magasiner og skadeflom. Spørsmålet om dagens system gir god magasindisponering ble utredet i forbindelse med St.meld. nr. 18 (2003-2004) og også drøftet av Sjøkabelutredningen Utvalg III i 2011. Utvalget konstaterte at man ikke kjenner til prinsipper for magasindisponering som er bedre enn det som følger av dagens organisering.

Et velfungerende kraftmarked vil gi riktige prissignaler om knapphet og overskudd av produksjon, og legger på den måten til rette for god ressursutnyttelse og forsyningssikkerhet. Energimyndighetene følger løpende med på kraftsituasjonen, og bidrar med vurderinger om utviklingen på ukentlig basis. Det er normalt god informasjon i markedet om kraftsituasjonen, og sannsynligheten for rasjonering reduseres ved at aktørene i kraftmarkedet selv har insentiver til å tilpasse magasindisponeringen til de gjeldende markedsforholdene.

SPØRSMÅL NR. 1185

Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 18. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad

Spørsmål:

Kva er status og fremdriftsplan i arbeidet med nytt gjødselregelverk?

Svar:

Landbruksdirektoratet, Mattilsynet og Miljødirektoratet sendte 15.03.18 forslag til nytt gjødselregelverk til depar-

tementene. Forslaget var svar på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Direktoratene har levert et gjennomarbeidet forslag og drøftet ulike løsningsforslag som skal sikre at gjødsel som ressurs blir utnyttet på en god måte, samtidig som hensynet til miljøet blir ivaretatt. I samsvar med oppdraget har direktoratene først og fremst sett på hvilke praktiske problem som regelverket må løse. Forslaget omfatter

blant annet å dele regelverket i to deler, en del som omhandler krav til produkt som skal brukes som gjødsel, og en del som omhandler lagring og bruk av gjødsel.

Regelverket eies i dag av Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet i fellesskap. Departementene arbeider nå med å vurdere regelverket i sammenheng med annen politikktutforming. Det er mange hensyn som må avveies, og departementene legger vekt på å komme fram

til løsninger som sikrer god og effektiv forvaltning, gode løsninger for næringen og miljøet, trygge produkter og effektiv ressursutnytting.

Departementene vil på vanlig måte sende forskriftene på høring, slik at berørte aktører kan gi innspill. Jeg er opptatt av at vi nå må få god framdrift i dette arbeidet, men jeg kan i per i dag ikke si når regelverket er klart for å sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 1186

Innlevert 10. mars 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 18. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Hva mener justisministeren er minste krav til innhold og kapasiteter for å kalles et lensmannskontor, og hva tror regjeringen etaten og publikum legger til grunn?

Svar:

Lensmannskontorer og politistasjoner er tjenestesteder der publikum kan henvende seg ved personlig oppmøte og der det lokale politiet har oppmøte- og kontorsted. Jeg vil understreke at det er politimesterens ansvar å disponere ressursene på en mest mulig effektiv måte innenfor de rammene som er gitt, slik at innbyggerne føler seg trygge og opplever at de har en god polititjeneste. Jeg registrerer at POD gjennom sitt disponeringsskriv for 2019 har styrket politidistriktene.

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 306 S (2014-2015), jf. Prop. 61 LS (2014-2015), ble det vedtatt at politiet skulle ha mer enn 210 tjenestesteder og at minst 90 prosent av innbyggerne i hvert politidistrikt skulle ha maksimalt 45 minutters kjøretid til nærmeste tjenestested. På tjenestestedene skal politiet ta imot anmeldelser, søknader og andre henvendelser og gi veiledning om politiets tjenestetilbud. Politiet har fulgt opp dette vedtaket gjennom den nye organiseringen av politiet lokalt. Det er også stilt krav om at tjenestestedene skal ha åpent flere dager i uken og at publikum skal få tilbud om åpningstid utover vanlig kontortid minst én dag per uke. Videre skal innholdet i det lokale tjenestetilbudet være gjenstand for dialog mellom kommunene og det lokale politiet, både hva gjelder selve lensmannskontoret og den samlede polititjenesten som ytes i kommunene.

Minimumskravene som nå er stilt til et lensmannskontor, løfter minstenivået fra før reformen. Av de ca. 340 tjenestestedene ved inngangen til 2015, hadde nær 40 prosent under fem tilknyttede tjenestepersoner. For flere tjenestesteder var det ingen eller kun én tjenesteperson som hadde fast oppmøte. Også med hensyn til åpnings-tider var det store forskjeller, og flere lensmannskontorer hadde ingen eller kun én dag fast åpningstid i uka, samtidig som flere måtte stenge ved ferieavvikling.

Ikke alle oppgaver kan løses med politiets lokale bemanning. Kriminalitetsutviklingen, blant annet at kriminaliteten flyttes over i det digitale rom, og kravene til straffesaksbehandling stiller langt høyere krav til politiets kompetanse enn tidligere. Antall saker som krever spesialisert kompetanse og/eller sammensetning av flere typer kompetanse er økende.

SPØRSMÅL NR. 1187**Innlevert 11. mars 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 22. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

På hvilke områder har handelsavtalen med EU fra 1973 vært i kraft etter 1.1.1994, permanent eller midlertidig, og hvilke endringer har blitt gjort i avtalen siden 1.1.1994?

Svar:

Frihandelsavtalen med EF fra 1973 er ikke sagt opp, men EØS-avtalen erstattet fra 1. januar 1994 i all hovedsak denne med unntak for fiskeri- og landbruksområdet. EØS-avtalens artikkel 120 slår fast at med mindre annet er bestemt i denne avtalen, og særlig i protokoll 41 og 43, skal bestemmelsene i denne avtalen gå foran bestemmelsene i bestående bilaterale eller multilaterale avtaler som forplikter Det europeiske økonomiske fellesskap på den ene side og en eller flere EFTA-stater på den annen side, i den utstrekning det samme saksområde er regulert av denne avtalen.

Frihandelsavtalen av 1973 inneholdt opprinnelig ikke bestemmelser om fiskeri og landbruk, men dette ble

fremforhandlet i en etterfølgende brevutveksling, som knyttes til frihandelsavtalen.

For landbruksvarer ga Norge preferansetoll til EU på blomster, grønnsaker, frukt og vin gjennom tilhørende brevvekslingsavtaler. Disse konsesjonene er fremdeles gyldige, og fremgår i dag av tollsatsene i tolltariffen for de aktuelle produktene.

For fisk er det tollsatsene i frihandelsavtalen og tilhørende brevveksling som danner utgangspunktet for tollnedtrapping regulert i EØS-avtalens protokoll 9. I forbindelse med utvidelsene av EU i 1986, 1995, 2004, 2007 og 2013 har Norge gjennom kompensasjonsavtaler fått permanente bilaterale tollfrie importkvoter for fisk til EU. Disse er hjemlet som tilleggsprotokoller til frihandelsavtalen av 1973. I tillegg ble det framforhandlet importkvoter for fisk ved reforhandling av EØS-bidragene i 2009 og 2014, som også er hjemlet som tilleggsprotokoller til frihandelsavtalen av 1973. Disse kvotene er midlertidige. Dagens kvoter gjelder fram til 2021.

SPØRSMÅL NR. 1188**Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 13. mars 2019 av justis- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Hvorfor ble ikke Gjeldsofferalliansen tatt med som en representant på skyldnersiden da arbeidsgruppen som skal se på den nye inkassoloven ble nedsatt og er justisministeren villig til å utvide arbeidsgruppen gjennom å gi skyldnerne en representant ved Gjeldsofferalliansen?

BEGRUNNELSE:

Inkassobransjen og finansnæringen har fått to plasser i arbeidsgruppen som skal se på den nye inkassoloven, mens forbrukersiden kun fått ett sete i gruppen ved Forbrukerrådet.

Undertegnede er gjort kjent med at Gjeldsofferalliansen, da det ble kjent at inkassoloven skulle gjennomgås,

spurte justisdepartementet om de fikk representere skyldnerne i denne gruppen, men fikk avslag.

Gjeldsofferalliansen har jobbet for skyldnernes rettigheter, samt gjeldsrådgivning i 26 år og har således meget god kunnskap innen inkassoloven.

Mandatet som skal se på den nye inkassoloven er svært begrenset. Arbeidsgruppen skal se på 7 av 35 paragrafer i inkassoloven av 1988. Finanstillsynet ba i 2017 om en revidering av inkassoloven grunnet gjentakende alvorlige feil fra inkassobransjens side. Av tilsynsrapportene fra Finanstillsynet fremkommer det at inkassobransjen sliter med å etterleve eksisterende lovgivning.

Den siste tiden er det avslørt tette forbindelser mellom blant annet forbruksbanker og enkelte inkassoselskap gjennom såkalte forward flow avtaler og muligheter

for å tjene penger på misligholdte lån. Det er viktig at arbeidsgruppen har en bred og balansert sammensetning når temaer som blant annet salærnivået og skrivegebyret for utleggssforretninger skal vurderes.

Det synes fornuftig å ta med Gjeldsofferalliansen i arbeidsgruppen da de har nesten 30 års erfaring med å hjelpe mennesker som sliter med inkassokrav. I motsetning til hva tilfelle kan være for representanter for inkassobransjen og finansnæringen, så har ikke Gjeldsofferalliansen noe økonomiske egeninteresser i utfallet av arbeidet med inkassoloven. Forbrukerrådet sitter i arbeidsgruppen, men har ifølge Gjeldsofferalliansen ikke førstehåndskunnskap til gjeldskrisen blant skyldnere og jobber på en mer overordnet plan i forhold til aktuelle lover. Gjeldsofferalliansen har vært på å utbedre og revidere flere lover knyttet til gjeldsproblemer tidligere.

Svar:

Det har vært ønskelig å ha et begrenset antall medlemmer i arbeidsgruppen som ser på inkassoloven, bl.a. fordi en

mindre arbeidsgruppe normalt vil kunne arbeide raskere og mer effektivt enn et større utvalg. Arbeidsgruppen som ser på inkassoloven, har representanter fra Finanstilsynet, Forbrukerrådet, Finans Norge, Virke inkasso og Justis- og beredskapsdepartementet. Forbrukerrådet representerer skyldnerne, Finans Norge representerer kreditorene og Virke inkasso representerer inkassobransjen. Finanstilsynet og Justis- og beredskapsdepartementet deltar ikke som representanter for noen spesielle interessegrupper, men vil selvsagt være opptatt av skyldnerne.

Jeg ser ikke grunn til å endre sammensetningen av arbeidsgruppen. For det første mener jeg at sammensetningen av arbeidsgruppen er god, og at det var fornuftig å begrense antallet medlemmer. For det andre ville det vært lite heldig å endre arbeidsgruppens sammensetning når gruppen har kommet så langt i sitt arbeid som nå.

Gjeldsoffer-Alliansen er i flere brev fra departementet oppfordret til å komme med innspill. Gjeldsoffer-Alliansen vil også kunne komme med høringsuttalelse når arbeidsgruppens rapport er på høring.

SPØRSMÅL NR. 1189

Innlevert 8. mars 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 18. mars 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å undersøke om afghanere som har jobbet som tolker og hjelpere for norske styrker i Afghanistan blir ofre for represalier og trusler som følge av dette virket, og hva gjør regjeringen for å beskytte de som har beskyttelsesbehov?

BEGRUNNELSE:

4. mars meldte NRK om det som skal ha vært drapet på en tidligere tolk for det norske forsvaret i Afghanistan. Ifølge tolkens bror hadde den tidligere tolken mottatt en rekke trusler fra Taliban som følge av sitt arbeid for de norske styrkene. Broren fortalte at «de som har samarbeidet med andre styrker, blir et mål». I likhet med en rekke andre afghanere som frykter represalier for å ha hjulpet utenlandske styrker i landet, søkte han om beskyttelse. Han fikk imidlertid avslag på søknad om opphold i Norge. Fredag første mars ble han ifølge familiemedlemmer skutt og drept utenfor sitt hjem i Jalalabad.

NRK melder at 23 kamptolker som jobbet for de norske ISAF-styrkene i Afghanistan fikk asyl i Norge, mens 26 fikk avslag.

Blant de mange ulike grunnene og målsetningene som ble oppgitt av norske myndigheter for å rettferdiggjøre deltakelse i krigen i Afghanistan, var menneskerettigheter og fred for afghanerne fremtredende. Godal-utvalgets rapport om Norges deltakelse i krigen i Afghanistan konkluderer at ingen av målsetningene med krigen ble oppnådd, bortsett fra å vise seg som en lojal alliert av USA. Norge har i dag bare en begrenset tilstedeværelse i Afghanistan. Likevel har norske myndigheter fortsatt et ansvar for å beskytte afghanere som arbeidet for de norske styrkene, slik at disse ikke blir drept eller utsatt for andre represalier som følge av sitt virke i norsk tjeneste.

Svar:

Spørsmålet berører i stor grad forhold som hører innunder justis- og innvandringsministerens ansvarsområde og jeg har derfor koordinert meg med ham i mitt svar.

Både tidligere og nåværende regjering har gjennom flere år lagt til grunn at lokalt ansatte kan komme i en ut-satt situasjon på grunn av arbeid de har utført for norske styrker i Afghanistan. På denne bakgrunn besluttet regjeringen i juni 2012 å iverksette en særskilt prosedyre for at lokalt ansatte for den norske ISAF-styrken i Afghanistan skulle få anledning til å søke om opphold i Norge. Den særskilte prosedyren innebar blant annet at tidligere lokalt ansatte kunne søke om opphold fra Afghanistan og at intervjuer ble gjennomført der. Den særskilte prosedyren ble videreført av regjeringen i 2014 i forbindelse med nedskaleringen av Norges militære nærvær i Afghanistan.

Stortinget vedtok 17. februar 2015 at regjeringen skulle lage retningslinjer for å tilrettelegge for at de såkalte «kamptolkene» som hadde vært ansatt av norske styrker i Afghanistan fra 1. januar 2006 skulle få særlige vilkår for å søke og få innvilget opphold i Norge. Justis- og beredskapsdepartementet fastsatte i mai 2015 instruks GI-06/2015 med vilkår i tråd med Stortingets vedtak. Instruksen var virksom i to år, og ble erstattet av ny instruks i juni 2017. Den nye instruksen regulerer søknadsvilkår og -prosess for lokalt ansatte tolker for det nåværende norske spesialstyrkebidraget til Resolute Support Mission (RSM).

Det har siden 2012 vært iverksatt tilpassede og mer lempelige vilkår og praktisk tilrettelegging for søknad om opphold av lokalt ansatte for norske styrker i Afghanistan. Etter Stortingets vedtak fra 2015 er det i overkant av 100

lokalt ansatte som har fått sin søknad vurdert, og 83 tolker som har fått innvilget innreisestillatelse. Noen svært få valgte å trekke søknaden sin før vedtak var fattet og noen svært få med innvilget innreisestillatelse valgte å likevel ikke benytte seg av ordningen. Medregnet familiemedlemmer er det totalt innvilget innreisestillatelser for rundt 315 personer. Som følge av Stortingets føringer om en lav terskel for innvilgelser og at avslag skulle bygge på særlige og tungtveiende grunner ble det derfor gitt få avslag på søknadene som kom i 2015 og framover. På bakgrunn av at retningslinjene var virksomme i to år, antas det at personer med behov for å søke om opphold i Norge som følge av sitt tidligere ansettelsesforhold til norske styrker benyttet seg av muligheten de hadde til å søke innen denne særskilte ordningen.

Justis- og innvandringsministeren og jeg viser til at de berørte departementene, utlendingsmyndighetene og Forsvaret har brukt store ressurser på å følge opp sitt ansvar i de særlige ordningene som har vært etablert siden 2012. Hver enkelt sak har vært gjenstand for individuelle undersøkelser og vurderinger etter vilkårene i de suksessive ordningene. Vilråene i ordningene gjenspeiler Stortinget og regjeringens vurdering av beskyttelsesbehov, type ansettelsesforhold og sikkerhetshensyn. Det har vært et kontinuerlig bredt og tett samarbeid mellom alle involverte instanser, herunder den norske ambassaden i Kabul.

SPØRSMÅL NR. 1190

Innlevert 11. mars 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 18. mars 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hvor stor andel av omsetningen utgjør fornybar energi i hver av de fem selskapene Royal Dutch Shell, BP plc, Exxon Mobil Corp, Total SA og Chevron Corp, og hvilke planer har de nevnte selskapene for å øke satsingen på fornybar energi de neste ti årene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen går inn for at selskaper som er klassifisert som oppstrømsselskaper av FTSE Russell vil bli tatt ut av SPUs referanseindeks og investeringsunivers. Vedtaket vil ifølge meld st 14 (2018-2019) ramme 134 selskaper, og omfatter blant andre Cairn Energy, Tullow Oil og Premier Oil.

På tross av Norges Banks anbefaling om å trekke SPU ut av all olje- og gassvirksomhet, velger regjeringen å kun trekke fondet ut av oppstrøms energiselskaper. Selskaper som driver med virksomhet både oppstrøms og nedstrøms, som Royal Dutch Shell, Exxon, BP, Total og Chevron, vil ikke rammes av vedtaket. Totalt omfatter vedtaket olje- og gassaksjer for om lag 70 milliarder kroner. Det utgjør under en firedel av de totale olje- og gassinvesteringene i Statens pensjonsfond utland.

En del av regjeringens begrunnelse for å begrense uttrekket til oppstrøms energiselskaper er, ifølge finansdepartementets pressemelding, at "nesten hele veksten innen børsnotert infrastruktur for fornybar energi de neste ti årene vil drives frem av selskaper som ikke har fornybar energi som sin virksomhet".

Derfor er det interessant å vite hvor stor andel av de nevnte selskapenes virksomhet som ligger i fornybar energi, og hvilke planer og strategier selskapene har for å øke satsingen på fornybar energi de nærmeste årene.

Svar:

Finansdepartementet la 8. mars 2019 frem Meld. St. 14 (2018-2019) Energiaksjer i Statens pensjonsfond utland for Stortinget. I meldingen er det vist til at sammensetningen av energisektoren i SPU's referanseindeks omfatter energivirksomhet i bred forstand. Sektoren består av mer enn 300 internasjonale energiselskaper, og favner blant annet oppstrømsselskaper, integrerte olje- og gasselskaper med virksomhet i hele verdikjeden og rendyrkede selskaper innen infrastruktur for fornybar energi. Jeg mener det er lite treffsikkert å ta hele denne sektoren ut av SPU for å redusere oljeprisrisikoen i norsk økonomi.

I meldingen legges det opp til å ta selskaper klassifisert av indeksleverandøren FTSE Russell som oppstrømsselskaper (selskaper som driver med leting og produksjon av olje og gass) ut av SPU's referanseindeks og investeringsunivers. Tilrådingen er ikke basert på analyser eller vurderinger av enkeltelskaper, men tar utgangspunkt i indeksleverandørens klassifiseringer av selskapers virksomhet i undersektorer.

For å kunne besvare spørsmålet om hvor stor andel fornybar energi utgjør av omsetningen i de fem integrerte selskapene representanten viser til, og hvilke planer disse selskapene har for å øke satsingen på fornybar energi de neste ti årene, har Finansdepartementet bedt om opplysninger fra Norges Bank, som svarer følgende:

«Vi har sett nærmere på informasjonen fra selskapene. Når det gjelder omsetning, så har ikke selskapene offentliggjort tall på et tilstrekkelig detaljert nivå til å kunne svare på spørsmålet. Om planer for økt satsing på fornybar energi foreligger det noe mer informasjon fra enkelte av selskapene.

Selskapene har publisert planer for investeringer i ny energi (inkluderer fornybar energi) for 2018-20, men ikke for de neste ti år. Royal Dutch Shell har uttalte planer om å investere mellom 1 og 2 milliarder USD årlig i områdene «kraft» og «nye drivstoff». BP plc har tilsvarende planer om å investere 500 millioner USD årlig i samme periode. Total SA har uttalt at de vil investere mellom 1,5 og 2 milliarder USD årlig i lav-karbon kraft. Selskapene har ambisjoner om å øke satsingen på ny energi etter 2020.

Merk at disse investeringsplanene fra selskapene ikke utelukkende vil være fornybar energi, men kan også omfatte investeringer i biodrivstoff, CCS-teknologi, batteriteknologi, infrastruktur for lading av elektriske biler og lignende. Videre vil vi gjøre oppmerksom på at selskapenes tallfestede planer her gjelder anvendelse av egenkapital, og at prosjekter vil finansieres med ulik grad av ek-

stern gjeld, noe som kan gjøre de faktiske investeringene betydelig større.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at opplysningene ovenfor er basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra selskapene. Som minoritetsaksjonær i disse børsnoterte selskapene kan ikke NBIM innhente særskilte opplysninger, med mindre dette er opplysninger som selskapene deler med alle aksjonærer.»

I meldingen om energiaksjer i SPU er det vist til at indeksleverandørens klassifiseringer av selskaper er basert på en viss skjønnsutøvelse og ikke nødvendigvis vil gjenspeile bredden i selskapenes virksomhet. Klassifiseringer av selskaper vil heller ikke avdekke gradvise endringer i selskapenes forretningsmodell over tid. Endringene må være så omfattende at et selskap får hoveddelen av sine inntekter fra et annet virksomhetsområde, før det gis en annen klassifisering. Store, børsnoterte energiselskaper som går inn i fornybar energi vil fortsatt ha mesteparten av sin virksomhet innen ikke-fornybar energi.

Jeg mener at å ta rene oppstrømsselskaper ut av SPU fremstår som mer treffsikkert enn å ta hele energisektoren ut. Det vil bidra til å redusere den samlede risikoen knyttet til denne type virksomhet for norsk økonomi, samtidig som fondets muligheter til å ta del i veksten innen børsnotert infrastruktur for fornybar energi ikke begrenses.

Jeg vil presisere at tilrådingen, i likhet med Norges Banks råd, ikke gjenspeiler et bestemt syn på oljepris, fremtidig lønnsomhet eller bærekraft i petroleumssektoren.

SPØRSMÅL NR. 1191

Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Camilla Strandskog

Besvart 20. mars 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Fylkenes og kommunenes inntektssystem er endret i forrige stortingsperiode. Hvilke utslag har dette hatt for Oslo? Jeg ber også om en oversikt over vekst i Oslo kommunes frie inntekter i perioden 2013-2017, sammenlignet med årene 2005-2013 og 2009-2013.

Svar:

Endringer i fylkeskommunenes inntektssystem

Det ble innført et nytt inntektssystem for fylkeskommunene i 2015. For Oslo er systemvirkningene av nytt inntektssystem i 2015 (nye kostnadsnøkler, oppdatering av sektorvekter og innlemming av saker med særskilt fordeling) beregnet til 668,7 millioner 2015-kroner tilsvarende 1 044 kroner per innbygger. Oslo, som fylkeskommune, var den fylkeskommunen som kom best ut av endringene i kostnadsnøkkelene i 2015. Denne fordelingsvirkningen er basert på statsbudsjettet 2015, men korrigert for at statlige ferjeavløsningsmidler ble fordelt gjennom tabell C f.o.m 2016. Endringene ble gjennomført gjennom en femårig overgangsordning. Modellen for utjevning av skatteinntekter ble også endret i 2015, og det ble lagt om til en symmetrisk inntektsutjevning. Basert på endelige skattetall for 2015, ble denne virkningen for Oslo beregnet til -133, 1 millioner 2015-kroner, tilsvarende -206 kroner per innbygger. I 2018 ble det innført ny kostnadsnøkkel for båt og ferje. Virkningen for Oslo var 6,6 millioner 2018-kroner tilsvarende 10 kroner per innbygger, beregnet etter statsbudsjettet 2018.

Endringer i kommunenes inntektssystem

I 2017 ble det innført nytt inntektssystem for kommunene. Oslo kommune kom samlet sett ut med en gevinst på om lag 65 millioner kroner, eller om lag 100 kr per innbygger, jf Kommuneproposisjonen 2017.

I tillegg til omleggingen av inntektssystemet i 2017 er veksttilskuddet styrket de siste årene. Grensen for hvor høy befolkningsveksten må være for at en kommune skal motta veksttilskudd er redusert, og satsen kommunen mottar per nye innbygger utover vekstgrensen er økt. Oslo kommune mottok ikke veksttilskudd i 2014, men fikk 112,6 mill. kroner i 2015, 122,7 mill. kroner i 2016 og 152,9 mill. kroner i 2017.

Vekst i Oslo kommunes frie inntekter

Oslo kommune, både som kommune og som fylkeskommune, har hatt en høyere vekst i de frie inntektene i perioden 2013-2017 enn i perioden 2005-2013. For Oslo (samlet som "kommune" og "fylkeskommunedel") var gjennomsnittlig årlig realvekst i de frie inntektene, korrigert for oppgaveendringer, 3,3 % i perioden 2013-2017, mens veksten i perioden 2005-2013 var 2,0 %. Også hvis man tar hensyn til befolkningsøkningen, dvs. måler prosentvis vekst i frie inntekter per innbygger, var gjennomsnittlig årlig realvekst i de frie inntektene høyere i perioden 2013-2017 enn i årene 2005-2013.

Tabell 1. Gjennomsnittlig årlig prosentvis realvekst i oppgavekorrigerte frie inntekter. 2005-2013 og 2013-2017.

	2005-2013		2013-2017	
	I alt	Per innbygger	i alt	Per innbygger
Sum for Oslo	2,0	-0,1	3,3	1,6
Kommunesektoren i landet	1,8	0,6	2,1	1,1

SPØRSMÅL NR. 1192**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 18. mars 2019 av landbruks- og matminister Olaug V. Bollestad****Spørsmål:**

Hvilke faglige utredninger er gjort for de praktiske konsekvensene som ligger til grunn for forslag om innføring av obligatorisk tilleggsmerking av rein med øreklips?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunn er lovendringsforslag som er på høring, her foreslår en obligatorisk klipping dette på tross av at næringsorganisasjonen NRL og Sametinget er i mot dette. Dyrevelferd er også et ankepunkt.

Svar:

Regjeringen la 5. april 2017 fram Meld. St. 32 (2016-2017) Reindrift – lang tradisjon unike muligheter. Regjeringen presenterte her en næringspolitisk melding om en samlet politikk for reindriften i Norge. Økologisk bærekraftig drift med god produksjon står sentralt i reindriftspolitikken. I meldingen drøftes strategier som legger til rette for at næringen bedre skal utnytte sitt potensial og sine muligheter i en rasjonell og markedsorientert retning. Stortinget behandlet meldingen, og sluttet seg i hovedsak til meldingens forslag på ulike områder. Det vises til Innst. S. 377 (2016-2017).

Meldingen inneholdt noen forslag til endringer i reindriftsloven. Ett av disse var å etablere et lovgrunnlag for obligatorisk individmerking av rein.

I reindriften er det i dag flere distrikter som har en individbasert merking av reinen. Særlig knyttet til avlsarbeid har en rekke distrikter i flere tiår brukt plastmerker. Enkelte distrikt har merket hele flokken med elektroniske

individmerker, mens andre bruker satellittbaserte sporingsenheter (gps-sendere) på enkelte dyr i flokken.

Erfaringsgrunnlaget og kunnskapen i reindriften knyttet til bruk av plastmerker er betydelig. Når det gjelder radiofrekvensmerker, er ikke erfaringsgrunnlaget like omfattende.

I forbindelse med utarbeidelsen av den siste reindriftsmeldingen ble det gjennomført et prosjekt for å se på bruk av RFID-merker (radiofrekvens identitetsmerker) som årgangsmarkering. RFID-merker ble bl.a. testet ut i ett distrikt og i en siida i Finnmark. Siidaen som var med i prosjektet hadde ikke tidligere brukt RFID, mens distriktet allerede hadde tatt i bruk RFID-merking av reinen. RFID ble også testet ut på et større slakteri i Finnmark, herunder hvordan RFID-merket rein kan avhjelpe slakterienes arbeid med å identifisere reineiere og dermed effektivisere slakteoppgjøret. NIBIO har også gjennomført et prosjekt for å se på mulighetene for dronetelling gjennom bruk av elektronisk merking av rein.

Landbruks- og matdepartementet arbeider med oppfølging av Stortingets behandling av meldingen. Forslag om innføring av obligatorisk individmerking har nylig vært på høring. Høringsfristen var 15. mars. I høringen er det lagt opp til at obligatorisk individmerking lovfestes, mens type merke og hva slags informasjon de skal inneholde reguleres gjennom egen forskrift. I utarbeidelsen av en slik forskrift vil både Sametinget og næringen involveres. Den obligatoriske individmerkingen forutsettes å komme i tillegg til den tradisjonelle merkingen med øresnitt.

Det tas sikte på å oversende Stortinget en lovproposisjon med forslag til endringer i reindriftsloven våren 2019.

SPØRSMÅL NR. 1193**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 20. mars 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden med bakgrunn i den nye statistikken gjøre en vurdering av hva som er bakenforliggende årsaker til

det store antallet som får uriktig avslag på pasientskadeerstatning og vinner frem i retten?

BEGRUNNELSE:

TV 2 har i en rekke reportasjer fortalt om pasienter som har fått avslag på søknad om pasientskadeerstatning men som har saksøkt og vunnet fram i retten. Nye tall viser at 40 % av pasientene som saksøkte staten i 2018 vant over staten. Å gå til rettssak er en stor beslutning, og vil for flere oppleves som uoverkommelig. Det er grunn til å frykte mørketall over hvor mange som har rett til pasientskadeerstatning men som har fått avslag.

Svar:

Norske pasienter trenger ikke bare god behandling når de er syke. Det er også viktig at de har gode rettigheter og blir godt ivaretatt når de ønsker å klage på behandlingen de har fått. Jeg mener pasientskadeordningen vår er god og at den ivaretar pasientenes interesser og rettssikkerhet. Det er svært viktig at saksbehandlingen er gratis, at alle

pasienter kan søke erstatning, uavhengig av ressurser og tykkelsen på lommeboka.

Det er vanskelig å trekke noen sikre slutninger av tallene som TV 2 viser til. Sakene er svært forskjellige, og dreier seg om alt fra utmåling til ansvarsgrunnlag. Antall saker varierer hvert år og må også sees i lys av at Pasientskadenemnda har praksis for bare å anke saker som er prinsipielle.

Sammen med Norsk Pasientskadeerstatning, skal Pasientskadenemnda sørge for at pasienter får erstatningen de har krav. Nemnda har ingen økonomisk egeninteresse i å vinne saker.

Helse- og omsorgsdepartementet kan ikke og skal ikke instruere Pasientskadenemnda om hvilke saker de skal anke. Den skal gjøre sitt arbeid helt uavhengig av departementet.

Det er ikke aktuelt å gjennomgå ordningen for pasientskadeerstatning nå, men departementet følger selvsagt med på hvordan den fungerer.

SPØRSMÅL NR. 1194

Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 19. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å bedre framkommeligheten på avlastningsveien til E16 mellom Bergen og Voss, og sikre at Fv. 7 langs Hardangerfjorden blir en trygg omkjøringsvei når E16 er stengt?

BEGRUNNELSE:

Fylkesveiene i Hordaland fikk tildelt 74,4 millioner kroner til rassikring i forslaget til statsbudsjett for 2019. Fylket har stort etterslep på rassikring, og opplever i økende grad ekstremnedbør.

Fylkesvei 7 går over Kvamskogen, ned til Norheim-sund og langs nordsiden av Hardangerfjorden til Granvin. Dette er et av de mest regntunge områdene i landet, og veien er blant de mest rasfarlige. De totale midlene av rassikringsmidler til hele Hordaland ville ikke dekket nødvendig rassikring på strekningen Fv. 7 Øystese – Granvin.

Denne veien fungerer som avlastningsvei for E16 Bergen – Voss.

Fylkesutvalget i Hordaland fylkeskommune vedtok enstemmig i november 2018 at tiltak for bedre framkomst

på Fv. 7 mellom Øystese og Granvin er svært nødvendig, og at staten må ta aktivt medansvar for dette, da krisesituasjoner for framkommeligheten i hovedsak blir utløst av hendelser på/mangler ved og arbeid på E16 Trengereid – Voss. Fredag 8. mars var E16 på nytt stengt pga. en alvorlig ulykke.

Svar:

I samband med forvaltningsreforma vart tidlegare rv. 7 frå kryss med rv. 13 i Granvin til kryss med E16 i Trengereid omklassifisert til fylkesveg frå 1. januar 2010, jf. St.prp. nr. 72 (2008-2009). I tråd med vedtatt ansvarsfordeling må det vere opp til fylkeskommunen å avgjere korleis utviklinga av fylkesvegnettet i Hordaland skal vere, inkl. fv. 7. Dette må også gjelde konkrete prioriteringar av statlege tilskot til skredsikringstiltak på fylkesvegnettet i Hordaland.

Regjeringa har styrka løyvingane både til skredsikring på fylkesveg og til rammene til fylkeskommunane. Vidare prioritering av fylkesvegprosjekt er difor opp til fylkeskommunen. I mellomtida arbeider regjeringa for planlegging av utbetring av E16 etter at ein har valt K5

som konsept. Dette er store investeringar som vil gi betre, sikrere og raskare framkome.

SPØRSMÅL NR. 1195

Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 18. mars 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren sørge for at pasienter blir behandlet som nettopp det, pasienter, og ikke pakker eller kasterballer i møtet med spesialisthelsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

NRK meldte denne uken om en kreftpasient som gjennom sin behandling av to kreftdiagnoser samtidig har måtte forholde seg til 60 ulike leger. Dette til tross for at hun har krav på kontaktlege.

Alvorlig syke pasienter i sårbare situasjoner må bli møtt av en helsetjeneste som har tid, og som evner å se hele mennesket. - Fagfolk som gir pasienten følelsen av at de er sett og forstått, slik at man blir trygg på at man får riktig og forsvarlig behandling. Denne tilliten er vanskelig å etablere når man må forholde seg til så mange forskjellige fagpersoner, og når legene man møter ikke engang kjenner til historikk og behandling man har vært gjennom så langt. Sykehusene trenger ressurser til å følge opp pasientene. Datasystemer som sikrer kommunikasjon og samhandling er langt på etterskudd.

Helsetilsynet skriver følgende om kontaktlege:

Pasient som har alvorlig sykdom, skade eller lidelse, og som har behov for behandling eller oppfølging av spesialisthelsetjenesten av en viss varighet, har rett til å få oppnevnt kontaktlege. Denne retten står i spesialisthelsetjenesteloven § 2-5 c.

Helseinstitusjonen skal peke ut kontaktlege for pasienten så snart som mulig etter at det er vurdert at pasienten har rett til kontaktlege, senest første virkedag etter innleggelse eller poliklinisk undersøkelse. Pasienten skal så snart som mulig få vite hvem som er hans eller hennes kontaktlege, og skal bli orientert om hvilket ansvar og hvilke oppgaver kontaktlegen har.

Kontaktlegen skal være pasientens faste medisinskfaglige kontakt. For å sikre kontinuitet i pasientforløpet, skal helseinstitusjonen vurdere om kontaktlegen også skal være informasjonsansvarlig og journalansvarlig etter helsepersonelloven.

Svar:

Pasientens rett til å få oppnevnt kontaktlege ved alvorlig og langvarig sykdom er viktig for bedre organisering av pasientforløpene, bedre kvalitet, og større trygghet for pasienter og pårørende. Pasienter vil fortsatt møte flere leger underveis, men pasient og pårørende skal føle seg trygge på at det er én lege som har et særlig ansvar for dem.

Det er viktig at pasientene informeres om at de har rett på kontaktlege slik at de kan klage til fylkesmannen dersom ikke rettigheten blir innfridd.

Lovbestemmelsen om kontaktlege trådte i verk i 2016, men tilbakemeldingene fra helseforetakene tyder dessverre på at ordningen mange steder enda ikke er innført på en tilfredsstillende måte. Jeg har vært forberedt på at det vil ta noe tid å etablere kontaktlegeordningen i komplekse organisasjoner som sykehus, men etter mer enn to år bør dette nå være på plass.

Helsedirektoratet kartla våren 2018 hvor langt helsetjenesten hadde kommet med å implementere kontaktlegeordningen ved å spørre 512 respondenter fra helseforetak og private ideelle sykehus. Halvparten av respondentene besvarte spørreundersøkelsen, og 70 prosent av disse svarte at de var godt i gang med å iverksette ordningen.

Respondentene oppga mangel på et godt system for å tildele kontaktlege som den største hindringen for ordningen. Derne kom legenes arbeidsplaner og intern uenighet om den type ressursbruk og at ordningen vil medføre for stor arbeidsbelastning for legene.

Kontaktlegeordningen er spesielt krevende å gjennomføre for pasienter som behandles ved flere avdelinger eller institusjoner, samtidig er dette pasienter som har et særlig behov for kontaktlege. For disse pasientene er det risiko for at viktig informasjon ikke blir godt nok formidlet til neste behandlingsledd. Det er derfor viktig at det etableres gode rutiner slik at pasienter som behandles ved flere avdelinger får oppfylt sin rett til kontaktlege. Kontaktlegen bør ha kontakt med de avdelingene som er involvert i behandlingen og ha oversikt over forløpet.

Det er lederansvar å sikre at kontaktlegeordningen kommer på plass. Helsedirektoratet vil følge opp resultatene av spørreundersøkelsen i dialog med helseforetakene og vurdere om det skal gjøres justeringer av veilederen slik at ordningen innrettes mot de riktige pasientgruppene og

blir tilpasset det kliniske arbeidet uten å medføre økt arbeidsbyrde.

Jeg vil følge arbeidet med å implementere ordningen i styringsdialogen med helseregionene.

SPØRSMÅL NR. 1196

Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 19. mars 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hva har statsråden gjort for å ta opp menneskerettighetsspørsmål med iranske myndigheter og hva vil hun konkret gjøre for å følge opp saken om Nasrin Sotoudeh?

BEGRUNNELSE:

I dagens medier (12.03.19) kan vi lese at kvinnerettighetsforkjemperen og advokaten Nasrin Sotoudeh er dømt til 33 års fengsel og 148 piskeslag. Sotoudeh har også tidligere blitt straffet som følge av sitt menneskerettighetsarbeid. Jenter og kvinner opplever utstrakt diskriminering og vold i alle deler av verden. Diskriminering og undertrykkelse av kvinner er brudd på menneskerettighetene, og hindrer utvikling og fred. Å bekjempe dette må stå i front for norsk utenrikspolitisk engasjement.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for menneskerettighetssituasjonen i Iran. Dommen mot den iranske menneskerettighetsadvokaten Nasrin Sotoudeh har vakt berettigete internasjonale reaksjoner. Selv om det er knyttet usikkerhet til omfanget av dommen, gjør det ikke saken mindre alvorlig.

I vår dialog med Iran er menneskerettighetssituasjonen et sentralt element. Dette skjer både direkte med iranske myndigheter i Teheran og i Oslo, og gjennom FN. Senest den 11. mars holdt Norge et innlegg i FNs Menneskerettighetsråd i en dialog med FNs spesialrapportør for Iran. Der satte vi blant annet søkelyset på det som er kjernen i Nasrin Sotoudehs sak: det uholdbare i fengslingen av menneskerettighetsforsvarere på vilkårlige kriterier, noe som er i strid med internasjonalt anerkjente rettsstat-prinsipper. I tillegg tok Norge i et annet innlegg i FNs

Menneskerettighetsråd den 12. mars opp blant annet situasjonen for menneskerettighetsforsvarere i Iran.

Regjeringen har satt kvinners rettigheter og menneskerettighetsforsvarere høyt på den utenrikspolitiske dagsorden. Vi leder resolusjonsforhandlingene i FN om menneskerettighetsforsvarere.

Når det gjelder den konkrete saken om Nasrin Sotoudeh, ble den iranske ambassadøren i Oslo innkalt til Utenriksdepartementet 12. mars. Det ble gjort klart at vi reagerer på dommen mot advokat Sotoudeh, at vi forventer at dommen revurderes og at det garanteres for hennes rett til en rettferdig ankeprosess. Det ble videre understreket at Norge ser på de stadige arrestasjoner og fengslinger av menneskerettighetsforsvarere i Iran som svært bekymringsfullt.

Fengslinger og domsavsigelser på vilkårlige kriterier er i strid med etablerte rettsstatsprinsipper som også Iran har sluttet seg til. Vi oppfordrer iranske myndigheter til å etterleve internasjonale menneskerettigheter og rettsstat-prinsipper, og respektere fundamentale rettigheter som ytringsfrihet og retten til fredelig demonstrasjon, ikke minst for kvinner, journalister og menneskerettighetsforsvarere.

Utenriksdepartementet vil fortsette å følge nøye med på utviklingen i denne saken og andre menneskerettighetssaker i Iran.

Det vises for øvrig til svar på spørsmål nr. 1204 (2018-2019).

SPØRSMÅL NR. 1197**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 19. mars 2019 av digitaliseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Dagens Næringsliv (DN) har hatt flere artikler om såkalt mobilkapring, der kriminelle tar kontroll over andres telefonnummer, gjerne ved å utnytte slepphendt ID-kontroll hos teleselskaper.

Kommer statsråden til å foreslå en innstramming i regelverk eller praksis for å få slutt på mobilkapring, for eksempel gjennom strengere regler for eller tilsyn med ID-kontroll?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har uttalt at han mener det er rystende å lese om mobilkapring og hvor enkelt dette kan la seg gjennomføre. Ved å utnytte sviktende ID-kontroll hos teleoperatører kan kriminelle ta kontroll over andre personers telefonnummer uten store besværligheter. Telefonnummeret gir de kriminelle tilgang til en rekke av offerets digitale kontoer gjennom at flere tjenester tilbyr gjenoppretting via SMS. Mobilkapring kan innebære store belastninger for den som utsettes for det, både økonomisk, praktisk og psykisk.

Statsråden foreslår i DN at den enkelte må ta forholdsregler for å hindre mobilkapring. Jeg ønsker å utfordre ham på hva han som ansvarlig statsråd akter å gjøre med saken foruten å være rystet og å komme med formaninger overfor folk flest.

Det fremgår blant annet i DNs artikler at ID-kontrollen hos teleoperatørene er svak og at dette kan være en hovedårsak til at mobilkapring relativt enkelt lar seg gjennomføre. Andre bransjer, som bl.a. finansbransjen, som jeg kjenner godt, har etter hvert fått gode rutiner for dette, blant annet som følge av nye lover vedtatt av Stortinget. Ifølge DNs fremstilling kan der synes som om både regelverket for ID-kontroll innen telesektoren er for svakt og at etterlevelsen av det eksisterende regelverket er for dårlig.

Jeg ber statsråden gjøre greie for hvilke grep han vil ta for å motvirke mobilkapring.

Svar:

Jeg ser på det som positivt og nødvendig at denne problemstillingen blir tatt tak i, slik at vi kan unngå at dette utvikler seg til å bli et stort problem i Norge. Mobilnummeret blir i stadig større grad brukt for identifisering av personer mot digitale tjenester, og da er det viktig at regelverket for identitetskontroll for å opprette, endre og

flytte mobilabonnement følges av teleselskapene. Jeg mener det er avgjørende at også tilbydere av digitale tjenester tar ansvar for å sikre sine brukere mot identitetskapring.

Teleselskapene skal ha rutiner som sikrer entydig identifisering av sluttbruker, jf. ekomloven § 2-4 annet ledd: "Tilbyder av offentlig telefontjeneste skal ved inngåelse, endring eller opphør av avtalen sikre at sluttbruker er entydig identifisert. Tilbyder skal kunne dokumentere identitetskontrollen". I Nkom sin veileder "Veileder for ekomtilbydere – kort om utvalgte plikter som følger av ekomregelverket" refereres det til dette regelverket. I samme veileder står det at

"Høy sikkerhet med hensyn til sluttbrukers identitet vil være særlig viktig ved for eksempel avtaleinngåelsen, overføring av abonnementet til en annen bruker."

Jeg mener sårbarheten som er avdekket her, er et avvik fra kravene i regelverket og brudd på selskapenes egne rutiner.

Departementet har vært i dialog med teleselskapene, som rapporterer at de vurderer tiltak for å øke sikkerheten rundt identitetskontrollen både på kort og lengre sikt.

Jeg har gitt Nkom et oppdrag der det i samråd med teleselskapene skal vurderes ytterligere tiltak som kan øke sikkerheten og identitetskontrollen. Bruk av elektroniske identitetsløsninger (e-ID), som BankID, MinID, BuyPass, Comfides osv. ved etablering, endring og flytting av mobilabonnement kan være et eksempel på et slikt tiltak. Nkom har 11. mars sendt brev til tilbyderne for å følge opp dette avviket. En strengere identitetskontroll vil også kunne bidra til å redusere sårbarheten knyttet til ikke sporbare SIM-kort.

SPØRSMÅL NR. 1198**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 18. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for om Avinor har foretatt en grundig kontroll av Saercos referanser og forsikret seg om at selskapets profilering av seg selv som et selskap med betydelig internasjonal virksomhet stemmer?

BEGRUNNELSE:

Norsk Flygelederforening har i brev av 27.02.19 uttrykt sterk bekymring for profesjonaliteten i anbudsprosessen knyttet til flyveledertjenester på flyplassene Kjevik/Kristiansand og Vigra/Ålesund.

Ett felt som er viktig, er spørsmålet om de referanser som Saerco operer med i møte med Avinor og ellers. Det kan synes som om Avinor kun har forholdt seg til én referanse om selskapet, samtidig som Flygelederforeningen mener å kunne dokumentere at Saerco opererer med fiktive referanser på sin hjemmeside når det gjelder virksomhet i Danmark, Storbritannia, Tyskland og Irland.

Alle selskap som fører en aktiv og god prosess rundt en anbudskonkurranse, vil måtte kvalitetssikre leverandørene på en skikkelig måte. Det vil derfor være av stor interesse å få klarlagt om Avinors arbeid i denne sammen-

hengen har begrenset seg til den ene referansen Saerco selv har brukt, eller om det er gjort bredere undersøkelser, for eksempel på grunnlag av de opplysninger om internasjonal virksomhet som er å finne på Saercos nettside.

Svar:

Eg har motteke ei utgreiing frå Avinor om konkurranseutsettinga av tårn- og innflygingstenester ved Ålesund lufthamn og Kristiansand lufthamn. Avinor viser til at Saerco driv tårntenesta ved fire spanske lufthamner, "apron management" i Madrid og i tillegg nokre AFIS-einingar. Eg kan difor ikkje sjå at Avinor har lagt til grunn at Saerco er eit selskap med betydeleg internasjonal verksemd i andre land enn Spania.

Samferdselsdepartementet fekk òg 13. mars 2019 kopi av Avinors svarbrev til Norsk flygelederforening. I svarbrevet viser Avinor til at dei har vore i kontakt med den største og mest relevante av Saercos kundar, som gav gode tilbakemeldingar på Saerco som leverandør. Avinor viser òg til at det på Saercos heimesider ligg framstillingar av kor Saercos medarbeidarar tidlegare har arbeida. Dette er altså ikkje framstillingar av kor Saerco har eller har hatt verksemd.

SPØRSMÅL NR. 1199**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 18. mars 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Avinor har valgt det spanske selskapet Saerco til å levere tårntjenester på flyplassene i Kristiansand og Ålesund. Saercos gründer, Ildefonso de Miguel, er under etterforskning i Spania for mulig korrupsjon.

Går statsråden god for at Avinor har fulgt opp egne krav til etisk standard og mål om antikorrupsjonsarbeid når Avinor har inngått forretningsforbindelse med Saerco?

BEGRUNNELSE:

Den 14.2.2019 ble det av Avinor annonsert i media at det spanske selskapet Saerco vant konkurransen om å levere flysikringstjenester på Kjevik/Kristiansand og Vigra/Ålesund.

Saercos gründer, Ildefonso de Miguel, er under etterforskning i Spania for mulig korrupsjon. Han er anklaget for korrupsjon over flere perioder i sin næringsvirksomhet – helt tilbake til 2003. de Miguel har et betydelig nettverk i både politikken og næringsliv i Spania.

Avinor hevder at den tidligere eieren har trukket seg ut av selskapet og at han ikke har direkte relasjoner til bedriften. Han har overført sine eierandeler til sin bror eller sine sønner. Broren arbeider ifølge Dagens Næringsliv i selskapet fortsatt.

Det kan ikke være overraskende at mange mener at de Miguel fortsatt har relasjoner til selskapet, og at vedkommende i prinsippet kan drive selskapet uten å formelt sitte med ansvaret eller kobles direkte til selskapets formelle eierside.

Avinors egne etiske retningslinjer sier følgende:

"Avinor har nulltoleranse for korrupsjon. Korrupsjon undergraver lovlig forretningsaktivitet, fører til konkurransevridning, ødelegger omdømme og utsetter selskaper og enkeltpersoner for risiko.

Avinor har sterkt fokus på arbeidet med anti-korrupsjon. Vi er imot alle former for korrupsjon, og vil arbeide aktivt for å redusere risiko for at korrupsjon forekommer i Avinor eller i prosjekter Avinor er involvert i. Vi skal ikke tilby, gi, godta eller motta, direkte eller indirekte, bestikkelser eller andre utilbørlige fordeler for forretningsmessig eller privat vinning, verken for oss selv eller andre."

Svar:

Eg har 13. mars fått ei utgreiing frå Avinor om konkurranseutsettinga av tårn- og innflygingstenester ved Ålesund og Kristiansand lufthamn. Avinor viser til omfattande vurderingar når det gjeld påstandar om korrupsjon, mellom anna dette:

"Som en del av anskaffelsesprosessen kom det frem opplysninger fra spanske media om at en tidligere leder og eier i Saerco kan ha vært innblandet i en korrupsjonssak i Spania tilbake i perioden 2003-2009. Med kjennskap til denne informasjonen besluttet Avinor å gjøre nærmere undersøkelser av selskapet, og dets eiere/sentrale ledelse, for å avklare om det er forhold ved selskapet som gjorde at selskapet måtte eller kunne avvises fra konkurransen.

Avinor har gått grundig til verks for å undersøke påstandene. Selskapet selv og et eksternt, spansk advokatfirma engasjert av Avinor, har verifisert at denne personen ikke lenger innehar en stilling i selskapet, eller selv er direkte eller indirekte eier av selskapet. Avinor har dokumentasjon på at denne personen verken er ansatt etter april 2017, eller er direkte eller indirekte eier i selskapet etter januar 2018.

Administrasjonen og styret i Avinor AS har, gitt ovenstående dokumentasjon og juridiske vurderinger, ikke funnet rettslig grunnlag for å avvise Saerco fra konkurransen. Ved vurdering av avvisningsreglene i forsyningsforskriften har Avinor vært bistått av advokatfirmaet Synch v/advokat Dragsten og professor dr. juris Lasse Simonsen (professor ved Universitetet i Oslo). Ingen av disse har funnet rettslig grunnlag for å avvise Saerco.

Det foreligger ingen opplysninger eller etterprøvable dokumentasjon på at selskapet, noen av dets ledende ansatte, eller eiere/eierselskaper er tiltalt eller dømt for straffbare forhold. Det foreligger derfor ingen avvisningsplikt.

Etter administrasjonens og styrets vurdering var det heller ikke adgang til å avvise Saerco fra konkurransen. Ved vurderingen ble følgende vektlagt:

Avinor som oppdragsgiver må for å kunne avvise en tilbyder under etterforskning/tiltale kunne dokumentere alvorlige feil selskapet hefter for/kan identifiseres med de siste 3 år. Det foreligger ingen dokumenterbare alvorlige feil Saerco hefter for, eller som selskapet kan identifiseres med etter februar 2016.

Saerco har tilbakevist at selskapet, dets ledelse samt dets eierselskaper, er eller har vært, under etterforskning. Selskapet tilbakeviser videre at det har vært gjennomført raid av offentlige myndigheter rettet mot Saerco. Selskapet opplyser i tillegg at det heller ikke har vært tatt beslag i Saercos eiendeler.

Eierposisjoner i Saerco og dets eierselskaper er oppgitt av selskapet selv og bekreftes i rapport fra det spanske advokatfirmaet Perez Llorca av 5. februar 2019, etter gjennomført revisjon i selskapets lokaler. Det fremkommer så vel fra Saerco selv som i rapporten fra Perez Llorca at Ildefonso De Miguel, som angivelig har vært arrestert og er under etterforskning, ikke lenger har eierandeler i verken Saerco eller dets eierselskaper.

Siden Ildefonso De Miguel ikke lenger verken har eierandeler direkte eller indirekte i Saerco, eller har et ansettelsesforhold i Saerco, har ikke Saerco redegjort nærmere for om Ildefonso De Miguel er under etterforskning, og i så fall for hva. Det spanske advokatfirmaet Perez Llorca har fremholdt at det under spansk lovgiving er taushetsplikt både for politiet og for de som er under etterforskning. Det er dermed ingen måte for Avinor eller andre offentlige oppdragsgivere å få fremskaffet dokumentasjon på om selskaper og enkeltpersoner er under etterforskning.

Administrasjonens og styrets vurdering som følge av ovenstående er at beviskravet ikke er oppfylt, det foreligger ingen objektiv dokumentasjon på noen begåtte alvorlige feil fra Saerco, dets sentrale ledelse, eller eierselskaper de siste 3 år."

Avinor har opplyst at dei innhenta vurderingar både frå revisjonsfirmaet KPMG og det spanske advokatfirmaet Perez Llorca for å få best mogleg bakgrunnsinformasjon om Saerco. Perez Lorca har i sin rapport notert at Saerco ikkje har eit tilstrekkeleg compliance-program for å motverke korrupsjon og økonomiske mislegheiter. Selskapet har oppgjeve at dei vil starte dette arbeidet med eksternt juridisk hjelp i mars 2019, og har bekrefta at planen er å ha eit compliance-program på plass innan utløpet av 2019. Avinor har opplyst at ei forplikting om dette skal inngå i kontrakten med Saerco.

Avinor har vidare opplyst at Saerco har akseptert ein klausul i kontrakten med Avinor om at Avinor einseitig kan seie opp kontrakten dersom Saerco blir tiltalt for korrupsjon eller anna uetisk forretningsførsel. Basert på desse opplysningane legg eg til grunn at Avinor oppfyller dei forventningar staten har når det gjeld antikorrupsjonssarbeid.

SPØRSMÅL NR. 1200**Innlevert 12. mars 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 19. mars 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Når nye våpensystemer skal innføres, blir det et ressurspådrag for å ivareta innføring samtidig som man skal drifte og utfase gamle systemer.

Når utøvende ledd i Forsvaret og Forsvarsmateriell allerede opplever å være underdimensjonert, hvordan ser statsråden for seg at oppgradering og innføring av nye systemer og nytt materiell ikke skal påføre personell uforsvarlig belastning eller gi svekket operativ evne før de nye systemene er klare?

BEGRUNNELSE:

Ved innføringen av nye systemer og nytt materiell må forsvarsgrener drifte dobbelt i en lengre periode, når det gamle fases ut og det nye fases inn. I utfasingsprosessen kreves det kompetanse på plattformen som skal avhendes, parallelt med daglig drift av eksisterende materiell. Samtidig må personell læres opp for å fase inn det nye systemet og materiellet. Eksempelvis innføring av F-35, og utfasing av F-16 og overgangen fra P3 til P8.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 12. mars 2019 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand om belastning på personellet og operativ evne i forbindelse med inn- og utfasing av våpensystemer.

Innen forsvarssektoren investeres det hvert år i nytt materiell og nye våpensystemer for omkring 10 mrd. kroner ekskl. nye kampfly. Brorparten av disse midlene går til investeringer i nye materiell og våpensystemer som i større eller mindre grad har utfordringer knyttet til parallell inn- og utfasing av systemene.

Å legge forholdene til rette for best mulig operativ evne i Forsvaret innenfor de tilgjengelige budsjetttramene, og dermed trygge landet vårt, er en av regjeringens viktigste oppgaver. Som forsvarsminister er jeg derfor opptatt av at den operative evnen skal opprettholdes i størst mulig grad parallelt med innføring av nye systemer. Vi må imidlertid erkjenne at en slik dobbelt drift er krevende, både hva gjelder belastning på personellet og de kostnader det innebærer.

For å unngå uforholdsmessig høye driftskostnader, og samtidig unngå uforsvarlig belastning på personellet ved inn- og utfasing av materiell og våpensystemer, har vi i noen tilfeller sett det nødvendig å akseptere en viss risiko for at den operative evnen for et system blir midlertidig

redusert mens inn- og utfasingen finner sted. Det er stor fokus på å holde denne perioden så kort som mulig.

I hvilken grad den operative evnen evt. blir redusert for det aktuelle systemet er imidlertid et spørsmål som berører opplysninger om sikkerhets- og beredskapsmessige forhold, og som vi derfor må holde skjermert.

